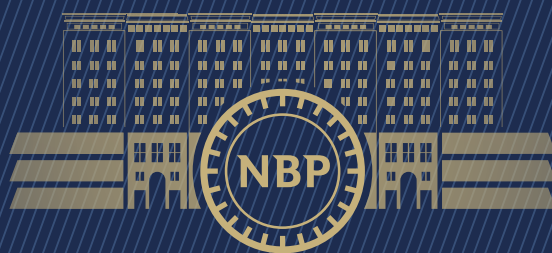

Raport Roczny 2023

Raport Roczny 2023

Warszawa 2024

Opracowano na podstawie materiałów NBP.

Zdjęcie Prezesa NBP
Piotr Małecki

Wydał:
Narodowy Bank Polski
Departament Edukacji i Wydawnictw
00-919 Warszawa
ul. Świętokrzyska 11/21
nbp.pl

ISSN 1427-0277

© Copyright Narodowy Bank Polski, 2024

Spis treści

Wstęp Prezesa Narodowego Banku Polskiego	6
Rada Polityki Pieniężnej	8
Zarząd Narodowego Banku Polskiego	8
Schemat organizacyjny NBP według stanu na 31 grudnia 2023 r.	9
Synteza	11
Rozdział 1. Funkcjonowanie organów Narodowego Banku Polskiego	19
1.1. Prezes Narodowego Banku Polskiego	20
1.2. Rada Polityki Pieniężnej	20
1.3. Zarząd Narodowego Banku Polskiego	22
1.4. Plan działalności NBP	23
Rozdział 2. Polityka pieniężna	25
2.1. Strategia polityki pieniężnej w 2023 r.	26
2.2. Polityka pieniężna i jej uwarunkowania w 2023 r.	28
2.3. Instrumenty polityki pieniężnej w 2023 r.	38
Rozdział 3. Działania na rzecz stabilności systemu finansowego	45
3.1. Nadzór makroostrożnościowy	46
3.2. Współpraca z innymi instytucjami publicznymi w zakresie stabilności finansowej	47
3.3. Działalność analityczna i badawcza w zakresie systemu finansowego	48
3.4. Międzynarodowa współpraca na rzecz stabilności finansowej	50
3.5. Działania operacyjne NBP na rzecz utrzymania stabilności finansowej	50
Rozdział 4. Działalność emisyjna	53
4.1. Pieniądz gotówkowy w obiegu	54
4.2. Emisja wartości kolekcjonerskich	54
4.3. Funkcjonowanie obrotu gotówkowego	55
4.4. Działania na rzecz usprawnienia obrotu gotówkowego	56
4.5. Fałszerstwa polskich znaków pieniężnych	56
Rozdział 5. Zarządzanie rezerwami dewizowymi	59
5.1. Poziom oficjalnych aktywów rezerwowych	60
5.2. Strategia zarządzania rezerwami dewizowymi	61
5.3. Zarządzanie ryzykiem finansowym w procesie zarządzania rezerwami dewizowymi	62
5.4. Stopa zwrotu z rezerw walutowych	63
5.5. Dochód z działalności inwestycyjnej	64

Rozdział 6. Działalność dewizowa	67
6.1. Rejestr działalności kantorowej	68
6.2. Decyzje w sprawach dewizowych	68
6.3. Kontrola obrotu dewizowego	68
Rozdział 7. Działania na rzecz systemu płatniczego	71
7.1. Realizacja zadań operacyjnych	72
7.2. Działania w zakresie polityki i rozwoju systemu płatniczego	73
7.3. Nadzór nad systemem płatniczym	75
7.4. NBP jako udziałowiec krajowych osób prawnych świadczących usługi na rzecz instytucji finansowych	76
Rozdział 8. Obsługa Skarbu Państwa	77
8.1. Rachunki bankowe prowadzone przez NBP	78
8.2. Obsługa zagranicznych zobowiązań i należności budżetu państwa	79
8.3. Obsługa obrotu papierami wartościowymi	79
8.4. Współpraca z Ministerstwem Finansów w ramach Komitetu Zarządzania Długiem Publicznym	80
Rozdział 9. Działalność analityczno-badawcza	81
9.1. Analizy i badania dotyczące polityki pieniężnej	82
9.2. Analizy i badania procesów cenotwórczych, cen i inflacji	82
9.3. Prognozowanie makroekonomiczne i rozwój modeli prognostycznych	83
9.4. Analizy i badania sytuacji fiskalnej	83
9.5. Analizy gospodarki światowej i wpływu zagranicy na polską gospodarkę	83
9.6. Analizy i badania rynku pracy oraz sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych	84
9.7. Analizy i badania sytuacji ekonomicznej i finansowej przedsiębiorstw	84
9.8. Publikacje naukowe pracowników NBP	85
9.9. Konferencje naukowe organizowane przez NBP oraz współpraca ze środowiskiem naukowym	85
Rozdział 10. Działalność statystyczna	87
10.1. Podstawowe zadania z zakresu statystyki	88
10.2. Zadania statystyczne wynikające z uczestnictwa NBP w Europejskim Systemie Banków Centralnych i innych instytucjach międzynarodowych	89
Rozdział 11. Działalność edukacyjna i komunikacyjna	95
11.1. Działalność edukacyjna	96
11.2. Działalność komunikacyjna	99
11.3. Działalność wydawnicza i biblioteczna	100
11.4. Rozpatrywanie, skarg, wniosków, listów i petycji	101

Rozdział 12. Działalność legislacyjna	103
12.1. Działalność legislacyjna organów NBP	104
12.2. Udział NBP w pracach organów państwa nad projektami aktów normatywnych	104
12.3. Udział NBP w konsultowaniu projektów opinii Europejskiego Banku Centralnego do projektów unijnych aktów prawnych oraz projektów krajowych aktów prawnych państw członkowskich Unii Europejskiej	106
Rozdział 13. Współpraca międzynarodowa	109
13.1. Realizacja zadań wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej	110
13.2. Współpraca z międzynarodowymi instytucjami bankowymi i finansowymi	111
Rozdział 14. Działalność wewnętrzna	115
14.1. Zarządzanie kadrami	116
14.2. Zmiany organizacyjne	117
14.3. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym	117
14.4. Działalność inwestycyjna	117
14.5. Obsługa informatyczna systemu bankowego i NBP	117
14.6. Audyt wewnętrzny	118
14.7. Działalność oddziałów okręgowych NBP	118
14.8. Zapewnienie bezpieczeństwa	119
Rozdział 15. Sytuacja majątkowa i kapitałowa oraz wynik finansowy NBP za 2023 r.	121
15.1. Wstęp	122
15.2. Charakterystyka bilansu NBP	125
15.3. Charakterystyka rachunku zysków i strat NBP	138
Załącznik 1. Wybrane dane makroekonomiczne i finansowe	147
Załącznik 2. Lista wybranych publikacji pracowników NBP	155
Załącznik 3. Wyniki głosowań członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami	159
Załącznik 4. Sprawozdanie finansowe Narodowego Banku Polskiego na dzień 31 grudnia 2023 roku wraz ze Sprawozdaniem niezależnego biegłego rewidenta z badania	165
Aneks statystyczny	241
Objaśnienia i uwagi metodyczne	272
Spis najważniejszych skrótów	283

Adam Glapiński
Prezes Narodowego Banku Polskiego

Szanowni Państwo!

W minionych latach polska gospodarka, podobnie jak wiele innych, mierzyła się z niespotykanymi wcześniej kryzysami i wyzwaniami. Była to najpierw pandemia, a potem wojna za naszą wschodnią granicą. Skutki rosyjskiej agresji na Ukrainę były szczególnie dotkliwe dla polskiej gospodarki i innych krajów naszego regionu. Rok 2023 przyniósł stopniowe wygasanie gospodarczych następstw tych wstrząsów, choć w dalszym ciągu oddziaływały one na gospodarkę.

Dziś mogę z satysfakcją stwierdzić, że polska gospodarka wyszła z zawirowań poprzednich lat obronną ręką. Inflacja – która była przejściowo wysoka – została skutecznie ograniczona. Od szczytu w lutym 2023 r. do połowy 2024 r. obniżyła się o blisko 16 punktów procentowych i wróciła do poziomu zgodnego z celem inflacyjnym NBP, wynoszącym 2,5% +/- 1 punkt procentowy. Pokazuje to

skuteczność prowadzonej polityki pieniężnej. Obserwując szybko spadającą inflację i rosnącą realną stopę procentową, w obliczu wyraźnego osłabienia koniunktury Rada Polityki Pieniężnej w 2023 r. dostosowała stopy procentowe NBP, obniżając je łącznie o 1 punkt procentowy, w tym stopę referencyjną do poziomu 5,75%.

Co ważne, proces dezinflacji nie wywołał niepotrzebnych kosztów dla gospodarki i polskiego społeczeństwa. Przede wszystkim przez ostatnie lata nadal szybko doganialiśmy zamożniejsze kraje. Na początku 2024 r. realny PKB był o niemal 11% wyższy niż przed pandemią. Po przejściowym spowolnieniu gospodarczym w poprzednich kwartałach obserwujemy w Polsce ożywienie, a płace realne szybko rosną. Ponadto udało nam się uchronić Polaków przed wzrostem bezrobocia, które w przeszłości często towarzyszyło dezinflacji. Stopa bezrobocia pozostaje rekordowo niska i jesteśmy w tym zakresie europejskim liderem.

Stabilna była również sytuacja krajowego systemu finansowego. Świadczą o tym przeprowadzane cyklicznie testy warunków skrajnych sektora bankowego. Wykazały one wysoką zdolność banków do absorpcji potencjalnych strat przy zachowaniu możliwości świadczenia usług finansowych nawet w bardzo pesymistycznych scenariuszach. Chcę podkreślić, że polskie banki charakteryzują się wysokim poziomem płynności. Co więcej, osłabienie koniunktury gospodarczej w 2023 r. i wyższe koszty kredytu nie powodowały wzrostu ryzyka kredytowego. Wskaźniki kredytów zagrożonych są niższe niż przed pandemią. Głównym zagrożeniem pozostaje ryzyko prawne związane z walutowymi kredytami mieszkaniowymi. Pomimo wzrostu liczby spraw sądowych jego natężenie jednak się zmniejsza. Dzieje się tak dlatego, że banki tworzą odpowiednie rezerwy w celu pokrycia kosztów tego ryzyka i oferują klientom ugody. Istotnie większa niż w poprzednich latach przychodowość sektora bankowego, związana głównie

---

z wyższym poziomem marży odsetkowej, stworzyła bankom przestrzeń do tworzenia znacznych rezerw.

Chciałbym również zwrócić Państwa uwagę na podejmowane przez NBP działania w zakresie dywersyfikacji ryzyka i zwiększenia dochodowości rezerw dewizowych w długim okresie. W tym celu rozpoczęliśmy zakupy jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych (ETF, ang. *exchange traded fund*), zapewniając zdywersyfikowaną ekspozycję na globalny rynek akcji. Na koniec 2023 r. stanowiły one 1,5% naszych rezerw walutowych, a na koniec I kwartału 2024 r. – 5,2%.

Istotną część rezerw dewizowych stanowi złoto, które dywersyfikuje ryzyko pozostałych inwestycji i podwyższa ich dochodowość, szczególnie w czasie kryzysów i epizodów wzmożonych napięć na rynkach. Przypomnę, że w latach 2018–2023 Narodowy Bank Polski zakupił niemal 256 ton złota, zwiększając

jego zasób do 359 ton. Nie poprzestajemy na tym, dążąc do sukcesywnego powiększania jego ilości. Potwierdzeniem obranej strategii jest decyzja Zarządu NBP o dalszym inwestowaniu w złoto, które docelowo ma stanowić 20% oficjalnych aktywów rezerwowych (blisko 600 ton). Uczyni to Polskę jednym z większych posiadaczy złota na świecie.

Jestem przekonany, że ubiegły rok przejdzie do historii naszego kraju jako okres niezwykle szybkiego spadku inflacji bez dotkliwych kosztów gospodarczych i społecznych.

Zachęcam Państwa do lektury *Raportu*, mając nadzieję, że będzie on cennym źródłem wiedzy o działalności NBP, a także materiałem do pogłębionych analiz.

RADA POLITYKI PIENIĘŻNEJ

Przewodniczący

Adam Glapiński

Członkowie:

Ireneusz Dąbrowski

Iwona Duda

Wiesław Janczyk

Cezary Kochalski

Ludwik Kotecki

Przemysław Litwiniuk

Gabriela Masłowska

Joanna Tyrowicz

Henryk Wnorowski

ZARZĄD NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO

Przewodniczący

Adam Glapiński

Wiceprezes NBP – Pierwszy Zastępca Prezesa NBP

Marta Kightley

Wiceprezes NBP

Adam Lipiński

Członkowie:

Marta Gajęcka

Paweł Mucha

Piotr Pogonowski

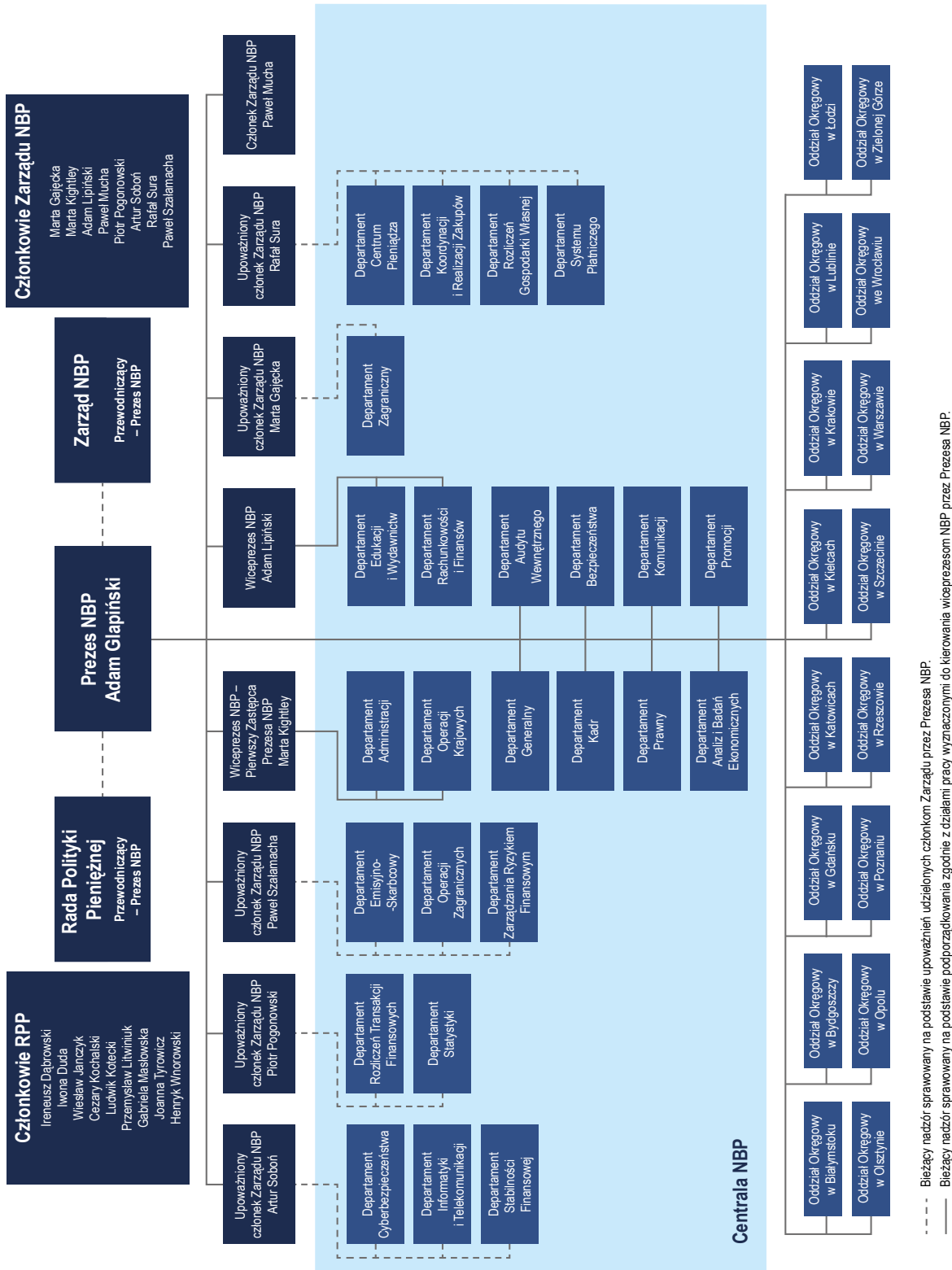
Artur Soboń*

Rafał Sura

Paweł Szalamacha

* Z dniem 6 grudnia 2023 r. na funkcję członka Zarządu NBP został powołany Artur Soboń.

Schemat organizacyjny NBP według stanu na 31 grudnia 2023 r.

Synteza

Synteza

1. Zgodnie z art. 227 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej „Centralnym bankiem państwa jest Narodowy Bank Polski. Przysługuje mu wyłączne prawo emisji pieniądza oraz ustalania i realizowania polityki pieniężnej. Narodowy Bank Polski odpowiada za wartość polskiego pieniądza”. Podstawowe zadania NBP określa ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim i ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, a także Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz Protokół nr 4 w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego. W 2023 r. NBP działał zgodnie z *Założeniami polityki pieniężnej na rok 2023* oraz *Planem działalności NBP na lata 2023–2025*.
2. *Raport* przedstawia realizację przez NBP ustawowych zadań w 2023 r. w następujących obszarach: polityka pieniężna, działania na rzecz stabilności systemu finansowego, działalność emisyjna, zarządzanie rezerwami dewizowymi, działalność dewizowa, działania na rzecz systemu płatniczego, obsługa Skarbu Państwa, działalność analityczno-badawcza, działalność statystyczna, działalność edukacyjna i komunikacyjna oraz współpraca międzynarodowa. W *Raporcie* przedstawiono również działalność legislacyjną i działalność wewnętrzną, a także opis sytuacji majątkowej i kapitałowej oraz wynik finansowy za 2023 r.
3. Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawą o Narodowym Banku Polskim organami NBP są: Prezes Narodowego Banku Polskiego, Rada Polityki Pieniężnej i Zarząd Narodowego Banku Polskiego. W 2023 r. strukturę organizacyjną NBP tworzyły: Centrala i 16 jednostek organizacyjnych.
4. W związku z agresją Rosji na Ukrainę Zarząd Narodowego Banku Polskiego w 2023 r. kontynuował udzielanie szerokiej pomocy Narodowemu Bankowi Ukrainy (NBU).
5. W 2023 r. polityka pieniężna była prowadzona zgodnie z *Założeniami polityki pieniężnej na rok 2023*. Podobnie jak w poprzednich latach głównym celem polityki pieniężnej było utrzymanie stabilności cen, przy jednoczesnym wspieraniu zrównoważonego wzrostu gospodarczego oraz stabilności systemu finansowego. Prowadząc politykę pieniężną, NBP nadal wykorzystywał strategię celu inflacyjnego. Od 2004 r. średniookresowy cel inflacyjny wynosi 2,5% z symetrycznym przedziałem odchyień o szerokości ± 1 punkt procentowy. Rada dążyła do obniżenia inflacji do poziomu zgodnego z celem inflacyjnym NBP w średnim okresie. Decyzje w zakresie polityki pieniężnej były podejmowane na podstawie dostępnych informacji dotyczących bieżącej i oczekiwanej sytuacji makroekonomicznej, w tym kształtowania się inflacji i koniunktury gospodarczej.

W 2023 r. wzrost gospodarczy w strefie euro wyraźnie spowolnił, przy czym w Niemczech nastąpił nieznaczny spadek PKB. Wobec osłabionej presji popytowej w wielu krajach – oraz przy spadku presji kosztowej wskutek niższych niż w poprzednim roku cen surowców, a także wygasania wcześniejszych napięć w globalnych łańcuchach dostaw – inflacja na świecie po silnym wzroście w poprzednich latach obniżyła się w ciągu 2023 r. Mimo to w wielu gospodarkach, w tym w strefie euro i Stanach Zjednoczonych, nadal kształtowała się powyżej celów inflacyjnych banków centralnych. W warunkach pogorszenia koniunktury za granicą w 2023 r. nastąpiło wyraźne osłabienie dynamiki aktywności gospodarczej również w Polsce. W 2023 r. roczna dynamika PKB spowolniła do 0,2% (z 5,3% w 2022 r.) i była

najniższa co najmniej od 1996 r. (z wyjątkiem 2020 r., tj. początkowego okresu pandemii COVID-19). Jednocześnie popyt krajowy obniżył się o 3,8%, w tym konsumpcja spadła o 1,0%. Nadal rosły natomiast inwestycje, przy wyraźnie ujemnym wkładzie zmian zapasów do dynamiki PKB. W tych uwarunkowaniach w ciągu 2023 r. nastąpił wyraźny spadek inflacji CPI w Polsce (od szczytu w lutym 2023 r. roczna dynamika cen obniżyła się o 12,2 pkt proc. do 6,2% w grudniu 2023 r.). Na obniżenie się inflacji w ciągu 2023 r. złożyły się spadki rocznych dynamik wszystkich głównych komponentów wskaźnika CPI. Jednocześnie obniżyły się wszystkie miary inflacji bazowej. W ciągu 2023 r. obniżyły się również miary oczekiwań inflacyjnych konsumentów i przedsiębiorców, a także prognozy inflacji analityków sektora finansowego (formułowane w horyzoncie zarówno czterech, jak i ośmiu kwartałów). Spadkowi inflacji sprzyjało zmniejszenie się presji kosztowej – znajdujące odzwierciedlenie w szczególności w spadku cen produkcji sprzedanej przemysłu – w związku ze stopniowym wygasaniem wcześniejszych zewnętrznych szoków podażowych, które przyczyniały się do wzrostu dynamiki cen w poprzednich latach. W kierunku niższej inflacji oddziaływało także ograniczenie presji popytowej w warunkach zacieśnienia polityki pieniężnej NBP dokonanego w latach 2021–2022 i późniejszego utrzymywania stóp procentowych NBP na niezmiennym poziomie. Obniżaniu się inflacji sprzyjała również aprecjacja kursu złotego do głównych walut w ciągu 2023 r. Według danych napływających na początku 2024 r. w I kw. 2024 r. inflacja nadal się obniżała i od lutego kształtowała się na poziomie zgodnym z celem inflacyjnym NBP (według danych GUS inflacja CPI w lutym 2024 r. wyniosła 2,8% r/r, a w marcu 2,0% r/r). Na posiedzeniach od stycznia do lipca 2023 r. Rada utrzymywała stopy procentowe NBP na niezmiennym poziomie, w tym stopę referencyjną na poziomie 6,75%, po ich wcześniejszym podwyższeniu w latach 2021–2022. W związku z tym od września 2022 r. do sierpnia 2023 r. stopa referencyjna NBP kształtowała się na najwyższym poziomie w okresie obowiązywania celu inflacyjnego NBP na obecnym poziomie (tj. od 2004 r.), co zarazem stanowiło najdłuższy w historii Rady (tj. od 1998 r.) okres utrzymywania stóp procentowych NBP na niezmiennym poziomie po wcześniejszych podwyżkach. Rada oceniała wówczas, że ze względu na skalę i trwałość oddziaływania wcześniejszych szoków, które pozostawały poza wpływem krajowej polityki pieniężnej, powrót inflacji do celu NBP będzie następował stopniowo. Informacje dostępne we wrześniu i październiku 2023 r. potwierdzały systematyczny i szybki spadek inflacji w Polsce, a także wyraźne obniżenie się oczekiwań inflacyjnych. Dane napływające z gospodarki wskazywały na przedłużające się istotne osłabienie aktywności, w tym spadek krajowego popytu. Jednocześnie dane sygnalizowały niższą presję kosztową oraz przedłużające się osłabienie koniunktury u głównych partnerów handlowych Polski, które przyczyniło się do spadku polskiego eksportu. Niższe od wcześniejszych oczekiwań dane o inflacji w Polsce dostępne we wrześniu i październiku 2023 r. – wraz ze słabszą od oczekiwań dynamiką krajowej aktywności gospodarczej – sygnalizowały, że średniookresowa ścieżka dynamiki cen również może ukształtować się poniżej prognoz, a inflacja może szybciej obniżyć się do celu inflacyjnego. Jednocześnie spadek inflacji i oczekiwań inflacyjnych oddziaływał w kierunku wzrostu restrykcyjności polityki pieniężnej. Biorąc pod uwagę te uwarunkowania – a także opóźnienia, z jakimi decyzje w zakresie polityki pieniężnej wpływają na gospodarkę – na posiedzeniach we wrześniu i październiku 2023 r. Rada dokonała dostosowania stóp procentowych NBP, w tym obniżyła stopę referencyjną NBP łącznie z 6,75% do 5,75%. Z kolei na posiedzeniach w listopadzie i grudniu 2023 r. Rada – biorąc pod uwagę dokonane w poprzednich miesiącach dostosowanie stóp procentowych, a także niepewność co do kształtu przyszłej polityki fiskalnej i regulacyjnej oraz jej wpływu na inflację – utrzymała stopy procentowe NBP na niezmiennym poziomie.

-
6. W 2023 r. NBP prowadził politykę pieniężną, wykorzystując instrumenty przewidziane w *Założeniach polityki pieniężnej na rok 2023*. Podstawowym instrumentem polityki pieniężnej w 2023 r. były stopy procentowe NBP. Podobnie jak w poprzednich latach, celem operacyjnym polityki pieniężnej było kształtowanie stawki POLONIA w pobliżu stopy referencyjnej NBP. Cel operacyjny realizowany był głównie przy wykorzystaniu podstawowych operacji otwartego rynku, przeprowadzanych regularnie raz w tygodniu, w formie emisji bonów pieniężnych NBP, co do zasady z 7-dniowym okresem zapadalności. Uzupełniającą rolę w tym zakresie pełniły operacje dostrajające. Realizacji celu operacyjnego polityki pieniężnej sprzyjał system rezerwy obowiązkowej, który oddziaływał w kierunku stabilizacji stawki POLONIA. W 2023 r. banki miały możliwość lokowania nadwyżek środków w formie depozytu na koniec dnia w NBP oraz uzupełniania niedoborów środków, korzystając z kredytu lombardowego oferowanego przez NBP. W analizowanym okresie NBP nie przeprowadzał operacji strukturalnych, a wartość nominalna portfela dłużnych papierów wartościowych skupionych przez NBP w ramach tych operacji w latach 2020–2021 na koniec 2023 r. wyniosła 135,1 mld zł wobec 136,2 mld zł według stanu na koniec 2022 r. W 2023 r. nastąpił wzrost nadpłynności utrzymującej się w sektorze bankowym w porównaniu z poprzednim rokiem. Średni dzienny poziom środków pozostających w dyspozycji sektora bankowego, przekraczających wymagany poziom rezerwy obowiązkowej, w grudniu 2023 r. wyniósł 301,2 mld zł i był o 64,6 mld zł wyższy niż w analogicznym okresie 2022 r. Do wzrostu nadpłynności w 2023 r. w największym stopniu przyczynił się skup netto walut obcych dokonywany przez NBP na zlecenie klientów. W kierunku ograniczenia nadpłynności sektora bankowego w 2023 r. oddziaływał z kolei wzrost wartości pieniądza gotówkowego w obiegu.
  7. Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 6 ustawy o Narodowym Banku Polskim do zadań NBP należy „kształtowanie warunków niezbędnych dla rozwoju systemu bankowego”. Polski bank centralny realizuje to zadanie w sposób ciągły przez działania, których celem jest zapewnienie stabilnych warunków funkcjonowania banków i całego systemu finansowego. W 2023 r. NBP kontynuował działania na rzecz rozwoju systemu płatniczego i jego sprawnego funkcjonowania. Narodowy Bank Polski uczestniczył w tworzeniu przepisów prawnych dotyczących sektora bankowego, prowadził analizy i badania krajowego systemu bankowego oraz współpracował ze Związkiem Banków Polskich.
  8. Narodowy Bank Polski prowadzi analizy i badania dotyczące stabilności oraz rozwoju systemu finansowego w wymiarze krajowym i międzynarodowym. Wyniki prac są publikowane w cyklicznych opracowaniach. NBP wypełnia obowiązki ustawowe, przewodnicząc pracom Komitetu Stabilności Finansowej w formule KSF-M (nadzór makroostrożnościowy) i uczestnicząc w pracach KSF-K (zarządzanie kryzysowe). Analizy i opracowania NBP są w szerokim zakresie wykorzystywane przy podejmowaniu decyzji Komitetu w obszarze nadzoru makroostrożnościowego. Narodowy Bank Polski współpracuje z instytucjami tworzącymi sieć bezpieczeństwa finansowego, tj. z Ministerstwem Finansów (MF), Komisją Nadzoru Finansowego (KNF) i Bankowym Funduszem Gwarancyjnym (BFG). Prowadzi analizy i badania mające na celu pogłębienie wiedzy o procesach finansowych oraz współzależnościach systemu finansowego i gospodarki, a także służące operacjonalizacji polityki makroostrożnościowej. NBP współpracuje również z instytucjami europejskimi na rzecz identyfikacji i ograniczenia ryzyka systemowego.
  9. Głównym celem działalności emisyjnej NBP jest zapewnienie bezpieczeństwa i płynności obrotu gotówkowego. W 2023 r. wartość pieniądza gotówkowego w obiegu (z kasami

banków) wzrosła o 2,4% i na koniec grudnia 2023 r. wyniosła 377,5 mld zł (był to najniższy przyrost od 2012 r.). Kontynuowano współpracę z Narodowym Bankiem Ukrainy zgodnie z zawartymi w 2022 r. umowami dotyczącymi przechowywania przez NBP hrywien skupionych na terytorium Polski, jak również skupionych i dostarczonych do NBP przez zagraniczne banki centralne. Hrywiny skupione w ramach programu i dostarczone do NBP zostały przekazane pod koniec 2023 r. Narodowemu Bankowi Ukrainy. W ramach emisji wartości kolekcjonerskich wprowadzono do obiegu 25 monet oraz banknot kolekcjonerski. Kontynuowano realizację Narodowej Strategii Bezpieczeństwa Obrotu Gotówkowego. NBP przeprowadził badanie opinii publicznej w zakresie znaków pieniężnych będących w obiegu.

10. Zarządzając rezerwami dewizowymi, NBP dąży do zapewnienia bezpieczeństwa i niezbędnej płynności inwestowanych środków. Jednocześnie – spełniając te kryteria – podejmuje działania służące podwyższeniu dochodowości rezerw w horyzoncie długookresowym. W 2023 r. Narodowy Bank Polski zwiększył zasoby złota o 130 ton (do 358,7 tony) oraz rozpoczął inwestycje w jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych replikujących indeksy akcyjne (ETF).
11. Działalność dewizowa NBP polega na prowadzeniu rejestru działalności kantorowej, wydawaniu decyzji w sprawach dewizowych oraz przeprowadzaniu określonych ustawowo kontroli. W 2023 r. przeprowadzono 757 kontroli dewizowych, wydano 17 decyzji dewizowych oraz 33 decyzje w sprawie naruszenia warunków lub niedopełnienia obowiązków dotyczących prowadzenia działalności kantorowej. Według stanu na 31 grudnia 2023 r. w Polsce działało 4521 kantorów.
12. Działania NBP na rzecz systemu płatniczego polegają przede wszystkim na prowadzeniu systemów płatności i dokonywaniu rozrachunków międzybankowych, organizowaniu rozliczeń pieniężnych oraz sprawowaniu nadzoru nad systemem płatniczym. W 2023 r. kontynuowano budowę SORBNET3 – nowego systemu RTGS w złotych. W dniu 20 marca 2023 r. uruchomiono nowy system RTGS dla płatności w euro – system TARGET-NBP. Stanowi on polski komponent systemu paneuropejskiego służącego do takich rozliczeń. W ramach działań na rzecz zapewnienia wysokiego poziomu odporności cybernetycznej w polskim systemie płatniczym oceniono zgodność systemów płatności detalicznych prowadzonych przez KIR SA z wymaganiami CROE, a także przeprowadzono badanie ankietowe cyberodporności systemów płatności oraz systemów rozliczeń i rozrachunku papierów wartościowych.
13. Prowadzona przez Narodowy Bank Polski obsługa bankowa budżetu państwa przyczynia się do zapewnienia bezpieczeństwa i płynności rozliczeń środków sektora finansów publicznych. Według stanu na 31 grudnia 2023 r. NBP prowadził 29 003 rachunki dla 2924 klientów. Narodowy Bank Polski obsługuje zobowiązania i należności zagraniczne budżetu państwa oraz obrót papierami wartościowymi. W 2023 r. zorganizowano łącznie 23 przetargi sprzedaży i zamiany skarbowych papierów wartościowych oraz 10 przetargów sprzedaży obligacji Banku Gospodarstwa Krajowego emitowanych na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. NBP współpracuje także z Ministerstwem Finansów w ramach Komitetu Zarządzania Długiem Publicznym.
14. Prace analityczno-badawcze prowadzone w NBP w 2023 r. miały na celu diagnozę bieżącej i przyszłej sytuacji w polskiej gospodarce, m.in. w zakresie wskaźników inflacji oraz

---

procesów cenotwórczych, oczekiwań inflacyjnych, PKB oraz jego komponentów, rynku pracy, a także sytuacji finansowej gospodarstw domowych i przedsiębiorstw. Analizowano gospodarkę światową i wpływ zagranicy na gospodarkę Polski. Prowadzono prace związane z tworzeniem oraz doskonaleniem narzędzi analitycznych i prognostycznych. Wyniki analiz i badań były wykorzystywane przy podejmowaniu decyzji przez Zarząd NBP i Radę Polityki Pieniężnej. Narodowy Bank Polski zorganizował 4 międzynarodowe konferencje naukowe i 2 inne naukowe wydarzenia międzynarodowe.

15. Narodowy Bank Polski realizuje zadania statystyczne obejmujące pozyskiwanie danych sprawozdawczych od podmiotów sektora finansowego oraz od podmiotów niefinansowych. W 2023 r. NBP dostosował infrastrukturę sprawozdawczą do nowych wymogów Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego w tej dziedzinie. Kontynuował badania procesów migracyjnych wśród uchodźców z Ukrainy w Polsce i opublikował dwa raporty z wynikami prac. Ponadto w NBP uruchomiono produkcyjnie wewnętrzną bazę danych Erydan i unowocześniono Hub Statystyczny.
16. Narodowy Bank Polski jest inicjatorem i uczestnikiem projektów edukacyjnych realizowanych na terenie całego kraju. W 2023 r. po raz trzeci przeprowadził ogólnopolski program edukacyjny Złote Szkoły NBP i dofinansował 92 projekty z zakresu edukacji ekonomicznej. Wzbogacił także ofertę edukacyjną i zbiory Centrum Pieniądza NBP, jak również kontynuował działania komunikacyjne w Internecie, w szczególności w mediach społecznościowych.
17. NBP uczestniczy w pracach Stałego Komitetu Rady Ministrów, Komitetu do Spraw Europejskich i innych gremiów międzyresortowych oraz współpracuje z organami państwa, opiniując projekty aktów prawnych z zakresu polityki gospodarczej i systemu bankowego. W ramach współpracy z Europejskim Bankiem Centralnym (EBC) Narodowy Bank Polski uczestniczy w procesie opiniowania projektów opinii EBC do projektowanych unijnych i krajowych (państw członkowskich UE) aktów legislacyjnych. W 2023 r. dotyczyły one m.in. kwestii finansowych i bankowych, w tym związanych z usługami rozliczeniowymi, nadzorem finansowym, stabilnością finansową, zarządzaniem kryzysowym i gwarantowaniem depozytów, systemami płatności, płatnościami gotówkowymi, cyfrowym euro, a także zrównoważonym rozwojem.
18. Przedstawiciele NBP uczestniczą w pracach gremiów UE, w tym: Rady Ogólnej EBC, Rady Generalnej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (ERRS), komitetów i grup roboczych ESBC oraz ERRS, Rady ECOFIN (w ramach nieformalnych posiedzeń), komitetów i grup roboczych Rady UE oraz grup eksperckich Komisji Europejskiej. W 2023 r. najważniejsze prace dotyczyły projektów unijnych aktów prawnych regulujących funkcjonowanie systemu finansowego oraz dokończenia budowy unii bankowej. NBP współpracuje też z międzynarodowymi instytucjami bankowymi (Grupą Banku Światowego, Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju oraz Bankiem Rozrachunków Międzynarodowych), a także z międzynarodowymi instytucjami finansowymi, w tym z Międzynarodowym Funduszem Walutowym (MFW). W 2023 r. kontynuowano udział w czasowym zwiększeniu zasobów finansowych MFW w ramach Nowych Porozumień Pożyczkowych (NAB) oraz pożyczki dwustronnej.
19. W 2023 r. przeciętne zatrudnienie w NBP było o 55 etatów niższe niż w 2022 r. i wyniosło 3289 etatów.

20. Wynik finansowy NBP za 2023 r. był ujemny i wyniósł -20,8 mld zł. Ze względu na aprecjację złotego do walut obcych NBP odnotował w 2023 r. ujemny wynik z różnic kursowych w kwocie -31,0 mld zł. W celu pokrycia tych kosztów rozwiązano całkowicie rezerwę kursową w kwocie 15,1 mld zł. W 2023 r. ujemny wynik z tytułu prowadzonej polityki pieniężnej wyniósł -20,6 mld zł. NBP odnotował natomiast dodatni wynik z zarządzania rezerwami walutowymi (w walucie instrumentu) w kwocie 18,9 mld zł. Koszty działania i amortyzacji wyniosły w 2023 r. -1,8 mld zł.

Rozdział 1

Funkcjonowanie organów Narodowego Banku Polskiego

Funkcjonowanie organów Narodowego Banku Polskiego

Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawą o Narodowym Banku Polskim organami NBP są: Prezes Narodowego Banku Polskiego, Rada Polityki Pieniężnej i Zarząd Narodowego Banku Polskiego.

1.1. Prezes Narodowego Banku Polskiego

W 2023 r. Prezes NBP w ramach swoich obowiązków przewodniczył Radzie Polityki Pieniężnej i Zarządowi NBP oraz Komitetowi Stabilności Finansowej w formule makroostrożnościowej. Ponadto reprezentując Narodowy Bank Polski i Rzeczpospolitą Polską, Prezes NBP uczestniczył (lub był reprezentowany) w następujących spotkaniach międzynarodowych instytucji bankowych i finansowych:

- posiedzeniach Rady Ogólnej Europejskiego Banku Centralnego,
- dorocznym spotkaniu Rady Gubernatorów Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju,
- spotkaniach Rad Gubernatorów Grupy Banku Światowego i Międzynarodowego Funduszu Walutowego,
- nieformalnych posiedzeniach Rady ECOFIN,
- posiedzeniach Rady Generalnej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego,
- posiedzeniach gubernatorów Banku Rozrachunków Międzynarodowych.

W 2023 r. Prezes NBP wydał 28 zarządzeń, w tym 20 dotyczących emisji wartości kolekcjonerskich i monet okolicznościowych. Ponadto Prezes NBP wydał 10 obwieszczeń: 8 zawierających jednolite teksty aktów prawnych organów NBP, obwieszczenie w sprawie ogłoszenia wykazu walut wymienialnych, a także obwieszczenie w sprawie ogłoszenia bilansu oraz rachunku zysków i strat Narodowego Banku Polskiego za 2022 r.

Prezes NBP jako przełożony pracowników brał udział w kształtowaniu i realizowaniu polityki kadrowej, a także sprawował nadzór nad przestrzeganiem standardów pracy w NBP.

1.2. Rada Polityki Pieniężnej

W 2023 r. Rada Polityki Pieniężnej działała zgodnie z *Założeniami polityki pieniężnej na rok 2023*. Odbyła 12 posiedzeń (w tym 11 decyzyjnych), na których podjęła 8 uchwał normatywnych oraz jedną uchwałę nienormatywną. Uchwały RPP były publikowane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” i Dzienniku Urzędowym Narodowego Banku Polskiego.

W 2023 r. RPP podjęła 2 uchwały w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej i stopy dyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim (tabela 1.1). W 2023 r. RPP nie zmieniła uchwał w sprawie stóp rezerwy obowiązkowej banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych i Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej oraz wysokości oprocentowania rezerwy obowiązkowej (tabela 1.2).

Tabela 1.1. Stopy procentowe NBP na koniec 2022 i 2023 r. (w %)

Stopa referencyjna		Stopa lombardowa		Stopa depozytowa		Stopa redyskontowa weksli		Stopa dyskontowa weksli	
31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023
6,75	5,75	7,25	6,25	6,25	5,25	6,80	5,80	6,85	5,85

Źródło: dane NBP.

Tabela 1.2. Stopy rezerwy obowiązkowej i oprocentowanie środków rezerwy obowiązkowej na koniec 2023 r.

Stopa rezerwy obowiązkowej / oprocentowanie środków rezerwy obowiązkowej	Wysokość w %	Obowiązuje od dnia
Stopa rezerwy obowiązkowej od środków złotych i środków w walutach obcych zgromadzonych na rachunkach bankowych oraz od środków uzyskanych z tytułu emisji papierów wartościowych	3,50	31.03.2022 r.
Stopa rezerwy obowiązkowej od środków uzyskanych z tytułu operacji repo i sell-buy-back oraz środków pozyskanych co najmniej na 2 lata	0,00	1.03.2018 r.
Wysokość oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej*	5,75	5.10.2023 r.

* 1,0 wysokości stopy referencyjnej.

Źródło: dane NBP.

Pozostałe uchwały podjęte przez RPP w 2023 r. dotyczyły:

- przyjęcia rocznego sprawozdania finansowego Narodowego Banku Polskiego na dzień 31 grudnia 2022 r.,
- przyjęcia sprawozdania z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2022,
- oceny działalności Zarządu Narodowego Banku Polskiego w zakresie realizacji założeń polityki pieniężnej na rok 2022,
- zatwierdzenia sprawozdania z działalności Narodowego Banku Polskiego w 2022 r.,
- ustalenia założeń polityki pieniężnej na rok 2024,
- zatwierdzenia planu finansowego Narodowego Banku Polskiego na rok 2024,
- wyboru biegłego rewidenta badającego roczne sprawozdania finansowe Narodowego Banku Polskiego za lata 2023, 2024 i 2025.

W związku z art. 23 ust. 1 pkt 1 ustawy o Narodowym Banku Polskim RPP przyjęła następujące dokumenty:

- *Bilans płatniczy Rzeczypospolitej Polskiej* – za III i IV kwartał 2022 r. oraz za I i II kwartał 2023 r.,
- *Międzynarodową pozycję inwestycyjną Polski w 2022 r.*,
- *Prognozę bilansu płatniczego Rzeczypospolitej Polskiej na 2024 r.*,
- *Opinię do projektu ustawy budżetowej na rok 2024.*

Rada Polityki Pieniężnej rozpatrywała także projekcje inflacji i PKB oraz przyjęła 3 *Raporty o inflacji* (w marcu, lipcu i listopadzie).

W 2023 r. członkowie RPP uczestniczyli w spotkaniach z analitykami rynkowymi oraz w konferencjach i seminariach naukowych o tematyce ekonomicznej.

1.3. Zarząd Narodowego Banku Polskiego

Zgodnie z ustawą o NBP działalnością Narodowego Banku Polskiego kieruje Zarząd NBP. Podejmuje on uchwały w sprawach niezastrzeżonych do wyłącznej kompetencji innych organów NBP oraz realizuje uchwały RPP. W 2023 r. Zarząd NBP wykonywał podstawowe zadania zgodnie z *Założeniami polityki pieniężnej na rok 2023, Planem działalności Narodowego Banku Polskiego na lata 2023–2025 i Planem finansowym Narodowego Banku Polskiego na rok 2023*.

Zarząd NBP rozpatrywał projekty uchwał i inne materiały na posiedzenie Rady Polityki Pieniężnej.

W 2023 r. Zarząd NBP zajmował się zagadnieniami dotyczącymi:

- projekcji inflacji i PKB,
- bieżącej sytuacji makroekonomicznej w kraju, w tym przebiegu procesów inflacyjnych, sytuacji sektora finansów publicznych, sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw i gospodarstw domowych oraz sytuacji na rynkach: pracy, nieruchomości, finansowym, kredytowym i walutowym,
- bieżącej sytuacji na światowych rynkach finansowych, w tym na rynkach finansowych strefy euro oraz krajów Europy Środkowej i Wschodniej,
- stabilności systemu finansowego w Polsce, w tym oceny funkcjonowania i perspektyw rozwoju systemu bankowego,
- płynności sektora bankowego oraz instrumentów polityki pieniężnej,
- sytuacji na rynku międzybankowym oraz operacji otwartego rynku.

Zarząd NBP omawiał także zagadnienia dotyczące: działalności emisyjnej, zarządzania rezerwami dewizowymi, funkcjonowania polskiego systemu płatniczego oraz bankowej obsługi budżetu państwa.

W 2023 r. Zarząd NBP odbył 43 posiedzenia. Podjął 96 uchwał Zarządu NBP (w tym: 51 uchwał normatywnych i 45 uchwał nienormatywnych)¹ oraz 134 uchwały zarządcze Zarządu NBP.

Uchwały podjęte przez Zarząd NBP dotyczyły w szczególności:

- trybu i szczegółowych zasad przekazywania NBP przez banki danych niezbędnych do ustalania polityki pieniężnej i okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa oraz oceny sytuacji finansowej banków i ryzyka sektora bankowego,
- regulaminu Fixingu Stawki Referencyjnej POLONIA,
- regulaminu ustalania planu emisji monet przeznaczonych na cele kolekcjonerskie i planu emisji monet okolicznościowych emitowanych przez Narodowy Bank Polski, zatwierdzania ich projektów graficznych i realizacyjnych, decyzji o rozpoczęciu produkcji oraz o postępowaniu z monetami wycofanymi ze sprzedaży,
- warunków i zasad sprzedaży przez NBP monet, banknotów i numizmatów przeznaczonych na cele kolekcjonerskie oraz na inne cele,
- funkcjonowania Rady ds. Systemu Płatniczego,
- prowadzenia przez Narodowy Bank Polski rachunków bankowych,

---

¹ Zgodnie z art. 53 i 54 ustawy o Narodowym Banku Polskim uchwały Zarządu NBP będące aktami normatywnymi są ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” lub w Dzienniku Urzędowym Narodowego Banku Polskiego.

- regulaminu prowadzenia przez NBP rachunków bankowych i świadczenia usługi bankowości elektronicznej,
- regulaminu realizacji przez NBP w obrocie zagranicznym i krajowym poleceń wypłaty w walutach obcych i walucie krajowej oraz operacji czekowych w walutach obcych, a także skupu i sprzedaży walut obcych dla posiadaczy rachunków bankowych,
- prowizji i opłat bankowych stosowanych przez NBP,
- przedłużenia członkostwa NBP w stowarzyszeniu Official Monetary and Financial Institutions Forum (OMFIF),
- zasad i trybu sporządzania planu finansowego NBP oraz sprawozdania z jego realizacji,
- zasad organizacji rachunkowości w Narodowym Banku Polskim,
- regulaminu organizacyjnego Narodowego Banku Polskiego.

Uchwały zarządowe Zarządu NBP dotyczyły m.in.:

- przedłużenia obowiązywania umowy pożyczki dwustronnej zawartej pomiędzy NBP a MFW,
- zawarcia przez NBP jako członka międzynarodowej Grupy Banków Centralnych ds. Przeciwdziałania Falszerstwom (Central Bank Counterfeit Deterrence Group – CBCDG) nowych umów zapewniających dalsze korzystanie z dostępnych dla tej grupy technologii zapobiegających wykorzystywaniu urządzeń cyfrowych do fałszowania banknotów,
- wspólnej emisji przez Narodowy Bank Polski i Narodowy Bank Ukrainy srebrnych monet kolekcjonerskich, w tym przekazania przez NBP na rzecz Ukrainy wsparcia finansowego w wysokości całkowitego przychodu ze sprzedaży tych monet (pomniejszonego o koszty emisji),
- rozpoczęcia prac dotyczących reorganizacji obsługi instrumentów polityki pieniężnej oraz ich ewidencji księgowej w NBP,
- stosowania i przestrzegania przez NBP krajowych oraz międzynarodowych list sankcyjnych.

W związku z agresją Rosji na Ukrainę Narodowy Bank Polski kontynuował działania mające na celu wsparcie Narodowego Banku Ukrainy i jego pracowników, w tym w formie przedłużenia obowiązywania umowy o linii swapowej dla NBU i poszerzenia współpracy technicznej.

Ponadto w 2023 r. Zarząd NBP sporządził roczne sprawozdanie finansowe NBP za 2022 r.²

1.4. Plan działalności NBP

W 2023 r. realizowano *Plan działalności Narodowego Banku Polskiego na lata 2023–2025*, uchwalony przez Zarząd NBP 28 października 2022 r. W *Planie* określono cele NBP na najbliższe lata i zadania służące ich realizacji.

Zgodnie z zasadami planowania działalności w NBP Zarząd NBP uchwalił *Plan działalności Narodowego Banku Polskiego na lata 2024–2026*, który obowiązuje od 1 stycznia 2024 r.

---

² Na podstawie art. 17 ust. 4 pkt 12 ustawy o Narodowym Banku Polskim.

Rozdział 2

Polityka pieniężna

Polityka pieniężna¹

Przedkładając sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej, Rada Polityki Pieniężnej wypełnia zobowiązanie zawarte w art. 227 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej do złożenia Sejmowi sprawozdania z wykonania założeń polityki pieniężnej w ciągu 5 miesięcy od zakończenia roku budżetowego. Zgodnie z art. 53 ustawy o Narodowym Banku Polskim sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej jest ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. Sprawozdanie prezentuje główne elementy realizowanej strategii polityki pieniężnej, opis uwarunkowań makroekonomicznych i decyzji podejmowanych w zakresie polityki pieniężnej w roku objętym sprawozdaniem, a także opis stosowanych instrumentów polityki pieniężnej.

Sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2023 zawiera załączniki, w których przedstawiono kształtowanie się wybranych zmiennych makroekonomicznych, a także *Wyniki głosowań członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami* w roku objętym sprawozdaniem.

Przy ocenie polityki pieniężnej *ex post* należy brać pod uwagę jej uwarunkowania, w tym przede wszystkim to, że działania władz monetarnych wpływają na gospodarkę ze znacznym opóźnieniem, a jednocześnie są podejmowane w warunkach niepewności dotyczącej przyszłych procesów makroekonomicznych. Należy także uwzględnić to, że w gospodarce występują wstrząsy makroekonomiczne, które – choć pozostają poza kontrolą krajowej polityki pieniężnej – mogą w znacznej mierze wpływać na sytuację gospodarczą i procesy inflacyjne w krótkim, a także w średnim okresie. W ostatnich latach wstrząsy makroekonomiczne związane były przede wszystkim ze skutkami gospodarczymi pandemii COVID-19 oraz agresji zbrojnej Rosji na Ukrainę. Ze względu na ich szczególną siłę i trwałość oddziaływania wstrząsy te w istotny sposób wpływały na sytuację makroekonomiczną, w tym procesy inflacyjne, na świecie i w Polsce.

2.1. Strategia polityki pieniężnej w 2023 r.

W 2023 r. Rada Polityki Pieniężnej, zwana dalej „Radą” lub „RPP”, prowadziła politykę pieniężną zgodnie z *Założeniami polityki pieniężnej na rok 2023*, przyjętymi uchwałą nr 15/2022 z dnia 7 września 2022 r. w sprawie ustalenia założeń polityki pieniężnej na rok 2023 (M.P. poz. 915). Główne elementy realizowanej w 2023 r. strategii polityki pieniężnej przedstawiono poniżej.

Podobnie jak w poprzednich latach głównym celem polityki pieniężnej było utrzymanie stabilności cen, przy jednoczesnym wspieraniu zrównoważonego wzrostu gospodarczego oraz stabilności systemu finansowego. W ten sposób Rada realizowała podstawowe zobowiązania Narodowego Banku Polskiego zawarte w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. nr 78 poz. 483 z 2001 r., nr 28 poz. 319 z 2006 r., nr 200 poz. 1471 oraz

¹ Rozdział *Polityka pieniężna* jest *Sprawozdaniem z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2023*, które Rada Polityki Pieniężnej przyjęła na posiedzeniu w dniu 8 maja 2024 r. Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 5, art. 12, art. 16, art. 17 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 pkt 2 i 4, art. 23–24 oraz przepisów rozdziału 6 ustawy o Narodowym Banku Polskim.

z 2009 r. nr 114 poz. 946) oraz w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 2025). Zgodnie z art. 227 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej „Narodowy Bank Polski odpowiada za wartość polskiego pieniądza”. Ustawa o Narodowym Banku Polskim, zwanym dalej „NBP”, w art. 3 ust. 1 stanowi, że „podstawowym celem działalności NBP jest utrzymanie stabilnego poziomu cen, przy jednoczesnym wspieraniu polityki gospodarczej Rządu, o ile nie ogranicza to podstawowego celu NBP”.

Rada dążyła do zapewnienia stabilności cen, wykorzystując strategię celu inflacyjnego. W ramach tej strategii od 2004 r. celem polityki pieniężnej jest utrzymanie inflacji – rozumianej jako procentowa roczna zmiana indeksu cen towarów i usług konsumpcyjnych – na poziomie 2,5% z symetrycznym przedziałem odchyień o szerokości ± 1 punktu procentowego w średnim okresie.

Średniookresowy charakter celu inflacyjnego oznacza, że – ze względu na szoki makroekonomiczne i finansowe – inflacja może okresowo kształtować się powyżej lub poniżej celu, w tym również poza określonym przedziałem odchyień od celu. Reakcja polityki pieniężnej na szoki jest elastyczna i zależy od ich przyczyn oraz oceny trwałości ich skutków, w tym wpływu na procesy inflacyjne. W przypadku odchylenia inflacji od celu Rada w sposób elastyczny określa pożądane tempo powrotu inflacji do celu, ponieważ szybkie sprowadzenie inflacji do celu może wiązać się z istotnymi kosztami dla stabilności makroekonomicznej lub finansowej. Decydując o zmianach parametrów prowadzonej polityki pieniężnej, Rada bierze pod uwagę dostosowania cenowe zachodzące w gospodarce, których źródła znajdują się poza wpływem krajowej polityki pieniężnej. W *Założeniach polityki pieniężnej na rok 2023* wskazano, że w obecnych warunkach te dostosowania są związane przede wszystkim z szokiem wywołanym zbrojną agresją Rosji na Ukrainę, konsekwencjami pandemii COVID-19, a także ze skutkami zachodzących w gospodarce zmian strukturalnych, w tym transformacji energetycznej oraz z procesem doganiania przez Polskę bardziej rozwiniętych gospodarek (tj. procesem konwergencji).

Realizowana przez Radę strategia polityki pieniężnej zakłada elastyczność w zakresie stosowanych instrumentów. Oznacza to, że instrumentarium NBP może być dostosowywane do natury występujących w gospodarce zaburzeń oraz uwarunkowań rynkowych. Elastyczne kształtowanie instrumentów polityki pieniężnej sprzyja efektywnemu działaniu mechanizmu transmisji oraz stabilności makroekonomicznej i finansowej.

Podjmując decyzje w zakresie polityki pieniężnej, Rada bierze pod uwagę opóźnienia, z jakimi wpływają one na gospodarkę. Długość opóźnień, jakie występują od podjęcia decyzji w zakresie parametrów polityki pieniężnej do zaobserwowania jej najsilniejszego wpływu na wielkości realne (m.in. produkcję i zatrudnienie) oraz inflację, wynosi kilka kwartałów i może zmieniać się w czasie. Ponadto polityka pieniężna jest prowadzona w warunkach niepewności, dotyczącej w szczególności przyszłego kształtowania się sytuacji gospodarczej.

Stabilizowanie inflacji na niskim poziomie jest ważnym, ale niewystarczającym warunkiem utrzymania równowagi w gospodarce, która z kolei sprzyja utrzymaniu stabilności cen w długim okresie. Zagrożeniem dla stabilności cen w długim okresie mogą być nierównowagi w sektorze finansowym. Nierównowagom tym powinna przeciwdziałać przede wszystkim polityka makroostrożnościowa nakierowana na ograniczenie ryzyka systemowego i wspieranie w ten sposób długookresowego, zrównoważonego wzrostu gospodarczego. Ma to znaczenie zwłaszcza w warunkach znacznej swobody przepływu kapitału i integracji rynków finansowych. Prowadzona przez Radę polityka wspiera działania polityki makroostrożnościowej,

w tym sprzyja utrzymaniu stabilności systemu finansowego i ogranicza ryzyko narastania nierównowag w gospodarce, uwzględniając kształtowanie się cen aktywów (w tym cen nieruchomości) oraz dynamikę akcji kredytowej, o ile nie ogranicza to podstawowego celu NBP.

Oprócz polityki pieniężnej i makroostrożnościowej istotną rolę w utrzymywaniu stabilności makroekonomicznej pełni także polityka fiskalna. Dla zachowania stabilności makroekonomicznej niezbędne jest prowadzenie polityki fiskalnej, która łagodzi wpływ szoków na gospodarkę i jednocześnie zapewnia długookresową stabilność finansów publicznych.

W 2023 r. – podobnie jak w poprzednich latach – Rada realizowała strategię celu inflacyjnego w warunkach płynnego kursu walutowego. Reżim płynnego kursu nie wyklucza interwencji na rynku walutowym, gdy jest to uzasadnione przez warunki rynkowe lub sprzyja zapewnieniu stabilności makroekonomicznej lub finansowej kraju.

2.2. Polityka pieniężna i jej uwarunkowania w 2023 r.

W 2023 r. parametry polityki pieniężnej, w tym poziom stóp procentowych NBP, były dostosowywane do sytuacji w gospodarce tak, aby zapewnić długookresową stabilność cen i jednocześnie wspierać zrównoważony wzrost gospodarczy oraz stabilność systemu finansowego. Rada dążyła do obniżenia inflacji do poziomu zgodnego z celem inflacyjnym NBP w średnim okresie. Decyzje w zakresie polityki pieniężnej były podejmowane na podstawie dostępnych informacji dotyczących bieżącej i oczekiwanej sytuacji makroekonomicznej, w tym kształtowania się inflacji i koniunktury gospodarczej.

W 2023 r. wzrost gospodarczy w strefie euro wyraźnie spowolnił, przy czym w Niemczech nastąpił nieznaczny spadek PKB. Wobec osłabionej presji popytowej w wielu krajach – oraz przy spadku presji kosztowej wskutek niższych niż w poprzednim roku cen surowców, a także wygasania wcześniejszych napięć w globalnych łańcuchach dostaw – inflacja na świecie, po silnym wzroście w poprzednich latach, obniżyła się w ciągu 2023 r. Mimo to w wielu gospodarkach, w tym w strefie euro i Stanach Zjednoczonych, nadal kształtowała się powyżej celów inflacyjnych banków centralnych.

W warunkach pogorszenia koniunktury za granicą w 2023 r. nastąpiło wyraźne osłabienie dynamiki aktywności gospodarczej również w Polsce. W 2023 r. roczna dynamika PKB spowolniła do 0,2% (z 5,6% w 2022 r.) i była najniższa co najmniej od 1996 r. (z wyjątkiem 2020 r., tj. początkowego okresu pandemii COVID-19). Jednocześnie popyt krajowy obniżył się o 3,2%, w tym konsumpcja spadła o 1,0%. Nadal rosły natomiast inwestycje, przy wyraźnym ujemnym wkładzie zmian zapasów do dynamiki PKB.

W tych uwarunkowaniach w ciągu 2023 r. nastąpił wyraźny spadek inflacji CPI w Polsce (od szczytu w lutym 2023 r. roczna dynamika cen obniżyła się o 12,2 pkt proc. do 6,2% w grudniu 2023 r.; wykres 2.1)². Na obniżenie się inflacji w ciągu 2023 r. złożył się spadek rocznych dynamik wszystkich głównych komponentów wskaźnika CPI. Jednocześnie obniżyły się wszystkie miary inflacji bazowej³. W ciągu 2023 r. obniżyły się również miary oczekiwań inflacyjnych

---

² Średnioroczna inflacja CPI obniżyła się do 11,4% w 2023 r. wobec 14,4% w 2022 r.

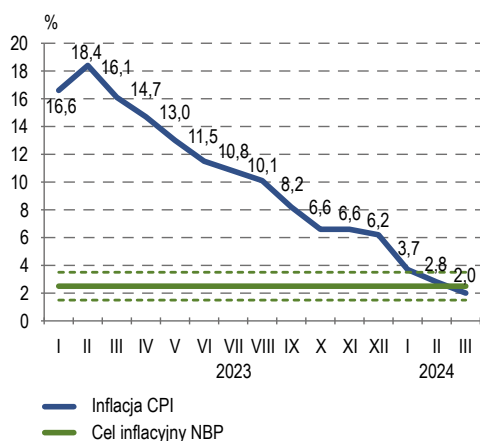
³ Inflacja CPI po wyłączeniu cen żywności i energii obniżyła się od szczytu w marcu 2023 r. o 5,4 pkt proc., tj. do 6,9% r/r w grudniu 2023 r.

konsumentów i przedsiębiorców, a także prognozy inflacji analityków sektora finansowego (formułowane w horyzoncie zarówno czterech, jak i ośmiu kwartałów). Spadkowi inflacji sprzyjało zmniejszenie się presji kosztowej – znajdujące odzwierciedlenie w szczególności w spadku cen produkcji sprzedanej przemysłu – w związku ze stopniowym wygasaniem wcześniejszych zewnętrznych szoków podażowych, które przyczyniały się do wzrostu dynamiki cen w poprzednich latach. W kierunku niższej inflacji oddziaływało także ograniczenie presji popytowej, w warunkach zacieśnienia polityki pieniężnej NBP dokonanego w latach 2021–2022 i późniejszego utrzymywania stóp procentowych NBP na niezmiennym poziomie⁴. Obniżaniu się inflacji sprzyjała również aprecjacja kursu złotego do głównych walut w ciągu 2023 r.

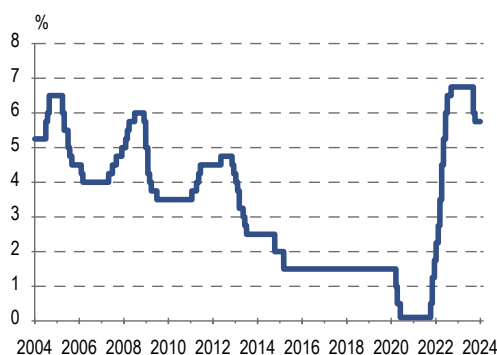
Według danych napływających na początku 2024 r. w I kw. 2024 r. inflacja nadal się obniżała i od lutego kształtowała się na poziomie zgodnym z celem inflacyjnym NBP (według danych GUS inflacja CPI w lutym 2024 r. wyniosła 2,8% r/r, a w marcu 2,0% r/r).

Na posiedzeniach od stycznia do lipca 2023 r.⁵ Rada utrzymywała stopy procentowe NBP na niezmiennym poziomie, w tym stopę referencyjną na poziomie 6,75%, po ich wcześniejszym podwyższeniu w latach 2021–2022 (tabela 2.1). W związku z tym od września 2022 r. do sierpnia 2023 r. stopa referencyjna NBP kształtowała się na najwyższym poziomie w okresie obowiązywania celu inflacyjnego NBP na obecnym poziomie (tj. od 2004 r.; wykres 2.2), co zarazem stanowiło najdłuższy w historii Rady (tj. od 1998 r.) okres utrzymywania stóp procentowych NBP na niezmiennym poziomie po wcześniejszych podwyżkach. Rada oceniała wówczas, że ze względu na skalę i trwałość oddziaływania wcześniejszych szoków, które pozostawały poza wpływem krajowej polityki pieniężnej, powrót inflacji do celu NBP będzie następował stopniowo.

Wykres 2.1. Inflacja CPI w Polsce na tle celu inflacyjnego NBP (r/r)

Wykres 2.2. Stopa referencyjna NBP

Źródło: Dane GUS i NBP.

Źródło: dane NBP.

⁴ Efekty wcześniejszego zacieśnienia polityki pieniężnej NBP były widoczne w szczególności na rynku kredytowym. Łączne zadłużenie prywatnego sektora niefinansowego z tytułu kredytów i innych należności bankowych w relacji do PKB w 2023 r. dalej się obniżało i pod koniec tego roku było o około 15 pkt proc. niższe niż przed wybuchem pandemii COVID-19 oraz najniższe od 2007 r.

⁵ Posiedzenia w dniach: 3–4 stycznia, 7–8 lutego, 7–8 marca, 7–8 kwietnia, 9–10 maja, 5–6 czerwca i 5–6 lipca 2023 r.

Informacje dostępne we wrześniu i październiku 2023 r. potwierdzały systematyczny i szybki spadek inflacji w Polsce, a także wyraźne obniżenie się oczekiwań inflacyjnych. Dane napływające z gospodarki wskazywały na przedłużające się istotne osłabienie aktywności, w tym spadek krajowego popytu. Jednocześnie dane sygnalizowały niższą presję kosztową oraz przedłużające się osłabienie koniunktury u głównych partnerów handlowych Polski, które przyczyniło się do spadku polskiego eksportu. Niższe od wcześniejszych oczekiwań dane o inflacji w Polsce dostępne we wrześniu i październiku 2023 r. – wraz ze słabszą od oczekiwań dynamiką krajowej aktywności gospodarczej – sygnalizowały, że średniookresowa ścieżka dynamiki cen również może ukształtować się poniżej prognoz, a inflacja może szybciej obniżyć się do celu inflacyjnego. Jednocześnie spadek inflacji i oczekiwań inflacyjnych oddziaływał w kierunku wzrostu restrykcyjności polityki pieniężnej. Biorąc pod uwagę te uwarunkowania – a także opóźnienia, z jakimi decyzje w zakresie polityki pieniężnej wpływają na gospodarkę – na posiedzeniach we wrześniu i październiku 2023 r.⁶ Rada dokonała dostosowania stóp procentowych NBP, w tym obniżyła stopę referencyjną NBP łącznie z 6,75% do 5,75%.

Z kolei na posiedzeniach w listopadzie i grudniu 2023 r.⁷ Rada – biorąc pod uwagę dokonane w poprzednich miesiącach dostosowanie stóp procentowych, a także niepewność co do kształtu przyszłej polityki fiskalnej i regulacyjnej oraz jej wpływu na inflację – utrzymała stopy procentowe NBP na niezmiennym poziomie.

Tabela 2.1. Stopy procentowe NBP na koniec poszczególnych miesięcy (w %)

Miesiąc	Stopa referencyjna	Stopa lombardowa	Stopa depozytowa	Stopa redyskontowa weksli	Stopa dyskontowa weksli
Grudzień 2022 r.	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85
Styczeń 2023 r.	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85
Luty 2023 r.	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85
Marzec 2023 r.	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85
Kwiecień 2023 r.	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85
Maj 2023 r.	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85
Czerwiec 2023 r.	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85
Lipiec 2023 r.	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85
Sierpień 2023 r.	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85
Wrzesień 2023 r.	6,00	6,50	5,50	6,05	6,10
Październik 2023 r.	5,75	6,25	5,25	5,80	5,85
Listopad 2023 r.	5,75	6,25	5,25	5,80	5,85
Grudzień 2023 r.	5,75	6,25	5,25	5,80	5,85

Źródło: dane NBP.

W dalszej części rozdziału przedstawiono informacje dotyczące uwarunkowań decyzji dotyczących stóp procentowych NBP podejmowanych przez Radę w 2023 r. w podziale na dwa podokresy, tj. od stycznia do sierpnia 2023 r. oraz od września do grudnia 2023 r.

⁶ Posiedzenia w dniach 5–6 września i 3–4 października 2023 r.

⁷ Posiedzenia w dniach 7–8 listopada i 5–6 grudnia 2023 r.

Polityka pieniężna i jej uwarunkowania w okresie od stycznia do sierpnia 2023 r.

Dane napływające w okresie styczeń–sierpień 2023 r. wskazywały, że koniunktura w otoczeniu polskiej gospodarki, w tym zwłaszcza w strefie euro, się osłabiała⁸. Jednocześnie koniunktura w Stanach Zjednoczonych była relatywnie dobra⁹. Niekorzystnie na aktywność na świecie w dalszym ciągu oddziaływały skutki wcześniejszych szoków podaźowych związanych z pandemią COVID-19 i agresją zbrojną Rosji na Ukrainę – pomimo ich stopniowego wygasania – oraz efekty zacieśnienia warunków monetarnych. Utrzymywała się przy tym niepewność dotycząca perspektyw koniunktury na świecie¹⁰. Dostępne wówczas dane i prognozy wskazywały, że dynamika aktywności w otoczeniu polskiej gospodarki będzie w 2023 r. wyraźnie niższa niż w 2022 r.¹¹ Jednocześnie sytuacja na rynkach pracy w wielu gospodarkach pozostawała dobra.

W omawianym okresie następowało stopniowe wygasanie wcześniejszych negatywnych szoków podaźowych. Ceny surowców energetycznych i rolnych kształtowały się poniżej rekordowych poziomów z 2022 r., jednak pozostawały wyższe niż przeciętnie przed pandemią¹². Ustępowały także napięcia w globalnych łańcuchach dostaw. Malejąca presja kosztowa znalazła odzwierciedlenie w wyraźnym spadku dynamiki cen produkcji sprzedanej przemysłu w wielu gospodarkach.

W warunkach stopniowego wygasania szoków podaźowych, osłabiania się dynamiki aktywności gospodarczej i wyższych niż w poprzednich latach stóp procentowych na świecie inflacja w większości gospodarek obniżyła się w ciągu pierwszych ośmiu miesięcy 2023 r., pozostając jednak na podwyższonym poziomie. W strefie euro inflacja HICP obniżyła się z 8,6% r/r w styczniu do 5,2% r/r w sierpniu 2023 r. (wykres 2.3), przy czym inflacja bazowa była nadal wyraźnie podwyższona. Dostępne prognozy wskazywały, że w kolejnych kwartałach inflacja w otoczeniu polskiej gospodarki powinna się dalej obniżać, choć miało to następować stopniowo. Jednocześnie w gospodarkach regionu Europy Środkowo-Wschodniej dynamika cen konsumpcyjnych również się obniżała, choć kształtowała się przeciętnie na wyższym poziomie niż w głównych gospodarkach rozwiniętych (wykres 2.4).

⁸ Dynamika PKB w strefie euro wyniosła 1,9% r/r w IV kw. 2022 r., 1,3% r/r w I kw. 2023 r. i 0,6% r/r w II kw. 2023 r.

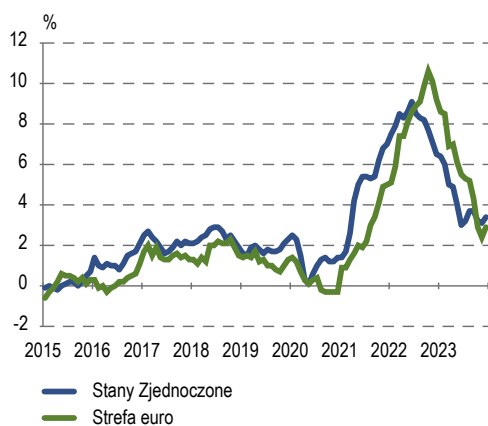
⁹ Dynamika PKB w Stanach Zjednoczonych wyniosła 0,7% r/r w IV kw. 2022 r., 1,7% r/r w I kw. 2023 r. i 2,4% w II kw. 2023 r.

¹⁰ Od marca 2023 r. dodatkowym czynnikiem niepewności dla perspektyw aktywności gospodarczej na świecie było wystąpienie napięć w sektorze bankowym w Stanach Zjednoczonych oraz Europie.

¹¹ Dotyczyło to w szczególności gospodarki Niemiec, gdzie według dostępnych w omawianym okresie prognoz dynamika PKB w 2023 r. miała być zbliżona do zera lub ujemna.

¹² Średnia cena ropy naftowej (cena ropy Brent w dolarach amerykańskich za baryłkę) w 2023 r. była o około 40% wyższa w porównaniu ze średnią sprzed wybuchu pandemii COVID-19 (tj. średniej z lat 2015–2019) i o około 17% niższa niż średnio w 2022 r., średnia cena gazu ziemnego (notowania kontraktów *futures* na gaz ziemny dostarczany do holenderskiego hubu TTF w dolarach amerykańskich za megawatogodzinę) była ponad 2 razy wyższa niż średnio w latach 2015–2019 i około 3 razy niższa niż średnio w 2022 r., średnia cena węgla (notowania kontraktów *futures* na węgiel kamienny w porcie Richard's Bay w dolarach amerykańskich za tonę) była o około 60% wyższa niż średnio w latach 2015–2019 i około 2 razy niższa niż średnio w 2022 r., a średni poziom indeksu cen surowców rolnych (w euro) był o około połowę wyższy niż średnio w latach 2015–2019 i o około 4% niższy niż średnio w 2022 r.

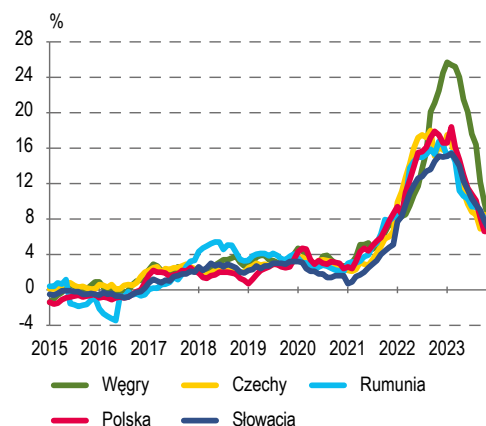
Wykres 2.3. Wskaźniki inflacji cen dóbr konsumpcyjnych w Stanach Zjednoczonych i strefie euro (r/r)

Uwaga: Stany Zjednoczone – inflacja CPI. Strefa euro – inflacja HICP.

Źródło: dane Bureau of Labor Statistics, Eurostat.

Wykres 2.4. Wskaźniki inflacji cen dóbr konsumpcyjnych w krajach Europy Środkowo-Wschodniej (r/r)

Uwaga: Polska, Czechy, Węgry, Rumunia – inflacja CPI. Słowacja – inflacja HICP.

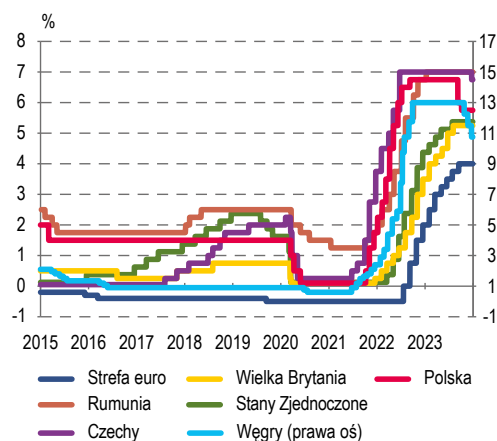
Źródło: dane Eurostat i krajowych urzędów statystycznych.

W tych warunkach, w okresie od stycznia do sierpnia 2023 r. banki centralne wielu gospodarek rozwiniętych kontynuowały podwyższanie stóp procentowych, choć w mniejszej skali niż w 2022 r. Europejski Bank Centralny, zwany dalej „EBC”, w okresie od stycznia do lipca 2023 r. podwyższył stopy procentowe, w tym stopę depozytową łącznie o 1,75 pkt proc. (z 2,00% do 3,75%; wykres 2.5). Rezerwa Federalna Stanów Zjednoczonych, zwana dalej „Fed”, w okresie od stycznia do lipca 2023 r. podniosła przedział dla stopy *fed funds* łącznie o 1,00 pkt proc. (z 4,25–4,50% do 5,25–5,50%). Jednocześnie w regionie Europy Środkowo-Wschodniej bank centralny Czech utrzymywał stopy procentowe na niezmiennym poziomie, natomiast bank centralny Węgier złagodził politykę pieniężną, obniżając stopy procentowe.

W krajowej gospodarce dane napływające w okresie styczeń–sierpień 2023 r. wskazywały na obniżenie się rocznej dynamiki PKB, w tym poniżej zera w I połowie 2023 r. (wykres 2.6). Dynamika PKB wyniosła 2,8% r/r w IV kw. 2022 r., a następnie obniżyła się do -0,4% r/r w I kw. 2023 r. i -0,6% w II kw. 2023 r. Jednocześnie poniżej zera spadła także roczna dynamika popytu krajowego (wyniosła 1,3% r/r w IV kw. 2022 r., -4,8% r/r w I kw. 2023 r. i -2,6% r/r w II kw. 2023 r.). W kierunku niższej dynamiki aktywności gospodarczej oddziaływały w szczególności skutki wcześniejszych zewnętrznych szoków podażowych – które zmniejszyły dynamikę dochodów gospodarstw domowych i ograniczyły dynamikę konsumpcji w I połowie 2023 r. – a także osłabiona koniunktura w strefie euro i utrzymująca się niepewność związana z agresją zbrojną Rosji na Ukrainę. Ograniczająco na dynamikę popytu oddziaływały także efekty dokonanych w latach 2021–2022 podwyżek stóp procentowych NBP. W kierunku wyższej aktywności gospodarczej oddziaływały natomiast: relatywnie wysoki wzrost inwestycji, efekty działań w zakresie polityki fiskalnej oraz utrzymująca się korzystna sytuacja na rynku pracy. Dostępne prognozy, w tym projekcje inflacji i PKB z marca i lipca 2023 r., wskazywały, że średnioroczna dynamika PKB w 2023 r. będzie wyraźnie niższa niż w 2022 r.

W omawianym okresie mimo spowolnienia dynamiki aktywności gospodarczej sytuacja na rynku pracy pozostawała korzystna. Utrzymywała się niska stopa bezrobocia i wyraźny wzrost nominalnych wynagrodzeń. Jednocześnie liczba pracujących pozostawała wysoka, choć roczny wzrost zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw spowalniał.

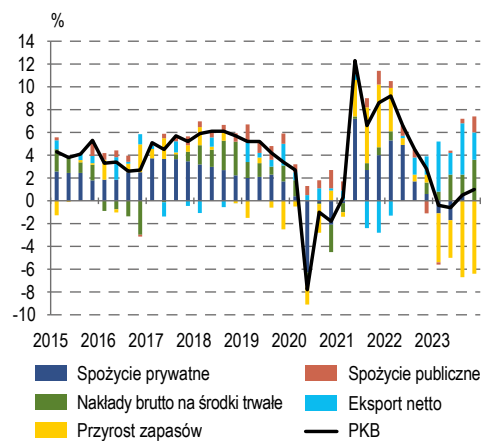
Wykres 2.5. Stopy procentowe wybranych banków centralnych

Uwaga: Stopa procentowa banku centralnego: dla Stanów Zjednoczonych – środek przedziału dla stopy *fed funds*; dla strefy euro – *deposit facility*; dla Wielkiej Brytanii – Bank Rate; dla Czech – stopa *repo 2W*; dla Rumunii – *monetary policy rate*; dla Węgier – *base rate*; dla Polski – stopa referencyjna NBP.

Źródło: dane Bloomberg.

Wykres 2.6. Dynamika PKB w Polsce wraz z jej strukturą (r/r)

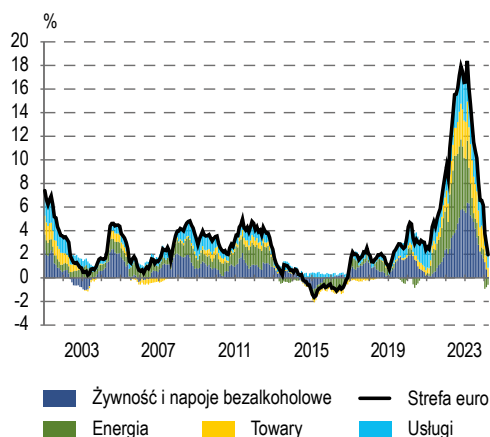
Źródło: dane GUS, obliczenia NBP.

Inflacja CPI w Polsce – po wzroście na początku 2023 r. (z 16,6% r/r w styczniu do 18,4% r/r w lutym; wykres 2.7)¹³ – w kolejnych miesiącach wyraźnie się obniżyła i w sierpniu 2023 r. wyniosła 10,1% r/r. Do obniżenia się inflacji przyczynił się spadek rocznych dynamik wszystkich głównych komponentów wskaźnika CPI, tj. cen żywności i napojów bezalkoholowych, cen energii, a także inflacji CPI po wyłączeniu cen żywności i energii (w tym cen zarówno towarów nieżywnościowych, jak i usług). Spadkowi inflacji sprzyjało wygasanie presji kosztowej związanej z wcześniejszymi zewnętrznymi negatywnymi szokami podażowymi – w tym niższe ceny surowców na rynkach światowych i ustępowanie napięć w globalnych łańcuchach dostaw – oraz osłabienie popytu konsumpcyjnego. Dezinflację wspierało również umocnienie kursu złotego względem głównych walut. Według dostępnych prognoz inflacja miała się dalej obniżać. Projekcje inflacji i PKB z marca i lipca 2023 r. wskazywały, że – przy założeniu niezmiennych stóp procentowych NBP – inflacja będzie stopniowo obniżać się do poziomu zgodnego z celem inflacyjnym NBP.

¹³ W kierunku wzrostu inflacji CPI na początku 2023 r. oddziaływał m.in. wzrost przeciętnej wysokości rachunku za energię elektryczną, ciepłą oraz gaz w następstwie przywrócenia bazowych stawek VAT na produkty energetyczne do poziomów sprzed wprowadzenia tzw. Tarczy Antyinflacyjnej oraz zmian części taryf przy jednoczesnym wprowadzeniu regulacji ograniczających wzrost płatności dla gospodarstw domowych, a także statystyczny efekt bazy związany z obniżką stawki podatku VAT na podstawowe produkty żywnościowe w lutym 2022 r. oraz dalszy, choć słabnący, wzrost inflacji CPI po wyłączeniu cen żywności i energii.

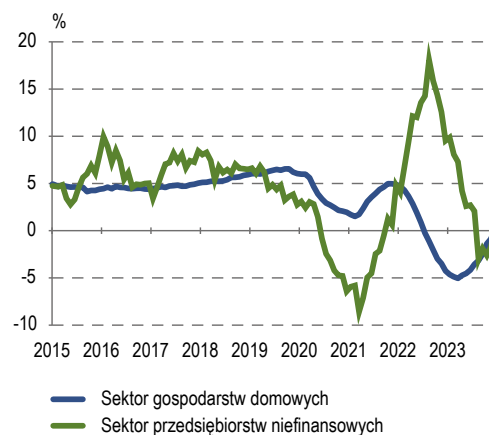
Jednocześnie w kierunku obniżenia inflacji oddziaływały skutki silnego zacieśnienia polityki pieniężnej NBP dokonanego w latach 2021–2022 i późniejszego utrzymywania stóp procentowych NBP na niezmiennym poziomie, które znalazły odzwierciedlenie m.in. w sytuacji na rynku kredytowym. W omawianym okresie dynamika roczna zadłużenia sektora gospodarstw domowych z tytułu kredytów i innych należności bankowych – pomimo stopniowego wzrostu – pozostawała ujemna (w sierpniu 2023 r. wyniosła -3,2% r/r)¹⁴. Towarzyszył temu silny spadek dynamiki zadłużenia sektora przedsiębiorstw niefinansowych z tytułu kredytów i innych należności bankowych (z 9,9% r/r w styczniu do -3,0% r/r w sierpniu 2023 r.; wykres 2.8).

Wykres 2.7. Dynamika cen dóbr konsumpcyjnych w Polsce i jej struktura według głównych kategorii towarów i usług (r/r)

Źródło: dane GUS, obliczenia NBP.

Wykres 2.8. Dynamika transakcyjna zadłużenia sektora gospodarstw domowych i sektora przedsiębiorstw niefinansowych w Polsce z tytułu kredytów i innych należności bankowych (r/r)

Źródło: dane NBP.

Podsumowując, informacje dostępne w okresie styczeń–sierpień 2023 r. wskazywały, że osłabienie koniunktury w otoczeniu polskiej gospodarki wraz z niższymi cenami surowców będzie wpływać ograniczająco na globalną inflację, co powinno oddziaływać również w kierunku niższej dynamiki cen w Polsce. Jednocześnie napływające dane sugerowały, że do spadku inflacji w Polsce będzie się również przyczyniać osłabienie krajowej dynamiki PKB, w tym konsumpcji, przy wyraźnie obniżonej dynamice kredytu. W takich warunkach dokonane wcześniej silne zacieśnienie polityki pieniężnej NBP i utrzymywanie stóp procentowych na niezmiennym poziomie (stopa referencyjna NBP kształtowała się wówczas na najwyższym poziomie w okresie obowiązywania celu inflacyjnego NBP na obecnym poziomie, tj. od 2004 r.) prowadziło do obniżania się inflacji w Polsce w kierunku celu inflacyjnego NBP. Rada oceniała wówczas, że ze względu na skalę i trwałość oddziaływania wcześniejszych szoków, które pozostawały poza wpływem krajowej polityki pieniężnej, powrót inflacji do celu inflacyjnego NBP będzie następował stopniowo. Taką ocenę wspierały dostępne w tym okresie prognozy, w tym projekcje inflacji i PKB z marca i lipca 2023 r. W związku z tym na

¹⁴Przytaczana w *Sprawozdaniu* dynamika agregatów monetarnych i kredytowych definiowana jest jako dynamika roczna w ujęciu transakcyjnym. Dane dotyczą monetarnych instytucji finansowych.

posiedzeniach w okresie od stycznia do lipca 2023 r. Rada utrzymała stopy procentowe NBP na niezmiennym poziomie, w tym stopę referencyjną NBP na poziomie 6,75%.

Polityka pieniężna i jej uwarunkowania w okresie od września do grudnia 2023 r.

Informacje dostępne w okresie od września do grudnia 2023 r. wskazywały, że w otoczeniu polskiej gospodarki utrzymuje się osłabiona koniunktura oraz niepewność dotycząca perspektyw aktywności. W strefie euro roczna dynamika PKB była bliska zera, a w Niemczech – ujemna¹⁵. Napływające informacje sygnalizowały, że oczekiwane ożywienie koniunktury w strefie euro w 2024 r. będzie słabsze, niż wcześniej prognozowano. Z kolei w Stanach Zjednoczonych koniunktura była korzystna¹⁶. Jednocześnie sytuacja na rynkach pracy w większości gospodarek pozostawała dobra.

Oslabiona koniunktura gospodarcza wraz z wygasaniem efektów wcześniejszych negatywnych szoków podaźowych oddziaływały w kierunku dalszego spadku inflacji w otoczeniu polskiej gospodarki, przy czym w wielu krajach dynamika cen dóbr konsumpcyjnych była nadal podwyższona¹⁷. W największych gospodarkach roczna dynamika cen produkcji sprzedanej przemysłu była ujemna, co świadczyło o niskiej presji kosztowej. Jednocześnie w wielu gospodarkach inflacja bazowa pozostała podwyższona, choć stopniowo się obniżała. W gospodarkach regionu Europy Środkowo-Wschodniej dynamika cen konsumpcyjnych na koniec 2023 r., mimo istotnego spadku, była nadal przeciętnie wyższa niż w głównych gospodarkach rozwiniętych (wykres 2.4). Pod koniec 2023 r., w związku z wyraźnym nasileniem się napięć geopolitycznych na Bliskim Wschodzie, wzrosła niepewność dotycząca kształtowania się cen surowców energetycznych oraz funkcjonowania i kosztów transportu międzynarodowego.

W tych warunkach banki centralne w głównych gospodarkach rozwiniętych zaprzestały podwyżek stóp procentowych. EBC – po tym jak podniósł we wrześniu 2023 r. stopy procentowe o 0,25 pkt proc. (w tym stopę depozytową do 4,00%) – na kolejnych posiedzeniach pozostawił je na niezmiennym poziomie (wykres 2.5). Z kolei Fed – po ostatniej w 2023 r. podwyżce stóp procentowych w lipcu – utrzymywał przedział dla stopy *fed funds* bez zmian. Spośród banków centralnych gospodarek Europy Środkowo-Wschodniej – które po kryzysie pandemicznym rozpoczęły zacieśnianie polityki pieniężnej wcześniej i podwyższyły stopy procentowe w większej skali niż banki centralne gospodarek rozwiniętych – w omawianym okresie w szczególności bank centralny Węgier kontynuował rozpoczęte w kwietniu 2023 r. łagodzenie parametrów polityki pieniężnej, a bank centralny Czech obniżył stopy procentowe w grudniu 2023 r.

Dane dostępne we wrześniu 2023 r. wskazywały, że dynamika aktywności gospodarczej w Polsce pozostawała wyraźnie osłabiona i kształtowała się poniżej wcześniejszych oczekiwań, w tym przewidywań z lipcowej projekcji. W II kw. 2023 r. spadek PKB pogłębił się do 0,6% r/r

¹⁵Dynamika PKB w strefie euro wyniosła 0,1% r/r w III kw. i IV kw. 2023 r. (wobec 0,6% r/r w II kw. 2023 r.), a średniorocznie w 2023 r. wyniosła 0,4% r/r. W Niemczech dynamika PKB wyniosła -0,3% r/r w III kw. i -0,2% r/r w IV kw. 2023 r. (wobec 0,1% r/r w II kw. i -0,1% r/r w I kw. 2023 r.), a średniorocznie w 2023 r. wyniosła -0,3% r/r.

¹⁶W Stanach Zjednoczonych dynamika PKB wyniosła 2,9% r/r w III kw. i 3,1% r/r w IV kw. (wobec 2,4% r/r w II kw. 2023 r.).

¹⁷W strefie euro inflacja HICP wyniosła 2,9% r/r w grudniu 2023 r. (wobec 4,3% r/r we wrześniu 2023 r.). Natomiast w Stanach Zjednoczonych inflacja CPI wyniosła w grudniu 2023 r. 3,4% r/r (wobec 3,7% r/r we wrześniu).

(wobec przewidywań z projekcji lipcowej wskazujących na spadek o 0,1% r/r), przy dalszym spadku konsumpcji (dynamika konsumpcji wyniosła -2,9% r/r) i obniżeniu się eksportu w ujęciu rocznym, przy czym roczna dynamika inwestycji pozostawała dodatnia (wykres 2.6)¹⁸. Dynamika PKB była znacznie niższa od szacowanego potencjalnego tempa wzrostu polskiej gospodarki. Informacje napływające w ciągu ostatnich miesięcy 2023 r. sygnalizowały, że – pomimo pewnego wzrostu – dynamika aktywności gospodarczej w dalszym ciągu była niska i słabsza od wcześniejszych przewidywań. W III kw. 2023 r. PKB wzrósł o 0,5% r/r (tj. o 0,7 pkt proc. poniżej wskazań lipcowej projekcji), przy czym spadek popytu krajowego pogłębił się (wyniósł 4,1% r/r), pomimo pewnej odbudowy konsumpcji¹⁹. Prognozy dostępne w ostatnich miesiącach 2023 r. wskazywały, że w kolejnych kwartałach tempo wzrostu PKB przyspieszy.

W okresie od września do grudnia 2023 r. sytuacja na rynku pracy pozostawała dobra, w tym na niskim poziomie kształtowała się stopa bezrobocia, a liczba pracujących była nadal wysoka. Jednak roczna dynamika zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw dalej się obniżała i w ostatnich miesiącach 2023 r. była ujemna. Jednocześnie, wobec silnego spadku inflacji przy wyraźnym wzroście płac nominalnych, roczna dynamika wynagrodzeń w ujęciu realnym była dodatnia.

W warunkach osłabienia presji kosztowej i popytowej, w okresie wrzesień–grudzień 2023 r. nastąpił dalszy wyraźny spadek inflacji CPI w Polsce (do 6,2% r/r w grudniu 2023 r.), na co złożyły się: obniżenie dynamiki cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz spadek inflacji CPI po wyłączeniu cen żywności i energii (w tym zarówno towarów nieżywnościowych, jak i usług), a także – choć w mniejszym stopniu – dynamiki cen energii (wykres 2.7)²⁰. Spadek inflacji CPI oraz inflacji CPI po wyłączeniu cen żywności i energii był silniejszy od wcześniejszych prognoz²¹. Towarzyszył temu spadek rocznej dynamiki cen produkcji sprzedanej przemysłu (w okresie od lipca do grudnia 2023 r. dynamika ta była ujemna; wykres 2.9). Obniżaniu inflacji sprzyjał także mocniejszy niż rok wcześniej kurs złotego względem głównych walut.

W analizowanym okresie dostępne informacje i prognozy, w tym projekcje NBP, wskazywały, że inflacja będzie się dalej obniżać w kolejnych kwartałach. Jednocześnie występowała niepewność co do przyszłych stawek podatku VAT na towary żywnościowe i uregulowań w zakresie cen energii oraz innych elementów polityki fiskalnej w nadchodzących latach, a także ich wpływu na inflację w krótkim i średnim okresie.

¹⁸Dostępne wówczas dane miesięczne wskazywały na utrzymywanie się niskiej dynamiki aktywności gospodarczej także w III kw. 2023 r. – w szczególności produkcja przemysłowa i sprzedaż detaliczna w lipcu i sierpniu w dalszym ciągu spadały w ujęciu rocznym.

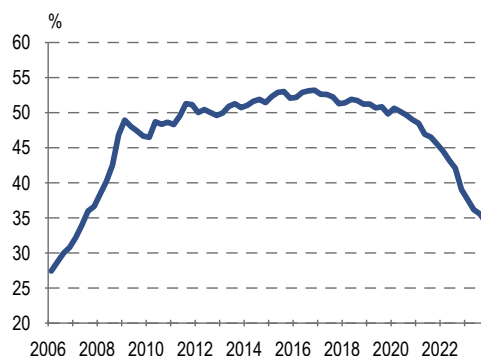
¹⁹W IV kw. 2023 r. dynamika PKB wyniosła 1,0% r/r (o 0,6 pkt proc. mniej, niż wskazywała projekcja lipcowa, i o 0,3 pkt proc. mniej, niż wskazywała projekcja listopadowa).

²⁰Jednocześnie w omawianym okresie obniżyły się również wszystkie pozostałe miary inflacji bazowej.

²¹W III kw. 2023 r. inflacja CPI wyniosła 9,7% r/r (tj. była o 0,6 pkt proc. niższa od wskazań z projekcji lipcowej). Inflacja CPI po wyłączeniu cen żywności i energii również wyniosła 9,7% r/r (tj. była o 0,3 pkt proc. niższa od wskazań z projekcji lipcowej). Z kolei w IV kw. 2023 r. inflacja CPI wyniosła 6,4% r/r (tj. była o 1,4 pkt proc. niższa od wskazań z projekcji lipcowej i o 0,3 pkt proc. niższa od wskazań projekcji listopadowej), a inflacja CPI po wyłączeniu cen żywności i energii wyniosła 7,4% r/r (tj. była o 1,1 pkt proc. niższa od wskazań z projekcji lipcowej i o 0,2 pkt proc. niższa od wskazań projekcji listopadowej).

Wykres 2.9. Dynamika cen produkcji sprzedanej przemysłu w Polsce (r/r)

Źródło: dane GUS.

Wykres 2.10. Łączne zadłużenie sektora gospodarstw domowych i sektora przedsiębiorstw niefinansowych z tytułu kredytów i innych należności bankowych w relacji do PKB w Polsce

Uwaga: PKB – cztery kwartały krocząco.

Źródło: dane NBP i GUS.

W okresie wrzesień–grudzień 2023 r. obniżaniu inflacji nadal sprzyjały efekty wcześniejszego silnego zacieśnienia polityki pieniężnej NBP. Do listopada 2023 r. roczne dynamiki zadłużenia sektora gospodarstw domowych i sektora przedsiębiorstw niefinansowych z tytułu kredytów i innych należności bankowych pozostawały ujemne, pomimo sygnałów ożywienia akcji kredytowej, szczególnie w segmencie kredytów mieszkaniowych, któremu sprzyjał program „Bezpieczny kredyt”²². Jednocześnie na koniec 2023 r. zadłużenie sektora gospodarstw domowych z tytułu kredytów i innych należności bankowych pozostawało niższe niż przed pierwszą podwyżką stóp procentowych NBP w 2021 r. Z kolei relacja zadłużenia prywatnego sektora niefinansowego z tytułu kredytów i innych należności bankowych do PKB w ciągu 2023 r. dalej się obniżała i pod koniec tego roku była o około 15 pkt proc. niższa niż przed wybuchem pandemii COVID-19 oraz najniższa od 2007 r. (wykres 2.10)²³.

Informacje dostępne we wrześniu i październiku 2023 r. potwierdzały systematyczny i szybki spadek inflacji, a także wyraźne obniżenie się oczekiwań inflacyjnych. Dane napływające z gospodarki wskazywały na przedłużające się istotne osłabienie aktywności gospodarczej, w tym spadek popytu krajowego, a zwłaszcza pogłębienie spadku konsumpcji w II kw. 2023 r. Jednocześnie krajowe i zewnętrzne dane sygnalizowały niższą presję kosztową oraz przedłużające się osłabienie koniunktury u głównych partnerów handlowych Polski, które przyczyniło się do spadku polskiego eksportu. Niższe od wcześniejszych oczekiwań dane o inflacji w Polsce dostępne we wrześniu i październiku 2023 r. – wraz ze słabszą od oczekiwań dynamiką krajo-

²²Dynamika zadłużenia sektora gospodarstw domowych z tytułu kredytów i innych należności bankowych wyniosła w grudniu 2023 r. 0,3% r/r wobec -2,5% r/r we wrześniu 2023 r. (wcześniej od lipca 2022 r. do listopada 2023 r. pozostawała ujemna). Z kolei dynamika zadłużenia sektora przedsiębiorstw niefinansowych z tytułu kredytów i innych należności bankowych wyniosła w grudniu 2023 r. 0,5% r/r wobec -1,9% r/r we wrześniu 2023 r. (w okresie od sierpnia do listopada 2023 r. kształtowała się na ujemnym poziomie).

²³W IV kw. 2023 r. łączne zadłużenie sektora gospodarstw domowych i sektora przedsiębiorstw niefinansowych z tytułu kredytów i innych należności bankowych wyniosło 34,3% PKB, wobec 49,8% PKB na koniec 2019 r.

wej aktywności gospodarczej – sugerowały, że przyszła ścieżka dynamiki cen również może ukształtować się poniżej prognoz. W tych warunkach wzrosło prawdopodobieństwo szybszego spadku inflacji do celu inflacyjnego NBP. Jednocześnie spadek oczekiwań inflacyjnych i inflacji oddziaływał w kierunku wzrostu restrykcyjności polityki pieniężnej.

Biorąc pod uwagę te uwarunkowania – a także opóźnienia, z jakimi decyzje w zakresie polityki pieniężnej wpływają na gospodarkę – na posiedzeniach we wrześniu i październiku 2023 r. Rada dokonała dostosowania stóp procentowych NBP, w tym obniżając stopę referencyjną NBP łącznie z 6,75% do 5,75%. Z kolei na posiedzeniach w listopadzie i grudniu 2023 r. Rada – biorąc pod uwagę dokonane w poprzednich miesiącach dostosowanie stóp procentowych, a także niepewność co do kształtu przyszłej polityki fiskalnej i regulacyjnej oraz jej wpływu na inflację – utrzymała stopy procentowe NBP na niezmiennym poziomie, oceniając, że poziom ten sprzyja realizacji celu inflacyjnego w średnim okresie.

2.3. Instrumenty polityki pieniężnej w 2023 r.

W 2023 r. NBP prowadził politykę pieniężną, wykorzystując instrumenty przewidziane w *Założeniach polityki pieniężnej na rok 2023*. W okresie od stycznia do sierpnia 2023 r. stopy procentowe NBP utrzymywane były na niezmiennym poziomie. We wrześniu i październiku 2023 r. ich poziom został obniżony przez Radę, po czym w listopadzie i grudniu 2023 r. nie ulegał zmianie.

Płynność sektora bankowego

W 2023 r. nastąpił wzrost nadpłynności utrzymującej się w sektorze bankowym w porównaniu z poprzednim rokiem. Średni dzienny poziom środków pozostających w dyspozycji sektora bankowego, przekraczających poziom rezerwy obowiązkowej, wyniósł w grudniu 2023 r. 301 239 mln zł i był o 64 639 mln zł wyższy niż w analogicznym okresie 2022 r.²⁴

Do wzrostu nadpłynności sektora bankowego w 2023 r. w największym stopniu przyczynił się skup netto walut obcych dokonywany przez NBP na zlecenie klientów. Transakcje skupu walut obcych dotyczyły głównie środków pochodzących z Ministerstwa Finansów, z kolei ich sprzedaż dokonywana była przede wszystkim na potrzeby Komisji Europejskiej. Przeprowadzony w 2023 r. skup netto walut obcych spowodował wzrost poziomu środków w dyspozycji sektora bankowego o 53 230 mln zł, porównując średnią dzienną wartość z grudnia 2023 r. do wartości z grudnia 2022 r.

W kierunku ograniczenia nadpłynności sektora bankowego w 2023 r. oddziaływał z kolei wzrost wartości pieniądza gotówkowego w obiegu. Poziom środków pozostających w dyspozycji sektora bankowego obniżył się z tego tytułu o 6 507 mln zł (w ujęciu analogicznym jak wyżej).

---

²⁴Dane i obliczenia przedstawione w rozdziale 2 ujęto, stosując konwencję, zgodnie z którą miesiąc lub rok odnoszą się do przypadających w tym czasie okresów utrzymywania rezerwy obowiązkowej.

W wyniku wzrostu nadpłynności sektora bankowego średni dzienny poziom krótkoterminowych operacji polityki pieniężnej²⁵ w grudniu 2023 r. wyniósł 301 012 mln zł, tj. wzrósł o 64 625 mln zł względem analogicznej wartości z grudnia 2022 r.

Stopy procentowe NBP

Podstawowym instrumentem polityki pieniężnej w 2023 r. były stopy procentowe NBP.

Stopa referencyjna NBP określała rentowność podstawowych operacji otwartego rynku przeprowadzanych przez NBP, wpływając jednocześnie na poziom krótkoterminowych rynkowych stóp procentowych.

Stopa lombardowa NBP wyznaczała oprocentowanie oferowanego przez NBP kredytu lombardowego, umożliwiającego pozyskiwanie środków z banku centralnego na termin *overnight*.

Stopa depozytowa NBP determinowała oprocentowanie depozytu, umożliwiającego lokowanie w NBP środków na termin *overnight*.

W 2023 r. RPP dwukrotnie dokonała obniżki poziomu stóp procentowych NBP. Zmiany te weszły w życie w dniach 7 września 2023 r. (obniżka o 75 pkt bazowych) i 5 października 2023 r. (obniżka o 25 pkt bazowych). W wyniku tych zmian poziom stopy referencyjnej NBP uległ obniżeniu z 6,75% do 5,75%, stopy depozytowej NBP – z 6,25% do 5,25%, a stopy lombardowej NBP – z 7,25% do 6,25%.

Korytarz stóp procentowych NBP, wyznaczony poziomami stopy depozytowej i lombardowej, był w 2023 r. symetryczny względem stopy referencyjnej NBP i wynosił +/- 50 pkt bazowych.

Operacje otwartego rynku

W 2023 r. celem operacyjnym polityki pieniężnej NBP pozostawało kształtowanie stawki POLONIA²⁶ w pobliżu stopy referencyjnej NBP. Głównym instrumentem służącym realizacji tego zadania były podstawowe operacje otwartego rynku. Wykorzystując te operacje, NBP oferował bankom możliwość bilansowania ich pozycji płynnościowych w trakcie okresów utrzymywania rezerwy obowiązkowej, dążąc do ukształtowania warunków płynnościowych w sektorze bankowym w sposób właściwy z punktu widzenia realizacji celu operacyjnego.

Operacje podstawowe stosowane były w 2023 r. regularnie, raz w tygodniu, w formie emisji bonów pieniężnych NBP, co do zasady z 7-dniowym terminem zapadalności²⁷. Za pomocą tych operacji NBP absorbował przeważającą część nadwyżek środków pozostających

²⁵ W pozycji tej uwzględniono: podstawowe operacje otwartego rynku (emisja bonów pieniężnych NBP), operacje dostrajające (emisja bonów pieniężnych NBP o terminach krótszych niż operacje podstawowe) oraz operacje depozytowo-kredytowe NBP.

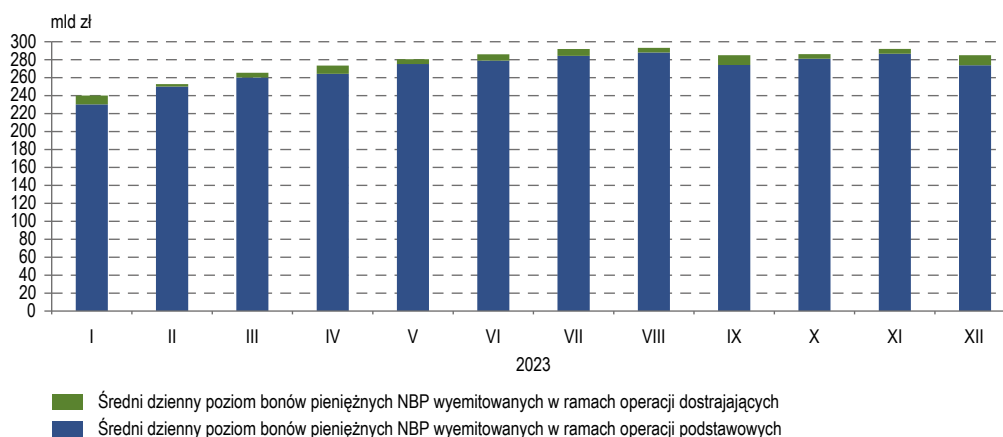
²⁶ Stawka POLONIA (Polish Overnight Index Average) wyznaczana jest jako średnia (ważona wolumenem poszczególnych transakcji) oprocentowania niezabezpieczonych depozytów międzybankowych zawartych na termin *overnight* w danym dniu roboczym do godziny 16.30 pomiędzy Uczestnikami Fixingu Stawki Referencyjnej POLONIA.

²⁷ Wyjątek stanowiła operacja przeprowadzona w dniu 5 stycznia 2023 r. (8-dniowa).

w dyspozycji sektora bankowego względem rezerwy obowiązkowej. Rentowności poszczególnych operacji były równe obowiązującemu w dniu ich oferowania poziomowi stopy referencyjnej NBP. W 2023 r. NBP przeprowadził 52 operacje podstawowe. Średni dzienny poziom bonów pieniężnych NBP wyemitowanych w ramach tych operacji wyniósł 270 832 mln zł i był wyższy o 79 196 mln zł w porównaniu ze stanem z 2022 r. (wykres 2.11).

Uzupełniającą rolę w zakresie realizacji celu operacyjnego NBP pełniły operacje dostrajające. W 2023 r. operacje te przeprowadzane były każdorazowo w formie emisji bonów pieniężnych NBP. Rentowność tych operacji była równa poziomowi stopy referencyjnej NBP obowiązującemu w dniu ich zaoferowania. W 2023 r. NBP przeprowadził 12 operacji dostrajających w ostatnich dniach roboczych okresów utrzymywania rezerwy obowiązkowej oraz 35 operacji w pozostałych dniach tych okresów. Terminy zapadalności opisywanych operacji wahały się od 1 do 4 dni. Średni dzienny poziom operacji dostrajających w 2023 r. wyniósł 7 136 mln zł i był wyższy niż w 2022 r. o 1 138 mln zł.

Wykres 2.11. Średni dzienny poziom absorbujących operacji otwartego rynku NBP w poszczególnych okresach utrzymywania rezerwy obowiązkowej w 2023 r. (wartość nominalna bonów pieniężnych NBP)

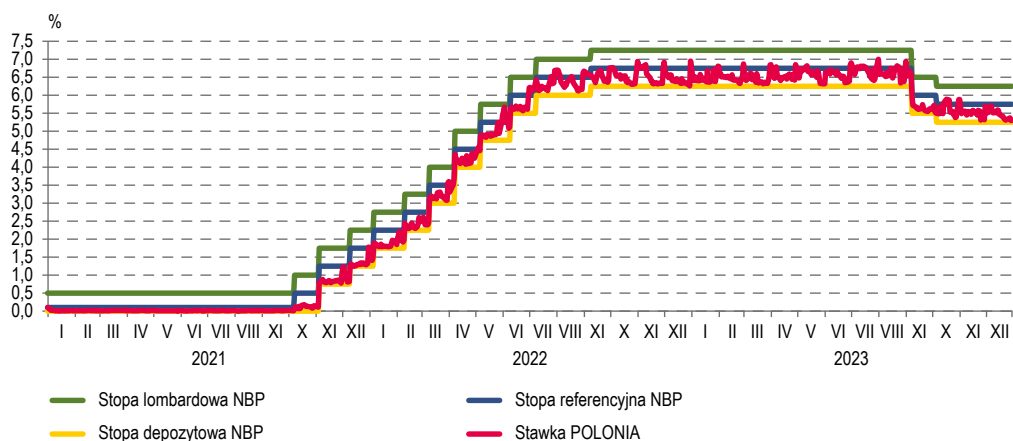

Źródło: dane NBP.

W 2023 r. utrzymywała się podwyższona ostrożność banków w zakresie zarządzania własnymi pozycjami płynnościowymi. Przejawiała się ona w preferencji banków do lokowania części wolnych środków w instrumentach zapewniających jak największą elastyczność w zarządzaniu płynnością, w tym w formie depozytu na koniec dnia w banku centralnym.

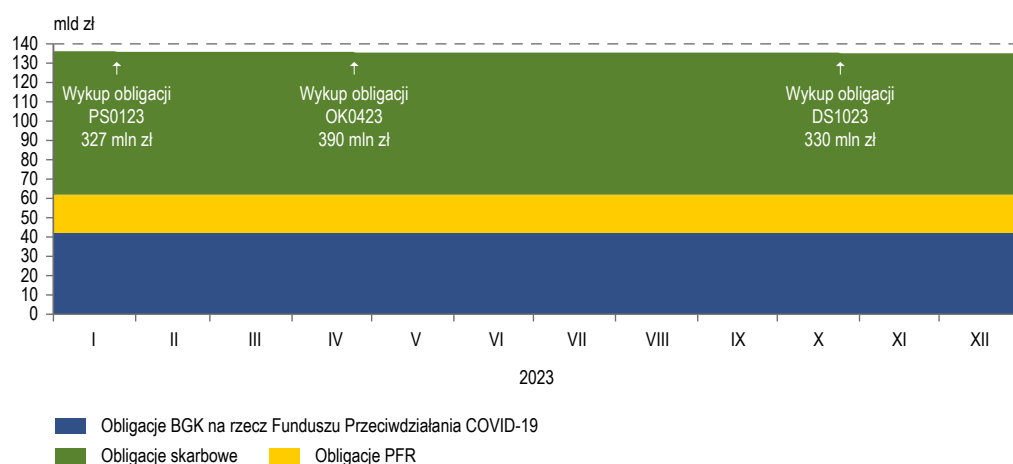
Wskazane podejście banków do zarządzania własnymi pozycjami płynnościowymi znajdowało odzwierciedlenie w poziomie stawki POLONIA (wykres 2.12). Średnie dzienne bezwzględne odchylenie tego indeksu od stopy referencyjnej NBP w 2023 r. wyniosło 30 pkt bazowych i było o 2 pkt bazowe niższe od odnotowanego w 2022 r. (32 pkt bazowe)²⁸.

²⁸ Z uwagi na fakt, że stawka POLONIA kalkulowana jest zgodnie z konwencją act/365, natomiast w przypadku emisji bonów pieniężnych NBP stosowana jest konwencja act/360, średnie dzienne bezwzględne odchylenie tego indeksu od stopy referencyjnej NBP podawane jest według jednolitej bazy act/365, a tym samym notowane jest względem stopy referencyjnej NBP przeliczonej według bazy 365 dni.

Wykres 2.12. Stopy procentowe NBP oraz stawka POLONIA w latach 2021–2023

Źródło: dane NBP.

W 2023 r. NBP nie przeprowadzał operacji strukturalnych. Na koniec 2023 r. wartość nominalna portfela papierów wartościowych (tj. obligacji skarbowych oraz dłużnych papierów wartościowych gwarantowanych przez Skarb Państwa, emitowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 oraz przez Polski Fundusz Rozwoju SA) skupionych przez NBP w latach 2020–2021 wyniosła 135,1 mld zł, względem 136,2 mld zł odnotowanych na koniec 2022 r. (wykres 2.13)²⁹.

Wykres 2.13. Wartość nominalna portfela obligacji skupionych przez NBP w latach 2020–2021 w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku

Źródło: dane NBP.

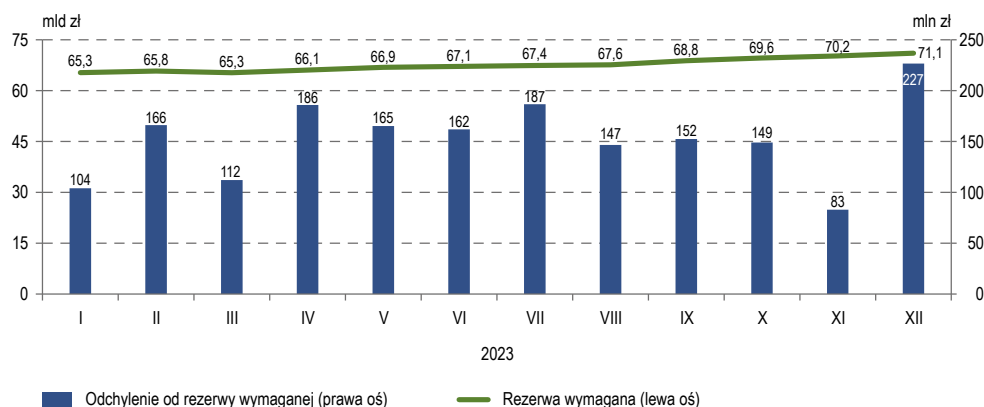
²⁹ W 2023 r. nastąpił wykup obligacji skarbowych serii PS0123 (w dniu 25 stycznia 2023 r.), OK0423 (w dniu 25 kwietnia 2023 r.) oraz DS1023 (w dniu 25 października 2023 r.), których wartość nominalna w portfelu NBP wyniosła odpowiednio 327 mln zł, 390 mln zł i 330 mln zł.

Rezerwa obowiązkowa

System rezerwy obowiązkowej sprzyjał realizacji celu operacyjnego polityki pieniężnej, oddziałując w kierunku stabilizacji stawki POLONIA. Uśredniony mechanizm utrzymywania rezerwy obowiązkowej stwarzał podmiotom nią objętym swobodę decydowania o poziomie środków gromadzonych na rachunkach w banku centralnym w poszczególnych dniach okresu rezerwowego, pod warunkiem utrzymania średniego stanu środków na rachunkach w NBP na poziomie nie niższym od wartości rezerwy wymaganej.

W 2023 r. obowiązkowi utrzymania rezerwy obowiązkowej podlegały banki, oddziały instytucji kredytowych, oddziały banków zagranicznych działające w Polsce, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa.

Wykres 2.14. Odchylenie średniego stanu rachunków podmiotów rezerwy obowiązkowej utrzymywanych w NBP od wymaganego poziomu rezerwy w poszczególnych okresach jej utrzymywania w 2023 r.

Źródło: dane NBP.

Wymagany poziom rezerwy obowiązkowej w grudniu 2023 r. wyniósł 71 051 mln zł, w tym rezerwa obowiązkowa banków komercyjnych – 65 741 mln zł, banków spółdzielczych – 5 006 mln zł, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych – 304 mln zł. W porównaniu ze stanem obowiązującym w grudniu 2022 r. odnotowany został wzrost poziomu wyżej wymienionego wymogu o 5 481 mln zł, co wynikało ze wzrostu środków stanowiących podstawę jego naliczania (wykres 2.14).

Oprocentowanie środków rezerwy obowiązkowej w 2023 r. odpowiadało poziomowi stopy referencyjnej NBP. W analizowanym okresie, z uwagi na dokonane przez Radę obniżki stóp procentowych NBP, uległo ono obniżeniu z poziomu 6,75% do 5,75%.

W 2023 r. średni dzienny poziom nadwyżek środków utrzymywanych przez podmioty rezerwy na rachunkach w NBP (tj. przekraczających wymagany poziom rezerwy obowiązkowej) wahał się w poszczególnych okresach utrzymywania rezerwy obowiązkowej od 83 mln zł do 227 mln zł.

W analizowanym okresie wystąpiły dwa przypadki nieutrzymania wymaganego poziomu rezerwy obowiązkowej przez podmioty objęte tym wymogiem.

Ponadto w 2023 r. jeden bank korzystał z częściowego zwolnienia z wymogu utrzymywania rezerwy obowiązkowej.

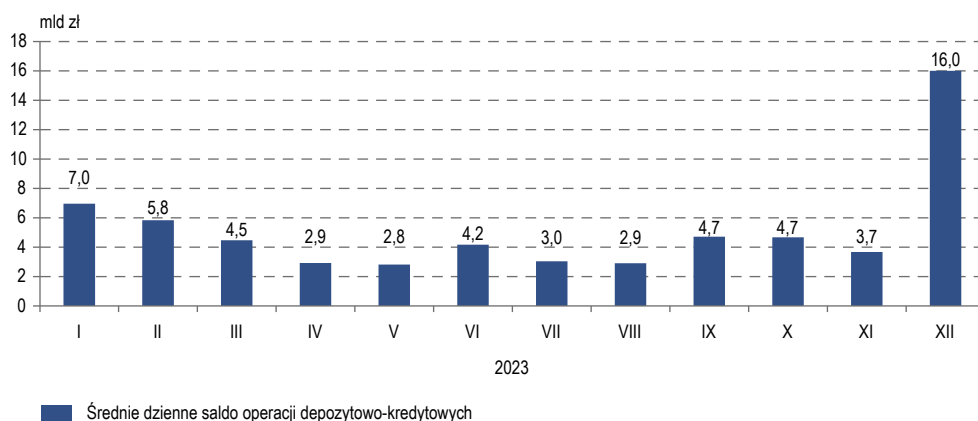
Operacje depozytowo-kredytowe

Oferowanie przez NBP operacji depozytowo-kredytowych miało na celu ograniczanie skali wahań stawki POLONIA poprzez stabilizowanie warunków płynnościowych w sektorze bankowym.

Kredyt lombardowy pozwalał bankom w 2023 r. na pozyskiwanie środków z NBP w każdym dniu operacyjnym na termin *overnight*. Zabezpieczenie zaciąganych przez banki kredytów stanowiły głównie skarbowe papiery wartościowe oraz dłużne papiery wartościowe gwarantowane przez Skarb Państwa.

Z kolei depozyt na koniec dnia umożliwiał bankom w 2023 r. lokowanie, w każdym dniu operacyjnym, nadwyżek środków w banku centralnym na termin *overnight*.

Wykres 2.15. Średnie dzienne saldo operacji depozytowo-kredytowych w poszczególnych okresach utrzymywania rezerwy obowiązkowej w 2023 r.

Źródło: dane NBP.

W 2023 r., podobnie jak w latach poprzednich, banki sporadycznie korzystały z kredytu lombardowego. Łączna kwota kredytu lombardowego udzielonego bankom przez NBP w 2023 r. – liczona za dni wykorzystania – wyniosła 89 mln zł, wobec 62 mln zł w 2022 r. Średni dzienny poziom wykorzystania tego instrumentu w 2023 r. był równy 0,24 mln zł, w porównaniu z 0,17 mln zł w 2022 r. (wykres 2.15).

W 2023 r. banki złożyły w NBP depozyty na koniec dnia w łącznej kwocie 1 913 437 mln zł (liczone za dni ich utrzymywania), co oznacza spadek tej pozycji o 1 575 292 mln zł w porównaniu z 2022 r. Średni dzienny wolumen depozytu na koniec dnia w analizowanym okresie wyniósł 5 242 mln zł (wobec 9 506 mln zł w 2022 r.).

Kredyt wekslowy

NBP może oferować kredyt wekslowy przeznaczony na refinansowanie kredytów udzielanych przez banki przedsiębiorcom.

W 2023 r. NBP nie wykorzystywał tego instrumentu.

Swapy walutowe

Wykorzystując transakcje walutowe typu *swap*, NBP może dokonywać kupna (lub sprzedaży) złotego za walutę obcą na rynku kasowym, przy jednoczesnej jego odsprzedaży (lub odkupie) w ramach transakcji terminowej w określonej dacie.

W 2023 r. NBP nie przeprowadzał tego rodzaju operacji.

Interwencje walutowe

W ramach obowiązującej strategii polityki pieniężnej NBP może dokonywać zakupu bądź sprzedaży na rynku walut obcych za złote.

W 2023 r. NBP nie przeprowadzał tego rodzaju operacji.

Rozdział 3

Działania na rzecz stabilności systemu finansowego

Działania na rzecz stabilności systemu finansowego¹

Stabilnie funkcjonujący system finansowy jest niezbędnym warunkiem zrównoważonego rozwoju gospodarczego w długim okresie oraz realizacji podstawowego celu NBP – utrzymania stabilnego poziomu cen. Powierzone Narodowemu Bankowi Polskiemu ustawowe zadania z tego obszaru obejmują: działania na rzecz wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka systemowego, kształtowanie warunków niezbędnych do rozwoju systemu bankowego oraz działania na rzecz stabilności systemu finansowego.

Szczególne znaczenie dla zachowania stabilności systemu finansowego w Polsce ma utrzymanie bezpieczeństwa sektora bankowego, którego aktywa stanowią trzy czwarte aktywów krajowych instytucji finansowych.

3.1. Nadzór makroostrożnościowy

Narodowy Bank Polski realizował zadania wynikające z ustawy o NBP poprzez merytoryczną i formalną organizację prac Komitetu Stabilności Finansowej jako organu nadzoru makroostrożnościowego (KSF-M). W 2023 r. odbyły się 4 posiedzenia Komitetu.

W ramach prac na rzecz KSF-M w 2023 r. Narodowy Bank Polski:

- Przygotowywał i udostępniał analizy, opracowania oraz opinie dotyczące identyfikacji i oceny podstawowych źródeł ryzyka systemowego w wymiarze krajowym i międzynarodowym, w tym cykliczne raporty NBP: *Raport o stabilności systemu finansowego* (dwa razy w roku – czerwiec, grudzień), *Raport o stanie równowagi polskiej gospodarki* (raz w roku) oraz *Raport o nadzorze systemowym nad systemem płatniczym* (raz w roku)².
- Przygotowywał analizy stanowiące podstawę formułowania przez KSF-M opinii i rekomendacji działań podejmowanych przez inne instytucje sieci bezpieczeństwa finansowego skupione w Komitecie na rzecz ograniczania ryzyka systemowego, w tym dotyczących bufora antycyklicznego (utrzymanie jego wymogu na poziomie 0%) oraz wag ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipoteką nieruchomości mieszkalnej.
- Analizował sytuację na krajowym rynku nieruchomości mieszkaniowych i komercyjnych, wykorzystując w tym celu m.in. wskaźniki określone w zaleceniach Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (European Systemic Risk Board)³.

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 6, 6a i 6b ustawy o Narodowym Banku Polskim.

² Por. rozdział *Działania na rzecz systemu płatniczego*.

³ Zalecenie Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego z dnia 21 marca 2019 r. zmieniające zalecenie ERRS/2016/14 w sprawie uzupełniania luk w danych dotyczących sektora nieruchomości (ERRS/2019/3) oraz Zalecenie Europejskiej Rady ds. Ryzyka systemowego z dnia 1 grudnia 2022 r. w sprawie podatności na zagrożenia w sektorze nieruchomości komercyjnych w Europejskim Obszarze Gospodarczym (ERRS/2022/9).

- Prowadził monitoring zagranicznych ekspozycji polskiego sektora bankowego zgodnie z zaleceniem ERRS, dotyczącym odwzajemniania działań makroostrożnościowych podejmowanych przez inne kraje UE.
- Zapewniał obsługę formalnoprawną uchwał wydawanych przez Komitet.
- Uczestniczył w procesach legislacyjnych, których przedmiotem były akty prawne dotyczące nadzoru makroostrożnościowego.
- Współpracował w imieniu Komitetu z organami i instytucjami Unii Europejskiej, a także z organami makroostrożnościowymi innych państw członkowskich UE w zakresie prowadzonej przez nie polityki.

Prezes NBP jako Przewodniczący KSF-M przekazał Sejmowi RP roczną *Informację o działalności Komitetu w zakresie zadań dotyczących nadzoru makroostrożnościowego w 2022 r.*⁴ NBP informował także opinię publiczną i uczestników systemu finansowego o pracach Komitetu za pośrednictwem strony internetowej NBP.

Przedstawiciel NBP przewodniczył pracom stałej grupy roboczej będącej zapleczem analitycznym Komitetu. Na podstawie materiałów dostarczanych przez NBP regularnie omawiano źródła ryzyka systemowego oraz przygotowywano analizy wspierające procesy decyzyjne w Komitecie. W 2023 r. prace objęły m.in.: metody oceny adekwatności poziomu kapitałów w sektorze bankowym w kontekście ryzyka systemowego, w tym potrzebę utworzenia dodatkowego bufora kapitałowego i określenia sposobu jego kalibracji, metody oceny transgranicznych skutków stosowania polskich instrumentów makroostrożnościowych, politykę komunikacji w zakresie nadzoru makroostrożnościowego, a także ocenę koordynacji polityki mikro- i makroostrożnościowej oraz współpracy w tym zakresie.

3.2. Współpraca z innymi instytucjami publicznymi w zakresie stabilności finansowej

Narodowy Bank Polski bierze udział w pracach Komitetu Stabilności Finansowej w formule zarządzania kryzysowego (KSF-K), któremu przewodniczy Minister Finansów. W 2023 r. odbyły się 4 posiedzenia KSF-K. Omawiano podczas nich sytuację ekonomiczno-finansową banków komercyjnych oraz działania służące zachowaniu stabilności w systemie finansowym.

Przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach narodowej grupy roboczej ds. reformy wskaźników referencyjnych. Koordynuje ona działania mające na celu uporządkowane zastąpienie wskaźników WIBOR oraz WIBID przez wskaźnik oparty na WIRON⁵.

Narodowy Bank Polski wyznaczył w 2023 r. swoich przedstawicieli do prac w tworzonego przez BFG kolegium ds. restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji KDPW_CCP SA (wymóg

---

⁴ Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 2536, z późn. zm.). Dokument jest dostępny na stronie internetowej NBP.

⁵ Informacje na temat prac tej grupy są publikowane na stronie internetowej Komisji Nadzoru Finansowego.

utworzenia stale działającego kolegium wynika z przepisów rozporządzenia UE)⁶. Przedstawiciele NBP uczestniczyli także w pracach kolegium nadzorczego dla tej izby, dotyczących m.in. rozszerzenia zakresu rozliczanych przez nią instrumentów finansowych.

Współpraca NBP z krajowymi instytucjami sieci bezpieczeństwa finansowego obejmowała również:

- członkostwo delegowanego przez Prezesa NBP członka Zarządu NBP w Komisji Nadzoru Finansowego⁷ oraz członkostwo dwóch przedstawicieli delegowanych przez Prezesa NBP w Radzie Bankowego Funduszu Gwarancyjnego⁸,
- wymianę informacji z Urzędem Komisji Nadzoru Finansowego oraz Bankowym Funduszem Gwarancyjnym – na podstawie ustawowych upoważnień dotyczących zasad przekazywania informacji⁹.

3.3. Działalność analityczna i badawcza w zakresie systemu finansowego

W 2023 r. przedmiotem analiz i badań NBP w zakresie systemu finansowego były liczne zagadnienia dotyczące stabilności i rozwoju tego systemu. Ze względu na ustawowe zadanie regulowania płynności banków i ich refinansowania NBP analizował również sytuację pojedynczych banków. Wyniki kluczowych analiz były udostępniane KSF i UKNF. Część z nich została opublikowana w formie cyklicznych opracowań.

- *Raport o stabilności systemu finansowego (czerwiec, grudzień 2023 r.)*. W ocenie NBP kluczowym źródłem zagrożeń dla sektora bankowego wciąż pozostawały koszty ryzyka prawnego mieszkaniowych kredytów walutowych. Wskazano jednocześnie, że ryzyko to nie powinno stanowić bezpośredniego zagrożenia dla stabilności finansowej z uwagi na: istotny wzrost rezerw, kontynuację zawierania dobrowolnych uгод oraz wysoki poziom kapitałów w bankach. W pierwszej połowie roku obawiano się, że wzrost obciążeń regulacyjnych banków i wejście w życie pod koniec 2023 r. pełnego wymogu MREL¹⁰ doprowadzą – po raz pierwszy od wielu lat – do istotnego spadku nadwyżek kapitałowych w polskim systemie bankowym i negatywnie wpłyną na skłonność i zdolność banków do rozwijania akcji kredytowej. W końcu roku ryzyko to jednak się zmniejszyło, przede wszystkim dzięki wysokim zyskom banków oraz wyemitowaniu przez niektóre z nich instrumentów dłużnych kwalifikowanych do MREL. Nie doszło również do racjonowania kredytu, a obserwowany w 2023 r. spadek jego dynamiki wynikał głównie z czynników popytowych. Wyniki testów

---

⁶ Kolegium zostało utworzone na podstawie art. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/23 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie ram na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do kontrahentów centralnych oraz zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1095/2010, (UE) nr 648/2012, (UE) nr 600/2014, (UE) nr 806/2014 i (UE) 2015/2365 oraz dyrektywy 2002/47/WE, 2004/25/WE, 2007/36/WE, 2014/59/UE i (UE) 2017/1132 przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny, który na podstawie art. 258b ust. 1 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji został wyznaczony jako organ do spraw restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji dla CCP z siedzibą w Polsce.

⁷ Na podstawie art. 5 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 753, z późn. zm.).

⁸ Na podstawie art. 7 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 2253).

⁹ Na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz art. 328 ust. 2 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji.

¹⁰ *Minimum requirement for eligible liabilities* – minimalne fundusze własne i zobowiązania podlegające umorzeniu lub konwersji, które mogą być użyte w razie przymusowej restrukturyzacji banku.

warunków skrajnych wykazały, że zgromadzone w bankach kapitały oraz bieżące zyski byłyby wystarczające nawet w razie nałożenia się kilku negatywnych szoków. Raporty zawierały także rekomendacje działań mających na celu ograniczenie ryzyka dla stabilności systemu finansowego w Polsce.

- *Rozwój systemu finansowego w Polsce w 2022 r.* (listopad 2023 r.). W opracowaniu przedstawiono analizę warunków rozwoju instytucji oraz rynków finansowych w Polsce. Na koniec 2022 r. aktywa krajowego systemu finansowego stanowiły 117,0% PKB, znacznie mniej niż w poprzednim roku (133,4%). Tak duży spadek był głównie efektem statystycznym (silny wzrost nominalnego PKB). Na koniec analizowanego okresu wartość aktywów instytucji tworzących polski system finansowy wyniosła 3,6 bln zł i była o 2,6% wyższa niż rok wcześniej. Wzrost ten był spowodowany przede wszystkim zwiększeniem wartości aktywów sektora bankowego, które na koniec 2022 r. stanowiły 75,6% aktywów polskiego systemu finansowego. Podobnie jak w poprzednich latach kredyty dla sektora niefinansowego (przede wszystkim kredyty na zakup nieruchomości przez gospodarstwa domowe) stanowiły największą pozycję aktywów banków; drugie w kolejności były obligacje skarbowe oraz gwarantowane przez Skarb Państwa. Kapitalizacja głównego rynku GPW na koniec 2022 r. zmniejszyła się do 1114,2 mld zł (o 16,2%), a relacja kapitalizacji spółek krajowych do PKB spadła do 18,7%. Wynikało to z silnego spadku cen instrumentów udziałowych na światowych rynkach akcji, w tym na GPW. Poziom rozwoju poszczególnych segmentów systemu finansowego pozostał zróżnicowany (instytucje finansowe, w tym sektor bankowy były nieco lepiej rozwinięte niż rynki finansowe).
- *Sytuacja na rynku kredytowym*¹¹. W kwartalnych opracowaniach przedstawiono analizy polityki kredytowej banków oraz kształtowania się popytu na kredyt. W pierwszej połowie roku, wraz z pogarszaniem się perspektyw makroekonomicznych i nasilaniem się oczekiwań spadku jakości portfela kredytowego, banki zaostrzały politykę kredytową, z wyjątkiem kredytów mieszkaniowych. Spadł popyt na kredyty dla przedsiębiorstw, wzrósł natomiast na kredyty konsumpcyjne i mieszkaniowe. W drugiej połowie roku banki nadal zacieśniały warunki udzielania kredytów. Odnotowano dalszy spadek popytu na kredyt (z wyjątkiem krótkoterminowych kredytów dla dużych firm). W drugiej połowie roku istotnie wzrósł popyt na kredyty mieszkaniowe, co było w dużej mierze spowodowane uruchomieniem programu Bezpieczny Kredyt 2%.
- *Raport o sytuacji na rynku nieruchomości mieszkaniowych i komercyjnych w Polsce* (raport za okres styczeń 2022 – wrzesień 2023 r.; raporty kwartalne z 2023 r.). W 2023 r. stopniowo wzrastał popyt na rynku nieruchomości mieszkaniowych przy jednoczesnym spadku liczby dostępnych mieszkań i nowych inwestycji. W wyniku tej nierównowagi przez cały okres rosły ceny nominalne mieszkań, natomiast ceny realne w ujęciu r/r spadały – zarówno względem CPI, jak i dynamiki wynagrodzeń. Zakupy mieszkań finansowano w dużej mierze ze środków własnych, a od trzeciego kwartału 2023 r. wzrosło również finansowanie kredytem bankowym (głównie w ramach programu Bezpieczny Kredyt 2%). W 2023 r. obserwowano istotny wzrost stawek najmu mieszkań. Rynek nieruchomości komercyjnych od końca 2022 r. był stabilny. Nadal rosła podaż powierzchni magazynowych oraz nieznacznie zwiększał się segment biur i handlu.

---

¹¹ Materiał jest opracowywany kwartalnie na podstawie ankiet kierowanych do przewodniczących komitetów kredytowych w bankach komercyjnych.

Narodowy Bank Polski prowadził ponadto badania dotyczące wybranych aspektów ryzyka systemowego i polityki makroostrożnościowej. Projekty badawcze dotyczyły m.in.: wpływu polityki pieniężnej na rentowność i kapitał sektora banków komercyjnych, rozwoju narzędzi do pomiaru i prognozowania jakości kredytów, rozwoju modeli wczesnego ostrzegania służących do ustalania poziomu antycyklicznego bufora kapitałowego oraz metodyki kalibracji poziomu neutralnego niezerowego bufora antycyklicznego (nCCyB). W ramach programu badań z zakresu statystyki publicznej w 2023 r. NBP analizował również ceny nieruchomości mieszkaniowych, gruntowych i komercyjnych.

Analizy dotyczyły ponadto innowacji technologicznych w systemie finansowym, funkcjonowania rynków kryptoaktywów oraz rozwoju nowych form udzielania kredytu konsumenckiego i pozyskiwania kapitału przez przedsiębiorstwa.

3.4. Międzynarodowa współpraca na rzecz stabilności finansowej

W 2023 r. Narodowy Bank Polski kontynuował współpracę z instytucjami UE odpowiedzialnymi za identyfikację i ocenę ryzyka systemowego oraz przeciwdziałanie mu. Prezes NBP jest członkiem Rady Generalnej ERRS. Przedstawiciele NBP brali aktywny udział w pracach gremiów ERRS oraz Europejskiego Systemu Banków Centralnych (European System of Central Banks, ESCB). Dotyczyły one m.in. wpływu wysokich stóp procentowych i podwyższonej inflacji na system finansowy, ryzyka wynikającego z rozwoju niebankowych instytucji finansowych i rynku kryptoaktywów, ograniczania zagrożeń na rynku nieruchomości mieszkaniowych i komercyjnych, rozwoju metodyki testów warunków skrajnych, funkcjonowania kontrahentów centralnych (*central counterparty*, CCP).

Ponadto przedstawiciele NBP brali udział w posiedzeniach Rady Organów Nadzoru Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (Board of Supervisors, European Banking Authority, EBA), Regionalnej Grupy Konsultacyjnej dla Europy przy Radzie Stabilności Finansowej (Financial Stability Board, FSB), Europejskiej (Wiedeńskiej) Inicjatywy Koordynacyjnej (Vienna Initiative), a także Komitetu ds. Rynków Finansowych Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (Committee on Financial Markets, Organization for Economic Co-operation and Development). Przedstawiciele NBP uczestniczyli także w pracach kolegów do spraw przymusowej restrukturyzacji (*resolution college*) utworzonych dla transgranicznych europejskich grup bankowych, których częścią są banki działające w Polsce.

3.5. Działania operacyjne NBP na rzecz utrzymania stabilności finansowej

W 2023 r. nie było konieczności udzielenia bankom wsparcia płynnościowego w postaci kredytu refinansowego.

W 2023 r. jeden bank uzyskał zwolnienie z obowiązku utrzymywania części rezerwy obowiązkowej.

Najważniejsze działania w 2023 r.:

- przewodniczenie pracom KSF-M i udział w pracach KSF-K, w tym wykorzystanie w szerokim zakresie analiz i opracowań NBP przy podejmowaniu decyzji przez KSF-M,
- prowadzenie analiz i badań mających na celu pogłębienie wiedzy o procesach finansowych oraz współzależnościach systemu finansowego i gospodarki, a także opercjonalizację polityki makroostrożnościowej,
- współpraca z instytucjami europejskimi na rzecz identyfikacji i ograniczenia ryzyka systemowego.

Rozdział 4

Działalność emisyjna

Działalność emisyjna¹

Narodowemu Bankowi Polskiemu przysługuje wyłączne prawo emitowania znaków pieniężnych Rzeczypospolitej Polskiej. Banknoty i monety emitowane przez NBP są prawnym środkiem płatniczym na terytorium kraju. Dzięki wprowadzaniu na rynek banknotów i monet w pełnej strukturze nominalowej NBP zapewnia płynność rozliczeń gotówkowych i odpowiednią jakość znaków pieniężnych w obiegu.

4.1. Pieniądz gotówkowy w obiegu

Wartość pieniądza gotówkowego w obiegu (z kasami banków) według stanu na 31 grudnia 2023 r. wyniosła 377,5 mld zł. W stosunku do stanu na 31 grudnia 2022 r. zwiększyła się o 8,9 mld zł, tj. o 2,4%. Przyrost ten był najniższy od 2012 r. (wyniósł wówczas 1,4% w stosunku do stanu na koniec poprzedniego roku).

Po znacznych wzrostach wartości pieniądza gotówkowego w obiegu obserwowanych w 2020 r. (pandemia COVID-19) i w pierwszym kwartale 2022 r. (agresja Rosji na Ukrainę) sytuacja na rynku obrotu gotówkowego w 2023 r. była stabilna. Przez cały 2023 r. wartość obiegu gotówkowego utrzymywała się na poziomie niższym niż jego maksymalna wartość odnotowana 14 marca 2022 r. (395,7 mld zł).

Największą dynamiką wzrostu wartości w obiegu charakteryzowały się najwyższe nominały banknotów: 500 zł (10,6%) oraz 200 zł (8,6%). W przypadku nominału 100 zł nastąpił spadek o 5,6%. W odniesieniu do pozostałych nominałów banknotów roczne wzrosty wyniosły: 1,9% dla 50 zł, 4,5% dla 20 zł oraz 4,9% dla 10 zł.

Zaopatrywanie banków i Poczty Polskiej SA w pieniądź gotówkowy odbywało się w sposób niezakłócony.

W 2023 r. producenci znaków pieniężnych dostarczyli do NBP 408,4 mln sztuk banknotów i 985,3 mln sztuk monet. Oznacza to, że w porównaniu z dostawami w 2022 r. (542,8 mln sztuk banknotów i 438,7 mln sztuk monet) liczba zakupionych przez NBP banknotów spadła o 24,8%, a liczba monet zwiększyła się o 124,6%.

4.2. Emisja wartości kolekcjonerskich

Narodowy Bank Polski emituje monety i banknoty o charakterze kolekcjonerskim, upamiętniając ważne rocznice historyczne i sławnych Polaków. Dąży również do rozwijania zainteresowania polską kulturą, nauką i tradycją.

Zgodnie z planem emisji wartości kolekcjonerskich i monet okolicznościowych Narodowy Bank Polski wyemitował w 2023 r. 6,3 tys. sztuk złotych monet kolekcjonerskich, 166 tys. sztuk srebrnych monet kolekcjonerskich oraz 100 tys. sztuk banknotów kolekcjonerskich

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 4 i art. 31–37 ustawy o Narodowym Banku Polskim.

(w 2022 r. 2,4 tys. sztuk złotych monet kolekcjonerskich, 200 tys. sztuk srebrnych monet kolekcjonerskich, 80 tys. sztuk banknotów kolekcjonerskich).

W 2023 r. w ramach 19 tematów wyemitowano 25 monet kolekcjonerskich oraz banknot kolekcjonerski. Na szczególną uwagę zasługują:

- *Mikołaj Kopernik* – polimerowy banknot kolekcjonerski o nominale 20 zł oraz srebrna moneta z bursztynową wstawką o nominale 50 zł,
- *Polska rodzina* – srebrna moneta o nominale 10 zł inaugurująca serię W Polskę wierzę,
- *Sowiecka agresja na Polskę – 17 IX 1939 r.* – srebrna moneta o nominale 20 zł,
- *30. rocznica wycofania wojsk sowieckich z Polski* – srebrna moneta o nominale 10 zł,
- *Odsiecz wiedeńska* – złota moneta o nominale 100 zł oraz srebrna moneta o nominale 50 zł,
- *Przyjaźń i braterstwo to największe bogactwo* – dwie srebrne monety o nominalach 10 zł i 10 hrywien, wyemitowane wspólnie z Narodowym Bankiem Ukrainy,
- *250. rocznica powołania Komisji Edukacji Narodowej* – srebrna moneta o nominale 10 zł, wyemitowana we współpracy z Bankiem Litwy.

W 2023 r. Narodowy Bank Polski kontynuował emisję złotych monet inwestycyjnych Bielik o wartości nominalnej 500 zł, 200 zł, 100 zł i 50 zł oraz monet o wartości nominalnej 5 zł z wizerunkiem okolicznościowym, w standardzie obiegowym.

4.3. Funkcjonowanie obrotu gotówkowego

W 2023 r. przeprowadzono m.in. następujące działania związane z funkcjonowaniem obrotu gotówkowego:

- Banki oraz Poczta Polska SA odprowadziły do NBP 181,7 mld zł (w 2022 r. – 190,0 mld zł), a pobrały 190,6 mld zł (w 2022 r. – 203,1 mld zł), z czego 60,6 mld zł w systemie depozytowym (w 2022 r. – 62,7 mld zł) oraz 130,0 mld zł w systemie podstawowym (w 2022 r. – 140,4 mld zł). W porównaniu z poprzednim rokiem odnotowano spadek wartości pobrań gotówki z NBP o 6,1% oraz spadek odprowadzeń do NBP o 4,4%. Różnica pomiędzy wartością pobrań i odprowadzeń w 2023 r. wyniosła 8,9 mld zł (13,1 mld zł w 2022 r.). W 2023 r. zaopatrywanie banków w znaki pieniężne było realizowane bez zakłóceń.
- Rozwijano usługę umożliwiającą zamianę monet na banknoty lub monety o odpowiednio wysokich nominalach za pomocą urządzeń samoobsługowych zlokalizowanych w oddziałach okręgowych NBP. Klientom kolejnych banków umożliwiono korzystanie przy tej wymianie z natychmiastowego uznania ich rachunków za pomocą systemu BLIK. W 2023 r. w oddziałach okręgowych NBP zainstalowano 3 nowe urządzenia samoobsługowe (łącznie działają 32 urządzenia). Liczba transakcji zamiany wyniosła 219 tys. i była wyższa niż w 2022 r. o 34%. Wymieniono 265 mln szt. monet o łącznej wartości nominalnej 152 mln zł

(w 2022 r. odpowiednio 224 mln szt. i 137 mln zł). Największą część wymienianych monet (51%) stanowiły monety o najniższych nominałach, tj. 1 gr, 2 gr i 5 gr.

- Narodowy Bank Polski kontynuował współpracę z Narodowym Bankiem Ukrainy w ramach zawartych w 2022 r. umów dotyczących przechowywania przez NBP banknotów UAH skupionych na terytorium Polski, jak również skupionych i dostarczonych do NBP przez zagraniczne banki centralne. Miało to na celu ułatwienie uchodźcom korzystania ze środków pieniężnych po agresji Rosji na Ukrainę. Hrywny skupione w Polsce oraz dostarczone do NBP przez dziewięć banków centralnych w ramach Programu Wymiany Hrywny zostały przekazane pod koniec 2023 r. Narodowemu Bankowi Ukrainy.

4.4. Działania na rzecz usprawnienia obrotu gotówkowego

W 2023 r. kontynuowała prace Rada ds. Obrotu Gotówkowego (organ opiniodawczo-doradczy przy Zarządzie NBP). Prowadzono dalsze prace w zakresie realizacji przyjętej przez Zarząd NBP w 2021 r. Narodowej Strategii Bezpieczeństwa Obrotu Gotówkowego. Działania miały charakter analityczny, legislacyjny, samoregulacyjny oraz rekomendacyjny i dotyczyły: powszechnej akceptacji i dostępności gotówki, płynnego zaopatrywania rynku w polską walutę, bezpieczeństwa fizycznego banknotów i monet oraz cyberbezpieczeństwa systemów IT wykorzystywanych w obrocie gotówkowym.

Po raz piąty przeprowadzono badanie opinii publicznej dotyczące polskich znaków pieniężnych będących w obiegu. Dotyczyło ono: dostępności i akceptacji gotówki, wypłat gotówki, pozyskiwania monet jako reszty, funkcjonowania urządzeń do zamiany, jakości monet i banknotów, wizerunków znaków pieniężnych oraz gromadzenia banknotów i monet.

4.5. Fałszerstwa polskich znaków pieniężnych

Według stanu na 31 grudnia 2023 r. w obiegu znajdowało się 2 981,28 mln szt. banknotów powszechnego obiegu oraz 1 123,54 mln szt. monet 2-złotowych² i 5-złotowych.

W porównaniu z 2022 r. odnotowano spadek liczby ujawnionych fałszyfikatów banknotów: z 4094 szt. do 3869 szt., oraz wzrost liczby ujawnionych fałszyfikatów monet: z 230 szt. do 253 szt.³ Ogólna liczba fałszyfikatów banknotów i monet przypadająca na milion znaków pieniężnych zmniejszyła się w porównaniu z poprzednim rokiem i wyniosła 1,00 szt. (1,07 szt. w 2022 r., 1,37 szt. w 2021 i 2020 r.).

Dane dotyczące liczby fałszerstw znaków pieniężnych ujawnionych w latach 2020–2023 przedstawia tabela 4.1.

---

² Bez monet wykonanych ze stopu Nordic Gold.

³ W 2023 r. ujawniono fałszyfikaty monet powszechnego obiegu wyłącznie o nominałach 2 zł i 5 zł. Na dzień 31 grudnia 2023 r. ogólna liczba monet powszechnego obiegu (bez monet wykonanych ze stopu Nordic Gold) wyniosła 22 495,87 mln szt.

Tabela 4.1. Liczba ujawnionych falsyfikatów polskich znaków pieniężnych w latach 2020–2023

Falsyfikaty	2020	2021	2022	2023
Banknoty	4 697	6 035	4 094	3 869
Monety	429	406	230	253
Ogółem	5 126	6 441	4 324	4 122

Źródło: dane NBP.

Najważniejsze działania w 2023 r.:

- przekazanie Narodowemu Bankowi Ukrainy banknotów skupionych i dostarczonych do NBP w ramach Programu Wymiany Hrywny,
- kontynuowanie realizacji Narodowej Strategii Bezpieczeństwa Obrotu Gotówkowego,
- przeprowadzenie badania opinii publicznej dotyczącego znaków pieniężnych będących w obiegu.

Rozdział 5

Zarządzanie rezerwami dewizowymi

Zarządzanie rezerwami dewizowymi¹

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy o Narodowym Banku Polskim bank centralny gromadzi rezerwy dewizowe i zarządza nimi, a także podejmuje czynności mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa obrotu dewizowego i płynności płatniczej kraju. W warunkach płynnego kursu walutowego rezerwy dewizowe służą przede wszystkim wzmocnieniu wiarygodności finansowej kraju, przez co przyczyniają się do obniżenia kosztu finansowania na globalnych rynkach i zmienności kursu złotego, a także do ograniczenia ryzyka gwałtownego odpływu kapitału. Incydentalnie mogą być wykorzystane do wsparcia stabilności rynków finansowych lub sektora bankowego w przypadku znacznych zaburzeń ich funkcjonowania.

5.1. Poziom oficjalnych aktywów rezerwowych

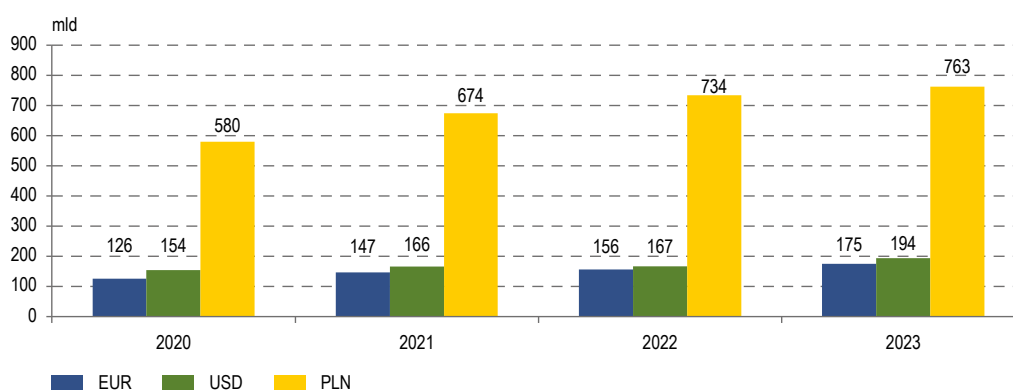
W 2023 r. oficjalne aktywa rezerwowe² NBP wzrosły:

- w przeliczeniu na euro o 18,9 mld (12,1%), do 175,4 mld euro,
- w przeliczeniu na dolary amerykańskie o 27,1 mld (16,3%), do 193,8 mld USD,
- w przeliczeniu na złote o 28,9 mld (3,9%), do 762,7 mld zł.

Do wzrostu oficjalnych aktywów rezerwowych w największym stopniu przyczyniły się: dodatnie saldo przepływów zewnętrznych, dochód z działalności inwestycyjnej oraz zwiększenie wykorzystania równoczesnych transakcji *repo* i *reverse repo*, zawieranych w celu podwyższenia dochodowości rezerw dewizowych.

W 2023 r. NBP kupił 130 ton złota. Na koniec 2023 r. zasób złota wynosił 358,7 tony, co stanowiło 12,3% oficjalnych aktywów rezerwowych.

Wykres 5.1. Oficjalne aktywa rezerwowe w latach 2020–2023 (stan na koniec danego roku)

Źródło: dane NBP.

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 2 oraz art. 52 ustawy o Narodowym Banku Polskim.

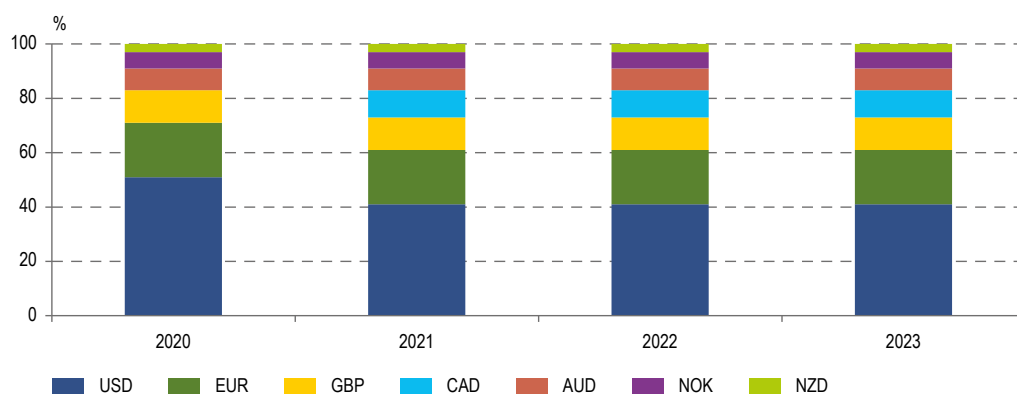
² Zgodnie z definicją Międzynarodowego Funduszu Walutowego do oficjalnych aktywów rezerwowych zalicza się łatwo rozporządzalne, płynne aktywa zagraniczne posiadane przez bank centralny. Kategoria ta obejmuje złoto monetarne, specjalne prawa ciągnięcia (SDR), pozycję rezerwową w MFW oraz aktywa w walutach obcych, głównie w formie papierów wartościowych, lokat i gotówki.

5.2. Strategia zarządzania rezerwami dewizowymi³

Priorytetem w zarządzaniu rezerwami dewizowymi jest zapewnienie bezpieczeństwa inwestowanych środków oraz ich niezbędnej płynności. Narodowy Bank Polski, spełniając te kryteria, podejmuje jednocześnie działania służące podwyższeniu dochodowości rezerw w horyzoncie długookresowym.

W 2023 r. struktura walutowa i *modified duration*⁴ rezerw nie zmieniły się istotnie w porównaniu z poprzednim rokiem. Na koniec 2023 r. struktura walutowa rezerw przedstawiała się następująco: 41% USD, 20% EUR, 12% GBP, 10% CAD, 8% AUD, 6% NOK i 3% NZD, a *modified duration* wynosiło 3,1.

Wykres 5.2. Struktura walutowa rezerw w latach 2020–2023 (stan na koniec danego roku)

Źródło: dane NBP.

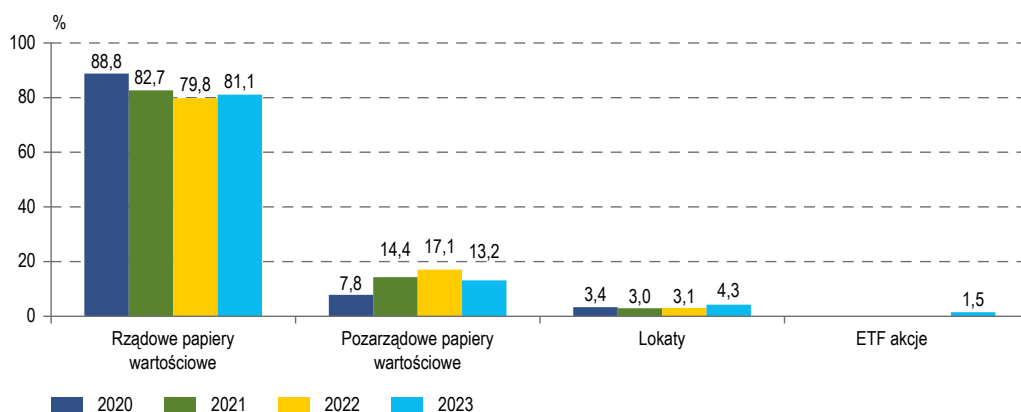
Podobnie jak w poprzednich latach dominujący udział w rezerwach walutowych NBP miały rządowe papiery wartościowe, charakteryzujące się najwyższym stopniem bezpieczeństwa i płynności (wykres 5.3). Narodowy Bank Polski inwestował również w pozarządowe papiery wartościowe, w tym emitowane przez agencje rządowe oraz przedsiębiorstwa niefinansowe, a część środków utrzymywał w postaci krótkoterminowych lokat w bankach o wysokiej wiarygodności kredytowej. Część papierów wartościowych w portfelu NBP (około 1,1% rezerw walutowych) stanowią zielone obligacje oraz obligacje zrównoważonego rozwoju. Przy zarządzaniu portfelami inwestycyjnymi wykorzystywano również transakcje *bond futures*, a w ramach inwestycji na rynkach akcji – kontrakty *equity index futures*.

W 2023 r. rozpoczęto zakupy jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych (*exchange traded funds*, ETF) replikujących indeksy akcji na rynkach USA, strefy euro, Wielkiej Brytanii, Kanady i Australii. Na koniec roku stanowiły one 1,5% rezerw walutowych.

³ Bez uwzględnienia środków walutowych na rachunkach MF w NBP.

⁴ *Modified duration* stanowi miarę ryzyka stopy procentowej, określającą wrażliwość wartości portfeli inwestycyjnych na zmiany rentowności instrumentów finansowych.

Wykres 5.3. Udział instrumentów inwestycyjnych w rezerwach dewizowych NBP, z wyłączeniem złota, w latach 2020–2023 (stan na koniec danego roku)

Uwaga: zw względu na zaokrąglenia dane mogą nie sumować się do 100%.

Źródło: dane NBP.

5.3. Zarządzanie ryzykiem finansowym w procesie zarządzania rezerwami dewizowymi

Jednym z ważniejszych elementów zarządzania rezerwami dewizowymi jest zarządzanie ryzykiem, które towarzyszy dokonywanym inwestycjom. Jego podstawę stanowi system limitów i ograniczeń inwestycyjnych.

W 2023 r. w związku z rozszerzaniem aktywnych strategii inwestycyjnych – w szczególności o kontrakty *bond futures* – rozszerzono ograniczenia ryzyka zmian rentowności, dotychczas oparte na *modified duration*, o limity *key rate duration*, tj. miary pozwalającej na uwzględnienie nierównoległych zmian krzywej rentowności.

Tabela 5.1. Ograniczenia inwestycyjne obowiązujące w zarządzaniu ryzykiem finansowym w NBP

Ryzyko	Metody ograniczania
Kredytowe	Ograniczenie udziału transakcji lokacyjnych i obligacji pozarządowych w rezerwach Kryteria wyboru kontrahentów i bieżące monitorowanie ich wiarygodności kredytowej Limity dla kontrahentów NBP Ograniczenie terminu zapadalności transakcji lokacyjnych Minimalny wymagany rating papierów wartościowych Limity dla emitentów papierów wartościowych Zabezpieczenia w transakcjach lokacyjnych z przyrzeczeniem odkupu papierów wartościowych
Rynkowe	Struktura walutowa Strategicznej Alokacji Aktywów wraz z przedziałami wahań określającymi zakres aktywnej polityki inwestycyjnej Poziom <i>modified duration</i> Strategicznej Alokacji Aktywów wraz z przedziałami wahań określającymi zakres aktywnej polityki inwestycyjnej Przedział dopuszczalnych odchyleń <i>key rate duration</i> od parametrów benchmarkowych Ograniczenie ekspozycji na <i>equity index futures</i> i ETF replikujące indeksy akcyjne
Płynności	Inwestowanie na rynkach finansowych charakteryzujących się wysoką płynnością Ograniczenie udziału transakcji lokacyjnych Kryteria wyboru papierów wartościowych

Źródło: dane NBP.

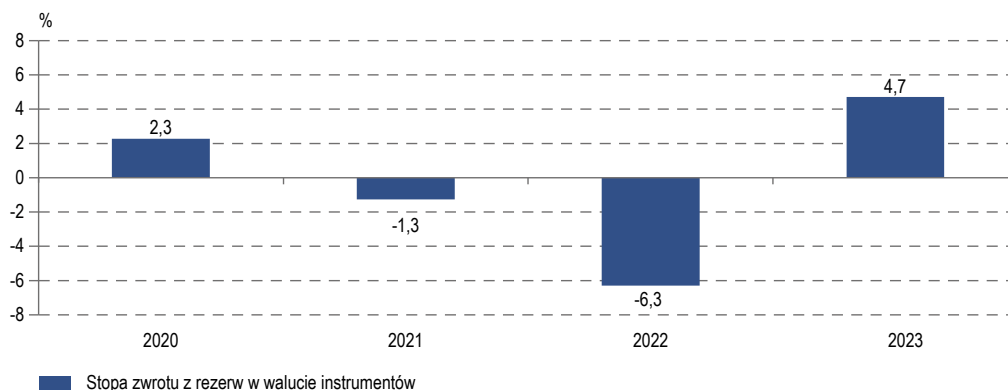

5.4. Stopa zwrotu z rezerw walutowych⁵

Wysokość stopy zwrotu z inwestowania rezerw walutowych zależy przede wszystkim od uwarunkowań rynkowych: zmian kursów walutowych, poziomu rentowności oraz zmian cen instrumentów inwestycyjnych.

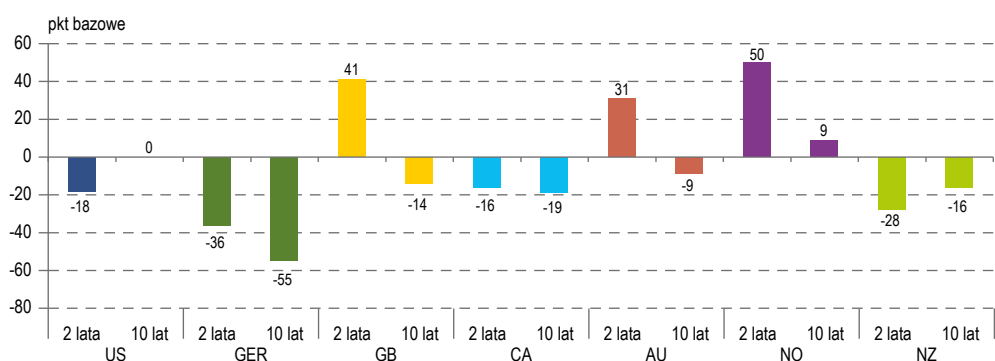
W 2023 r. stopa zwrotu z inwestowania rezerw walutowych liczona w walucie instrumentów⁶ wyniosła 4,7% (wykresy 5.4 i 5.5). Jej wysoki poziom stanowił przede wszystkim efekt wysokiej rentowności papierów dłużnych, wynikającej z trwającego od 2022 r. cyklu zacieśniania polityki pieniężnej głównych banków centralnych. W mniejszym stopniu dochodowość rezerw podwyższył wzrost cen papierów dłużnych oraz wzrost indeksów akcyjnych.

Wykres 5.4. Stopa zwrotu z rezerw walutowych NBP bez uwzględnienia wpływu zmian kursów walutowych w latach 2020–2023

Źródło: dane NBP.

Wykres 5.5. Zmiany rentowności 2-letnich i 10-letnich papierów rządowych na głównych rynkach w 2023 r.

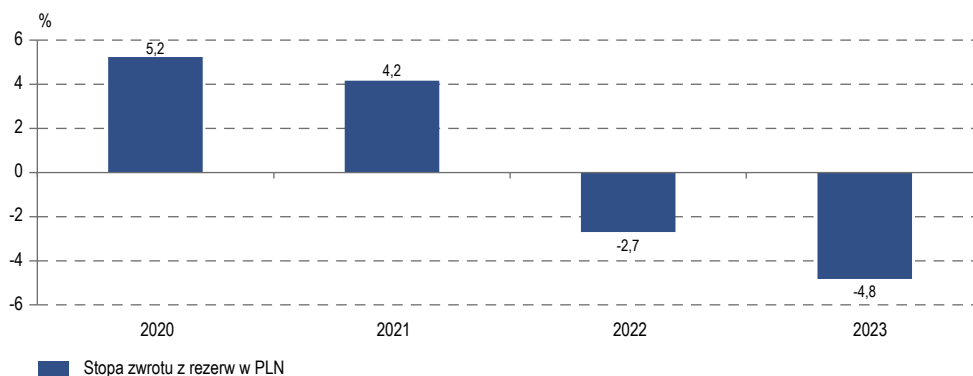
Źródło: dane NBP.

⁵ Rezerwy walutowe odpowiadają rezerwom dewizowym z wyłączeniem złota.

⁶ Stopa zwrotu z rezerw walutowych w walucie poszczególnych portfeli inwestycyjnych jest wyliczana na podstawie dziennych zmian wartości rynkowej instrumentów (bez uwzględnienia wpływu zmian kursów walutowych).

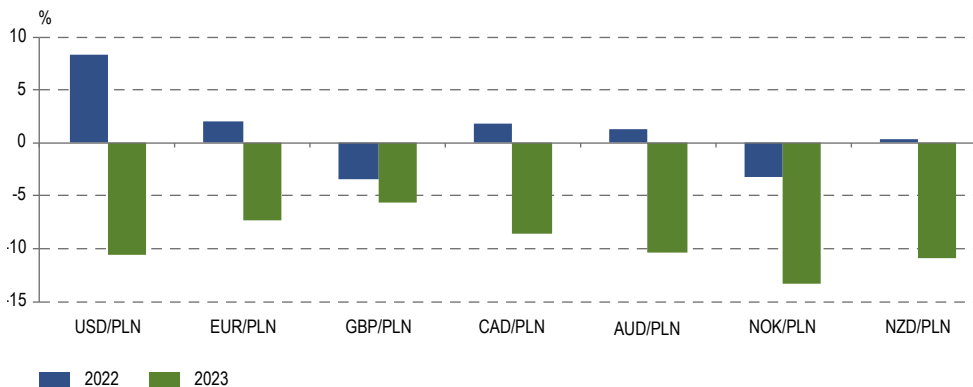
Silna deprecjacja walut rezerwowych względem złotego⁷ (wykres 5.7) sprawiła jednak, że pomimo wysokiej stopy zwrotu z rezerw liczonej w walucie instrumentu stopa zwrotu z rezerw wyliczona w złotych⁸ wyniosła w 2023 r. -4,8% (wykres 5.6).

Wykres 5.6. Stopa zwrotu z rezerw walutowych z uwzględnieniem wpływu zmian kursów walutowych w latach 2020–2023

Źródło: dane NBP.

Wykres 5.7. Zmiany kursów głównych walut rezerwowych w relacji do złotego w 2022 i 2023 r.

Źródło: dane NBP.

5.5. Dochód z działalności inwestycyjnej

W 2023 r. wynik działalności inwestycyjnej związanej z zarządzaniem rezerwami dewizowymi (bez uwzględnienia zrealizowanych i niezrealizowanych różnic kursowych) był dodatni i wyniósł 18,9 mld zł (-28,8 mld zł w 2022 r.). Wpłynął na to przede wszystkim dodatni wynik odsetkowy z tytułu lokat i dłużnych papierów wartościowych (20,5 mld zł). Dochód obniżyła

⁷ Spadek kursów: USD/PLN o 10,6%, EUR/PLN o 7,3%, GBP/PLN o 5,6% CAD/PLN o 8,6%, AUD/PLN o 10,4%, NOK/PLN o 13,3% i NZD/PLN o 10,9% (kursy średnie NBP).

⁸ Stopa zwrotu z rezerw walutowych w złotych dodatkowo uwzględnia wpływ zmian kursów walut rezerwowych do złotego.

koszty niezrealizowane wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych w walutach obcych oraz jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych w walutach obcych (-0,5 mld zł), a także wynik zrealizowanych różnic cenowych z tytułu transakcji *futures* i transakcji, których przedmiotem były papiery wartościowe w walutach obcych (-1,1 mld zł).

Wynik z tytułu zrealizowanych różnic kursowych walut obcych i złota w 2023 r. wyniósł -2,7 mld zł, natomiast koszty niezrealizowane z tytułu wyceny kursowej zasobów walut obcych wyniosły -28,2 mld zł⁹.

Najważniejsze działania w 2023 r.:

- zwiększenie zasobu złota NBP o 130 ton do 358,7 tony,
- inwestycja w jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych replikujących indeksy akcyjne (ETF),
- rozszerzenie systemu limitów ograniczających ryzyko zmian rentowności.

---

⁹ Zgodnie z zasadami rachunkowości NBP dodatnie różnice z wyceny kursowej (przychody niezrealizowane) nie wpływają na wynik finansowy NBP, lecz są ujmowane w pasywach bilansu NBP. Koszty z tytułu niezrealizowanych ujemnych różnic z wyceny kursowej pomniejszają natomiast wynik finansowy NBP, podobnie jak koszty z tytułu zrealizowanych różnic kursowych.

Rozdział 6

Działalność dewizowa

Działalność dewizowa¹

Działalność dewizowa polega na prowadzeniu rejestru działalności kantorowej, wydawaniu decyzji w sprawach dewizowych oraz kontroli: działalności kantorowej, w tym w zakresie wypełnienia obowiązków nałożonych ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, korzystania z udzielonych indywidualnych zezwoleń dewizowych, a także wykonania przez rezydentów i przedsiębiorców prowadzących działalność kantorową obowiązku sprawozdawczego na potrzeby bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej. Celem tej działalności jest zapewnienie bezpieczeństwa obrotu dewizowego.

6.1. Rejestr działalności kantorowej

W 2023 r. dokonano 789 wpisów do rejestru działalności kantorowej (w 2022 r. – 745), z tego 142 wpisy dotyczyły nowych przedsiębiorców rozpoczynających działalność (w 2022 r. – 147). Pozostałe wpisy polegały na wykreśleniu figurujących w nim przedsiębiorców oraz zmianie danych w rejestrze.

Według stanu na 31 grudnia 2023 r. w Polsce działało 4521 kantorów (wg stanu na 31 grudnia 2022 r. – 4577).

6.2. Decyzje w sprawach dewizowych

W 2023 r. wydano ogółem 17 decyzji dewizowych, z tego 9 zezwoleń i 8 innych decyzji (w 2022 r. – 24 decyzje dewizowe).

Udzielono zezwoleń na odstępnie od ograniczeń w obrocie dewizowym z nierezydentami z krajów nienależących do UE, OECD oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego (European Economic Area). Inne decyzje dotyczyły m.in. przedłużenia terminu ważności zezwolenia.

6.3. Kontrola obrotu dewizowego

Kontrolą prowadzoną przez Prezesa NBP w 2023 r. objęto rezydentów, którzy mają obowiązek przekazywania Narodowemu Bankowi Polskiemu danych niezbędnych do sporządzania bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej, oraz podmioty gospodarcze prowadzące działalność kantorową.

W 2023 r. przeprowadzono ogółem 757 kontroli (w 2022 r. – 751), w tym:
– 259 kontroli w zakresie wykonywania obowiązku sprawozdawczego na potrzeby bilansu płatniczego (w 2022 r. – 203),

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 3 i art. 52 ust. 2 ustawy o Narodowym Banku Polskim, art. 130 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2023 r. poz. 1124, z późn. zm.) oraz przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 309).

- 497 kontroli działalności kantorowej (w 2022 r. – 547),
- 1 kontrolę realizacji indywidualnych zezwoleń dewizowych (w 2022 r. – 1).

Nieprawidłowości stwierdzono w toku 413 kontroli, czyli w 55% wszystkich przeprowadzonych kontroli (w 2022 r. – 53%), w tym podczas:

- 145 kontroli wypełniania obowiązku sprawozdawczego na potrzeby bilansu płatniczego (w 2022 r. – 109),
- 268 kontroli działalności kantorowej (w 2022 r. – 287).

Stwierdzono 7 przypadków rażącego naruszenia warunków prowadzenia działalności kantorowej, co spowodowało wydanie 7 decyzji o zakazie wykonywania takiej działalności i wykreśleniu z rejestru działalności kantorowej (w 2022 r. – 5). Wydano również 26 decyzji o nałożeniu pieniężnej kary administracyjnej w związku ze stwierdzeniem niedopełnienia przez podmioty prowadzące działalność kantorową obowiązków wskazanych w ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. NBP zawiadomił właściwe organy finansowe o 410 przypadkach naruszenia prawa. Po przeprowadzeniu stosownych postępowań urzędy skarbowe i urzędy celno-skarbowe poinformowały NBP o: ukaraniu 51 podmiotów, 149 przypadkach złożenia tzw. czynnego żalu oraz 3 przypadkach wyrażenia zgody na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności. Wyniki wszystkich kontroli w zakresie wypełnienia przez przedsiębiorców prowadzących działalność kantorową obowiązków określonych ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu zostały przekazane Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej.

Podejmowane przez NBP działania kontrolne zapewniają:

- zgodność obrotu wartościami dewizowymi w kantorach z zasadami prowadzenia działalności regulowanej,
- prawidłowe wypełnianie obowiązków w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,
- zgodność przekazywanych przez sprawozdawców danych do bilansu płatniczego z dokumentami źródłowymi.

Najważniejsze działania w 2023 r.:

- przeprowadzenie 757 kontroli,
- wydanie 17 decyzji dewizowych oraz 33 decyzji dotyczących zastosowania sankcji w związku z naruszeniem warunków lub niedopełnieniem obowiązków dotyczących wykonywania działalności kantorowej.

Rozdział 7

Działania na rzecz systemu płatniczego

Działania na rzecz systemu płatniczego¹

Działania Narodowego Banku Polskiego na rzecz systemu płatniczego obejmują działania operacyjne, w tym prowadzenie systemów płatności i przeprowadzanie rozrachunków międzybankowych, działania w zakresie polityki i rozwoju systemu płatniczego, w tym organizowanie rozliczeń pieniężnych i przygotowywanie odpowiednich regulacji prawnych, oraz nadzór systemowy nad systemem płatniczym.

Celem Narodowego Banku Polskiego jest zapewnienie sprawnego funkcjonowania systemu płatniczego, umożliwiającego szybki i bezpieczny transfer środków pieniężnych pomiędzy osobami fizycznymi, podmiotami gospodarczymi, instytucjami publicznymi i innymi podmiotami, które są stronami płatności.

7.1. Realizacja zadań operacyjnych

7.1.1. Obsługa rachunków w systemie SORBNET2

System SORBNET2 to polski system typu RTGS², w którym dokonywany jest międzybankowy rozrachunek płatności wysokokwotowych w złotych. Prowadzone są w nim rachunki bieżące banków, rachunki pomocnicze podmiotów prowadzących systemy płatności detalicznych oraz systemy rozrachunku papierów wartościowych, a także rachunki rezerwy obowiązkowej dla banków, które nie mają rachunku bieżącego. W systemie RTGS zlecenia płatnicze są realizowane zgodnie z zasadą rozrachunku brutto (przetwarzanie zleceń pojedynczo, bez ich wzajemnego kompensowania) oraz zasadą rozrachunku w czasie rzeczywistym (na bieżąco w ciągu dnia). W SORBNET2 są realizowane płatności z tytułu operacji polityki pieniężnej, transakcji międzybankowych na rynku finansowym oraz wysokokwotowe zlecenia klientów. W systemie realizowany jest także rozrachunek zleceń rozliczonych w systemach płatności detalicznych.

Według stanu na 31 grudnia 2023 r. w systemie SORBNET2 prowadzono rachunki bieżące w złotych dla 46 banków (w 2022 r. – 47), rachunek bieżący Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej oraz rachunki KIR SA, KDPW SA i KDPW_CCP SA. W 2023 r. nie został otwarty żaden nowy rachunek bieżący w złotych, a jeden rachunek zamknięto.

W 2023 r. w systemie SORBNET2 zrealizowano 5,6 mln zleceń (w 2022 r. – 5,4 mln) na kwotę 136,4 bln zł (w 2022 r. – 131,0 bln zł). Oznacza to wzrost liczby zrealizowanych zleceń o 3,6% oraz wzrost ich wartości o 4,1% w porównaniu z 2022 r. Średnia wartość pojedynczego zlecenia w 2023 r. wyniosła 24,2 mln zł (w 2022 r. – 24,0 mln zł) i zwiększyła się o 0,5% w stosunku do poprzedniego roku.

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 1, 6 i 6a ustawy o Narodowym Banku Polskim, a także ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (Dz. U. z 2022 r. poz. 1581, z późn. zm.).

² Real Time Gross Settlement (rozrachunek brutto w czasie rzeczywistym).

7.1.2. Obsługa rachunków w euro w systemie TARGET-NBP

Narodowy Bank Polski jest gestorem systemu RTGS dla płatności w euro. Do 19 marca 2023 r. funkcjonował system TARGET2-NBP. W dniu 20 marca 2023 r. został zastąpiony przez system TARGET-NBP. Zmiana wiązała się z udziałem NBP w koordynowanej przez EBC konsolidacji systemu TARGET2 z platformą TARGET2-Securities (T2S). System TARGET-NBP stanowi polski komponent systemu TARGET – paneuropejskiego systemu RTGS służącego do przeprowadzania rozrachunku płatności w euro. Według stanu na 31 grudnia 2023 r. w systemie TARGET-NBP prowadzono rachunki w euro dla 19 podmiotów: NBP, KIR SA, KDPW SA i KDPW_CCP SA oraz dla 15 banków (bez zmian w porównaniu z końcem 2022 r., kiedy działał system TARGET2-NBP).

W 2023 r. w systemie TARGET2-NBP zrealizowano 0,5 mln operacji na łączną kwotę 0,6 bln euro, a w systemie TARGET-NBP – 1,9 mln operacji na łączną kwotę 2,5 bln euro. W porównaniu z 2022 r. liczba zrealizowanych operacji wzrosła o 1,6%, a ich wartość zwiększyła się o 13,0%. Średnia wartość pojedynczego zlecenia zrealizowanego w tych systemach wyniosła 1,3 mln euro i w porównaniu z 2022 r. wzrosła o 11,2%.

7.2. Działania w zakresie polityki i rozwoju systemu płatniczego

7.2.1. Działania regulacyjne, standaryzacyjne i badawcze

W ramach działań regulacyjnych, standaryzacyjnych i badawczych odnoszących się do systemu płatniczego w 2023 r. NBP:

- wprowadził zmiany w sprawozdawczości, polegające na zwiększeniu zakresu przekazywanych do banku centralnego danych z dziedziny statystyki płatniczej³, i przekazywał EBC opracowane na ich podstawie agregaty (na potrzeby monitorowania zmian w funkcjonowaniu systemu płatniczego UE),
- analizował projektowane zmiany w regulacjach UE, w tym ich potencjalny wpływ na najważniejsze systemy płatności i organizację rozliczeń pieniężnych w Polsce (projekty te dotyczyły w szczególności: dostępu podmiotów niebankowych do tzw. systemów wyznaczonych⁴, poleceń przelewu natychmiastowego w euro⁵ oraz zasad świadczenia usług płatniczych),
- realizował zadania związane z numeracją banków i dostawców usług płatniczych niebędących bankami, którzy w 2023 r. rozpoczynali działalność lub przechodzili zmiany właścicielskie,
- we współpracy z KDPW SA koordynował proces wprowadzania standardów zarządzania zabezpieczeniami na polskim rynku kapitałowym,
- monitorował doświadczenia innych banków centralnych w projektowaniu i wdrażaniu pieniądza cyfrowego banku centralnego, w szczególności dotyczące projektu cyfrowego

---

³ Wprowadzone zmiany wynikają z Rozporządzenia Europejskiego Banku Centralnego (UE) 2020/2011 z dnia 1 grudnia 2020 r. zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 1409/2013 w sprawie statystyki płatności (EBC/2013/43) (ECB/2020/59).

⁴ W Polsce do tzw. wyznaczonych systemów płatności należą systemy płatności prowadzone przez NBP, tj. SORBNET2 oraz TARGET-NBP, jak również systemy Elixir oraz Euro Elixir, których operatorem jest KIR SA. Lista tych systemów jest dostępna na stronie internetowej NBP.

⁵ Projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 260/2012 i (UE) 2021/1230 w odniesieniu do poleceń przelewu natychmiastowego w euro.

euro, oraz analizował propozycje regulacji UE dotyczących cyfrowego euro, w tym ich potencjalny wpływ na rozliczenia pieniężne w Polsce.

7.2.2. Rozwój krajowych wysokokwotowych systemów płatności

W 2023 r. podjęto następujące działania służące rozwojowi krajowych wysokokwotowych systemów płatności:

- Realizowano projekt SORBNET3, mający na celu budowę nowego systemu RTGS dla płatności w złotych zgodnego ze standardem ISO 20022. W 2023 r. m.in. przekazano uczestnikom specyfikację funkcjonalną nowego systemu.
- Zakończono prace związane z udziałem NBP w konsolidacji systemu TARGET2 z platformą T2S. 20 marca 2023 r. uruchomiono nowy system TARGET, wraz z jego polskim komponentem – systemem TARGET-NBP.
- W skonsolidowanym systemie TARGET otwarto pierwszy rachunek krajowego uczestnika służący do rozliczeń płatności natychmiastowych w euro (usługa TARGET Instant Payment Settlement).

7.2.3. Działania w zakresie schematu SEPA

Narodowy Bank Polski kontynuował świadczenie zainteresowanym bankom usługi pośrednictwa w dostępie do paneuropejskiego systemu płatności STEP2-T, prowadzonego przez EBA Clearing, umożliwiając im rozliczanie transgranicznych poleceń przelewu w euro w schemacie SEPA Credit Transfer⁶.

7.2.4. Działalność Rady ds. Systemu Płatniczego

Rada ds. Systemu Płatniczego, organ opiniodawczo-doradczy przy Zarządzie NBP, zajmuje się bieżącą analizą i oceną polskiego systemu płatniczego oraz działa na rzecz rozwoju tego systemu.

W 2023 r. Rada omawiała w szczególności następujące zagadnienia:

- wyniki prowadzonych analiz, w tym przygotowywane przez NBP oceny funkcjonowania systemu płatniczego w Polsce,
- potencjalną migrację systemu Elixir, którego operatorem jest KIR SA, na nowy standard komunikatów ISO 20022,
- zaopatrywanie rynku w gotówkę w stabilnych i niestabilnych warunkach,
- stan realizacji Programu Wsparcia Obrotu Bezgotówkowego oraz działań w zakresie edukacji finansowej,
- wyzwania związane z rozwojem usług rozliczeniowych KDPW_CCP SA dla sektora bankowego,
- plany rozwoju systemu płatności i schematu płatniczego BLIK oraz BLIK Euro,

---

⁶ Na koniec 2023 r. z tego pośrednictwa korzystało 17 banków.

- wyniki prac prowadzonych przez Grupę Roboczą ds. Bezpieczeństwa Płatności, dotyczących możliwości zastosowania analiz behawioralnych w ograniczaniu transakcji oszukańczych w płatnościach bezgotówkowych w Polsce,
- działania sektora bankowego w obszarze cyberbezpieczeństwa.

7.3. Nadzór nad systemem płatniczym

Narodowy Bank Polski sprawuje nadzór systemowy nad systemem płatniczym (ang. *oversight*). Działania te są prowadzone zgodnie z *Polityką sprawowania przez Narodowy Bank Polski nadzoru systemowego w zakresie systemu płatniczego*. Dokument określa cele, zakres i podstawy sprawowania przez NBP nadzoru systemowego oraz wskazuje stosowane przez NBP kryteria oceny i narzędzia nadzorcze⁷.

W 2023 r. działania miały na celu zapewnienie sprawności i bezpieczeństwa nadzorowanej infrastruktury rynku finansowego⁸ oraz zgodności jej funkcjonowania z polskimi przepisami prawa. Prowadzono monitoring, analizy oraz oceny funkcjonowania systemów i podmiotów tworzących tę infrastrukturę, a w przypadku stwierdzenia uchybień podejmowano działania na rzecz przywrócenia stanu zgodnego z obowiązującymi przepisami prawa. W 2023 r. podmioty objęte nadzorem systemowym funkcjonowały stabilnie, zapewniając m.in. sprawne i bezpieczne przeprowadzanie rozliczeń i rozrachunku.

Działania nadzorcze NBP w 2023 r. objęły w szczególności:

- monitoring incydentów w systemach płatności, schematach płatniczych, a także w systemach rozliczeń i rozrachunku papierów wartościowych – stwierdzone naruszenia nie miały wpływu na stabilność funkcjonowania systemu płatniczego w Polsce,
- bieżącą analizę wskaźników dostępności i wydajności nadzorowanej infrastruktury systemu płatniczego – wykazano wysoki poziom bezpieczeństwa i stabilności funkcjonowania,
- wydanie 4 decyzji Prezesa NBP w sprawie wprowadzenia zmian w zasadach funkcjonowania systemów płatności i 4 decyzji Prezesa NBP w sprawie wprowadzenia zmian w zasadach funkcjonowania schematów płatniczych,
- wydanie opinii Prezesa NBP w sprawie zatwierdzenia zmian w Regulaminie KDPW,
- zakończenie 5 postępowań, których przedmiotem była ocena planowanego sposobu świadczenia usługi *acquiring* przez krajowe instytucje płatnicze,
- kontynuowanie oceny systemów płatności detalicznych, których operatorem jest KIR SA (Elixir, Express Elixir i Euro Elixir), pod kątem zgodności z *Wymaganiami nadzorczymi w zakresie odporności cybernetycznej dla infrastruktur rynku finansowego* (ang. *CROE – cyber resilience oversight expectations for financial market infrastructures*),
- przeprowadzenie, koordynowanego przez EBC, czwartego badania ankietowego dotyczącego cyberodporności systemów płatności oraz systemów rozliczeń i rozrachunku papierów wartościowych.

---

⁷ Dokument jest dostępny na stronie internetowej NBP.

⁸ Infrastruktura rynku finansowego – infrastruktura, nad którą nadzór systemowy sprawuje Prezes NBP, tj. systemy płatności, schematy płatnicze, systemy rozliczeń papierów wartościowych, systemy rozrachunku papierów wartościowych, usługa *acquiring* świadczona przez krajowe instytucje płatnicze.

7.4. NBP jako udziałowiec krajowych osób prawnych świadczących usługi na rzecz instytucji finansowych

W 2023 r. NBP miał akcje i udziały w następujących podmiotach krajowych⁹:

- Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych SA z siedzibą w Warszawie, który prowadzi centralny depozyt papierów wartościowych oraz dokonuje rozrachunku transakcji tymi papierami; KDPW SA posiada 100% akcji spółki KDPW_CCP SA, prowadzącej systemy rozliczeń transakcji, których przedmiotem są instrumenty finansowe;
- Krajowej Izbie Rozliczeniowej SA z siedzibą w Warszawie, będącej główną instytucją na krajowym rynku rozliczania płatności detalicznych;
- spółce Bazy i Systemy Bankowe sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy, która jest producentem i integratorem rozwiązań informatycznych przeznaczonych przede wszystkim dla instytucji sektora finansowego, w szczególności bankowych i ubezpieczeniowych, oraz dla administracji publicznej.

Tabela 7.1. Zestawienie posiadanych przez NBP akcji i udziałów w spółkach polskiego prawa handlowego według stanu na 31 grudnia 2023 r.

Nazwa podmiotu	Kapitał zakładowy (w zł)	Liczba posiadanych przez NBP akcji/udziałów	Udział NBP w kapitale zakładowym (w %)
Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA	21 000 000	7 000	33,33
Krajowa Izba Rozliczeniowa SA	5 445 000	3 750	34,44
Bazy i Systemy Bankowe sp. z o.o.	10 000 000	1 000	100,00

Źródło: dane NBP.

Najważniejsze działania w 2023 r.:

- kontynuowanie prac nad nowym systemem RTGS w złotych (SORBNET3),
- uruchomienie systemu TARGET-NBP, polskiego komponentu paneuropejskiego systemu RTGS do przeprowadzania rozrachunku płatności w euro,
- kontynuowanie oceny systemów płatności detalicznych, których operatorem jest KIR SA, pod kątem zgodności z wymaganiami CROE, a także badania ankietowego dotyczącego cyberodporności systemów płatności oraz systemów rozliczeń i rozrachunku papierów wartościowych.

⁹ Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Narodowym Banku Polskim NBP może być udziałowcem albo akcjonariuszem innych osób prawnych, które prowadzą działalność usługową na rzecz instytucji finansowych lub Skarbu Państwa lub mają dla NBP duże znaczenie z punktu widzenia stabilności krajowego systemu finansowego.

Rozdział 8

Obsługa Skarbu Państwa

Obsługa Skarbu Państwa¹

Zadania realizowane przez Narodowy Bank Polski w ramach obsługi Skarbu Państwa obejmują: obsługę bankową rachunków budżetu państwa, obsługę zobowiązań i należności zagranicznych budżetu państwa, obrót skarbowymi papierami wartościowymi oraz działania na rzecz zarządzania długiem publicznym, w szczególności długiem Skarbu Państwa.

8.1. Rachunki bankowe prowadzone przez NBP

W 2023 r. NBP prowadził rachunki bankowe wymienione w art. 196 ustawy o finansach publicznych, przede wszystkim centralny rachunek bieżący budżetu państwa, a także rachunki bieżące i pomocnicze państwowych jednostek budżetowych oraz urzędów obsługujących organy podatkowe, w tym tzw. rachunki wspólne do gromadzenia określonych rodzajów podatkowych i niepodatkowych dochodów budżetu państwa. Ponadto na podstawie art. 51 ust. 1 pkt 4 ustawy o NBP Narodowy Bank Polski prowadził rachunki innych osób prawnych.

Narodowy Bank Polski prowadzi rachunki w złotych i walutach obcych, w tym rachunki służące do obsługi środków pochodzących z budżetu UE. Prowadzi także rachunki lokat terminowych w złotych i walutach obcych. Według stanu na 31 grudnia 2023 r. NBP obsługiwał 2924 klientów (w 2022 r. – 2922), dla których oddziały okręgowe NBP prowadziły 29 003 rachunki (w 2022 r. 27 849), z tego 4507 rachunków w ramach zastępczej obsługi kasowej (w 2022 r. – 4520).

8.1.1. Obsługa rachunków bankowych

Narodowy Bank Polski przeprowadzał rozliczenia pieniężne na rachunkach bankowych budżetu państwa w formie bezgotówkowej (przede wszystkim za pośrednictwem Bankowości elektronicznej NBP i międzysystemowego interfejsu B2B), a także w formie gotówkowej. W obsłudze rachunków bankowych strategicznych dla budżetu państwa (np. centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa, rachunku do płatności składkowych ZUS, rachunków do płatności podatkowych) wykorzystywano interfejs B2B, który zapewnia rozwiązania dostosowane do potrzeb posiadacza rachunku (w tym mikrorachunki i indywidualne raporty), a także wysokie bezpieczeństwo przekazywanych danych.

W 2023 r. liczba operacji przetworzonych w systemie informatycznym NBP służącym do prowadzenia rachunków bankowych budżetu państwa wyniosła 148,6 mln (w 2022 r. wyniosła 138,0 mln).

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 4, art. 49, art. 51 i art. 52 ustawy o Narodowym Banku Polskim, ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.) i ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz.U. z 2023 r. poz. 2488).

8.2. Obsługa zagranicznych zobowiązań i należności budżetu państwa

Na podstawie umowy agencyjnej z 18 listopada 2016 r. zawartej z Ministrem Rozwoju i Finansów Narodowy Bank Polski prowadził w 2023 r. obsługę zobowiązań i należności zagranicznych budżetu państwa z tytułu:

- 44 pożyczek udzielonych Rządowi RP przez międzynarodowe instytucje finansowe,
- 79 gwarantowanych przez Rząd RP pożyczek i kredytów zagranicznych udzielonych podmiotom krajowym,
- udziałów Polski w 9 międzynarodowych instytucjach finansowych oraz zagranicznych należności udziałowych od jednej instytucji finansowej.

Pełniąc funkcję depozytariusza Grupy Banku Światowego, NBP obsługiwał 17 dokumentów (*promissory note*) wystawionych przez Rząd RP w związku z członkostwem Polski w instytucjach tej grupy finansowej.

8.3. Obsługa obrotu papierami wartościowymi

8.3.1. Przetargi papierów wartościowych

Jako agent emisji skarbowych papierów wartościowych NBP organizuje przetargi sprzedaży i odkupu bonów skarbowych oraz przetargi sprzedaży, odkupu i zamiany obligacji skarbowych. W 2023 r. zostało przeprowadzonych:

- 16 przetargów sprzedaży obligacji skarbowych,
- 7 przetargów zamiany obligacji skarbowych.

W 2023 r. nie odbył się żaden przetarg sprzedaży i odkupu bonów skarbowych oraz żaden przetarg odkupu obligacji skarbowych.

NBP pełni funkcję organizatora przetargów obligacji poręczonych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa. W 2023 r. odbyło się w tym trybie 10 przetargów sprzedaży obligacji Banku Gospodarstwa Krajowego emitowanych na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

8.3.2. System Dealerów Skarbowych Papierów Wartościowych

Podobnie jak w poprzednich latach NBP realizował zadania związane z systemem Dealerów Skarbowych Papierów Wartościowych (DSPW)². Na podstawie umowy zawartej z Ministrem Finansów Narodowy Bank Polski:

² System Dealerów Skarbowych Papierów Wartościowych (DSPW) powstał w 2003 r. w celu zapewnienia bezpieczeństwa finansowania pożyczkowych potrzeb budżetu państwa, poprawy płynności, przejrzystości i efektywności rynku SPW. O status DSPW, który daje przywilej nabywania SPW na przetargach organizowanych przez Ministerstwo Finansów, mogą się ubiegać banki polskie i podmioty zagraniczne, spełniające wymogi określone w Regulaminie pełnienia funkcji DSPW. Więcej informacji na temat funkcjonowania systemu DSPW można znaleźć na stronie internetowej Ministerstwa Finansów.

- udostępnił Ministerstwu Finansów dane wykorzystywane do sporządzania oceny aktywności banków pełniących funkcję DSPW,
- pełnił funkcję organizatora fixingu skarbowych papierów wartościowych³.

8.4. Współpraca z Ministerstwem Finansów w ramach Komitetu Zarządzania Długiem Publicznym

W 2023 r. NBP współpracował z Ministerstwem Finansów w ramach Komitetu Zarządzania Długiem Publicznym. Celem współpracy jest wymiana informacji wykorzystywanych do koordynowania polityki zarządzania długiem publicznym (prowadzonej przez MF) z polityką pieniężną i polityką kursową realizowanymi przez NBP.

Najważniejsze działania w 2023 r.:

- prowadzenie 29 003 rachunków dla 2924 klientów,
- zorganizowanie łącznie 23 przetargów sprzedaży i zamiany skarbowych papierów wartościowych oraz 10 przetargów sprzedaży obligacji Banku Gospodarstwa Krajowego emitowanych na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

---

³ Jako organizator fixingu SPW Narodowy Bank Polski określa jego zasady w porozumieniu z Ministrem Finansów (emitentem) i BondSpot SA (pełnomocnikiem) oraz sprawuje ogólny nadzór nad funkcjonowaniem fixingu SPW (§2 ust. 3 Regulaminu fixingu skarbowych papierów wartościowych).

Rozdział 9

Działalność analityczno-badawcza

Działalność analityczno-badawcza¹

Działania banków centralnych zmierzające do zapewnienia stabilności makroekonomicznej i finansowej wymagają wiedzy na temat procesów zachodzących w gospodarce i jej otoczeniu. Z tego względu NBP analizuje bieżącą i oczekiwaną sytuację gospodarczą w Polsce i na świecie, korzystając przy tym z szerokiego zakresu danych oraz narzędzi analitycznych i prognostycznych. Bank prowadzi także badania naukowe, których wyniki wspierają działalność analityczną, m.in. umożliwiają weryfikację stosowanych narzędzi analitycznych. Wyniki analiz i badań są wykorzystywane przy podejmowaniu decyzji przez Zarząd NBP oraz Radę Polityki Pieniężnej.

Poniżej przedstawiono najważniejsze prace i działania analityczno-badawcze prowadzone w 2023 r., dotyczące stabilności makroekonomicznej², w tym stabilności cen, w podziale na główne grupy tematyczne.

9.1. Analizy i badania dotyczące polityki pieniężnej

- Monitorowano i analizowano politykę pieniężną innych banków centralnych.
- Prowadzono analizy mechanizmu transmisji polityki pieniężnej w Polsce. Wyniki badań opublikowano w serii wydawniczej *Materiały i Studia* oraz *NBP Working Papers*.
- Analizowano wpływ polityki pieniężnej na zatrudnienie w Polsce oraz na endogeniczny poziom produktywności gospodarki.
- Prowadzono badanie procesu dezinflacji w warunkach nierówności dochodowych i majątkowych gospodarstw domowych.
- Zakończono badanie mające na celu oszacowanie poziomu naturalnej realnej stopy procentowej dla Polski i strefy euro.

9.2. Analizy i badania procesów cenotwórczych, cen i inflacji

- Analizowano stopień zrównoważenia wewnętrznego polskiej gospodarki.
- Prowadzono prace analityczne i badawcze dotyczące kształtowania się wskaźników inflacji oraz procesów cenotwórczych, sztywności cen, wykorzystania danych ze sklepów internetowych do prognozowania inflacji, jak również wpływu pandemii COVID-19, zaburzeń w globalnych sieciach dostaw, szoków energetycznych i agresji Rosji na Ukrainę na kształtowanie się cen w Polsce.

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 59 ustawy o Narodowym Banku Polskim.

² Działania analityczno-badawcze z zakresu stabilności i rozwoju systemu finansowego oraz systemu płatniczego przedstawiono w rozdziałach 3. i 7. *Sprawozdania*.

- Monitorowano kształtowanie się oczekiwań inflacyjnych konsumentów, przedsiębiorstw, analityków sektora finansowego i ekspertów spoza sektora finansowego.

9.3. Prognozowanie makroekonomiczne i rozwój modeli prognostycznych

- Monitorowano i analizowano sytuację gospodarczą w Polsce, wykorzystując szeroki zbiór zmiennych. Rozwijano wskaźniki i narzędzia umożliwiające analizowanie oraz prognozowanie koniunktury w warunkach wygasania efektów silnego ujemnego szoku podażowego wzmacnianego przez skutki agresji Rosji na Ukrainę (w szczególności metody prognozowania koniunktury przy wykorzystaniu danych o wysokiej częstotliwości).
- Przygotowywano regularne projekcje inflacji i PKB oraz szacunki PKB i jego komponentów, wykorzystywane do oceny stabilności makroekonomicznej i stabilności sektora finansowego. Uwzględniano w nich zewnętrzne uwarunkowania polskiej gospodarki i zmiany legislacyjne.
- Przygotowywano prognozy wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz jego składowych.
- Przeprowadzono cztery rundy Ankiety Makroekonomicznej NBP.

9.4. Analizy i badania sytuacji fiskalnej

- Przygotowywano prognozy dotyczące: sytuacji budżetu państwa oraz sektora instytucji rządowych i samorządowych, kosztów działań fiskalnych łagodzących wpływ wysokiej inflacji na podmioty gospodarcze, restrykcyjności polityki fiskalnej i jej oddziaływania na gospodarkę.
- Prowadzono analizy i prognozy dotyczące wykorzystania funduszy z budżetu Unii Europejskiej i ich wpływu na główne agregaty makroekonomiczne.
- Kontynuowano prace badawcze nad makroekonomicznymi i fiskalnymi skutkami starzenia się społeczeństwa w Polsce.

9.5. Analizy gospodarki światowej i wpływu zagranicy na polską gospodarkę

- Cyklicznie analizowano polski handel zagraniczny, w tym powiązania handlowe w ramach globalnych łańcuchów dostaw oraz konkurencyjność cenowo-kosztową Polski.
- Prowadzono analizy roli eksportu (popytu finalnego) we wzroście gospodarczym Polski.
- Analizowano koniunkturę i politykę gospodarczą wybranych krajów, w tym głównych gospodarek świata i państw Europy Środkowo-Wschodniej.

- Na bieżąco monitorowano, analizowano i prognozowano sytuację gospodarczą na świecie w trakcie odbudowy po pandemii COVID-19, kryzysu energetycznego i agresji Rosji na Ukrainę. Rozwijano stosowane narzędzia analityczne i prognostyczne.
- Analizowano kształtowanie się i perspektywy inflacji w głównych gospodarkach świata.

9.6. Analizy i badania rynku pracy oraz sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych

- Monitorowano bieżącą sytuację na rynku pracy oraz przygotowywano prognozy podstawowych wskaźników opisujących zmiany płac i zatrudnienia w gospodarce.
- Przygotowywano prognozy dotyczące zmian demograficznych, ze szczególnym uwzględnieniem przepływów migracyjnych.
- Analizowano bieżącą sytuację imigrantów na rynku pracy w Polsce. W szczególności monitorowano zmiany aktywności zawodowej uchodźców z Ukrainy.
- Badano wpływ imigracji na kształtowanie się podaży pracy oraz tempo wzrostu gospodarczego.
- Prowadzono analizy dotyczące średnio- i długookresowych tendencji na rynku pracy.
- Monitorowano zmiany sprzedaży detalicznej i kondycję gospodarstw domowych na podstawie wyników badań koniunktury konsumenckiej.

9.7. Analizy i badania sytuacji ekonomicznej i finansowej przedsiębiorstw

- Przeprowadzono kwartalne badania pn. Szybki Monitoring NBP, obejmujące szczegółowe analizy i prognozy stanu koniunktury, w tym decyzji produkcyjnych, zatrudnieniowych, płacowych, inwestycyjnych, finansowych i cenowych firm oraz ich wpływu na gospodarkę.
- Przeprowadzono badanie pn. Ankieta Roczna NBP, dotyczące perspektyw rozwojowych (w tym konkurencyjności), procesów cenotwórczych i polityki zatrudnienia sektora przedsiębiorstw niefinansowych.
- Kontynuowano współpracę ze Światowym Forum Gospodarczym przy opracowaniu *Globalnego raportu konkurencyjności*.
- Prowadzono analizy polskiej gospodarki, w tym: postępu wdrażania automatyzacji, elektromobilności oraz jakości eksportu.
- Przeprowadzono analizy kształtowania się udziału wynagrodzeń w wartości dodanej brutto w polskiej gospodarce.

- Przeprowadzono analizę znaczenia zysków przedsiębiorstw dla kształtowania się cen oraz produktywności w polskiej gospodarce.
- Analizowano ekonomiczne efekty zmian cen surowców energetycznych.

9.8. Publikacje naukowe pracowników NBP

Upowszechnianie wyników badań pracowników NBP umożliwia naukową weryfikację ich jakości i poprawności metodycznej – dzięki poddaniu ich ocenie krajowych i zagranicznych ekspertów oraz procesowi recenzyjnemu, któremu takie publikacje podlegają. W 2023 r. w czasopismach z tzw. listy filadelfijskiej znalazło się 5 publikacji pracowników NBP.

Wykaz najważniejszych publikacji pracowników NBP zamieszczono w załączniku pt. *Lista wybranych publikacji pracowników NBP*.

9.9. Konferencje naukowe organizowane przez NBP oraz współpraca ze środowiskiem naukowym

W 2023 r. NBP zorganizował 4 międzynarodowe konferencje naukowe:

- 22–23 czerwca 2023 r.: „Economic Policies during Wartime and Post-War Recovery” („Polityka gospodarcza w czasie wojny i powojennej odbudowy”). Była to siódma wspólna konferencja NBP i Narodowego Banku Ukrainy, zorganizowana we współpracy z Międzynarodowym Funduszem Walutowym.
- 9 października 2023 r.: „Unia Europejska w świetle propozycji zmiany traktatów. Konsekwencje prawne i gospodarcze dla Polski”. Konferencja została zorganizowana we współpracy ze Szkołą Główną Mikołaja Kopernika oraz Akademią Kopernikańską.
- 20 października 2023 r.: „Investment for Growth” („Inwestycje na rzecz wzrostu gospodarczego”). Była to jedenasta konferencja z cyklu poświęconego przyszłości gospodarki europejskiej (11th Conference on the Future of the European Economy – CoFEE).
- 29–30 listopada 2023 r.: „Recent Trends in the Real Estate Market and its Analysis” („Najnowsze trendy na rynku nieruchomości i jego analiza”). Była to szósta edycja odbywającej się co 2 lata międzynarodowej konferencji poświęconej rynkowi nieruchomości. Wydarzenie ponownie zorganizowano wspólnie ze Szkołą Główną Handlową.

W 2023 r. odbyły się następujące międzynarodowe wydarzenia naukowe NBP:

- 9–10 maja 2023 r.: spotkanie grupy roboczej ds. analizy sprawozdawczości finansowej (Working Group on Financial Statement Analysis).
- 18–19 września 2023 r.: cykliczne bilateralne seminarium NBP z udziałem przedstawicieli Deutsche Bundesbanku, poświęcone ocenie bieżącej i prognozowanej sytuacji makroekonomicznej w Polsce i w Niemczech.

Ponadto w 2023 r. przedstawiciele NBP brali udział w licznych międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych, prezentując wyniki prac analityczno-badawczych prowadzonych w Banku.

Najważniejsze działania w 2023 r.:

- prowadzenie analiz sytuacji gospodarczej w Polsce i w jej otoczeniu na potrzeby Zarządu NBP oraz Rady Polityki Pieniężnej,
- doskonalenie narzędzi progностycznych oraz przeprowadzenie licznych prac modelowych i analityczno-badawczych,
- zorganizowanie 4 międzynarodowych konferencji naukowych oraz 2 innych naukowych wydarzeń międzynarodowych.

Rozdział 10

Działalność statystyczna

Działalność statystyczna¹

Narodowy Bank Polski jest jedną z głównych instytucji w Polsce prowadzących badania statystyczne. NBP pozyskuje dane od podmiotów sektora finansowego (głównie banków) oraz od przedsiębiorstw niefinansowych. Bank doskonali metody pozyskiwania, weryfikacji i udostępniania danych, wykorzystując nowoczesne narzędzia. Zakres badań jest systematycznie zwiększany tak, aby jak najpełniej odzwierciedlał rozwój rynku finansowego. Równolegle prowadzone są prace nad metodyką opracowywania danych, jej dostosowaniem do obowiązujących standardów międzynarodowych, jak również nad doskonaleniem wykorzystywanych rozwiązań informatycznych. NBP otrzymuje także dane z innych instytucji: z Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), UKNF, MF, KDPW SA i Polskiego Funduszu Rozwoju SA. Zebrane informacje wykorzystuje do prowadzenia polityki pieniężnej i makroostrożnościowej, monitorowania ryzyka w sektorze finansowym, prowadzenia badań stabilności finansowej oraz innych analiz.

Narodowy Bank Polski regularnie udostępnia dane statystyczne odbiorcom zewnętrznym (w formie raportów i publikacji). Wybrane informacje przekazuje ponadto instytucjom krajowym (Sejmowi RP, Radzie Ministrów, GUS, BFG, UKNF, Związki Banków Polskich i instytucjom naukowym) oraz instytucjom międzynarodowym, przede wszystkim EBC, Eurostatowi i BIS.

Dzięki zgodności metodyki badań statystycznych z obowiązującymi standardami metodycznymi możliwe jest dokonywanie porównań międzynarodowych, w tym analiza pozycji Polski na tle innych krajów europejskich.

10.1. Podstawowe zadania z zakresu statystyki

Podstawowe zadania NBP w obszarze statystyki obejmują pozyskiwanie danych od podmiotów sprawozdawczych, ich walidację, przetwarzanie, przechowywanie i udostępnianie użytkownikom. Do realizacji tych celów opracowuje się i doskonali odpowiednie systemy informatyczne oraz uaktualnia narzędzia weryfikacji i analizy danych. Równolegle trwają prace nad metodyką opracowywania danych, a także nad dostosowaniem ich zakresu do stopnia rozwoju instytucji finansowych i instrumentów rynku finansowego oraz do aktualnych warunków makroekonomicznych. Wprowadzane zmiany są zgodne ze standardami międzynarodowymi (EBC, Eurostatu, MFW).

W 2023 r. NBP kontynuował regularne opracowywanie zestawień, materiałów statystyczno-analitycznych i publikacji przeznaczonych zarówno dla odbiorców w Banku, jak i odbiorców zewnętrznych. Do najważniejszych z nich należą:

- kwartalne opracowania o bilansie płatniczym oraz roczne opracowanie *Międzynarodowa pozycja inwestycyjna Polski*,
- kwartalne dane dotyczące zadłużenia zagranicznego kraju oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej,

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 7, art. 17 ust. 4 pkt 13 i art. 23 ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 773).

- miesięczne dane bilansu płatniczego,
- roczne opracowanie dotyczące międzynarodowego handlu usługami,
- roczne dane oraz roczne opracowanie o zagranicznych inwestycjach bezpośrednich w Polsce i polskich inwestycjach bezpośrednich za granicą,
- miesięczny bilans skonsolidowany monetarnych instytucji finansowych, zawierający podstawowe agregaty monetarne (podaż pieniądza M3 i czynniki jego kreacji),
- miesięczne dane dotyczące średniego oprocentowania depozytów i kredytów w bankach,
- miesięczne dane finansowe sektora bankowego (należności, zobowiązania, rachunek zysków i strat),
- kwartalne dane na temat adekwatności kapitałowej sektora bankowego,
- kwartalne dane dotyczące rynku krajowych funduszy inwestycyjnych,
- kwartalne i roczne rachunki finansowe według sektorów instytucjonalnych,
- raporty z badań ankietowych dotyczących procesów migracyjnych.

10.2. Zadania statystyczne wynikające z uczestnictwa NBP w Europejskim Systemie Banków Centralnych i innych instytucjach międzynarodowych

Tak jak w poprzednich latach NBP współpracował w obszarze statystyki z instytucjami międzynarodowymi, przede wszystkim z EBC, Komisją Europejską (Eurostatem), Komitetem ds. Statystyki Monetarnej, Finansowej i Bilansu Płatniczego, Europejskim Urzędem Nadzoru Bankowego, Europejską Radą ds. Ryzyka Systemowego oraz OECD.

Współpraca ta wiąże się m.in. z udziałem przedstawicieli NBP w komitetach określających standardy statystyczne.

10.2.1. Statystyka monetarna i finansowa

W 2023 r. NBP kontynuował przekazywanie EBC: zharmonizowanych miesięcznych i kwartalnych danych z zakresu zagregowanego bilansu monetarnych instytucji finansowych (MIF), miesięcznych danych dotyczących statystyki stóp procentowych, miesięcznych i kwartalnych danych o aktywach oraz zobowiązaniach funduszy inwestycyjnych, rocznych danych na temat statystyki instytucji ubezpieczeniowych, kwartalnych danych dotyczących funduszy emerytalno-rentowych, a także danych na potrzeby rejestru RIAD².

W 2023 r. doskonalono także metody weryfikacji merytorycznej danych w celu poprawy jakości sprawozdań banków, w szczególności sprawozdania NB300, w którym przekazywana jest informacja o znaczącym zaangażowaniu banku wobec klientów³.

² Rejestr Danych Instytucji i Podmiotów Powiązanych (Register of Institutions and Affiliates Data, RIAD).

³ Znaczące zaangażowania banku wobec klientów, wobec których łączne zaangażowanie przekracza 100 tys. zł w przypadku banków spółdzielczych lub 500 tys. zł w przypadku banków komercyjnych w odniesieniu do sprawozdań kwartalnych oraz, odpowiednio, 500 tys. zł i 2 mln zł dla sprawozdań miesięcznych.

Narodowy Bank Polski uczestniczył w pracach następujących grup roboczych działających w EBC:

- Grupy Roboczej ds. Statystyki Monetarnej i Finansowej (Working Group on Monetary and Financial Statistics). Prace dotyczyły nowelizacji przepisów EBC w zakresie statystyki funduszy inwestycyjnych⁴ oraz analizy jakości danych przekazywanych na podstawie znowelizowanego rozporządzenia dotyczącego statystyki płatności⁵.
- Grupy Roboczej ds. Danych Analitycznych o Kredytach (Working Group on Analytical Credit Datasets). Kontynuowano analizy populacji sprawozdawczej, uzgadnianie danych ze sprawozdawczości AnaCredit z innymi sprawozdaniem oraz aktualizowanie wytycznych dla sprawozdawców i instrukcji dla użytkowników danych.

NBP brał udział, w charakterze obserwatora, w pracach działającej w ESBC Grupy Roboczej ds. Zintegrowanego Systemu Sprawozdawczego Banków i Słownika Metadanych (Working Group on Integrated Reporting and Data Dictionary)⁶. Kontynuowano opracowywanie m.in. zakresu danych, procesów biznesowych, zintegrowanego słownika metadanych oraz modelu danych.

Narodowy Bank Polski uczestniczył także w pracach Grupy Roboczej RIAD Hub Network dotyczących informacji o funduszach inwestycyjnych w kontekście planowanej nowelizacji rozporządzenia w sprawie statystyki tego obszaru⁷.

10.2.2. Statystyka ostrożnościowa

W 2023 r. NBP kontynuował przekazywanie Urzędowi Komisji Nadzoru Finansowego danych służących do oceny sytuacji finansowej i ostrożnościowej sektora bankowego. Następnie UKNF przekazywał te dane Europejskiemu Urzędowi Nadzoru Bankowego. Dane te udostępniano również Bankowemu Funduszowi Gwarancyjnemu, Ministerstwu Finansów i Głównemu Urzędowi Statystycznemu. Ponadto NBP przekazywał EBC raporty dotyczące sprawozdawczości finansowej, adekwatności kapitałowej, płynności i dużych zaangażowań.

W 2023 r. w ramach systemu informacji sprawozdawczej (SIS) Narodowy Bank Polski po raz pierwszy zebrał od sektora bankowego dane do analizy porównawczej wynagrodzeń (REM BM)⁸, zatwierdzonych wyższych stosunków zmiennych składników wynagrodzenia

---

⁴ Rozporządzenie EBC (UE) nr 1073/2013 z dnia 18 października 2013 r. dotyczące danych statystycznych w zakresie aktywów i zobowiązań funduszy inwestycyjnych (wersja przekształcona) (EBC/2013/38).

⁵ Rozporządzenie EBC (UE) 2020/2011 z dnia 1 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1409/2013 w sprawie statystyki płatności (EBC/2013/43) – (EBC/2020/59).

⁶ NBP był także reprezentowany w zajmującej się tym zagadnieniem grupie pełniącej funkcje doradcze wobec Rady Prezesów EBC – High Level Task Force on ESCB (IReF).

⁷ Rozporządzenie EBC (UE) nr 1073/2013 z dnia 18 października 2013 r. dotyczące danych statystycznych w zakresie aktywów i zobowiązań funduszy inwestycyjnych (wersja przekształcona) (EBC/2013/38).

⁸ Wytyczne z dnia 30 czerwca 2022 r. dotyczące analiz porównawczych praktyk w dziedzinie wynagrodzeń, zróżnicowania wynagrodzenia ze względu na płeć oraz zatwierdzonych wyższych stosunków zmiennych składników wynagrodzenia do składników stałych na podstawie dyrektywy 2013/36/UE – EBA/GL/2022/06.

do składników stałych (REM HR)⁹ oraz dane dotyczące osób o wysokich wynagrodzeniach (REM HE)¹⁰. Dane te UKNF przekazał Europejskiemu Urzędowi Nadzoru Bankowego.

Ponadto przygotowano infrastrukturę sprawozdawczą dostosowaną do nowych wymogów EBA dotyczących analizy porównawczej wewnętrznych metod stosowanych do obliczania wymogów w zakresie funduszy własnych (Benchmarking CR i Benchmarking IFRS9)¹¹.

Przedstawiciele NBP uczestniczyli także w pracach grup roboczych EBC i EBA zajmujących się zagadnieniami statystyki nadzorczej, w tym jakością danych, płynnością oraz raportowaniem.

10.2.3. Statystyka bilansu płatniczego, międzynarodowej pozycji inwestycyjnej i inwestycji bezpośrednich

W 2023 r., podobnie jak w poprzednich latach, NBP przekazywał EBC zharmonizowane dane miesięczne i kwartalne z zakresu: bilansu płatniczego, międzynarodowej pozycji inwestycyjnej, oficjalnych aktywów rezerwowych, płynnych aktywów i pasywów w walutach obcych oraz zadłużenia zagranicznego. Ponadto udostępniał Eurostatowi roczne dane o międzynarodowym handlu usługami i zagranicznych inwestycjach bezpośrednich.

Narodowy Bank Polski kontynuował analizy procesów migracyjnych. W II kwartale 2023 r. oddziały okręgowe NBP przeprowadziły kolejne badanie wśród przebywających w Polsce obywateli Ukrainy. Była to kontynuacja prac podjętych w 2022 r. w związku z agresją Rosji na Ukrainę. Badanie miało na celu ocenę aktualnej sytuacji ekonomicznej przebywających w Polsce uchodźców wojennych oraz osób, które przyjechały przed wybuchem wojny w celach ekonomicznych. Opublikowano dwa raporty z badań¹², jak również zorganizowano seminaria dla pracowników NBP i instytucji zewnętrznych na temat tych raportów.

NBP uczestniczył w pracach międzynarodowych grup roboczych zajmujących się zagadnieniami statystyki: relacji z zagranicą (w ramach EBC), bilansu płatniczego i inwestycji bezpośrednich (w ramach Eurostatu) oraz inwestycji zagranicznych (w ramach OECD). Wziął także udział w pracach nad aktualizacją podręczników do statystyki międzynarodowej (rachunków narodowych, bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej oraz inwestycji bezpośrednich).

10.2.4. Pozostałe obszary statystyki i inne działania

- Statystyka rachunków finansowych. NBP przekazywał kwartalne i roczne rachunki finansowe odpowiednio EBC i Eurostatowi, brał udział m.in. w pracach grupy roboczej EBC

⁹ Por. poprzedni przypis.

¹⁰ Wytyczne z dnia 30 czerwca 2022 r. w sprawie procesu gromadzenia danych dotyczących osób o wysokich zarobkach na mocy dyrektywy 2013/36/UE i dyrektywy (UE) 2019/2034 – EBA/GL/2022/08.

¹¹ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/2070 z dnia 14 września 2016 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne dotyczące wzorów, definicji i rozwiązań informatycznych stosowanych przez instytucje przy dokonywaniu zgłoszeń do Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego i właściwych organów zgodnie z art. 78 ust. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE.

¹² Chmielewska-Kalińska I., Dudek B., Strzelecki P., *Polacy pracujący za granicą w 2022 r. Raport z badania ankietowego*, Chmielewska-Kalińska I., Dudek B., Strzelecki P., *Sytuacja życiowa i ekonomiczna migrantów z Ukrainy w Polsce – wpływ pandemii i wojny na charakter migracji w Polsce. Raport z badania ankietowego*.

zajmującej się tą tematyką¹³ oraz współpracował z instytucjami unijnymi w celu zapewnienia odpowiedniej jakości danych wykorzystywanych w procedurze nierównowagi makroekonomicznej w UE.

- Statystyka sektora instytucji rządowych i samorządowych. W 2023 r. NBP przekazywał EBC dane roczne z tego zakresu. Uczestniczył także w pracach zespołów roboczych na szczeblu krajowym i w EBC, dotyczących tego obszaru statystycznego¹⁴.
- Statystyka sektora realnego. Działając w grupie roboczej BACH (Bank for the Accounts of Companies Harmonized)¹⁵, NBP brał udział w badaniu wpływu zmian kosztów energii na sytuację finansową przedsiębiorstw w ujęciu międzynarodowym¹⁶. W ramach prac Grupy Roboczej ds. Oceny Ryzyka (Risk Assessment Working Group) działającej w Komisji Europejskiej¹⁷ przeprowadzono badanie dotyczące związku czynników środowiskowych, sytuacji społecznej i ładu korporacyjnego (ESG – *environmental, social, governance*) z wynikami finansowymi przedsiębiorstw niefinansowych.
- Statystyka inwestycji w papiery wartościowe. NBP rozwijał narzędzia zarządzania jakością danych dotyczących papierów wartościowych oraz uczestniczył w pracach Grupy Roboczej ds. Statystyki Papierów Wartościowych w EBC (Working Group on Securities Statistics).

Ponadto w 2023 r. NBP:

- uruchomił produkcyjnie wewnętrzną bazę danych ekonomicznych Erydan oraz unowocześnił Hub Statystyczny (nowy interfejs użytkownika),
- przygotował i opublikował uchwałę w sprawie trybu i szczegółowych zasad przekazywania przez banki do Narodowego Banku Polskiego danych niezbędnych do ustalania polityki pieniężnej i okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa oraz oceny sytuacji finansowej banków i ryzyka sektora bankowego¹⁸ (uchwała ta zastąpiła wielokrotnie nowelizowaną uchwałę z 2016 r.),
- uczestniczył w pracach EBC nad rozwijaniem narzędzi do analizy danych¹⁹, w tym wykorzystania do tego celu uczenia maszynowego.

---

¹³ Grupa Robocza ds. Rachunków Finansowych i Statystyki Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych (Working Group on Financial Accounts and Government Finance Statistics).

¹⁴ Zespół ds. Statystyki Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych powołany przez Prezesa GUS oraz Grupa Robocza ds. Rachunków Finansowych i Statystyki Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych (Working Group on Financial Accounts and Government Finance Statistics).

¹⁵ Grupa robocza BACH działa w ramach Komitetu ECCBSO (European Committee of Central Balance Sheet Data Offices).

¹⁶ <https://www.bach.banque-france.fr/#/documents/Outlook12.pdf>.

¹⁷ Grupa robocza Risk Assessment działa w ramach Komitetu ECCBSO (European Committee of Central Balance Sheet Data Offices).

¹⁸ Uchwała nr 38/2023 Zarządu NBP z dnia 4 lipca 2023 r. w sprawie trybu i szczegółowych zasad przekazywania przez banki do Narodowego Banku Polskiego danych niezbędnych do ustalania polityki pieniężnej i okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa oraz oceny sytuacji finansowej banków i ryzyka sektora bankowego.

¹⁹ Grupa Ekspertów ds. Systemów Uczących się (Network of Experts on Machine Learning).

Najważniejsze działania w 2023 r.:

- dostosowanie infrastruktury sprawozdawczej do nowych wymogów EBA w zakresie sprawozdawczości ostrożnościowej,
- kontynuacja badań procesów migracyjnych, w tym ocena sytuacji ekonomicznej przebywających w Polsce obywateli Ukrainy i publikacja dwóch raportów,
- rozwój bazy danych Erydan i Huba Statystycznego.

Rozdział 11

Działalność edukacyjna i komunikacyjna

Działalność edukacyjna i komunikacyjna

Działalność edukacyjna NBP wiąże się z zadaniami wymienionymi w art. 59 ustawy o Narodowym Banku Polskim. Zgodnie z nim bank centralny prowadzi działalność wydawniczą i promocyjną. W jej ramach realizowane są liczne przedsięwzięcia edukacyjne, komunikacyjne i promocyjne, mające na celu informowanie o działalności NBP oraz podnoszenie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat zasad funkcjonowania banku centralnego, systemu bankowego i gospodarki rynkowej.

11.1. Działalność edukacyjna

11.1.1 Program edukacji ekonomicznej

W ramach działalności edukacyjnej NBP realizuje i wspiera projekty mające na celu upowszechnianie wiedzy o funkcjonowaniu rynku finansowego, kształtowanie postaw sprzyjających jego stabilności i rozwojowi, zwiększanie znajomości zagadnień ekonomicznych, szczególnie wiedzy o roli, misji i zadaniach banku centralnego i o polskiej walucie, przeciwdziałanie wykluczeniu finansowemu, promocję przedsiębiorczości oraz popularyzowanie wiedzy o dziedzictwie ekonomicznym, historii pieniądza i nurtach w ekonomii. Działalność edukacyjna banku centralnego jest realizowana w dwóch formach. Pierwsza to własne działania edukacyjne z zakresu ekonomii, druga – dofinansowywanie zewnętrznych projektów o tej tematyce.

W 2023 r. Narodowy Bank Polski:

- Po raz trzeci zrealizował ogólnopolski program edukacyjny Złote Szkoły NBP, skierowany do szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Program przygotowuje młodzież do bezpiecznego poruszania się w świecie finansów i tworzy sieć szkół zaangażowanych w poszerzanie edukacji ekonomicznej. Hasło trzeciej edycji programu brzmiało: „Poznajemy bank centralny”. Wzięło w niej udział ponad 173 tys. osób (lekcje z ekonomią, debaty szkolne i warsztaty uczniowskie). Tytuł „Złotej Szkoły NBP” uzyskało 267 placówek. W trzech edycjach programu zrealizowano ponad 15 tys. zadań z udziałem ponad 430 tys. uczestników, a 546 szkół zdobyło tytuł „Złotej Szkoły NBP”. W listopadzie 2023 r. rozpoczęła się czwarta edycja pod hasłem „Polski złoty w obiegu od 100 lat – NBP i jego funkcja emisyjna”.
- Zorganizował: XXI Konkurs na pracę pisemną dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych (zgłoszono ponad 600 prac)¹, XV Konkurs o Nagrodę Prezesa NBP za najlepszą pracę magisterską z zakresu nauk ekonomicznych (zgłoszono 47 prac) i VIII Konkurs o Nagrodę Prezesa NBP za najlepszą pracę doktorską i habilitacyjną z zakresu nauk ekonomicznych (zgłoszono 32 prace doktorskie i 6 prac habilitacyjnych).

¹ Temat prac konkursowych dla uczniów siódmych i ósmych klas szkół podstawowych brzmiał: *Czy uważasz, że Mikołaj Kopernik miałby szansę na nagrodę w dziedzinie ekonomii? (...). Uczniowie szkół ponadpodstawowych pisali prace na temat: Jaki element dorobku naukowego Mikołaja Kopernika w dziedzinie ekonomii jest najbardziej znany? Czy jest on dostrzegany i obecny w innych sferach aktywności człowieka (kulturze, nauce, rozrywce, rozwoju technologii)?*

- Opracował nowe materiały edukacyjne na temat funkcji banku centralnego i roli polityki pieniężnej oraz na bieżąco przekazywał zainteresowanym placówkom oświatowym gry i materiały edukacyjne. Na stronie internetowej NBP udostępniono do pobrania wersje elektroniczne tych materiałów.
- Dofinansował 92 projekty z zakresu edukacji ekonomicznej realizowane w całej Polsce (20 projektów zaopiniowanych przez Radę ds. Edukacji Ekonomicznej i 72 projekty zaopiniowane przez Komisję ds. Wspierania Społecznych Inicjatyw Edukacyjnych). Decyzje o dofinansowaniu poprzedzono kilkuetapową weryfikacją. Projekty o wysokości dofinansowania powyżej 30 tys. zł opiniowała Rada ds. Edukacji Ekonomicznej, będąca organem opiniodawczo-doradczym przy Zarządzie NBP². Projekty, których wysokość dofinansowania nie przekraczała 30 tys. zł, opiniowała powołana w NBP Komisja ds. Wspierania Społecznych Inicjatyw Edukacyjnych. Częścią oceny projektów są wnioski i rekomendacje tych gremiów.

Działaniami edukacyjnymi NBP zrealizowanymi w 2023 r. objęto różne grupy społeczne, w tym blisko 220 tys. uczniów i 3,5 tys. nauczycieli.

Działania edukacyjne NBP podlegały ewaluacji przeprowadzanej przez pracowników NBP, Radę ds. Edukacji Ekonomicznej oraz Komisję ds. Wspierania Społecznych Inicjatyw Edukacyjnych, a także wyłonione w przetargu zewnętrzne agencje badawcze. Działania te oraz realizowane cyklicznie na zlecenie NBP badania kompetencji finansowych różnych grup społecznych³ są uwzględniane przy opracowywaniu planów działalności edukacyjnej NBP na kolejne lata.

Działalność edukacyjna NBP spotyka się z zainteresowaniem i uznaniem podmiotów aktywnych na tym polu. Wielu beneficjentów – szczególnie szkoły – publikuje na stronach internetowych informacje o korzyściach ze współpracy z NBP.

11.1.2. Centrum Pieniądza NBP im. Sławomira S. Skrzypka

Działalność placówki edukacyjno-ekspozycyjnej Centrum Pieniądza NBP im. Sławomira S. Skrzypka ma na celu przybliżanie dziejów pieniądza oraz jego roli w społeczno-gospodarczej historii Polski i świata. Zwiedzanie ekspozycji i korzystanie z działalności edukacyjnej Centrum Pieniądza NBP jest bezpłatne.

W 2023 r. ekspozycję zwiedzało średnio ponad 420 osób dziennie; łącznie odwiedziło ją 125 309 osób. Jest to najwyższy wynik od 2016 r., kiedy placówka rozpoczęła działalność. Ekspozycja cieszy się uznaniem zwiedzających – uzyskała ocenę 4,7 w wyszukiwarce Google.

W ramach działalności Centrum Pieniądza NBP w 2023 r.:

---

² W jej skład wchodzi przedstawiciele środowisk społecznych i zawodowych związanych z działalnością edukacyjną, naukową, komunikacją społeczną, polityką finansową oraz bankowością centralną.

³ Np. badanie dorosłych Polaków zrealizowane w 2023 r. w ramach międzynarodowego projektu OECD/INFE.

- Wzbogacono ofertę edukacyjną: wprowadzono nowe zajęcia⁴ oraz zaktualizowano i uatrakcyjniono scenariusze dotychczasowych⁵. Poszerzono również oferowane materiały interaktywne. Rozbudowano audioprzewodniki o ścieżkę zwiedzania w języku ukraińskim. Wprowadzono także nowy, łatwy w obsłudze system rezerwacji online dla grup szkolnych.
- Zmodernizowano 7 sal ekspozycyjnych (zaktualizowano treści merytoryczne i grafikę). Powiększono zbiory o kolekcję dokumentów Edwarda Baranowskiego, który w latach 1939–1951 pracował w Banku Polskim SA, a następnie w Narodowym Banku Polskim.
- Upamiętniono 550. rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika. Z tej okazji zorganizowano wystawę pt. „Dzieje złotego” zaprezentowaną w czasie Światowego Kongresu Kopernikańskiego w Toruniu (19–21 lutego 2023 r.)⁶, a także przygotowano publikacje (zbiorcze opracowanie pt. *Wielcy polscy ekonomiści. Główne nurty polskiej myśli ekonomicznej*, broszurę edukacyjną pt. *Mikołaj Kopernik*) oraz część wystawy plenerowej pokazywanej podczas Nocy Muzeów w Brukseli („Mikołaj Kopernik – wielki polski ekonomista”).
- Przygotowano wystawę czasową „Polimerowe banknoty świata”. Zaprezentowano na niej około 160 banknotów polimerowych wyemitowanych przez 64 kraje.
- Przygotowano mobilną wystawę edukacyjną związaną z historią utworzenia Banku Polskiego SA i pierwszymi emisjami złotego w dwudziestoleciu międzywojennym – w związku z 100. rocznicą utworzenia Banku Polskiego SA (przypadającą w 2024 r.).
- W dalszym ciągu prezentowano wystawę mobilną poświęconą banknotom z czasów PRL: serii banknotów E-71 przygotowanych na wypadek ewentualnego konfliktu zbrojnego w okresie zimnej wojny i projektom banknotów z niewprowadzonej do obiegu serii Miasta Polskie (autorem projektów był Andrzej Heidrich).
- Zorganizowano wydarzenia: „Zima w mieście 2023” (podczas którego opowiadano m.in. o historii portfeli i portmonetek oraz walutach w Polsce i wybranych krajach) oraz „Lato w mieście 2023” (poświęcone sposobom przechowywania wartościowych przedmiotów oraz najcenniejszych eksponatów ze zbiorów NBP), a także Dzień Dziecka i Mikołajki.
- Po raz trzeci przeprowadzono Konkurs o Nagrodę Centrum Pieniądza NBP za najlepszą pracę magisterską na temat historii społeczno-gospodarczej⁷.

⁴ Dwa warsztaty dla rodzin z dziećmi w wieku 8–12 lat (*Sprawdzam! Laboratorium autentyczności pieniądza* oraz *Twórca pieniądza i produkcja pieniądza*), a także dwie lekcje prowadzone na ekspozycji (*Młodzi numizmatyczni eksperci*, dla uczniów szkół podstawowych, oraz *Kartki, kolejki, puste półki, czyli zakupy w PRL – dla uczniów szkół ponadpodstawowych*).

⁵ Modyfikacje dotyczyły zajęć *Dzieje złotego* i warsztatów dla rodzin *Chcieć i mieć – oto jest zadanie* oraz *Twórca pieniądza i produkcja pieniądza*.

⁶ Organizatorami Kongresu były: Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie oraz Instytut Historii Nauki Polskiej Akademii Nauk.

⁷ Pierwsza nagroda za pracę magisterską pt. *Od Carta Mercatoria do statutów z Kenilworth. Uwarunkowania prawne oraz instytucjonalne handlu Hanzji niemieckiej w Królestwie Anglii w latach 1303–1326*, druga nagroda za pracę magisterską pt. *Reforma rolna w Polsce i Czechosłowacji w latach 1944–1948*, druga nagroda za pracę magisterską pt. *Nierówności społeczno-majątkowe szlachty w drugiej połowie XVI wieku na przykładzie województwa podlaskiego w świetle rejestrów podatkowych*, wyróżnienie za pracę magisterską pt. *Czarny rynek i Giełda Pieniężna w życiu gospodarczym Warszawy w latach 1941–1944* oraz wyróżnienie za pracę magisterską pt. *Wreszcie zabrali się do robienia porządku. Akcja Porządek w PRL (1971–1972)*.

11.2. Działalność komunikacyjna

11.2.1. Kampanie informacyjne i inne działania promocyjne

W 2023 r. Narodowy Bank Polski kontynuował działania komunikacyjne mające na celu informowanie o zadaniach banku centralnego, w tym z zakresu polityki pieniężnej. Informowano również m.in. o: projektach edukacyjnych NBP, nagrodach otrzymanych przez NBP, emisjach wartości kolekcjonerskich, walce z inflacją w Polsce, publikacjach NBP, ofercie Akademii NBP oraz XXI Konkursie im. Władysława Grabskiego.

11.2.2. Prezentacja działań NBP w Internecie

W 2023 r.⁸ NBP kontynuował komunikowanie się z odbiorcami zewnętrznymi za pośrednictwem Internetu. W tym okresie:

- Strony internetowe NBP zanotowały łącznie ponad 133 mln odsłon.
- W serwisie YouTube opublikowano 183 materiały wideo (w tym 24 transmisje na żywo), które łącznie miały 14,2 mln wyświetleń. Kanały YouTube Narodowego Banku Polskiego miały łącznie ponad 24,8 tys. subskrypcji. Łączna liczba wyświetleń od początku funkcjonowania kanałów YouTube NBP wyniosła na koniec 2023 r. ponad 29,5 mln.
- Realizowano transmisje na żywo z konferencji prasowych, konferencji międzynarodowych, gal finałowych konkursów NBP i innych wydarzeń.
- Profile NBP na Facebooku śledziło ponad 187,5 tys. osób, oficjalne profile NBP w serwisie X ponad 58,2 tys., w serwisie LinkedIn ponad 29,9 tys., a w serwisie Instagram 2,4 tys.

Ponadto w 2023 r. uruchomiono nową wersję strony internetowej nbp.pl.

11.2.3. Kontakty z mediami i analitykami rynkowymi

W ramach kontaktów z mediami i analitykami rynkowymi w 2023 r. NBP:

- informował o opracowywanych w Banku raportach i analizach, w tym dotyczących polityki pieniężnej, systemu finansowego (w szczególności nadzoru makroostrożnościowego), systemu płatniczego i sytuacji makroekonomicznej,
- prezentował bieżącą działalność NBP, m.in. realizację polityki pieniężnej i emisję znaków pieniężnych (w tym monet i banknotów kolekcjonerskich), oraz działalność edukacyjną banku centralnego,
- organizował spotkania z mediami, wywiady i konferencje prasowe (w tym na temat oceny bieżącej sytuacji ekonomicznej w Polsce oraz *Raportu o inflacji*), a także prowadził komunikację z mediami.

---

⁸ Dane na 31 grudnia 2023 r.

11.3. Działalność wydawnicza i biblioteczna

Działalność wydawnicza NBP obejmuje publikowanie dokumentów związanych z zadaniami banku centralnego, opracowań naukowych i statystyczno-analitycznych oraz służących upowszechnianiu wiedzy z zakresu ekonomii i finansów.

W 2023 r. wydano kilkadziesiąt publikacji. Były to m.in. wydawnictwa sprawozdawcze i planistyczne: *Raport Roczny*, *Plan działalności NBP*, *Sprawozdanie z działalności NBP*, *Założenia polityki pieniężnej*, *Sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej*, raporty analityczne: *Bilans Płatniczy Rzeczypospolitej Polskiej*, *Raport o inflacji*, *Rozwój systemu finansowego w Polsce*, *Raport o stabilności systemu finansowego w Polsce*, *Raport o płynności sektora bankowego i instrumentach polityki pieniężnej*, *Raport o sytuacji na rynku nieruchomości mieszkaniowych i komercyjnych w Polsce*, *Międzynarodowa pozycja inwestycyjna Polski*, *Raport o nadzorze systemowym w zakresie polskiego systemu płatniczego*, *Ocena funkcjonowania polskiego systemu płatniczego*, *Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce i polskie inwestycje bezpośrednie za granicą*, *Raport o obrocie gotówkowym w Polsce*, *Sytuacja na lokalnych rynkach nieruchomości mieszkaniowych w Polsce*, raporty z badań ankietowych: *Polacy pracujący za granicą w 2022 r.* oraz *Sytuacja życiowa i ekonomiczna migrantów z Ukrainy w Polsce – wpływ pandemii i wojny na charakter migracji w Polsce*, *Przegląd Spraw Europejskich*, kwartalne streszczenia *Biuletynu Ekonomicznego EBC* w języku polskim, wydawnictwa naukowe: czasopismo *Bank i Kredyt*, a także 2 serie zeszytów naukowych: *Materiały i Studia* (zeszyty polskojęzyczne), *NBP Working Papers* (zeszyty anglojęzyczne)⁹. Odrębną grupę wydawnictw stanowiły publikacje edukacyjne, w tym m.in. album *Wielcy polscy ekonomiści. Główne nurty polskiej myśli ekonomicznej* oraz materiały pomocnicze do programów edukacyjnych, zajęć dydaktycznych i wystaw.

W 2023 r. nastąpiły zmiany wydawnicze. Czasopismo „Obserwator Finansowy” (będące częścią internetowego portalu ekonomicznego Obserwatorfinansowy.pl) przekształcono w kwartalnik dostępny w dystrybucji ogólnopolskiej. Ponadto przestał być wydawany miesięcznik statystyczny „Biuletyn Informacyjny”, w związku ze zmianą formy prezentacji danych.

W siedzibie Narodowego Banku Polskiego działa Centralna Biblioteka NBP o statusie biblioteki naukowej. Ma ona jeden z największych w Polsce zbiorów publikacji z zakresu nauk ekonomicznych, zwłaszcza bankowości, finansów i zarządzania. W 2023 r. bibliotekę odwiedziło ponad 4,7 tys. czytelników. Jej księgozbiór liczył ponad 157,4 tys. woluminów (o tysiąc więcej niż w 2022 r.) oraz 174 tytuły prasowe i czasopisma specjalistyczne. Placówka zapewnia narzędzia do przeszukiwania źródeł elektronicznych, w tym dostęp do 22 licencjonowanych baz elektronicznych książek i czasopism. Centralna Biblioteka NBP współpracuje z 58 innymi placówkami bibliotecznymi w zakresie wypożyczeń i wymiany międzybibliotecznej wydawnictw. Biblioteka jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych (stanowisko komputerowe dla osób z dysfunkcją wzroku, platforma dla osób z dysfunkcją narządów ruchu). Najcenniejsze materiały biblioteczne są poddawane zabiegom konserwatorskim i zapisywane w formie cyfrowej.

⁹ Szczegółowy wykaz publikacji w ramach serii *Materiały i Studia* oraz *NBP Working Papers* zawiera załącznik pt. *Lista wybranych publikacji pracowników NBP*.

11.4. Rozpatrywanie skarg, wniosków, listów i petycji

W 2023 r. rozpatrzono ogółem 2218 spraw skierowanych do NBP (w 2022 r. – 2025), w tym: 2029 listów, 91 skarg i wniosków, 97 wniosków o udostępnienie informacji publicznej oraz jedną petycję.

Sprawy kierowane do NBP w 2023 r. dotyczyły przede wszystkim ustawowych zadań banku centralnego. Tematyka korespondencji zależała od bieżącej sytuacji makroekonomicznej, w tym przebiegu procesów inflacyjnych, sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw i gospodarstw domowych, a także sytuacji na rynku pracy, nieruchomości, finansowym, kredytowym oraz walutowym.

Informacje i zapytania odnosiły się w szczególności do:

- emisji wartości kolekcjonerskich i monet okolicznościowych,
- zasad wymiany znaków pieniężnych, a także ich zabezpieczenia przed fałszerstwami,
- możliwości skorzystania z urządzeń do samoobsługowej zamiany bilonu,
- problemów dotyczących skupu oraz wymiany uszkodzonych lub wycofanych z obiegu zagranicznych znaków pieniężnych,
- instrumentów polityki pieniężnej,
- rejestru podmiotów prowadzących działalność kantorową,
- informacji o aktywach rezerwowych NBP,
- ustalenia następców prawnych zlikwidowanych banków lub innych instytucji finansowych,
- danych dotyczących aktualnych i historycznych kursów wymiany walut obcych,
- działalności oddziałów okręgowych NBP, w tym realizacji płatności zagranicznych i statusu płatności na rachunkach prowadzonych w NBP,
- danych statystycznych,
- programów edukacyjnych realizowanych przez NBP,
- wykorzystania wizerunków banknotów, nawiązania współpracy i objęcia wydarzeń patronatem NBP.

Odnotowano także sprawy dotyczące działalności banków komercyjnych i spółdzielczych, w szczególności rynku kredytów mieszkaniowych i konsumpcyjnych, oraz liczne zgłoszenia prób oszustwa, w tym kradzieży tożsamości i wyłudzenia danych osobowych oraz środków finansowych. Korespondencję, która nie odnosiła się do działalności NBP, kierowano zgodnie z kompetencjami do innych podmiotów bądź informowano zainteresowanych o organach i instytucjach właściwych merytorycznie do rozpatrzenia danej sprawy.

Najważniejsze działania w 2023 r.:

- przeprowadzenie po raz trzeci ogólnopolskiego programu edukacyjnego Złote Szkoły NBP,
- dofinansowanie 92 projektów z zakresu edukacji ekonomicznej, realizowanych w całym kraju,
- poszerzanie oferty edukacyjnej i zbiorów Centrum Pieniądza NBP.

Rozdział 12

Działalność legislacyjna

Działalność legislacyjna¹

12.1. Działalność legislacyjna organów NBP

W 2023 r. organy NBP wydały 143 akty prawne, z tego 38 – Prezes NBP, 9 – Rada Polityki Pieniężnej, a 96 – Zarząd NBP.

W 2023 r. w Monitorze Polskim ogłoszono 31 aktów prawnych wydanych przez organy NBP², a w Dzienniku Urzędowym NBP – 18 aktów prawnych.

12.2. Udział NBP w pracach organów państwa nad projektami aktów normatywnych

Zgodnie z ustawą o Narodowym Banku Polskim NBP współdziałał z organami państwa, opiniując projekty aktów normatywnych z zakresu polityki gospodarczej oraz mających znaczenie dla systemu bankowego. NBP miał przy tym na celu m.in. zapewnienie stabilności systemu finansowego oraz bezpieczeństwa i rozwoju systemu bankowego.

W 2023 r. NBP otrzymał:

- 913 dokumentów nadesłanych w ramach prac Stałego Komitetu Rady Ministrów (KRM), w tym 149 projektów ustaw, do których sporządzono 6 opinii (stanowisk NBP),
- 21 projektów legislacyjnych w ramach prac Komitetu do Spraw Europejskich (KSE),
- 80 projektów aktów prawnych nadesłanych w ramach rządowych uzgodnień międzyresortowych, w tym 15 projektów ustaw i 65 projektów rozporządzeń, do których sporządzono 40 opinii (stanowisk NBP),
- 54 projekty ustaw nadesłanych z Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu i Kancelarii Prezydenta; do projektów tych sporządzono stanowiska NBP.

W 2023 r. pracownicy NBP wzięli udział w 3 konferencjach uzgodnieniowych, w 2 komisjach prawnych, a także w 5 posiedzeniach komisji oraz podkomisji sejmowych i senackich.

W 2023 r. NBP uczestniczył w pracach Komitetu do Spraw Europejskich, głównie przez analizowanie projektów krajowych aktów prawnych, w tym projektu ustawy o zmianie ustawy o rachunkowości oraz niektórych innych ustaw.

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 7, art. 12, art. 16 ust. 3, art. 17 ust. 3 pkt 2 i art. 17 ust. 4 oraz art. 21 pkt 3 i 4 ustawy o Narodowym Banku Polskim, a także na podstawie przepisów innych ustaw, zgodnie z zawartymi w nich upoważnieniami dla organów NBP do wydawania aktów prawnych.

² Dwa zarządzenia ogłoszone w 2023 r. w Monitorze Polskim zostały podpisane przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego w 2022 r.: zarządzenie nr 32/2022 Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie ustalenia wzorów, próby, masy i wielkości emisji monet o wartości nominalnej 20 zł i 200 zł, upamiętniających 160. rocznicę Powstania Styczniowego (Monitor Polski z 2023 r. poz. 6) oraz zarządzenie nr 33/2022 Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie ustalenia wzorów, próby, masy i wielkości emisji monet o wartości nominalnej 50 zł i 500 zł, z serii „Skarby Stanisława Augusta” – Stanisław Leszczyński (Monitor Polski z 2023 r. poz. 12).

Ponadto Narodowy Bank Polski współtworzył rozwiązania dotyczące głównych obszarów funkcjonowania państwa – w szczególności przez udział w pracach następujących gremiów:

- Rady Bankowego Funduszu Gwarancyjnego,
- Komisji Nadzoru Finansowego,
- Komitetu Stabilności Finansowej,
- Komitetu Standardów Rachunkowości,
- Komitetu Polityki Ubezpieczeń Eksportowych³,
- Rady Rozwoju Rynku Finansowego,
- Rady Dialogu Społecznego.

12.2.1. Projekty ustaw dotyczących funkcjonowania systemu bankowego

Do najważniejszych projektów aktów prawnych dotyczących sektora bankowego zaopiniowanych przez NBP w 2023 r. należały:

- projekty uchwalonych ustaw:
  - ustawa z dnia 14 kwietnia 2023 r. o zmianie ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, ustawy o obligacjach, ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 825),
  - ustawa z dnia 14 kwietnia 2023 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 996),
- projekty ustaw:
  - rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym,
  - rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa oraz niektórych innych ustaw.

12.2.2. Pozostałe projekty

W 2023 r. Narodowy Bank Polski brał udział w opiniowaniu projektów aktów prawnych nie dotyczących bezpośrednio sektora bankowego. Najważniejsze z nich to:

- projekty uchwalonych ustaw:
  - ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych oraz ustawy – Ordynacja podatkowa (Dz. U. poz. 511),
  - ustawa z dnia 14 kwietnia 2023 r. o konsumenckiej pożyczce lombardowej (Dz. U. poz. 1285),
  - ustawa z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1641),

³ W związku z nowelizacją ustawy o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1859) Komitet Polityki Ubezpieczeń Eksportowych przekształcono 28 września 2023 r. w Komitet Polityki Ubezpieczeń Gwarantowanych przez Skarb Państwa. Jednocześnie z tym dniem ustala członkostwo przedstawiciela Prezesa NBP w nowym Komitecie.

- ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zwalczaniu nadużyć w komunikacji elektronicznej (Dz. U. poz. 1703),
- ustawa z dnia 16 sierpnia 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z zapewnieniem rozwoju rynku finansowego oraz ochrony inwestorów na tym rynku (Dz. U. poz. 1723),
- projekty ustaw:
  - rządowy projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z rozwojem e-administracji (projekt wycofany 11 września 2023 r.),
  - rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o finansowaniu społecznym dla przedsiębiorstw gospodarczych i pomocy kredytobiorcom.

Poza wskazanymi wyżej projektami ustaw NBP opiniował ważne dla jego działalności projekty rozporządzeń, tj.:

- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 czerwca 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przekazywania Narodowemu Bankowi Polskiemu danych niezbędnych do sporządzania bilansu płatniczego oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej (Dz. U. poz. 1279), wprowadzające zmiany w zakresie sprawozdawczości dotyczącej zagranicznych środków płatniczych (banknotów i monet) w kantorach,
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 października 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wewnętrznych służb ochrony (Dz. U. poz. 2401), dotyczące Straży Bankowej NBP,
- rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 grudnia 2023 r. w sprawie zmiany rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne (Dz.U. poz. 2762), dotyczące bankowozów stosowanych przez NBP.

12.3. Udział NBP w konsultowaniu projektów opinii Europejskiego Banku Centralnego do projektów unijnych aktów prawnych oraz projektów krajowych aktów prawnych państw członkowskich Unii Europejskiej

W 2023 r. NBP uczestniczył w procesie konsultowania 47 projektów aktów prawnych (unijnych oraz państw członkowskich UE), do których EBC wydał opinie⁴. Opinie EBC do unijnych projektów aktów prawnych dotyczyły m.in. regulacji w sprawie:

- poleceń przelewu natychmiastowego w euro,
- unijnych rynków usług rozliczeniowych,
- reformy ram zarządzania kryzysowego banków i gwarantowania depozytów,
- cyfrowego euro,
- należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju.

Przedmiotem konsultacji były także liczne projekty opinii EBC do projektów aktów prawnych państw członkowskich UE, w tym do projektu polskiej ustawy o finansowaniu

---

⁴ Zgodnie z postanowieniami Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz Statutu ESBC i EBC do zadań EBC należy opiniowanie krajowych i unijnych projektów aktów prawnych dotyczących działalności emisyjnej, środków płatniczych, statusu i funkcjonowania narodowych banków centralnych, statystyki pieniężnej, systemów płatniczych oraz instytucji finansowych.

społecznościowym przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom w sprawie wakacji kredytowych. Opinie te dotyczyły m.in. wzmocnienia stabilności finansowej, sprawowania nadzoru finansowego, usług i produktów bankowych, systemów płatniczych, zasad płatności gotówkowych, rezerw banków centralnych, odpowiedzialności i kompetencji banków centralnych oraz ich organów decyzyjnych i pracowników, a także integracji banku centralnego Bułgarii z Eurosystemem.

Najważniejsze działania w 2023 r.:

- udział w pracach organów państwa nad projektami aktów prawnych mających znaczenie dla systemu bankowego i gospodarki,
- udział w opiniowaniu przez EBC unijnych projektów aktów prawnych oraz projektów legislacyjnych państw członkowskich UE, dotyczących m.in. kwestii finansowych i bankowych, w tym związanych z usługami rozliczeniowymi, nadzorem finansowym, stabilnością finansową, zarządzaniem kryzysowym i gwarantowaniem depozytów, systemami płatności, płatnościami gotówkowymi, cyfrowym euro, a także zrównoważonym rozwojem.

Rozdział 13

Współpraca międzynarodowa

Współpraca międzynarodowa¹

13.1. Realizacja zadań wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej

Przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach gremiów UE, w tym: Rady Ogólnej EBC, Rady Generalnej ERRS, komitetów i grup roboczych ESBC oraz ERRS, Rady ECOFIN (w ramach nieformalnych posiedzeń), komitetów i grup roboczych Rady UE oraz grup eksperckich Komisji Europejskiej.

W 2023 r. NBP kontynuował udział w pracach nad ostatecznymi wersjami unijnych projektów legislacyjnych. Dotyczyły one m.in. nowelizacji dyrektywy i rozporządzenia w sprawie wymogów kapitałowych (CRD VI oraz CRR III) oraz projektu rozporządzenia w sprawie poleceń przelewu natychmiastowego w euro, a także pakietów legislacyjnych w sprawie unii rynków kapitałowych, unijnych przepisów ubezpieczeniowych oraz unijnych rynków usług rozliczeniowych.

Narodowy Bank Polski był również zaangażowany w prace nad nowymi projektami aktów unijnych. Najważniejsze z nich to:

- projekty aktów prawnych w sprawie ram zarządzania kryzysowego i gwarantowania depozytów (CMDI), związanych z dokończeniem budowy unii bankowej,
- pakiet projektów aktów legislacyjnych dotyczących rewizji unijnych przepisów w obszarze usług płatniczych na rynku wewnętrznym (PSD3 i PSR),
- nowelizacja rozporządzenia w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne (BMR),
- pakiet legislacyjny w sprawie inwestycji klientów detalicznych,
- projekt rozporządzenia w sprawie dostępu do danych finansowych (FIDA),
- pakiet legislacyjny związany z wprowadzeniem cyfrowego euro,
- projekt rozporządzenia w sprawie przejrzystości i rzetelności działalności ratingowej z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego (ESG).

13.1.1. Współpraca w ramach Europejskiego Systemu Banków Centralnych

Przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach ESBC w zakresie wynikającym ze statusu banku centralnego państwa członkowskiego UE pozostającego poza strefą euro. W szczególności brali udział w posiedzeniach Rady Ogólnej EBC (jednego z organów decyzyjnych EBC) oraz w pracach komitetów ESBC.

Przedmiotem obrad Rady Ogólnej EBC był przede wszystkim rozwój bieżącej i prognozowanej sytuacji makroekonomicznej oraz sytuacji na rynkach finansowych w krajach strefy euro, a także w pozostałych państwach członkowskich UE. Dyskusje dotyczyły przede wszystkim: aktywności gospodarczej, zmian na rynku pracy, inflacji, zmian kursów walutowych, bilansu płatniczego, sytuacji kredytowej oraz polityki pieniężnej. Ponadto Rada Ogólna kontynuowała monitorowanie działalności banków centralnych w związku z tzw. zakazem finansowania

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 5, art. 11 ust. 2 i 3, art. 23 ust. 7 ustawy o NBP oraz na podstawie przepisów Statutu ESBC i EBC.

monetarnego sektora publicznego ze środków banku centralnego² i zakazem uprzywilejowanego dostępu³.

W trakcie spotkań komitetów ESBC oraz grup roboczych i zespołów zadaniowych ESBC omawiano zagadnienia dotyczące m.in.:

- czynników ryzyka dla stabilności systemu finansowego UE,
- analiz i badań prowadzonych w NBP,
- projektów regulacji dotyczących usług płatniczych, tj. projektu dyrektywy w sprawie usług płatniczych i usług związanych z pieniądzem elektronicznym (PSD3) oraz projektu rozporządzenia w sprawie usług płatniczych (PSR),
- aktualizacji klucza subskrypcji kapitału EBC,
- projektu rozporządzenia dotyczącego płatności natychmiastowych w euro,
- zintegrowanego systemu sprawozdawczości banków (IReF), który konsoliduje dotychczasowe statystyczne wymogi sprawozdawczości banków dla ESBC.

13.1.2. Udział w pracach innych organów unijnych

W 2023 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli bezpośrednio bądź pośrednio w pracach następujących gremiów UE:

- Komitetu Ekonomiczno-Finansowego Rady UE (Economic and Financial Committee – EFC);
- grup roboczych Rady UE i grup eksperckich Komisji Europejskiej.

13.2. Współpraca z międzynarodowymi instytucjami bankowymi i finansowymi

13.2.1. Współpraca z Grupą Banku Światowego (GBŚ)

W ramach współpracy z GBŚ przedstawiciele NBP uczestniczyli w:

- Wiosennych i Dorocznych Spotkaniach Rad Gubernatorów Banku Światowego i Międzynarodowego Funduszu Walutowego,
- dwóch specjalnych spotkaniach państw będących donatorami Międzynarodowego Stowarzyszenia Rozwoju (IDA)⁴.

W 2023 r. NBP – we współpracy z administracją publiczną – kontynuował aktywne wsparcie prac dyrektora wykonawczego⁵ reprezentującego w ramach GBŚ grupę państw naszej konstytuandy⁶, przygotowując stanowiska w najważniejszych sprawach rozpatrywanych przez Radę Dyrektorów. Ponadto zorganizował seminarium naukowe dotyczące przekazów pieniężnych imigrantów i zmieniających się rynków pracy w obliczu wojny w Ukrainie oraz zmian technologicznych.

---

² Wynikającym z art. 123 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

³ Wynikającym z art. 124 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

⁴ IDA to jeden z podmiotów GBŚ, który specjalizuje się w udzielaniu pomocy rozwojowej najuboższym państwom świata.

⁵ Przedstawiciel Polski pełni obecnie funkcję zastępcy dyrektora wykonawczego.

⁶ Grupa państw członkowskich, do której należą: Polska, Azerbejdżan, Kazachstan, Kirgistan, Serbia, Szwajcaria, Tadżykistan, Turkmenistan oraz Uzbekistan.

13.2.2. Współpraca z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOR)

W 2023 r.:

- przedstawiciele NBP uczestniczyli w XXXII Dorocznym Spotkaniu Rady Gubernatorów EBOR,
- w NBP złożyli wizyty: prezes EBOR oraz pierwszy wiceprezes EBOR,
- NBP we współpracy z administracją publiczną brał udział w konsultacjach dotyczących dokumentów i projektów inwestycyjnych rozpatrywanych na posiedzeniach Rady Dyrektorów EBOR (w szczególności: projektów inwestycji planowanych w Polsce, inicjatyw EBOR mających na celu podwyższenie kapitału tego banku oraz finansowania projektów w Ukrainie).

13.2.3. Współpraca z Bankiem Rozrachunków Międzynarodowych (BIS)

Przedstawiciele NBP uczestniczyli w 6 spotkaniach Gubernatorów BIS. W czerwcu odbyło się doroczne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy BIS, podczas którego przyjęto 93. Raport Roczny, zatwierdzono bilans BIS na 31 marca 2023 r. (w tym zysk netto w wysokości 678,7 mln SDR) oraz zdecydowano o wypłacie dywidendy za rok finansowy 2022/2023.

Narodowy Bank Polski otrzymał dywidendę w kwocie ponad 3 mln USD, stanowiącej równowartość 2,28 mln SDR.

13.2.4. Współpraca z Międzynarodowym Funduszem Walutowym (MFW)

W 2023 r. współpraca z Międzynarodowym Funduszem Walutowym obejmowała udział NBP w spotkaniach z przedstawicielami MFW w ramach art. IV Umowy MFW oraz merytoryczne wsparcie polskich przedstawicieli w Funduszu⁷.

Narodowy Bank Polski kontynuował także uczestnictwo w czasowym zwiększeniu zasobów finansowych MFW. Jako członek Nowych Porozumień Pożyczkowych (New Arrangements to Borrow, NAB) pozostawał w gotowości do wypłacenia MFW oprocentowanej pożyczki do kwoty odpowiadającej 2,57 mld SDR. Ponadto był stroną umowy pożyczki dwustronnej na rzecz MFW o wartości do 2,7 mld EUR.

Środki udostępnione MFW przez Narodowy Bank Polski w ramach NAB oraz na podstawie umowy pożyczki dwustronnej zachowują status rezerw walutowych. Do tej pory MFW nie korzystał ze środków z pożyczki dwustronnej, natomiast w ramach NAB na koniec 2023 r. wykorzystał kwotę odpowiadającą około 2,6 mln SDR.

13.2.5. Współpraca z Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)

W 2023 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli w posiedzeniach komitetów tematycznych i grup roboczych OECD oraz w działaniach podejmowanych przez OECD International Network on Financial Education (Międzynarodową Grupę ds. Edukacji Finansowej).

---

⁷ Minister Finansów pełni funkcję Gubernatora RP w MFW, przedstawiciel NBP jest Zastępcą Gubernatora.

13.2.6. Współpraca z Azjatyckim Bankiem Inwestycji Infrastrukturalnych (AIIB)

Przedstawiciele NBP i Ministerstwa Finansów uczestniczyli w Dorocznym Spotkaniu Rady Gubernatorów AIIB. Głównym tematem dyskusji była rola wielostronnych banków rozwoju, w tym AIIB, w inwestycjach rozwojowych, ograniczaniu rosnącego poziomu zadłużenia oraz wspieraniu sprawiedliwej i skutecznej transformacji energetycznej.

13.2.7. Inne działania na forum międzynarodowym

W 2023 r. NBP był organizatorem lub współorganizatorem – z innymi zagranicznymi i krajowymi instytucjami finansowymi – następujących konferencji i spotkań międzynarodowych (poza konferencjami naukowymi i innymi wydarzeniami naukowymi opisanymi w rozdziale 9):

- 21 marca 2023 r.: konferencja międzynarodowa podsumowująca realizowany przez NBP w latach 2020–2023 projekt twinningowy pn. „Strengthening the institutional and regulatory capacity of the National Bank of Ukraine to implement EU-Ukraine Association Agreement” („Wzmacnianie instytucjonalnych i regulacyjnych zdolności Narodowego Banku Ukrainy w celu wdrożenia układu o stowarzyszeniu między Unią Europejską a Ukrainą”);
- 23–25 kwietnia 2023 r.: spotkanie Grupy Roboczej ds. Instrumentów i Grupy ds. Polityki Makroostrożnościowej (IWG-MPPG – Instruments Working Group and Macroprudential Policy Group), funkcjonujących w Europejskiej Radzie ds. Ryzyka Systemowego (ERRS);
- 15 września 2023 r.: piąta wspólna konferencja międzynarodowa NBP i Narodowego Banku Węgier we współpracy z Official Monetary and Financial Institutions Forum pn. „Growth Perspectives in Times of Technological Changes and Booming AI” („Perspektywy wzrostu w dobie zmian technologicznych i dynamicznego rozwoju SI”).

W wydarzeniach międzynarodowych zorganizowanych przez NBP w 2023 r. wzięło udział łącznie 1817 osób.

Narodowy Bank Polski, podobnie jak inne europejskie banki centralne, prowadzi współpracę techniczną na rzecz banków centralnych państw spoza Unii Europejskiej przechodzących transformację gospodarczą. W 2023 r. NBP zorganizował 78 przedsięwzięć, w tym:

- 1 seminarium,
- 13 wizyt studyjnych (w tym 6 online),
- 1 wyjazd ekspercki,
- 41 zdalnych misji eksperckich i 22 stacjonarne w ramach projektu twinningowego na rzecz NBU.

Z programu współpracy technicznej NBP w 2023 r. skorzystało łącznie 109 osób z 10 banków centralnych.

W 2023 r. największe znaczenie miała pomoc udzielana Narodowemu Bankowi Ukrainy. Ze względu na wojnę działania pomocowe były organizowane głównie online. Odbłyły się również spotkania przedstawicieli NBU w Narodowym Banku Polskim, które miały

charakter roboczy i dotyczyły m.in. systemów teleinformatycznych, zasad rachunkowości, bezpieczeństwa przewozu wartości oraz systemów płatniczych. Poza spotkaniami na poziomie eksperckim w 2023 r. odbyło się również spotkanie wiceprezesów NBP i NBU.

Najważniejsze działania w 2023 r.:

- udział w pracach gremiów UE dotyczących projektów unijnych aktów prawnych regulujących funkcjonowanie systemu finansowego, w tym zmian regulacji w sprawie: wymogów kapitałowych, unijnych rynków usług rozliczeniowych, usług płatniczych na rynku wewnętrznym (PSD3 i PSR), poleceń przelewu natychmiastowego w euro, a także w zakresie pogłębiania unii rynków kapitałowych, dokończenia budowy unii bankowej oraz wprowadzenia cyfrowego euro,
- kontynuowanie udziału w czasowym zwiększeniu zasobów finansowych MFW w ramach Nowych Porozumień Pożyczkowych oraz pożyczki dwustronnej,
- kontynuowanie pomocy Narodowemu Bankowi Ukrainy.

Rozdział 14

Działalność wewnętrzna

Działalność wewnętrzna

14.1. Zarządzanie kadrami

14.1.1. Zatrudnienie w NBP

W 2023 r. przeciętne zatrudnienie w NBP wyniosło 3289 etatów i było o 55 etatów niższe niż w 2022 r. Zmniejszenie zatrudnienia w NBP wynika z wdrożenia Programu dobrowolnych odejść w Narodowym Banku Polskim, trwającego od 1 stycznia do 31 marca 2023 r.

Koszty wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia w 2023 r. w porównaniu z 2022 r. były wyższe o 11,5%, a łącznie z kosztami rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników o 15,1%.

Zmiany przeciętnego zatrudnienia w NBP w latach 2020–2023 przedstawia tabela 14.1.

Tabela 14.1. Zmiana przeciętnego zatrudnienia w NBP w latach 2020–2023

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023	2023–2022
Ogółem	3 355	3 360	3 344	3 289	-55
Centrala	2 008	2 025	2 024	1 990	-34
Oddziały okręgowe	1 347	1 335	1 320	1 299	-21

Źródło: dane NBP.

14.1.2. Podnoszenie kwalifikacji pracowników NBP

Celem działalności szkoleniowej NBP jest zapewnienie kompetentnej i rzetelnej kadry.

W 2023 r. na jednego pracownika przypadało średnio 5,77 szkolenia (w 2022 r. – 3 szkolenia). Działania szkoleniowe były nakierowane na rozwój specjalistycznych kompetencji pracowników, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru cyberbezpieczeństwa.

Znaczną liczbę szkoleń stanowiły szkolenia obowiązkowe – na skutek odwołania stanu pandemii przywrócono obowiązek ich przeprowadzania.

14.1.3. Zasady Etyki w NBP

Kontynuowano upowszechnianie standardów ujętych w *Zasadach etyki pracowników Narodowego Banku Polskiego*.

14.2. Zmiany organizacyjne

Z dniem 1 lutego 2023 r. Departament Stabilności Finansowej przejął dotychczasowe zadanie Departamentu Systemu Płatniczego w zakresie sprawowania nadzoru systemowego nad systemami płatności, schematami płatniczymi, systemami rozliczeń i systemami rozrachunku papierów wartościowych oraz nad świadczeniem usługi *acquiring* przez krajowe instytucje płatnicze.

14.3. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym

W 2023 r. NBP podejmował działania mające na celu ograniczenie możliwości wystąpienia zdarzeń powodujących zakłócenia w realizacji zadań, straty finansowe lub negatywnie wpływających na wizerunek NBP. Identyfikowano i monitorowano aktualne i przyszłe zagrożenia dla Banku. Prowadzono także szkolenia o ryzyku operacyjnym i związanych z nim zagrożeniach.

14.4. Działalność inwestycyjna

W 2023 r. nakłady inwestycyjne NBP wyniosły 45,9 mln zł (w 2022 r. – 70,7 mln zł). Działalność inwestycyjna Banku dotyczyła głównie teleinformatyki, infrastruktury budowlanej oraz zakupów wyposażenia.

Inwestycje teleinformatyczne obejmowały wymianę technologiczną i modernizację infrastruktury sieciowej i serwerowej, zakup sprzętu komputerowego, rozbudowę systemów monitorowania i cyberbezpieczeństwa oraz wdrożenie nowych systemów i aplikacji informatycznych. Inwestycje budowlane polegały przede wszystkim na modernizacji i przebudowie infrastruktury technicznej w oddziałach okręgowych i Centrali NBP. Zakupy wyposażenia dotyczyły w znacznej części działalności kasowo-skarbowej.

14.5. Obsługa informatyczna systemu bankowego i NBP

Najważniejsze zadania w zakresie rozwoju systemów teleinformatycznych w 2023 r. obejmowały:

- uruchomienie 20 marca 2023 r. systemu TARGET i jego polskiego komponentu TARGET-NBP, a także powiązanej wewnętrznej aplikacji NBP,
- kontynuację budowy SORBNET3 – nowego systemu RTGS w złotych,
- rozpoczęcie realizacji projektu dotyczącego reorganizacji obsługi instrumentów polityki pieniężnej oraz ich ewidencji księgowej w NBP,
- rozbudowę i modyfikację systemu sprawozdawczego dotyczącego statystyki płatniczej oraz hurtowni danych,
- wdrożenie obsługi zleceń bezgotówkowych w systemie dla oddziałów okręgowych,
- zmianę formatu komunikatów w zintegrowanym systemie księgowym (komunikaty w sieci SWIFT zaczęto wymieniać z użyciem nowego formatu XML zgodnego z normą ISO 20022 (MX) – w miejsce dotychczasowego formatu tekstowego (MT).

Wprowadzono także inne zmiany i udoskonalenia:

- dostosowano systemy gospodarki własnej wraz z modulem elektronicznego obiegu dokumentów do zintegrowania z Krajowym Systemem e-Faktur, który ma zostać uruchomiony przez Ministerstwo Finansów,
- zainstalowano najnowsze wersje oprogramowania systemowego dla kluczowych systemów krytycznych,
- unowocześniono system zarządzania siecią teleinformatyczną NBP i jej monitorowania,
- rozpoczęto pilotażowe zastosowanie modeli sztucznej inteligencji do analityki danych bankowych.

Wprowadzono zmiany we wsparciu informatycznym w NBP. Objęły one głównie: uruchomienie nowej, unowocześnionej strony internetowej Narodowego Banku Polskiego (nbp.pl) oraz wdrożenie systemu automatycznej i bezpiecznej publikacji komunikatów Rady Polityki Pieniężnej na stronie nbp.pl i przez interfejs przeznaczony dla agencji informacyjnych.

14.6. Audyt wewnętrzny

W 2023 r. przeprowadzono 31 zadań audytowych. W szczególności dotyczyły one zagadnień z zakresu: informatyki, działalności emisyjnej, ochrony, współpracy międzynarodowej, rachunkowości i administracji. Audytem objęto również działalność dewizową, działania na rzecz systemu płatniczego, obsługę prawną, kadry, politykę pieniężną, organizację i planowanie oraz działalność informacyjną i promocyjną.

Badania audytowe przeprowadzono w 14 departamentach Centrali i 10 oddziałach okręgowych NBP. W ich wyniku sformułowano 51 zaleceń i 63 rekomendacje. Miały one na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości, wprowadzenie adekwatnych mechanizmów kontrolnych, usprawnienie istniejących rozwiązań organizacyjnych oraz zwiększenie efektywności działania.

W 2023 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach Komitetu ds. Audytu Wewnętrznego ESBC. W ramach tej współpracy wykonano 3 zadania audytowe, w tym 2 zadania z zakresu ochrony i jedno zadanie z obszaru działań na rzecz systemu płatniczego.

14.7. Działalność oddziałów okręgowych NBP

Narodowy Bank Polski prowadzi działalność terenową za pośrednictwem 16 oddziałów okręgowych znajdujących się w każdym województwie. W 2023 r. oddziały okręgowe NBP:

- w ramach bankowej obsługi budżetu państwa uczestniczyły w realizacji działań mających na celu optymalizację obsługi posiadaczy rachunków,
- w obszarze kasowo-skarbcowym realizowały czynności związane z funkcją emisyjną NBP, kontynuowały wdrażanie kodów kreskowych w standardzie GS1 oraz świadczyły usługę zamiany monet na banknoty lub monety o wyższych nominałach za pomocą urządzeń samoobsługowych,
- w obszarze statystyczno-dewizowym dokonywały analiz i ocen ogólnej sytuacji gospodarczej oraz finansowej na terenie objętym ich działalnością, uczestniczyły w badaniach ankietowych podmiotów gospodarczych, a także przeprowadzały kontrole w zakresie

określonym w ustawie – Prawo dewizowe i ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

Podobnie jak w poprzednich latach oddziały okręgowe realizowały także zadania związane z działalnością promocyjną i edukacyjną NBP.

14.8. Zapewnienie bezpieczeństwa

W 2023 r. prowadzono prace nad zapewnieniem odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa w NBP, w tym:

- wprowadzono system automatycznej i bezpiecznej publikacji komunikatów Rady Polityki Pieniężnej (por. pkt 14.5),
- kontynuowano rozbudowę i modyfikację systemów zabezpieczeń technicznych oraz zmieniono zasady dostępu do obiektów Centrali NBP w związku z podniesionymi stopniami alarmowymi,
- modernizowano flotę bankowozów.

Jednocześnie, w związku ze stale rosnącymi zagrożeniami NBP działał na rzecz zwiększenia cyberodporności systemów informatycznych NBP, w tym:

- przygotował i wdrażał strategię cyberbezpieczeństwa NBP na lata 2023–2026, opracowaną zgodnie z wytycznymi CROE¹, standardami NIST² oraz ISO 27001,
- wymieniał informacje z innymi instytucjami w kraju oraz z bankami centralnymi,
- na bieżąco zapewniał cyberbezpieczeństwo od strony: technologicznej (planowanie i wdrażanie nowych systemów ochrony), procesowej (zapewnianie pasywnego poziomu bezpieczeństwa i aktualizacje systemów, regularnie przeprowadzane analizy ryzyka bezpieczeństwa systemów) oraz organizacyjnej (monitorowanie możliwych zakłóceń pracy systemów, pracowników i technologii),
- prowadził szkolenia oraz informował o zagrożeniach i sposobach zapobiegania im.

Najważniejsze działania w 2023 r.:

- uruchomienie nowych systemów informatycznych,
- rozbudowa systemów cyberbezpieczeństwa,
- udział oddziałów okręgowych NBP w realizacji bankowej obsługi budżetu państwa i obsługi kasowo-skarbcowej.

¹ Wytyczne w zakresie bezpieczeństwa infrastruktury rynków finansowych w cyberprzestrzeni (*Guidance on cyber resilience for financial market infrastructures*).

² NIST – National Institute of Standards and Technology (Narodowy Instytut Norm i Technologii), amerykańska agencja federalna.

Sytuacja majątkowa i kapitałowa oraz wynik finansowy NBP za 2023 r.

Sytuacja majątkowa i kapitałowa oraz wynik finansowy NBP za 2023 r.

15.1. Wstęp

Niniejszy rozdział ma na celu syntetyczne przedstawienie informacji o sytuacji majątkowej i kapitałowej oraz wyniku finansowego NBP za 2023 r.¹ Opisano w nim, z perspektywy finansowej, obszary działania banku centralnego – przede wszystkim zarządzanie rezerwami dewizowymi, prowadzenie polityki pieniężnej, działalność emisyjną oraz koszty działania i amortyzacji.

W rozdziale zawarto w szczególności informacje objaśniające zmiany poszczególnych pozycji bilansu oraz rachunku zysków i strat w 2023 r. w porównaniu z poprzednim rokiem. Z zakresu bilansu zaprezentowano m.in. zmianę sumy bilansowej oraz struktury aktywów i pasywów, a także najważniejsze pozycje aktywów i pasywów w podziale na waluty obce i walutę krajową. Z zakresu rachunku zysków i strat przedstawiono pozycje składające się na rachunek wyników (np. wynik z odsetek, wynik z operacji finansowych, wynik z prowizji i opłat) oraz przychody i koszty w podziale na główne obszary działania banku (wynik z tytułu zarządzania rezerwami dewizowymi, różnic kursowych, prowadzonej polityki pieniężnej, koszty działania i amortyzacji).

W celu przedstawienia informacji w szerszym horyzoncie oprócz danych finansowych za 2023 i 2022 r. zaprezentowano także dane historyczne, tj. kształtowanie się sytuacji majątkowej i kapitałowej NBP w zestawieniu pięcioletnim (2019–2023).

Informacje zawarte w niniejszym rozdziale są komplementarne wobec *Sprawozdania finansowego Narodowego Banku Polskiego na dzień 31 grudnia 2023 r.*, zamieszczonego na stronie internetowej NBP wraz ze sprawozdaniem niezależnego biegłego rewidenta z badania.

Bilans NBP

Na koniec 2023 r. NBP osiągnął sumę bilansową w wysokości 903,6 mld zł.

Na wzrost sumy bilansowej w 2023 r. o 27,4 mld zł (3,1%) wpłynęły głównie transakcje posiadaczy rachunków w NBP, wynik zarządzania rezerwami dewizowymi oraz wzrost zaangażowania w jednoczesne transakcje *reverse repo* i *repo* przy towarzyszącej temu zmianie kursów walut obcych oraz zmniejszeniu salda dłużnych papierów wartościowych w złotych, skupionych w latach 2020–2021 na potrzeby prowadzonej polityki pieniężnej.

Główne zmiany aktywów dotyczyły:

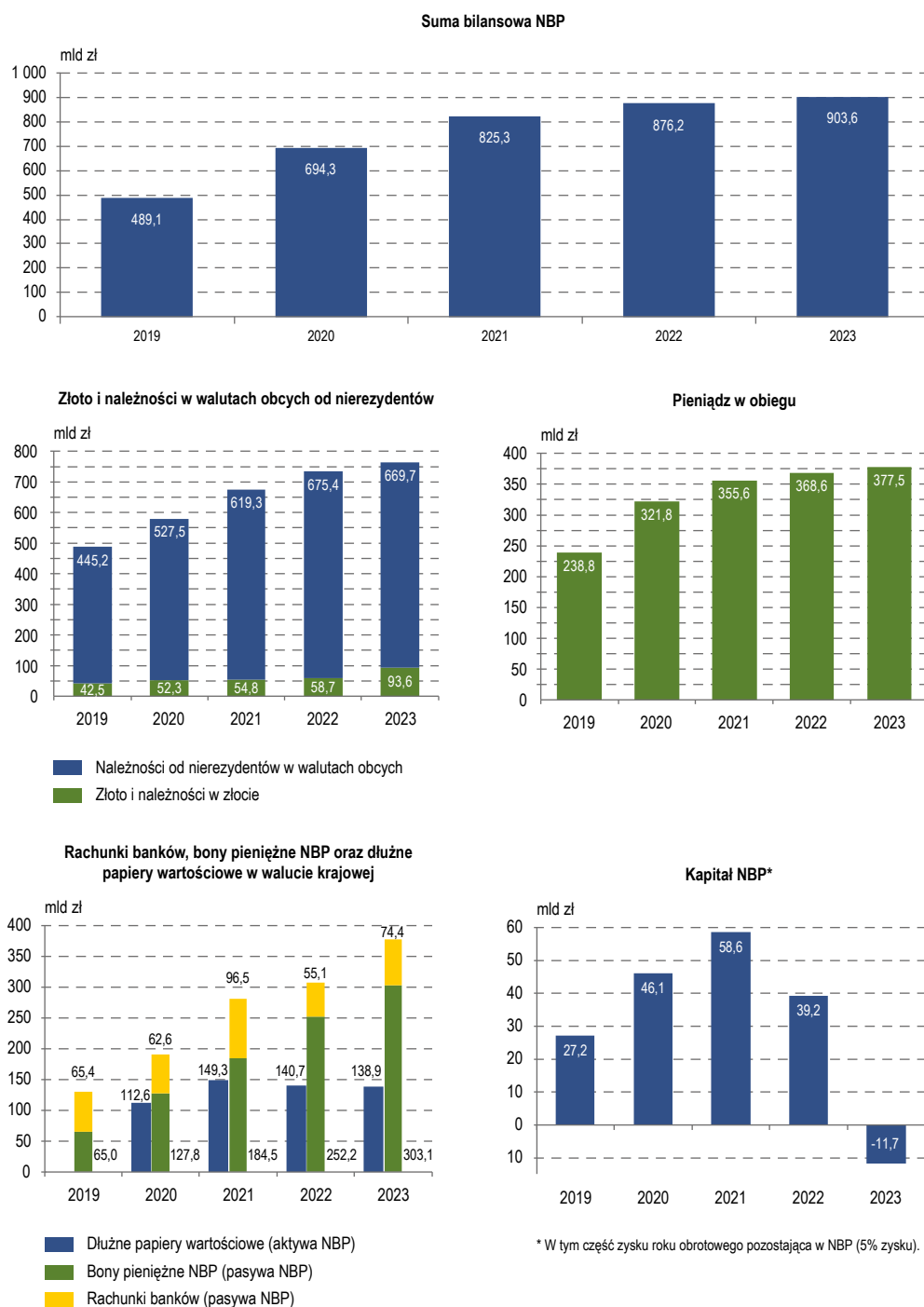
- złota i należności w złocie – wzrost o 34,9 mld zł (59,6%),
- należności w walutach obcych – spadek łącznie o 5,7 mld zł (0,8%),
- dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej – spadek o 1,8 mld zł (1,3%).

¹ Wszystkie dane zawarte w niniejszym rozdziale są danymi NBP, w tym danymi z ksiąg rachunkowych NBP. Dane mogą się nie sumować do pełnych wartości ze względu na zaokrąglenia.

Największe zmiany pasywów dotyczyły:

- zobowiązań związanych z polityką pieniężną – wzrost łącznie o 70,2 mld zł (22,8%),
- pieniądza w obiegu – wzrost o 8,9 mld zł (2,4%),
- kapitału NBP – spadek o 50,9 mld zł (129,8%).

Wykres 15.1. Przegląd zmian bilansu NBP w latach 2019–2023 (na 31 grudnia roku obrotowego)

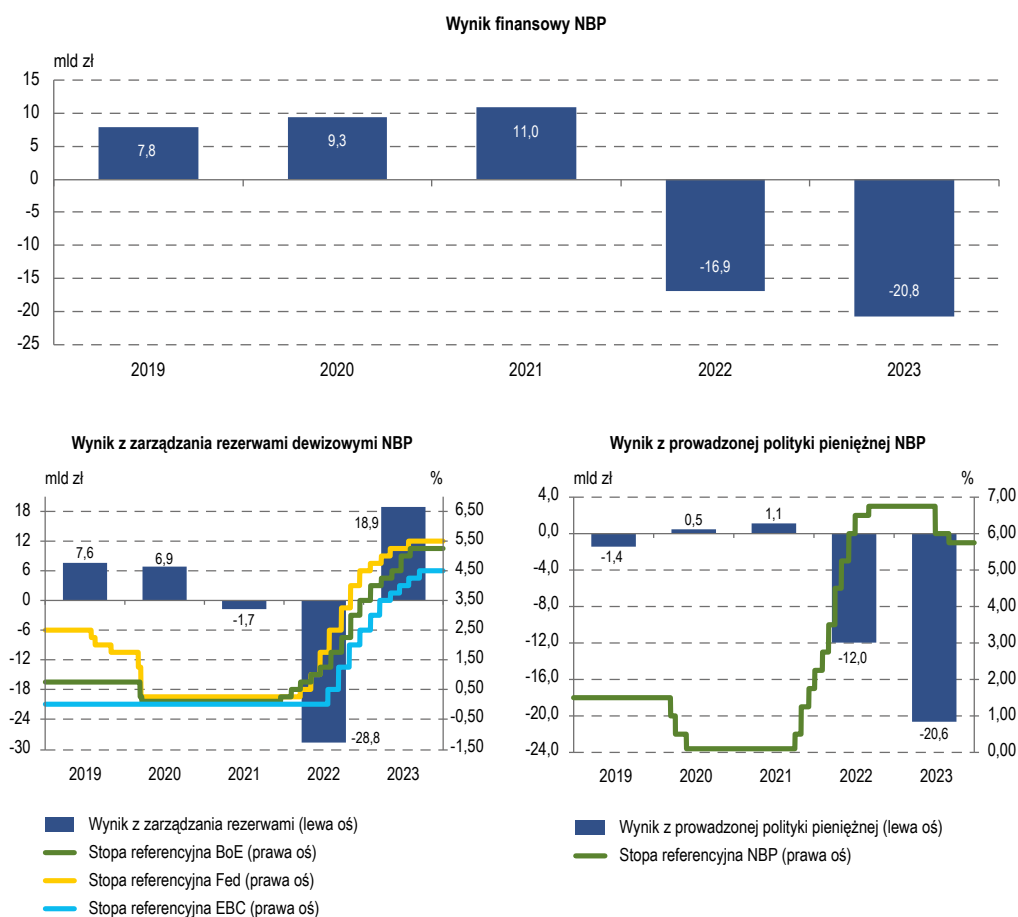
Rachunek zysków i strat NBP

Narodowy Bank Polski odnotował stratę za 2023 r. wynoszącą -20,8 mld zł. Głównymi elementami wyniku finansowego NBP były:

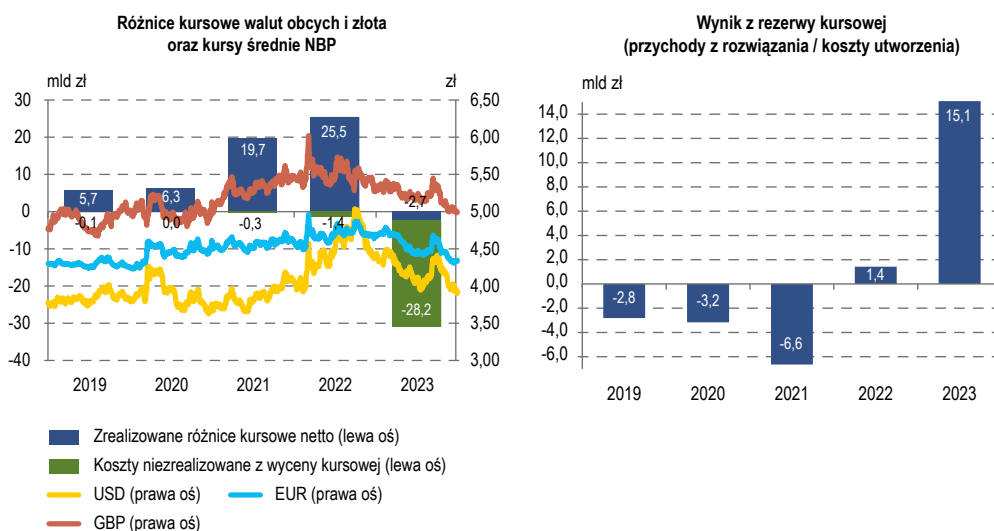
- ujemny wynik z różnic kursowych w kwocie -31,0 mld zł, w tym -2,7 mld zł ze zrealizowanych różnic kursowych oraz -28,2 mld zł z tytułu kosztów niezrealizowanych z wyceny kursowej na 31.12.2023 r. (por. rozdział 15.3.2); w celu pokrycia tych kosztów rozwiązano całkowicie rezerwę kursową w kwocie 15,1 mld zł,
- ujemny wynik z tytułu prowadzonej polityki pieniężnej w kwocie -20,6 mld zł,
- dodatni wynik z zarządzania rezerwami walutowymi (w walucie instrumentu) w kwocie 18,9 mld zł (por. rozdział 15.3.1).

Koszty działania i amortyzacji wyniosły -1,8 mld zł.

Wykres 15.2. Przegląd zmian rachunku zysków i strat NBP w latach 2019–2023 (za dany rok obrotowy)

Wykres 15.2. Przegląd zmian rachunku zysków i strat NBP w latach 2019–2023 (za dany rok obrotowy), cd.

15.2. Charakterystyka bilansu NBP

Na koniec 2023 r. NBP odnotował wzrost sumy bilansowej NBP o 27,4 mld zł. Wynikał on głównie z napływu netto walut obcych w kwocie 49,1 mld zł z tytułu transakcji przeprowadzanych przez posiadaczy rachunków w NBP. Na wzrost wpłynął także dodatni wynik zarządzania rezerwami dewizowymi (18,9 mld zł, licząc w walucie instrumentów, tj. nie uwzględniając różnic kursowych) oraz wzrost zaangażowania w jednoczesne transakcje *repo* i *reverse repo*, wykorzystywane w ramach zarządzania rezerwami dewizowymi (18,0 mld zł). Z kolei zmiany kursów walut obcych i ceny złota (-62,5 mld zł) oraz rozliczenia z tytułu płatności odsetek i wykupu dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej w terminie ich zapadalności (-1,8 mld zł) spowodowały obniżenie sumy bilansowej NBP.

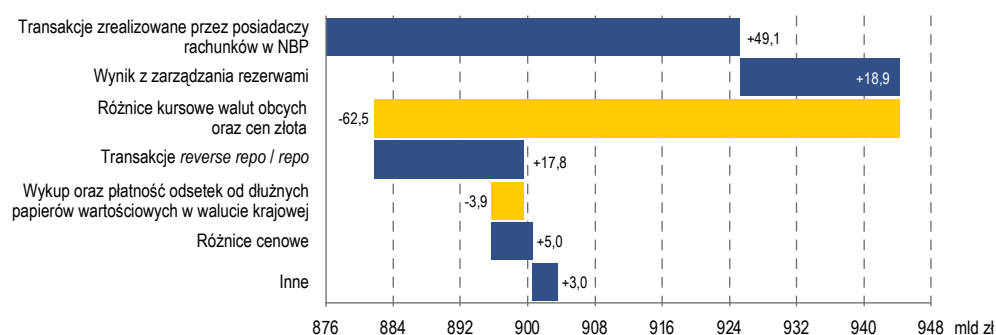
Zmiany struktury aktywów bilansu w 2023 r. w porównaniu z poprzednim rokiem wiązały się ze wzrostem udziału złota i należności w złocie przy jednoczesnym spadku należności w walutach obcych od nierezydentów. Jednocześnie nieznacznie zmniejszył się udział aktywów w walucie krajowej – przede wszystkim w następstwie wykupienia przez emitenta części skarbowych dłużnych papierów wartościowych w terminie zapadalności. Po stronie pasywów wzrosły zobowiązania w walucie krajowej (głównie zobowiązania związane z prowadzoną polityką pieniężną), spadły natomiast zobowiązania w walutach obcych – głównie w związku z niższymi saldami na rachunkach walutowych rezydentów (w tym na rachunkach budżetu państwa oraz na rachunkach banków do rozliczeń w systemie TARGET) przy zwiększeniu zaangażowania w jednoczesne transakcje *repo* i *reverse repo*. Zmniejszeniu uległ również kapitał NBP, głównie w związku z aprecjacją złotego względem walut obcych, co przełożyło się na spadek przychodów i jednoczesny wzrost kosztów niezrealizowanych z wyceny kursowej.

Tabela 15.1. Aktywa i pasywa NBP na koniec 2023 i 2022 r. (w mld zł)

Aktywa	2023	2022	Zmiana
A.1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	93,6	58,7	34,9
A.2. Należności w walutach obcych od nierezydentów	669,7	675,4	-5,7
2.1. Należności od MFW	28,5	31,4	-2,9
2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	641,2	644,0	-2,8
A.7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	138,9	140,7	-1,8
A.10. Pozostałe aktywa	1,5	1,5	0,0
Aktywa ogółem	903,6	876,2	27,4
Pasywa	2023	2022	Zmiana
P.1. Pieniądz w obiegu	377,5	368,6	8,9
P.2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	74,4	55,1	19,3
P.3. Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych	2,6	0,9	1,6
P.4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	303,1	252,2	50,9
P.5. Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	11,9	11,9	0,1
P.6. Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierezydentów	4,1	4,1	0,0
P.7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	45,6	59,0	-13,4
P.8. Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	67,5	53,6	13,9
P.9. Alokacja SDR	27,9	30,9	-3,0
P.11. Pozostałe pasywa	0,5	0,4	0,0
P.12. Rezerwy	0,2	15,3	-15,1
P.13. Różnice z wyceny	35,0	50,1	-15,0
P.14. Fundusze	1,5	1,5	0,0
P.15. Wynik finansowy	-48,2	-27,4	-20,8
15.1. Wynik finansowy za rok obrotowy	-20,8	-16,9	-3,9
15.2. Strata z lat ubiegłych	-27,4	-10,5	-16,9
Pasywa ogółem	903,6	876,2	27,4

Uwaga: w bilansie NBP pominięto pozycje niewykorzystane lub wykazujące saldo zero w obu prezentowanych okresach.

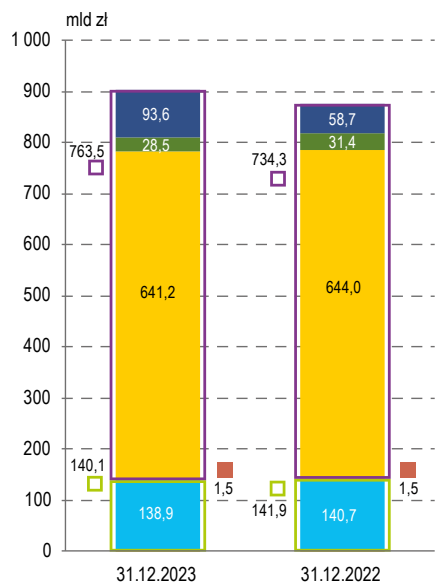
Wykres 15.3. Główne czynniki zmiany sumy bilansowej NBP w 2023 r. w relacji do 2022 r.

Napływające do NBP waluty obce związane z transakcjami posiadaczy rachunków są w większości wymieniane na walutę krajową i zwiększają zobowiązania NBP w walucie krajowej. W rezultacie bilans NBP charakteryzuje się asymetrią walutową. Oznacza to, że dominującą część aktywów stanowią aktywa w walutach obcych i złocie, podczas gdy po stronie pasywów przeważają zobowiązania w walucie krajowej (z tytułu polityki pieniężnej oraz emisji banknotów i monet). Asymetria ta powoduje, że NBP ma otwartą pozycję walutową, tj. nadwyżkę aktywów nad zobowiązaniami w walutach obcych, co naraża Bank na ryzyko kursowe.

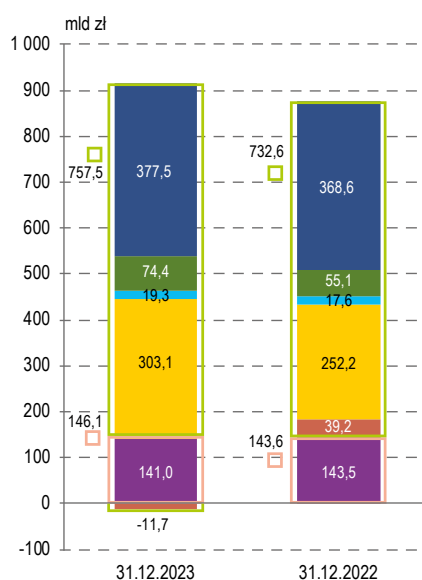

Wykres 15.4. Struktura aktywów

- A.1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości
- A.2.1. Należności od MFW
- A.2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty i inne aktywa zagraniczne
- A.7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej
- A.10. Pozostałe aktywa
- Aktywa w walutach obcych
- Aktywa w walucie krajowej

Wykres 15.5. Struktura pasywów

- P.1. Pieniądz w obiegu
- P.2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej
- Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej
- P.4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych
- Kapitał NBP
- Zobowiązania w walutach obcych (P.7 + P.8 + P.9)
- Pasywa w walucie krajowej
- Pasywa w walutach obcych

15.2.1. Aktywa i pasywa w złocie i w walutach obcych

Pozycje aktywów i pasywów NBP w walutach obcych i złocie wiążą się przede wszystkim z gromadzeniem rezerw dewizowych i zarządzaniem nimi (por. rozdział 5), pełnieniem przez bank funkcji agenta Rządu RP w relacjach z MFW (por. podrozdział 13.2.4), a także prowadzeniem przez NBP systemu TARGET-NBP, będącego polskim komponentem paneuropejskiego systemu rozrachunku płatności w euro (por. rozdział 7)². Ponadto w ramach obsługi budżetu państwa NBP prowadzi rachunki bankowe w walutach obcych (por. rozdział 8).

Różnice między aktywami a zobowiązaniami w walutach obcych i złocie stanowiły zasoby walut obcych i złota. Oprócz zasobu złota NBP utrzymywał rezerwy walutowe – w dolarze amerykańskim (USD), euro (EUR), funcie brytyjskim (GBP), dolarze kanadyjskim (CAD),

² W systemie TARGET bank centralny prowadzi rachunki uczestników tego systemu w euro, głównie banków krajowych (prezentowane w pasywach bilansu), a także utrzymuje saldo na rachunku bieżącym w EBC (prezentowanym w aktywach bilansu).

dolarze australijskim (AUD), koronie norweskiej (NOK) oraz dolarze nowozelandzkim (NZD). Ponadto NBP miał zasób w specjalnych prawach ciągnięcia MFW (SDR).

Tabela 15.2. Aktywa i pasywa NBP w walutach obcych i złocie w podziale na wybrane obszary działalności na koniec 2023 i 2022 r. (w mld zł)

	Zarządzanie rezerwami dewizowymi		MFW		Rozliczenia w systemie TARGET2		Obsługa sektora rządowego		Inne		Razem		
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	zmiana
A.1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	66,2*	31,8*							27,4**	26,9**	93,6	58,7	34,9
A.2. Należności w walutach obcych od nierezydentów	638,0	628,6	28,5	31,4	2,9	15,0			0,3	0,3	669,7	675,4	-5,7
A.10. Pozostałe aktywa									0,2	0,2	0,2	0,2	0,0
Aktywa ogółem	704,2	660,4	28,5	31,4	2,9	15,0	0,0	0,0	27,9	27,5	763,5	734,3	29,2
P.7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów					2,9	15,0	42,3	43,7	0,4	0,4	45,6	59,0	-13,4
P.8. Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	66,8	53,5							0,7	0,1	67,5	53,6	13,9
P.9. Alokacja SDR			27,9	30,9							27,9	30,9	-3,0
P.11. Pozostałe pasywa									0,1	0,0	0,1	0,0	0,1
P.13. Różnice z wyceny									5,1	0,0	5,1	0,0	5,0
Pasywa ogółem	66,8	53,5	27,9	30,9	2,9	15,0	42,3	43,7	6,3	0,5	146,1	143,6	2,5
Pozycja bilansowa netto	637,4	606,9	0,6	0,5	0,0	0,0	-42,3	-43,7	21,6	26,9	617,3	590,7	26,7

* Złoto na rachunkach bieżących i lokatach terminowych.

** Złoto w skarbcach NBP.

Tabela 15.3. Zasoby złota i podstawowych walut obcych na koniec 2023 i 2022 r. (w mld zł)

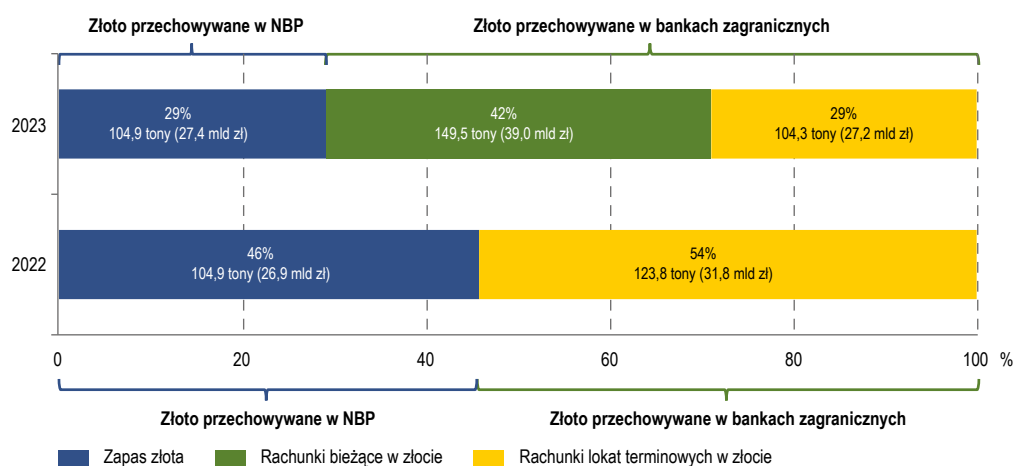
	2023			2022		
	Zasoby według średniego kosztu zasobu	Zasoby według kursu średniego NBP	Przychody (+) / koszty (-) niezrealizowane	Zasoby według średniego kosztu zasobu	Zasoby według kursu średniego NBP	Przychody (+) / koszty (-) niezrealizowane
Złoto	65,3	93,6	28,3	31,1	58,7	27,5
USD	224,7	216,8	-7,9	203,7	222,6	18,9
EUR	109,3	103,6	-5,6	103,0	104,6	1,5
GBP	65,5	62,1	-3,4	63,2	63,3	0,0
CAD	57,0	52,9	-4,2	54,2	53,2	-1,0
AUD	47,2	43,6	-3,6	43,2	43,5	0,3
NOK	31,9	29,3	-2,6	29,7	29,4	-0,3
NZD	15,6	14,7	-0,9	14,9	14,8	-0,1
MFW (SDR)	0,7	0,7	0,0	0,6	0,6	0,0
Przychody niezrealizowane (bilans)			28,3	Przychody niezrealizowane (bilans)		48,4
Koszty niezrealizowane (wynik finansowy)			-28,2	Koszty niezrealizowane (wynik finansowy)		-1,4

Różnica pomiędzy wartością zasobów walut obcych i złota według kursu średniego NBP a wartością tych zasobów według średniego kosztu zasobu (tj. uśrednionej ceny ich pozyskania) stanowi przychody lub koszty niezrealizowane z wyceny kursowej walut obcych i złota. Przychody niezrealizowane powiększają pasywa bilansu (jako element kapitału NBP w pozycji różnice z wyceny – por. tabela 15.8), natomiast koszty niezrealizowane pomniejszają wynik finansowy (wynik z operacji finansowych, por. tabela 15.12).

15.2.1.1. Złoto

NBP posiada złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości, które jest przechowywane w bankach zagranicznych (na rachunkach bieżących lub na rachunkach lokat terminowych) oraz w skarbcach NBP. W 2023 r. Bank kupił 130 ton złota. Zasób złota NBP na 31 grudnia 2023 r. wyniósł 358,7 tony (93,6 mld zł), co stanowiło 10,4% aktywów NBP (228,7 tony i 6,7% na koniec 2022 r.).

Wykres 15.6. Złoto i należności w złocie na koniec 2023 i 2022 r.

15.2.1.2. Zarządzanie rezerwami dewizowymi (innymi niż złoto)

Największy udział w aktywach NBP mają instrumenty inwestycyjne wykorzystywane do zarządzania rezerwami dewizowymi. Są to przede wszystkim dłużne papiery wartościowe emitowane przez rządy, agencje rządowe i instytucje międzynarodowe oraz, w mniejszym stopniu, lokaty terminowe i obligacje przedsiębiorstw niefinansowych. Część (około 1,1%) posiadanych przez NBP dłużnych papierów wartościowych jest zaliczana do tzw. zielonych emisji (*green bonds*) oraz obligacji zrównoważonego rozwoju (*sustainable bonds*)³. W 2023 r. NBP rozpoczął inwestycje w jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych (*exchange*

³ Do zielonych obligacji lub obligacji zrównoważonego rozwoju zalicza się te, z których wpływy są przeznaczane na finansowanie lub refinansowanie projektów ekologicznych bądź prospołecznych (w przypadku *sustainable*). Mogą to być projekty związane z: efektywnością energetyczną, energią odnawialną, zapobieganiem zanieczyszczaniu środowiska, zrównoważonym gospodarowaniem zasobami naturalnymi, z bioróżnorodnością, zapewnieniem niezbędnej infrastruktury i usług lub bezpieczeństwa żywnościowego, wsparciem postępu socjoekonomicznego.

traded funds, ETF). Ponadto niewielka część rezerw walutowych jest utrzymywana na rachunkach bieżących, głównie w zagranicznych bankach centralnych. Aby uzyskać dodatkowy dochód, NBP zawiera transakcje *reverse repo* (prezentowane w aktywach bilansu), zwykle jednocześnie z transakcjami *repo* (prezentowanymi w pasywach bilansu), oraz inwestuje w kontrakty *futures* (w tym *equity index futures*). NBP ma portfel dłużnych papierów wartościowych w USD utrzymywanych do dnia zapadalności (*held to maturity*, HTM).

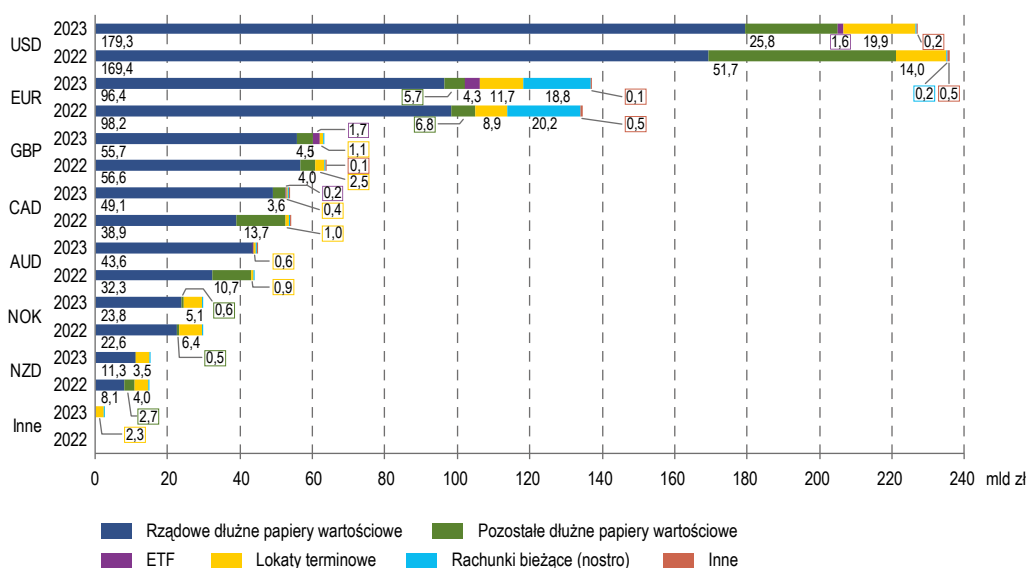
Na wielkość zarządzanych rezerw dewizowych (innych niż złoto) oddziaływały przede wszystkim: napływ walut obcych na rzecz posiadaczy rachunków w NBP oraz zakup złota, wycena kursowa walut obcych i wycena cenowa posiadanych dłużnych papierów wartościowych.

Tabela 15.4. Podstawowe instrumenty inwestycyjne rezerw dewizowych na koniec 2023 i 2022 r.

	2023	2022	Zmiana
A.2.2. Rachunki bieżące (nostro)	19,0	20,3	-1,4
A.2.2. Lokaty terminowe	44,8	37,6	7,2
A.2.2. Transakcje <i>reverse repo</i>	66,8	53,6	13,3
P.8. Transakcje <i>repo</i>	-66,8	-53,5	-13,3
A.2.2. Dłużne papiery wartościowe	499,3	516,1	-16,8
A.2.2. ETF	7,9	–	7,9
A.2.2. Inne	0,3	1,1	-0,8
Razem	571,2	575,1	-3,9

Uwaga: aktywa „+”, zobowiązania „-” (w mld zł).

Wykres 15.7. Struktura walutowa rezerw dewizowych (bez złota) na koniec 2023 i 2022 r.

15.2.1.3. Należności i zobowiązania wobec MFW

Narodowy Bank Polski prezentuje w bilansie należności i zobowiązania związane z uczestnictwem Rzeczypospolitej Polskiej w MFW. W aktywach są ujmowane m.in.: udziały Polski w MFW opłacone w walutach obcych (tzw. transza rezerwowa), rachunek bieżący w SDR, służący do rozliczeń z MFW, oraz pożyczki udzielone MFW. Z kolei w pasywach są prezentowane zobowiązania dotyczące przyznanej Polsce alokacji SDR.

Tabela 15.5. Należności (+) i zobowiązania (–) wobec MFW w SDR na koniec 2023 i 2022 r. (w mld zł)

	2023	2022	Zmiana
A.2.1. Transza rezerwowa	5,8	6,3	-0,5
A.2.1. Rachunek bieżący w MFW	22,6	25,0	-2,4
A.2.1. Lokata terminowa w MFW	0,0	0,0	0,0
A.2.1. Pożyczki udzielone MFW	0,0	0,1	-0,1
P.9. Alokacja SDR	-27,9	-30,9	3,0
Razem	0,6	0,5	0,1

Pozycja walutowa Narodowego Banku Polskiego w SDR⁴ jest głównie wynikiem operacji przeprowadzanych z MFW na podstawie zawartych umów oraz porozumień pożyczkowych. Na jej zmianę w SDR wpłynęły przede wszystkim środki przekazane przez NBP na rzecz pożyczkobiorców MFW, związane z realizacją potrzeb pożyczkowych MFW (zwiększenie transzy rezerwowej), oraz spłaty na rzecz NBP dokonywane przez pożyczkobiorców MFW (zmniejszenie pożyczek udzielonych MFW). Na wartość należności i zobowiązań wobec MFW w złotych oddziaływała również aktualizacja wyceny kursowej SDR.

15.2.2. Aktywa i pasywa w walucie krajowej

Aktywa i pasywa w walucie krajowej wiążą się przede wszystkim z emisją przez NBP pieniądza gotówkowego, prowadzeniem polityki pieniężnej oraz z prowadzeniem rachunków bankowych dla sektora rządowego, w tym dla budżetu państwa. Ponieważ większość instrumentów finansowych wykorzystywanych do realizacji tych zadań ma charakter zobowiązań, występuje nadwyżka pasywów nad aktywami w walucie krajowej. Wzrost tej nadwyżki w 2023 r. wynikał przede wszystkim z wymiany na złote walut obcych napływających na rzecz posiadaczy rachunków w NBP.

⁴ NBP ma też akcje Banku Rozrachunków Międzynarodowych denominowane w SDR (52,9 mln zł na koniec 2023 r.).

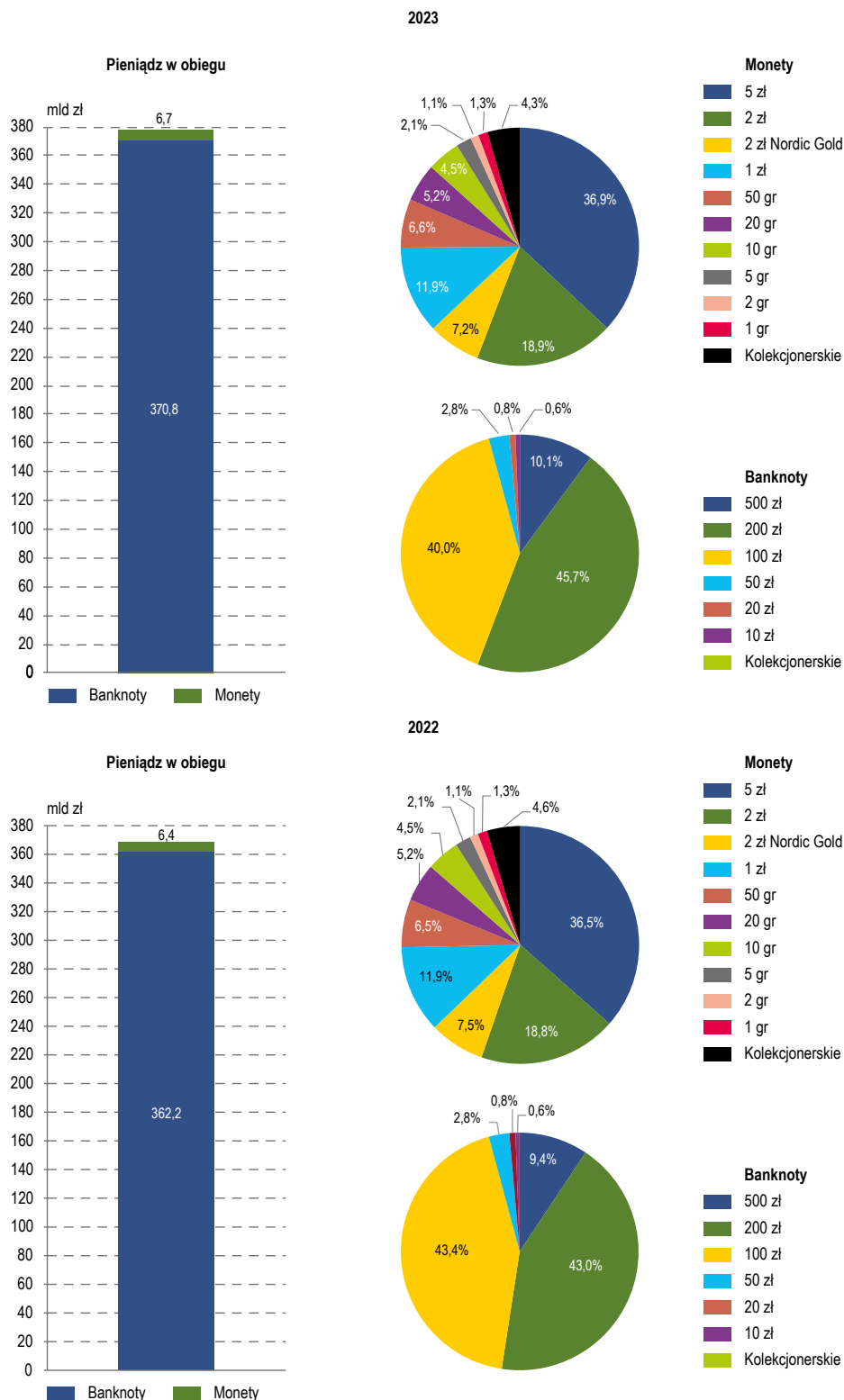
Tabela 15.6. Aktywa i pasywa w walucie krajowej w podziale na wybrane obszary działalności NBP na koniec 2023 i 2022 r. (w mld zł)

	Emisja pieniądza gotówkowego		Polityka pieniężna		Obsługa sektora rządowego		Inne		Razem		
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	zmiana
A.6. Pozostałe należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A.7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej			138,9	140,7					138,9	140,7	-1,8
A.10. Pozostałe aktywa							1,3	1,3	1,3	1,3	0,0
Aktywa ogółem	0,0	0,0	138,9	140,7	0,0	0,0	1,3	1,3	140,1	141,9	-1,8
P.1. Pieniądz w obiegu	377,5	368,6							377,5	368,6	8,9
P.2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej			74,4	55,1					74,4	55,1	19,3
P.3. Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych							2,6	0,9	2,6	0,9	1,6
P.4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych			303,1	252,2					303,1	252,2	50,9
P.5. Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów					10,3	10,3	1,6	1,1	11,9	11,9	0,1
P.6. Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierezydentów							4,1	4,1	4,1	4,1	0,0
P.11. Pozostałe pasywa							0,5	0,4	0,5	0,4	0,1
P.12. Rezerwy							0,2	15,3	0,2	15,3	-15,1
P.13. Różnice z wyceny							29,9	50,0	29,9	50,0	-20,1
P.14. Fundusze							1,5	1,5	1,5	1,5	0,0
P.15. Wynik finansowy							-48,2	-27,4	-48,2	-27,4	-20,8
Pasywa ogółem	377,5	368,6	377,5	307,3	10,3	10,3	-7,9	45,9	757,5	732,6	24,9
Pozycja bilansowa netto	-377,5	-368,6	-238,6	-166,6	-10,3	-10,3	9,1	-44,7	-617,3	-590,7	-26,7

15.2.2.1. Działalność emisyjna

Działalność emisyjna polega na realizacji przez NBP konstytucyjnego uprawnienia do emitowania znaków pieniężnych Polski. Narodowy Bank Polski emituje banknoty i monety powszechnego obiegu oraz banknoty i monety kolekcjonerskie, o różnych nominałach (por. rozdział 4). Stanowią one – obok zobowiązań z tytułu polityki pieniężnej – najistotniejszą pozycję pasywów NBP. Wielkość emisji pieniądza zależy od czynników zewnętrznych, w szczególności od kształtowania się popytu na pieniądz gotówkowy w gospodarce. Na koniec 2023 r. wzrost wartości pieniądza gotówkowego w porównaniu z poprzednim rokiem wyniósł 8,9 mld zł (2,4%).

Wykres 15.8. Struktura pieniądza w obiegu na koniec 2023 i 2022 r.

15.2.2.2. Polityka pieniężna

Narodowy Bank Polski realizuje politykę pieniężną, wykorzystując zestaw instrumentów przyjęty przez Radę Polityki Pieniężnej (por. rozdział 2). W 2023 r. polityka pieniężna była prowadzona w warunkach nadpłynności sektora bankowego. Do realizacji celu operacyjnego polityki pieniężnej NBP stosował wybrane instrumenty, w szczególności operacje otwartego rynku, polegające na emisji bonów pieniężnych NBP (prezentowanych w pasywach). Instrumentem polityki pieniężnej była też rezerwa obowiązkowa. Obowiązek utrzymywania rezerwy obowiązkowej (prezentowanej w pasywach) ogranicza skalę operacji otwartego rynku, przeprowadzanych w celu absorpcji nadpłynności z sektora bankowego. NBP oferował bankom krajowym operacje depozytowo-kredytowe, umożliwiając lokowanie nadwyżki płynności w NBP w formie depozytu na koniec dnia (prezentowanego w pasywach) bądź uzupełnienie niedoboru płynności przez wykorzystanie kredytu lombardowego (prezentowanego w aktywach). Dłużne papiery wartościowe zaprezentowane w aktywach NBP obejmują obligacje skarbowe oraz dłużne papiery wartościowe z gwarancją Skarbu Państwa, które zostały skupione w latach 2020–2021 w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku przeprowadzonych na rynku wtórnym w celu ograniczenia negatywnych skutków pandemii COVID-19. Środki pieniężne uzyskane z tytułu ich wykupu w dacie zapadalności nie są reinwestowane.

Tabela 15.7. Aktywa (+) i zobowiązania (–) z tytułu polityki pieniężnej na koniec 2023 i 2022 r. (w mld zł)

	2023	2022	Zmiana
A.7. Dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej	138,9	140,7	-1,8
P.2. Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)	-48,9	-34,9	-14,0
P.2. Depozyty na koniec dnia	-25,5	-20,2	-5,3
P.4. Bony pieniężne	-303,1	-252,2	-50,9
Razem	-238,6	-166,6	-72,0

W 2023 r. na wzrost zobowiązań netto wobec sektora bankowego oddziaływały głównie: skup walut obcych napływających do NBP z tytułu transakcji posiadaczy rachunków w NBP oraz przepływy związane z wynikiem NBP z tytułu prowadzonej polityki pieniężnej (por. rozdział 15.3.3). W przeciwnym kierunku wpływał głównie przyrost pieniądza gotówkowego w obiegu (por. rozdział 4) oraz wykup przez emitenta dłużnych papierów wartościowych w dacie zapadalności. Nadpłynność sektora bankowego była absorbowana za pośrednictwem emisji bonów pieniężnych. Ponadto część środków banki pozostawiły na rachunkach bieżących oraz ulokowały jako depozyt na koniec dnia.

15.2.2.3. Kapitał NBP

Jako centralny bank państwa NBP nie podlega regulacjom dotyczącym adekwatności kapitałowej obowiązującym sektor bankowy. Zgodnie z praktyką przyjętą wśród banków centralnych ESBC do składników kapitału NBP należą (oprócz funduszy – statutowego i rezerwowego) także: rezerwa kursowa⁵, rachunek rewaluacyjny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości, dodatnie różnice z wyceny złota, walut obcych i dłużnych papierów wartościowych, strata bilansowa (z lat ubiegłych i za bieżący rok obrotowy) oraz część zysku za rok obrotowy pozostająca w NBP (tj. 5%), która jest przeznaczana na zwiększenie funduszu rezerwowego.

Tabela 15.8. Kapitał NBP na koniec 2023 i 2022 r. (w mld zł i w %)

	2023	2022	Zmiana
P.12. Rezerwa kursowa	0,0	15,1	-15,1
P.14. Fundusz statutowy	1,5	1,5	0,0
P.14. Fundusz rezerwowy	0,0	0,0	0,0
P.13. Rachunek rewaluacyjny złota	1,6	1,6	0,0
P.13. Dodatnie różnice z wyceny złota	28,3	27,5	0,8
P.13. Dodatnie różnice z wyceny kursowej	0,0	20,9	-20,9
P.13. Dodatnie różnice z wyceny cenowej	5,1	0,0	5,0
P.15. Strata z lat ubiegłych	-27,4	-10,5	-16,9
P.15. Wynik finansowy za rok obrotowy pozostający w NBP*	-20,8	-16,9	-3,9
Razem	-11,7	39,2	-50,9
% sumy bilansowej NBP	-1,3%	4,5%	-5,8 pkt proc.
Wrażliwość kapitału NBP na:			
– aprecjację kursu PLN względem walut obcych o 1%**	-5,2	-5,3	0,1
– wzrost stóp procentowych o 100 punktów bazowych***	-14,7	-14,1	-0,6

* Ujemny wynik finansowy za rok obrotowy podlega akumulacji w pozycji Strata z lat ubiegłych.

** Podane wartości oznaczają łączny spadek przychodów / wzrost kosztów niezrealizowanych wyceny kursowej w przypadku równomiernego spadku o 1% kursów średnich NBP podstawowych walut rezerwowych na dzień bilansowy.

*** Dla walut obcych – wyznaczony na podstawie wskaźnika *modified duration* łączny spadek przychodów / wzrost kosztów niezrealizowanych z wyceny cenowej w przypadku równomiernego wzrostu krzywych rentowności o 100 punktów bazowych na dzień bilansowy.

⁵ W celu przeciwdziałania negatywnemu wpływowi wahań kursu złotego na wynik finansowy NBP ustawa o NBP zobowiązuje Bank do tworzenia rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych (zwanej rezerwą kursową). Zasady tworzenia i rozwiązywania tej rezerwy ustala Rada Polityki Pieniężnej (Uchwała nr 6/2019 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 5 listopada 2019 r. w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim, Dz. Urz. NBP poz. 14).

Spadek kapitału NBP był spowodowany przede wszystkim aprecjacją złotego względem walut obcych, przejawiającą się spadkiem dodatnich niezrealizowanych różnic kursowych walut obcych i kosztami niezrealizowanymi z wyceny kursowej walut obcych oraz ujemnymi zrealizowanymi różnicami kursowymi (por. rozdział 15.3.2). Należy zaznaczyć, że ujemny kapitał nie ma negatywnego wpływu na realizację podstawowego celu działalności NBP w zakresie utrzymywania stabilnego poziomu cen ani na realizację innych zadań NBP. Nie stanowi zatem czynnika ograniczającego niezależność banku centralnego.

Najbardziej zmiennymi składnikami kapitału NBP są: dodatnie różnice z wyceny kursowej walut obcych, dodatnie różnice z wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych (przychody niezrealizowane) oraz rezerwa kursowa. Na zmiany tych różnic wpływa przede wszystkim kształtowanie się rynkowych kursów walut obcych i cen papierów wartościowych.

Wspomniana asymetria walutowa generuje ryzyko poniesienia straty w wyniku zmian kursów walut obcych, przy czym prawdopodobieństwo jej wystąpienia rośnie wraz ze wzrostem skali aprecjacji złotego względem walut obcych. Tworzenie rezerwy kursowej zmniejsza wynik finansowy NBP, a jednocześnie chroni przed potencjalnymi przyszłymi stratami. Jej rozwiązywanie zwiększa wynik finansowy NBP, przez co ogranicza ewentualną stratę wynikającą z wyceny kursowej.

W 2023 r. wskutek aprecjacji złotego NBP całkowicie rozwiązał rezerwę w kwocie 15,1 mld zł na pokrycie kosztów niezrealizowanych z różnic kursowych.

15.2.3. Bilans NBP – zestawienie pięcioletnie

Zmiany sumy bilansowej NBP są wypadkową przede wszystkim zewnętrznych przepływów walut obcych, wynikających z transakcji posiadaczy rachunków w NBP, wahań wyceny instrumentów finansowych w walutach obcych i złocie, zaangażowania w jednoczesne transakcje *repo* i *reverse repo*, jak też operacji jednorazowych (jak np. alokacja SDR przeprowadzona w 2021 r.). Dodatkowo, w latach 2020–2021 na wielkość sumy bilansowej NBP oddziaływał prowadzony przez Bank skup dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej. Operacja ta wpłynęła także na zmianę struktury bilansu NBP, zwiększając udział waluty krajowej w aktywach NBP, zdominowanych wcześniej przez waluty obce i złoto. W 2023 r. NBP zakupił 130 ton złota, co spowodowało zwiększenie w aktywach relacji złota do walut obcych.

Tabela 15.9. Bilans NBP w latach 2019–2023 według danych na dzień bilansowy (w mld zł)

Aktywa	2023	2022	2021	2020	2019
A.1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	93,6	58,7	54,8	52,3	42,5
A.2. Należności w walutach obcych od nierezydentów	669,7	675,4	619,3	527,5	445,2
2.1. Należności od MFW	28,5	31,4	30,0	6,9	5,3
2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	641,2	644,0	589,3	520,6	439,9
A.5. Należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
A.7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	138,9	140,7	149,3	112,6	0,0
A.10. Pozostałe aktywa	1,5	1,5	1,8	2,0	1,4
Aktywa ogółem	903,6	876,2	825,3	694,3	489,1
Pasywa	2023	2022	2021	2020	2019
P.1. Pieniądz w obiegu	377,5	368,6	355,6	321,8	238,8
P.2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	74,4	55,1	96,5	62,6	65,4
P.3. Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych	2,6	0,9	0,8	0,4	0,4
P.4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	303,1	252,2	184,5	127,8	65,0
P.5. Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	11,9	11,9	15,3	24,9	9,3
P.6. Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierezydentów	4,1	4,1	4,0	2,2	2,3
P.7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	45,6	59,0	32,6	46,3	22,4
P.8. Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	67,5	53,6	36,0	45,4	43,7
P.9. Alokacja SDR	27,9	30,9	29,8	7,1	6,9
P.11. Pozostałe pasywa	0,5	0,4	1,1	0,7	0,2
P.12. Rezerwy	0,2	15,3	16,7	10,0	6,9
12.1. Rezerwa kursowa	0,0	15,1	16,5	9,9	6,7
12.2. Rezerwy na zobowiązania	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
P.13. Różnice z wyceny	35,0	50,1	51,0	45,7	30,5
P.14. Fundusze	1,5	1,5	1,5	1,9	1,5
14.1. Fundusz statutowy	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
14.2. Fundusz rezerwowy	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0
P.15. Wynik finansowy	-48,2	-27,4	0,0	-2,5	-4,0
15.1. Wynik finansowy za rok obrotowy	-20,8	-16,9	11,0	9,3	7,8
15.2. Strata z lat ubiegłych	-27,4	-10,5	-11,0	-11,9	-11,9
Pasywa ogółem	903,6	876,2	825,3	694,3	489,1

15.3. Charakterystyka rachunku zysków i strat NBP

W 2023 r. wynik finansowy NBP był ujemny i wyniósł -20,8 mld zł.

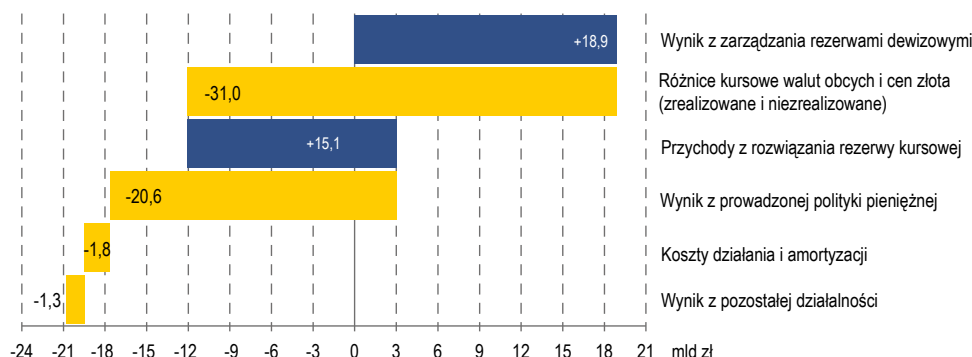
Wynik finansowy Banku jest pochodną pełnionych przez niego funkcji, a także uwarunkowań rynkowych. Źródłem straty była przede wszystkim aprecjacja złotego do walut obcych, która przełożyła się na koszty niezrealizowane z wyceny kursowej oraz ujemny wynik ze zrealizowanych różnic kursowych. W celu pokrycia tych kosztów NBP całkowicie rozwiązał rezerwę kursową. Dodatkowo Bank odnotował ujemny wynik prowadzonej polityki pieniężnej (wzrost kosztów dyskonta od wyemitowanych bonów pieniężnych oraz kosztów odsetek od rezerwy obowiązkowej). Stratę NBP ograniczył dodatni wynik zarządzania rezerwami dewizowymi⁶. Koszty działania Banku i amortyzacji kształtowały się w 2023 r. na podobnym poziomie jak w poprzednim roku.

Tabela 15.10. Wynik finansowy NBP za 2023 i 2022 r. (w mld zł)

	2023	2022
RZiS.1. Wynik z odsetek	-1,6	-5,8
1.1. Przychody z odsetek	26,6	9,4
1.2. Koszty z odsetek	-28,2	-15,2
RZiS.2. Wynik z operacji finansowych	-17,5	-9,8
2.1. Wynik zrealizowany	-3,8	15,5
2.2. Koszty niezrealizowane	-28,8	-26,7
2.3. Wynik z odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych	0,0	0,0
2.4. Wynik z rezerwy kursowej	15,1	1,4
RZiS.3. Wynik z prowizji i opłat	0,0	0,0
RZiS.4. Przychody z akcji i udziałów	0,0	0,0
RZiS.5. Pozostałe przychody	0,1	0,1
RZiS.A. Wynik ogółem	-19,0	-15,4
RZiS.6. Koszty wynagrodzeń	-0,8	-0,7
RZiS.7. Koszty administracyjne	-0,4	-0,3
RZiS.8. Koszty amortyzacji	-0,1	-0,1
RZiS.9. Koszty emisji banknotów i monet	-0,5	-0,4
RZiS.10. Pozostałe koszty	0,0	0,0
RZiS.B. Wynik finansowy za rok obrotowy	-20,8	-16,9

⁶ Liczony w walucie instrumentów finansowych.

Wykres 15.9. Wynik finansowy NBP za 2023 r. w podziale na obszary

W związku z dominującą rolą instrumentów finansowych w bilansie NBP najważniejsze elementy rachunku zysków i strat Banku dotyczą odsetek, dyskonta i premii (wynik z odsetek) oraz różnic kursowych i cenowych związanych z obrotem instrumentami inwestycyjnymi rezerw dewizowych (wynik z operacji finansowych), a także z wynikiem z odsetek od instrumentów polityki pieniężnej. Dodatkowo Bank ponosi koszty związane ze swoją działalnością (koszty wynagrodzeń, administracyjne, emisji znaków pieniężnych oraz amortyzacji). W 2023 r. w porównaniu z poprzednim rokiem nastąpił wzrost wyniku z odsetek (choć był ujemny, podobnie jak w 2022 r.). Wzrost ten wiązał się m.in. ze znacznie wyższym wynikiem z odsetek osiągniętym na rynkach zagranicznych, na których są inwestowane rezerwy dewizowe (wyższa rentowność na rynkach zagranicznych w 2023 r. w porównaniu z 2022 r.) przy jednocześnie wyższych kosztach prowadzenia polityki pieniężnej NBP. Z kolei aprecjacja złotego do walut obcych przyczyniła się do spadku wyniku z operacji finansowych – przez ujemny wynik ze zrealizowanych różnic kursowych z transakcji w walutach obcych oraz koszty niezrealizowane z wyceny pozycji walutowych na koniec 2023 r.

15.3.1. Wynik zarządzania rezerwami dewizowymi

Przychody i koszty związane z instrumentami inwestycyjnymi rezerw dewizowych dotyczą głównie odsetek od dłużnych papierów wartościowych i lokat (prezentowanych w wyniku z odsetek), wyniku ze sprzedaży oraz wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych (tylko kosztów wyceny⁷), a także wyniku z tytułu pozabilansowych instrumentów finansowych (prezentowanych w wyniku z operacji finansowych⁸). Wynik zarządzania rezerwami dewizowymi jest w dużym stopniu uwarunkowany kształtowaniem się czynników pozostających poza kontrolą NBP. Należą do nich przede wszystkim: wielkość napływających z zagranicy środków w walutach obcych oraz sytuacja na rynkach finansowych – wzajemne relacje kursów walut rezerwowych i względem złotego, stopy procentowe na rynkach zagranicznych, warto-

⁷ Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych, z wyjątkiem portfela papierów utrzymywanych do dnia zapadalności, są wyceniane według średniej ceny rynkowej lub na podstawie stawek krzywej rentowności (jeśli ceny rynkowe nie są dostępne). Zgodnie z zasadą ostrożności przychody z wyceny są ujmowane w pasywach bilansu NBP (jako element kapitału NBP) i nie zwiększają wyniku finansowego NBP.

Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych utrzymywane do dnia zapadalności wycenia się według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

⁸ Dotyczy wyceny instrumentów pochodnych wykorzystywanych do zarządzania rezerwami walutowymi.

ści indeksów akcyjnych. Na wynik zarządzania rezerwami dewizowymi oddziałuje również przyjęta struktura walutowa rezerw i rodzaj wykorzystywanych instrumentów finansowych.

Tabela 15.11. Wynik z zarządzania rezerwami dewizowymi w 2023 i 2022 r. w podziale na waluty i instrumenty (w mld zł)

2023	USD*	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Razem
RZiS.1. Wynik z odsetek	9,0	3,5	2,5	2,1	1,7	1,0	0,7	20,5
Lokaty terminowe	0,8	0,7	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	2,0
Transakcje <i>reverse repo</i>	1,0	0,8	0,7	0,2	0,1	0,0	0,0	2,8
Transakcje <i>repo</i>	-1,0	-0,7	-0,6	-0,2	-0,1	0,0	0,0	-2,6
Dłużne papiery wartościowe	8,1	2,8	2,4	2,1	1,6	0,7	0,5	18,4
RZiS.2. Wynik z operacji finansowych	-0,4	0,4	-0,7	-0,2	-0,4	-0,2	0,0	-1,6
Zrealizowane różnice cenowe	-0,3	0,5	-0,6	-0,2	-0,4	-0,1	0,0	-1,1
Koszty niezrealizowane z wyceny cenowej	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,2	0,0	-0,5
Wynik finansowy za rok obrotowy	8,6	4,0	1,8	1,9	1,3	0,7	0,7	18,9
2022	USD*	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Razem
RZiS.1. Wynik z odsetek	3,3	-0,1	0,8	0,9	0,8	0,5	0,4	6,5
Lokaty terminowe	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,3
Transakcje <i>reverse repo</i>	0,1	0,0	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	0,4
Transakcje <i>repo</i>	-0,1	0,0	-0,1	0,0	-0,1	0,0	0,0	-0,3
Dłużne papiery wartościowe	3,2	-0,2	0,7	0,9	0,8	0,4	0,3	6,1
RZiS.2. Wynik z operacji finansowych	-14,2	-8,1	-4,5	-2,7	-3,6	-1,3	-0,9	-35,2
Zrealizowane różnice cenowe	-4,2	-1,6	-1,3	-0,8	-1,5	-0,3	-0,2	-9,9
Koszty niezrealizowane z wyceny cenowej	-9,9	-6,6	-3,2	-1,9	-2,1	-1,0	-0,7	-25,3
Wynik finansowy za rok obrotowy	-10,9	-8,3	-3,8	-1,8	-2,8	-0,8	-0,5	-28,8
Zmiana wyniku finansowego roku bieżącego	19,4	12,3	5,5	3,7	4,0	1,5	1,2	47,7

* Uwzględniono również odsetki od lokat terminowych w złocie, które są naliczane i wypłacane w USD.

Głównymi przyczynami wzrostu wyniku zarządzania rezerwami dewizowymi w 2023 r. w porównaniu z poprzednim rokiem były: wyższa średnioroczna rentowność papierów wartościowych na rynkach zagranicznych, towarzysząca zacieśnieniu polityki pieniężnej przez główne banki centralne w warunkach inflacji, oraz wzrost zagranicznych indeksów giełdowych. Uwarunkowania rynkowe przełożyły się na wzrost wyniku z odsetek od posiadanych przez NBP dłużnych papierów wartościowych oraz lokat, a także dodatni wynik inwestycji w *equity index futures*.

15.3.2. Różnice kursowe walut obcych i cen złota oraz aktualizacja rezerwy kursowej

Wpływ zmian kursów walut obcych i cen złota na wynik finansowy NBP zależy od kształtowania się kursu złotego do walut obcych i ceny złota zarówno w trakcie roku (zrealizowane różnice), jak i na dzień bilansowy (niezrealizowane różnice z wyceny zasobów walut obcych i złota). Zrealizowane różnice kursowe są prezentowane w wyniku z operacji finansowych. Na koniec roku wpływ na wynik finansowy NBP z tytułu posiadanych walut obcych jest

jednak asymetryczny, podobnie jak w przypadku wyceny dłużnych papierów wartościowych. Ujemne różnice z wyceny kursowej walut obcych i cen złota (koszty niezrealizowane) pomniejszają wynik z operacji finansowych. Z kolei dodatnie różnice (przychody niezrealizowane) zwiększają kapitał NBP i nie są ujmowane w wyniku finansowym NBP.

Różnice kursowe są najbardziej zmiennym elementem wyniku finansowego NBP. Wynik z tytułu zrealizowanych różnic kursowych walut obcych i złota w 2023 r. dotyczył głównie transakcji sprzedaży USD, EUR, GBP, CAD, AUD, NOK i NZD. W porównaniu z poprzednim rokiem wynik ten spadł o 28,2 mld zł (107,7%), przede wszystkim na skutek ujemnej średniorocznej różnicy między kursem średnim NBP a średnim kosztem zasobu (dla EUR, GBP, CAD, AUD, NOK i NZD) oraz zmniejszenia się dodatniej różnicy dla USD, przy jednocześnie niższym wolumenie sprzedaży wszystkich podstawowych walut obcych.

Tabela 15.12. Różnice kursowe walut obcych i złota oraz wynik z tytułu rezerwy kursowej w 2023 i 2022 r. (w mld zł)

2023	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Złoto	Pozostałe	Razem
RZiS.2. Wynik z operacji finansowych	-5,4	-6,7	-3,7	-4,7	-4,6	-4,1	-1,8	0,0	0,0	-15,9
Różnice kursowe	-5,4	-6,7	-3,7	-4,7	-4,6	-4,1	-1,8	0,0	0,0	-31,0
– zrealizowane różnice kursowe	2,5	-1,0	-0,3	-0,5	-0,9	-1,5	-0,9	0,0	0,0	-2,7
– koszty niezrealizowane z wyceny kursowej	-7,9	-5,6	-3,4	-4,2	-3,6	-2,6	-0,9	0,0	0,0	-28,2
Wynik z tytułu aktualizacji rezerwy na ryzyko kursowe										15,1
2022	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Złoto	Pozostałe	Razem
RZiS.2. Wynik z operacji finansowych	14,5	2,2	1,9	0,9	2,2	0,8	0,3	0,3	0,9	25,5
Różnice kursowe	14,5	2,2	1,9	0,9	2,2	0,8	0,3	0,3	0,9	24,0
– zrealizowane różnice kursowe	14,5	2,2	1,9	1,9	2,2	1,2	0,5	0,3	0,9	25,5
– koszty niezrealizowane z wyceny kursowej	0,0	0,0	0,0	-1,0	0,0	-0,3	-0,1	0,0	0,0	-1,4
Wynik z tytułu aktualizacji rezerwy na ryzyko kursowe										1,4
Zmiana wyniku z operacji finansowych	-19,8	-8,9	-5,6	-5,6	-6,8	-5,0	-2,1	-0,3	-0,9	-41,4

Rezerwa kursowa zabezpiecza bank centralny przed materializacją ryzyka kursowego i jej negatywnym wpływem na wynik finansowy (niekorzystny wpływ na wartość aktywów w walutach obcych ma aprecjacja kursu złotego). W 2023 r. aprecjacja złotego do podstawowych walut obcych⁹ wyniosła: USD – 10,6%, EUR – 7,3%, GBP – 5,6%, CAD – 8,6%, AUD – 10,4%, NOK – 13,3%, NZD – 10,9%. NBP rozwiązał w całości rezerwę kursową, w kwocie 15,1 mld zł, na pokrycie kosztów z niezrealizowanych różnic kursowych.

⁹ Liczona przez porównanie kursów średnich NBP walut obcych na 31 grudnia 2023 i 31 grudnia 2022 r.

15.3.3. Wynik z tytułu prowadzonej polityki pieniężnej

Głównym instrumentem prowadzonej polityki pieniężnej w warunkach nadpłynności krajowego sektora bankowego były bony pieniężne. W związku z emisją bonów pieniężnych NBP ponosi koszty dyskonta (są one prezentowane w wyniku z odsetek). Poziom kosztów prowadzonej polityki pieniężnej zależy głównie od nadpłynności sektora bankowego oraz poziomu stóp procentowych, stopy rezerwy obowiązkowej i stopy jej oprocentowania, ustalanych przez Radę Polityki Pieniężnej. Skutkiem działań zmniejszających negatywny wpływ pandemii COVID-19, prowadzonych przez NBP w latach 2020–2021, był natomiast dodatni wynik z odsetek od skupionych dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej (odsetki, dyskonto i premia).

Tabela 15.13. Wynik z tytułu prowadzonej polityki pieniężnej w 2023 i 2022 r. (w mld zł)

	2023	2022	Zmiana
RZiS.1. Wynik z odsetek	-20,6	-12,0	-8,7
Bony pieniężne	-18,1	-10,4	-7,7
Rezerwa obowiązkowa	-4,4	-3,2	-1,2
Depozyt na koniec dnia	-0,3	-0,4	0,1
Dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej	2,2	2,2	0,0
Inne	0,0	-0,1	0,1

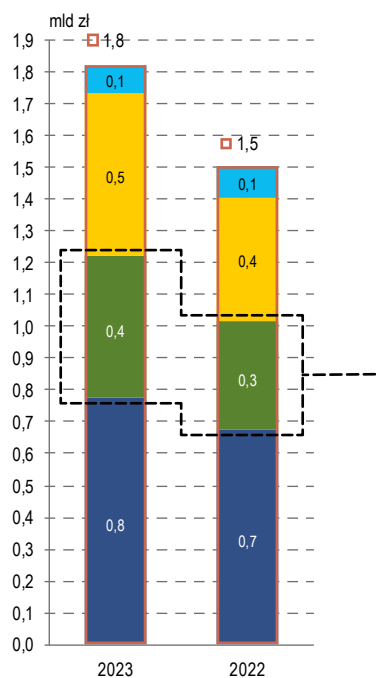
W 2023 r. NBP osiągnął ujemny wynik z tytułu prowadzonej polityki pieniężnej. Spadek wyniku w porównaniu z poprzednim rokiem wiązał się przede wszystkim z rosnącymi kosztami dyskonta od wyemitowanych przez NBP bonów pieniężnych oraz wyższymi kosztami odsetek od środków rezerwy obowiązkowej (na skutek wzrostu średniorocznego poziomu wyemitowanych bonów pieniężnych oraz stóp procentowych NBP, a także wyższego średniorocznego poziomu rezerwy obowiązkowej w 2023 r.).

15.3.4. Koszty działania i amortyzacji

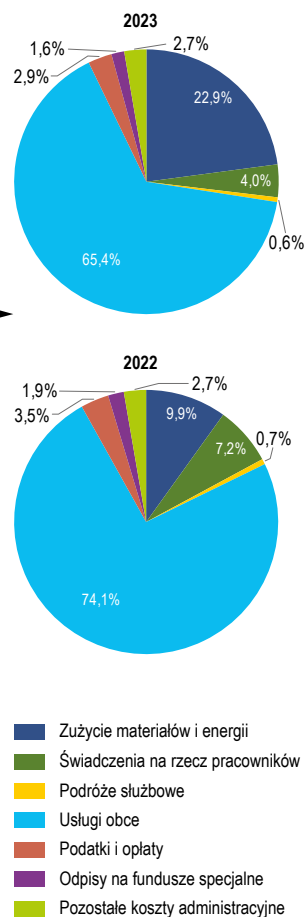
W 2023 r. NBP odnotował wzrost kosztów działania i amortyzacji o 0,3 mld zł (21,5%) w stosunku do 2022 r. Było to związane m.in. ze wzrostem kosztów emisji znaków pieniężnych (tj. kosztów produkcji banknotów i monet), kosztów administracyjnych oraz kosztów wynagrodzeń zgodnie z przyjętą polityką kadrowo-płacową. Koszty emisji znaków pieniężnych zależą przede wszystkim od liczby zamówionych banknotów i monet oraz cen ich zakupu, a także od kosztów zakupu kruszcu do produkcji monet.

Wykres 15.10. Struktura kosztów działania i amortyzacji w 2023 i 2022 r.

Wykres 15.11. Struktura kosztów administracyjnych w 2023 i 2022 r.

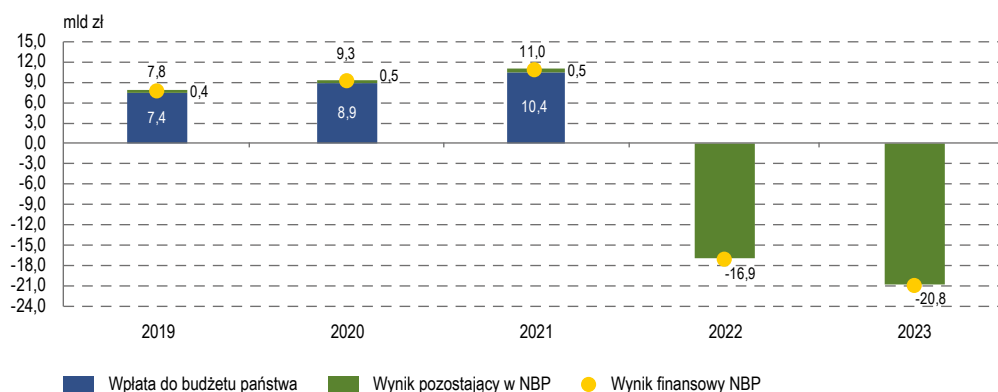
- RZIS.6. Koszty wynagrodzeń
- RZIS.7. Koszty administracyjne
- RZIS.9. Koszty emisji banknotów i monet
- RZIS.8. Koszty amortyzacji
- Koszty działania i amortyzacji

- Zużycie materiałów i energii
- Świadczenia na rzecz pracowników
- Podróże służbowe
- Usługi obce
- Podatki i opłaty
- Odpisy na fundusze specjalne
- Pozostałe koszty administracyjne

15.3.5. Podział wyniku finansowego oraz wpłata z zysku do budżetu państwa

Wynik finansowy NBP za 2023 r. był ujemny i wyniósł -20,8 mld zł. Strata za 2023 r. powiększy niepokrytą stratę z lat ubiegłych wykazywaną w kapitale NBP w pozycji Strata z lat ubiegłych.

Wykres 15.12. Wynik finansowy i wpłata z zysku do budżetu państwa w latach 2019–2023

Uwaga: wynik podany za dany rok; wpłata do budżetu państwa jest dokonywana w kolejnym roku, po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego NBP przez Radę Ministrów.

Renta mennicza

Z emisją pieniądza gotówkowego wiążą się koszty zakupu banknotów i monet. W przeciwieństwie do innych zobowiązań NBP zobowiązanie z tytułu emisji pieniądza nie podlega oprocentowaniu, a tym samym nie generuje dla NBP kosztów z tytułu odsetek. Pozyskane w zamian aktywa finansowe są natomiast źródłem określonych przychodów dla NBP.

Przychody osiągnięte z aktywów, których źródłem finansowania jest zobowiązanie z tytułu wyemitowanego pieniądza gotówkowego, pomniejszone o koszty emisji, nazywa się rentą menniczą. Stanowią one dochód z emisji pieniądza (*seigniorage*).

Głównym składnikiem aktywów NBP są rezerwy dewizowe (w tym złoto), a od 2020 r. również dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej. Z tego względu można przyjąć w uproszczeniu, że dochodem z emisji pieniądza będzie część wyniku zarządzania rezerwami dewizowymi, w tym z różnic kursowych, oraz wyniku z tytułu dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej, odpowiadająca udziałowi zobowiązań z tytułu emisji pieniądza w sumie aktywów NBP, pomniejszona o koszty emisji znaków pieniężnych. W 2023 r. tak oszacowana renta mennicza wyniosła -3,1 mld zł (-1,2 mld zł w 2022 r.).

15.3.6. Rachunek zysków i strat NBP – zestawienie pięcioletnie

Na kwotę wyniku finansowego NBP największy wpływ mają rezerwy dewizowe oraz stopy zwrotu z ich inwestowania (z uwzględnieniem kursów walut obcych), jak też wielkość operacji polityki pieniężnej i krajowe stopy procentowe. Zmiany wyniku finansowego najczęściej są spowodowane wahaniami kursów walut obcych względem złotego. Ponadto wpływają na nie zmiany rentowności dłużnych papierów wartościowych na rynkach zagranicznych oraz poziom krajowych stóp procentowych.

Tabela 15.14. Rachunek zysków i strat NBP w latach 2019–2023 (w mld zł)

	2023	2022	2021	2020	2019
RZIS.1. Wynik z odsetek	-1,6	-5,8	2,3	3,1	3,3
RZIS.2. Wynik z operacji finansowych	-17,5	-9,8	9,9	7,3	5,6
RZIS.3. Wynik z prowizji i opłat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RZIS.4. Przychody z akcji i udziałów	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RZIS.5. Pozostałe przychody	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
RZiS.A. Wynik ogółem	-19,0	-15,4	12,4	10,6	9,0
RZIS.6. Koszty wynagrodzeń	-0,8	-0,7	-0,6	-0,6	-0,6
RZIS.7. Koszty administracyjne	-0,4	-0,3	-0,3	-0,2	-0,3
RZIS.8. Koszty amortyzacji	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
RZIS.9. Koszty emisji banknotów i monet	-0,5	-0,4	-0,4	-0,3	-0,3
RZIS.10. Pozostałe koszty	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RZiS.B. Wynik finansowy za rok obrotowy	-20,8	-16,9	11,0	9,3	7,8

Załącznik 1

Wybrane dane makroekonomiczne i finansowe

Wybrane dane makroekonomiczne i finansowe

Tabela Z1. PKB i jego komponenty w latach 2014–2022

	2023		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2023				
	Ceny bieżące (mld zł)	proc. PKB	Roczna dynamika (w proc., ceny stałe roku poprzedniego)										I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.
PKB	3 410,1	100,0	4,4	3,0	5,1	5,9	4,4	-2,0	6,9	5,6	0,2	-0,4	-0,6	0,5	1,0	
Popyt krajowy	3 202,4	93,9	3,9	2,2	5,4	6,3	3,3	-2,7	8,5	5,2	-3,2	-4,8	-2,6	-4,1	-1,5	
Spożycie	2 586,6	75,9	3,5	3,3	5,4	4,4	4,1	-1,5	5,8	4,3	-0,1	-1,6	-1,9	1,2	2,0	
Spożycie gospodarstw domowych	1 917,6	56,2	3,8	3,6	6,3	4,4	3,5	-3,6	6,2	5,4	-1,0	-1,8	-2,9	0,8	0,0	
Akumulacja	615,8	18,1	5,6	-1,7	5,6	13,8	0,5	-7,5	19,4	8,5	-14,1	-17,8	-5,6	-22,9	-10,3	
Nakłady brutto na środki trwałe	605,7	17,8	6,9	-7,6	1,6	12,6	6,2	-2,3	1,2	2,7	13,1	6,0	16,5	11,3	15,8	
Eksport	1 971,5	57,8	6,6	9,0	9,0	6,8	5,3	-1,1	12,3	7,4	3,4	6,0	-0,6	4,5	3,6	
Import	1 763,8	51,7	5,6	7,7	9,9	7,5	3,2	-2,4	16,1	6,8	-2,0	-1,0	-3,5	-2,9	-0,5	
Wartość dodana	3 081,0	90,3	4,5	2,8	5,0	5,9	4,3	-2,0	6,6	5,9	1,2	0,8	1,0	1,1	1,7	
Przemysł	777,5	22,8	4,2	4,5	1,9	5,0	4,7	-3,5	0,0	8,2	-0,2	-0,8	-1,0	-1,9	2,1	
Budownictwo	200,4	5,9	11,6	-5,0	-1,2	8,5	-0,8	-8,0	8,7	5,3	3,6	2,0	3,2	2,6	5,7	
Usługi rynkowe i rolnictwo	1 644,2	48,2	5,0	3,8	8,2	6,1	5,4	-2,0	9,0	7,0	0,8	0,9	0,8	1,5	0,2	
Usługi nierynkowe	458,9	13,5	-0,4	1,0	2,8	5,6	2,7	3,5	8,3	-1,3	3,7	3,2	3,7	3,7	4,2	
Wkład do rocznej dynamiki PKB (w pkt proc., ceny stałe roku poprzedniego)																
Popyt krajowy	-	-	3,9	2,2	5,2	6,1	3,2	-2,6	8,0	5,0	-3,1	-4,8	-2,5	-4,0	-1,4	
Spożycie	-	-	2,7	2,6	4,1	3,3	3,1	-1,1	4,4	3,2	0,0	-1,3	-1,5	0,9	1,4	
Spożycie gospodarstw domowych	-	-	2,3	2,1	3,6	2,5	2,0	-2,0	3,4	3,0	-0,5	-1,1	-1,7	0,5	0,0	
Akumulacja	-	-	1,2	-0,4	1,1	2,7	0,1	-1,5	3,6	1,8	-3,1	-3,5	-1,0	-4,9	-2,8	
Nakłady brutto na środki trwałe	-	-	1,4	-1,6	0,3	2,2	1,2	-0,4	0,2	0,4	2,1	0,8	2,3	1,8	3,6	
Eksport netto	-	-	0,5	0,8	-0,1	-0,2	1,2	0,6	-1,1	0,6	3,3	4,4	1,9	4,5	2,4	
Wkład do rocznej dynamiki wartości dodanej (w pkt proc., ceny stałe roku poprzedniego)																
Przemysł	-	-	1,1	1,2	0,5	1,3	1,2	-0,9	0,0	2,1	0,0	-0,2	-0,2	-0,4	0,6	
Budownictwo	-	-	0,9	-0,4	-0,1	0,6	-0,1	-0,6	0,6	0,3	0,2	0,1	0,2	0,2	0,4	
Usługi rynkowe i rolnictwo	-	-	2,5	1,9	4,2	3,2	2,8	-1,1	4,7	3,6	0,4	0,4	0,5	0,8	0,1	
Usługi nierynkowe	-	-	-0,1	0,2	0,4	0,8	0,4	0,5	1,3	-0,2	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	

Uwagi: Usługi rynkowe i rolnictwo obejmują sekcje A, G–N i R–U klasyfikacji PKD: rolnictwo, handel, transport, zakwaterowanie i gastronomię, informację i komunikację, działalność finansową i ubezpieczeniową, obsługę rynku nieruchomości, działalność profesjonalną, naukową i techniczną, administrowanie i działalność wspierającą, kulturę, rozrywkę i rekreację, pozostałą działalność usługową, działalność gospodarstw domowych oraz organizacje i zespoły eksterytorialne.

Usługi nierynkowe obejmują sekcje O, P i Q klasyfikacji PKD: administrację publiczną i obronę narodową, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, edukację, a także ochronę zdrowotną i pomoc społeczną. Wkłady do dynamiki PKB i dynamiki wartości dodanej mogą nie sumować się do łącznej dynamiki PKB i dynamiki wartości dodanej ze względu na zaokrąglenia.

Źródło: dane GUS, obliczenia NBP.

Tabela Z2. Roczna dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz wkład głównych grup do rocznej dynamiki CPI

	Wagi 2023 proc.	Roczna dynamika (w proc.)													
		2023												średnio w 2023 r.	średnio w 2022 r.
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
CPI	100,0	16,6	18,4	16,1	14,7	13,0	11,5	10,8	10,1	8,2	6,6	6,6	6,2	11,4	14,4
Inflacja bazowa	54,8	11,7	12,0	12,3	12,2	11,5	11,1	10,6	10,0	8,4	8,0	7,3	6,9	10,1	9,1
Towary nieżywnościowe	29,6	10,4	10,8	11,5	11,2	10,8	10,5	10,0	9,0	7,3	6,9	6,3	5,7	9,1	7,5
Usługi	25,1	13,3	13,3	13,3	13,3	12,3	11,7	11,3	11,1	9,7	9,3	8,6	8,2	11,2	11,2
Żywność i napoje bezalkoholowe	27,0	20,6	24,0	24,0	19,7	18,9	17,8	15,6	12,7	10,4	8,0	7,3	6,0	15,1	15,4
Przetworzona	15,0	22,0	24,3	24,7	22,3	20,5	18,6	16,2	12,7	11,0	8,6	7,0	5,7	15,7	16,3
Nieprzetworzona	12,0	18,9	23,6	23,1	16,6	16,9	16,8	14,9	12,7	9,6	7,3	7,7	6,3	14,3	14,4
Energia	18,3	26,0	31,0	16,4	14,9	9,2	3,9	4,5	6,8	4,1	0,4	3,2	4,3	9,8	29,9
Nośniki energii	11,7	29,7	31,1	26,0	23,5	20,4	18,0	16,8	13,9	9,9	8,3	7,9	9,8	17,5	32,5
Energia elektryczna	4,2	23,1	22,4	22,4	22,4	22,3	22,3	22,3	22,3	19,5	19,5	19,5	19,5	21,4	4,9
Gaz	2,8	16,1	23,7	15,9	15,3	14,6	14,4	14,9	15,1	14,8	15,2	15,3	15,6	15,9	39,3
Opał	2,5	60,5	53,6	32,4	19,6	4,8	-4,7	-8,7	-17,5	-23,6	-25,5	-25,3	-19,7	-2,2	104,1
Energia ciepła	2,3	36,3	40,0	40,7	40,3	40,6	40,2	38,3	36,1	30,7	24,1	20,6	19,7	33,3	16,5
Paliwa	6,5	18,8	30,8	0,2	-0,1	-9,5	-18,0	-15,5	-6,1	-7,0	-14,4	-5,7	-6,0	-4,0	25,2
Według 12 grup COICOP															
Żywność i napoje bezalkoholowe	27,0	20,6	24,0	24,0	19,7	18,9	17,8	15,6	12,7	10,4	8,0	7,3	6,0	15,1	15,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	5,7	9,8	11,1	12,0	12,4	12,5	12,4	11,5	11,1	10,5	10,1	9,9	9,5	11,1	7,4
Odzież i obuwie	4,3	6,5	6,6	7,7	8,1	7,4	7,9	6,9	6,7	4,3	4,4	4,7	3,3	6,2	5,2
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	19,6	21,6	22,7	19,6	18,2	16,1	14,6	13,8	12,0	9,5	8,3	8,1	9,2	14,3	22,8
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	5,3	13,8	13,4	14,4	13,4	12,4	11,0	10,6	9,4	8,1	7,5	5,9	5,8	10,4	10,5
Zdrowie	5,7	10,7	10,1	9,5	9,5	10,0	9,9	9,8	9,7	6,1	5,4	5,5	5,2	8,4	7,1
Transport	10,0	16,5	23,7	3,9	4,6	-3,2	-9,7	-8,5	-1,7	-2,8	-7,9	-2,2	-2,8	0,1	19,9
Łączność	4,5	6,3	7,8	9,4	9,4	9,3	9,1	9,2	9,3	7,6	9,0	6,7	6,7	8,3	4,1
Rekreacja i kultura	6,2	16,7	16,0	16,4	14,9	13,3	12,4	12,1	10,9	8,6	7,5	6,5	5,5	11,6	11,3
Edukacja	1,2	13,9	14,0	14,1	13,8	13,7	13,7	13,6	13,5	11,1	10,5	10,4	10,3	12,6	8,7
Restauracje i hotele	5,1	17,6	17,2	16,9	16,2	15,0	14,4	13,8	13,3	12,0	11,1	10,3	9,9	13,8	15,6
Inne towary i usługi	5,5	11,9	12,8	13,8	13,5	13,8	13,4	13,4	11,4	10,0	9,4	8,5	8,2	11,6	9,3

Tabela Z2. Roczna dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz wkład głównych grup do rocznej dynamiki CPI, cd.

	Wagi 2023 proc.	Wkład do rocznej dynamiki CPI (w pkt proc.)													średnio w 2023 r.	średnio w 2022 r.
		2023														
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII			
CPI	100,0	16,6	18,4	16,1	14,7	13,0	11,5	10,8	10,1	8,2	6,6	6,6	6,2	11,4	14,4	
Inflacja bazowa	54,8	6,5	6,8	6,8	6,7	6,3	6,0	5,8	5,5	4,6	4,3	4,0	3,7	5,5	5,1	
Towary	29,6	3,1	3,3	3,4	3,3	3,2	3,1	2,9	2,6	2,1	2,0	1,8	1,7	2,7	2,4	
Usługi	25,1	3,4	3,4	3,4	3,4	3,1	2,9	2,8	2,8	2,4	2,3	2,1	2,0	2,8	2,7	
Żywność i napoje bezalkoholowe	27,0	5,5	6,4	6,3	5,3	5,1	4,7	4,2	3,4	2,8	2,2	2,0	1,7	4,1	4,1	
Przetworzona	15,0	3,3	3,6	3,6	3,3	3,0	2,7	2,4	1,9	1,7	1,3	1,1	0,9	2,4	2,3	
Nieprzetworzona	12,0	2,3	2,8	2,7	2,1	2,1	2,0	1,8	1,5	1,1	0,9	0,9	0,8	1,7	1,8	
Energia	18,3	4,6	5,3	3,0	2,7	1,7	0,8	0,8	1,3	0,8	0,1	0,6	0,8	1,8	5,1	
Nośniki energii	11,7	3,4	3,6	3,0	2,7	2,4	2,1	2,0	1,7	1,2	1,0	0,9	1,1	2,1	3,6	
Energia elektryczna	4,2	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,2	
Gaz	2,8	0,5	0,7	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,9	
Opał	2,5	1,1	1,0	0,6	0,4	0,1	-0,1	-0,2	-0,5	-0,7	-0,8	-0,7	-0,5	-0,1	2,1	
Energia ciepła	2,3	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	0,7	0,6	0,5	0,5	0,8	0,4	
Paliwa	6,5	1,1	1,7	0,0	0,0	-0,7	-1,3	-1,1	-0,4	-0,4	-0,9	-0,4	-0,4	-0,3	1,5	
Według 12 grup COICOP																
Żywność i napoje bezalkoholowe	27,0	5,5	6,4	6,3	5,3	5,1	4,7	4,2	3,4	2,8	2,2	2,0	1,7	4,1	4,1	
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	5,7	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,6	0,5	
Odzież i obuwie	4,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1	0,3	0,2	
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	19,6	4,3	4,5	3,8	3,5	3,1	2,8	2,7	2,4	1,9	1,7	1,6	1,8	2,8	4,4	
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	5,3	0,7	0,7	0,8	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,5	0,6	
Zdrowie	5,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,3	0,3	0,3	0,3	0,5	0,4	
Transport	10,0	1,6	2,1	0,4	0,5	-0,3	-1,0	-0,9	-0,2	-0,3	-0,8	-0,2	-0,3	0,0	1,9	
Łączność	4,5	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,4	0,2	
Rekreacja i kultura	6,2	1,0	1,0	1,0	0,9	0,8	0,8	0,8	0,7	0,5	0,5	0,4	0,3	0,7	0,7	
Edukacja	1,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	
Restauracje i hotele	5,1	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5	0,7	0,7	
Inne towary i usługi	5,5	0,7	0,7	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,5	0,5	0,5	0,4	0,6	0,5	

Uwaga: podana w tabeli inflacja bazowa oznacza inflację CPI po wyłączeniu cen żywności i energii.

Źródło: dane GUS i obliczenia NBP na podstawie danych GUS.

Tabela Z3. Bilans płatniczy w latach 2015–2023 (w mln zł)

Bilans płatniczy	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rachunek bieżący	-22 796	-18 603	-22 366	-41 151	-5 447	57 451	-34 122	-73 565	53 723
Saldo obrotów towarowych	-8 766	-5 812	-20 464	-47 990	-18 733	31 444	-35 439	-113 792	28 531
Saldo usług	46 177	60 792	76 745	91 420	103 444	101 991	122 298	171 082	179 985
Saldo dochodów pierwotnych	-67 310	-71 884	-84 041	-89 638	-95 598	-88 791	-119 231	-121 025	-143 440
Saldo dochodów wtórnych	7 103	-1 699	5 394	5 057	5 440	12 807	-1 750	-9 830	-11 353
Rachunek kapitałowy	46 826	17 882	22 313	34 135	38 170	41 456	19 133	15 582	6 170
Rachunek finansowy	8 610	14 216	-9 509	-1 455	22 707	80 099	-11 998	-54 945	43 576
Saldo inwestycji bezpośrednich	-40 303	-14 092	-29 796	-60 293	-46 818	-55 076	-100 377	-111 659	-77 123
Saldo inwestycji portfelowych	16 752	-14 247	-17 162	15 998	46 508	29 424	45 177	-12 276	20 158
Saldo pozostałych inwestycji	32 709	-47 479	72 257	21 038	-11 177	37 794	-15 620	10 142	1 929
Pochodne instrumenty finansowe	-3 664	766	-4 256	-4 760	-5 364	-4 253	-13 671	-2 358	11 737
Oficjalne aktywa rezerwowe	3 116	89 268	-30 552	26 562	39 558	72 210	72 493	61 206	86 875
Saldo błędów i opuszczeń	-15 420	14 937	-9 456	5 561	-10 016	-18 808	2 991	3 038	-16 317

Źródło: dane NBP.

Tabela Z4. Wybrane wskaźniki nierównowagi zewnętrznej w latach 2015–2023

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Saldo obrotów bieżących/PKB (w proc.)	-1,3	-1,0	-1,1	-1,9	-0,2	2,5	-1,3	-2,4	1,6
Saldo obrotów bieżących i kapitałowych/PKB (w proc.)	1,3	0,0	0,0	-0,3	1,4	4,2	-0,6	-1,9	1,8
Saldo obrotów towarowych i usług/PKB (w proc.)	2,1	3,0	2,8	2,0	3,7	5,7	3,3	1,9	6,1
Oficjalne aktywa rezerwowe (w miesiącach importu towarów i usług)	5,4	6,5	4,8	4,9	5,2	6,3	5,7	4,7	5,2
Zadłużenie zagraniczne brutto/PKB (w proc.)	72,0	76,7	67,3	64,2	58,9	60,7	56,5	53,0	49,3
Międzynarodowa pozycja inwestycyjna netto/PKB (w proc.)	-60,6	-59,7	-60,3	-54,7	-48,8	-43,9	-39,8	-33,3	-31,4

Źródło: dane NBP i GUS, obliczenia NBP.

Tabela Z5. Agregat monetarny M3 (stan na koniec roku w mln zł)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Pieniądz M3	1 154 993	1 265 662	1 324 369	1 446 093	1 565 575	1 822 728	1 984 816	2 091 255	2 268 269
Operacje z przyrzeczeniem odkupu	7 267	6 239	6 478	11 240	6 809	2 836	5 821	4 920	5 387
Emisja dłużnych papierów wartościowych z terminem pierwotnym do 2 lat włącznie	2 467	3 211	5 043	6 620	6 117	5 143	4 498	8 087	3 539
Emisja udziałów/jednostek uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pieniądz M2	1 145 259	1 256 212	1 312 847	1 428 233	1 552 648	1 814 749	1 974 497	2 078 248	2 259 343
Depozyty i inne zobowiązania do 2 lat włącznie	453 134	440 908	406 473	415 880	397 776	283 035	249 710	493 347	574 084
Gospodarstwa domowe	304 874	302 917	279 207	282 755	277 564	190 210	147 790	302 448	364 122
Pozostałe instytucje finansowe	30 516	23 244	22 190	24 489	26 225	19 600	18 283	30 825	40 010
Przedsiębiorstwa niefinansowe	103 365	99 234	88 269	87 586	82 830	65 214	74 747	138 282	150 705
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	7 022	7 251	7 515	7 779	7 373	3 886	3 178	7 287	10 012
Instytucje samorządowe	5 633	5 887	6 046	4 562	3 244	3 272	4 332	9 190	7 281
Fundusze zabezpieczenia społecznego	1 724	2 375	3 245	8 710	540	853	1 380	5 317	1 953
Pieniądz M1	692 124	815 304	906 375	1 012 353	1 154 872	1 531 714	1 724 787	1 584 901	1 685 260
Pieniądz gotówkowy w obiegu (poza kasami MIF)	149 716	174 401	184 486	203 212	224 073	306 809	340 406	353 708	362 604
Depozyty i inne zobowiązania bieżące	542 409	640 903	721 888	809 141	930 799	1 224 904	1 384 380	1 231 193	1 322 656
Gospodarstwa domowe	341 115	402 001	453 227	523 307	603 824	786 844	898 211	776 517	838 531
Pozostałe instytucje finansowe	20 302	25 899	31 589	32 800	26 065	31 196	37 769	33 564	37 867
Przedsiębiorstwa niefinansowe	145 975	169 753	187 139	199 722	233 409	311 223	340 367	325 017	353 568
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	12 518	14 912	16 426	18 290	19 471	25 717	28 311	28 174	28 961
Instytucje samorządowe	18 868	25 255	26 744	27 722	33 936	50 999	67 733	57 903	53 474
Fundusze zabezpieczenia społecznego	3 630	3 084	6 764	7 299	14 093	18 926	11 990	10 018	10 256

MIF – monetarne instytucje finansowe.

Źródło: dane NBP.

Tabela Z6. Czynniki kreacji pieniądza M3 (stan na koniec roku w mln zł)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aktywa zagraniczne netto	187 103	234 209	232 528	290 278	344 825	428 689	525 127	639 095	733 981
Aktywa zagraniczne	451 322	572 727	483 804	544 419	590 795	700 775	816 705	971 076	1 074 104
Pasywa zagraniczne	264 219	338 519	251 276	254 141	245 969	272 087	291 579	331 981	340 123
Należności	1 089 011	1 137 243	1 175 789	1 264 010	1 324 871	1 385 186	1 452 454	1 470 517	1 479 795
Kredyty i inne należności	1 029 145	1 076 440	1 113 993	1 197 892	1 259 552	1 262 829	1 327 636	1 346 044	1 345 547
Gospodarstwa domowe	632 523	665 062	676 362	723 233	766 334	789 087	826 552	794 280	776 600
Pozostałe instytucje finansowe	58 344	58 546	65 782	74 182	83 732	81 788	96 150	113 376	137 470
Przedsiębiorstwa niefinansowe	297 950	314 533	333 362	358 589	366 114	348 096	362 898	398 062	386 053
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	6 068	6 485	6 946	7 296	7 621	7 995	8 359	8 496	8 266
Instytucje samorządowe	34 260	31 814	31 541	34 592	35 750	35 863	33 676	31 829	37 157
Fundusze zabezpieczenia społecznego	0	0	0	0	0	0	0	0	0,252
Dłużne papiery wartościowe, w tym:	47 229	48 020	47 502	47 610	46 910	103 687	108 951	110 198	120 511
Pozostałe instytucje finansowe	2 359	3 959	3 496	3 500	3 164	61 781	66 655	65 696	71 654
Przedsiębiorstwa niefinansowe	26 100	25 423	24 941	22 584	19 637	16 529	17 090	16 456	13 070
Instytucje samorządowe	18 770	18 638	19 064	21 526	24 109	25 377	25 206	28 046	35 788
Akcje i pozostałe udziały kapitałowe oraz udziały/jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych niebędących funduszami rynku pieniężnego, w tym:	12 637	12 783	14 294	18 508	18 409	18 669	15 867	14 275	13 738
Pozostałe instytucje finansowe	10 381	10 601	12 070	15 676	15 882	16 252	13 702	12 426	12 254
Przedsiębiorstwa niefinansowe	2 256	2 182	2 222	2 831	2 526	2 416	2 158	1 848	1 453
Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego	201 343	253 371	268 824	275 697	310 283	411 635	388 064	341 747	414 236
Należności od instytucji rządowych szczebla centralnego, w tym:	239 787	311 159	321 398	346 352	383 746	533 733	536 411	504 185	580 275
Kredyty	1 142	961	1 011	1 043	1 127	1 287	1 614	1 625	1 897
Dłużne papiery wartościowe	193 333	259 586	267 216	293 297	331 138	475 229	475 925	438 982	514 442
Zobowiązania wobec instytucji rządowych szczebla centralnego	38 444	57 788	52 574	70 655	73 464	122 099	148 347	162 438	166 039
Długoterminowe zobowiązania finansowe	359 605	389 984	374 963	407 306	438 021	505 957	501 988	487 265	516 552
Depozyty i inne zobowiązania powyżej 2 lat	22 001	25 189	25 784	25 676	28 812	28 956	26 039	26 771	27 105
Gospodarstwa domowe	16 552	19 839	21 344	21 836	25 362	25 549	23 334	24 605	25 015
Pozostałe instytucje finansowe	4 624	4 452	3 483	2 939	2 541	2 312	1 243	630	516
Przedsiębiorstwa niefinansowe	733	777	789	772	784	948	1 311	1 376	1 453
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	68	102	144	100	100	118	126	137	94
Instytucje samorządowe	25	19	24	29	26	28	25	23	26
Fundusze ubezpieczeń społecznych	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Emisja dłużnych papierów wartościowych z terminem pierwotnym powyżej 2 lat	43 879	53 782	69 762	72 267	78 530	106 207	117 215	124 363	150 766
Kapitał i rezerwy	293 725	311 013	279 417	309 363	330 679	370 794	358 733	336 131	338 681
Aktywa trwale (bez aktywów finansowych)	51 475	52 610	53 221	54 777	61 958	65 391	65 037	66 972	71 471
Saldo pozostałych pozycji netto	-14 334	-21 788	-31 031	-31 364	-38 341	37 785	56 121	60 190	85 338

Źródło: dane NBP.

Załącznik 2

Lista wybranych publikacji pracowników NBP

Lista wybranych publikacji pracowników NBP

W czasopiśmie z tzw. listy filadelfijskiej ukazały się:

- Damian Stelmasiak, Karol Szafranek, Paweł Macias, Aneta Błażejowska, *Online food prices and shocks to product availability since Covid-19*, „Applied Economics Letters”, publikacja online.
- Aleksandra Hałka, Agnieszka Leszczyńska-Paczesna, *Inflation measurement in times of large consumption shifts: evidence of the CPI bias from Poland*, „Acta Oeconomica: Periodical of the Hungarian Academy of Sciences”, 73(3).
- Natalia Nehrebecka, *Distribution of credit-risk concentration in particular sectors of the economy, and economic capital before and during the COVID-19 pandemic*, „Economic Change and Restructuring”, 56(1), s. 129–158.
- Marcin Bielecki, Michał Brzoza-Brzezina, Marcin Kolasa, *Demographics, Monetary Policy, and the Zero Lower Bound*, „Journal of Money, Credit and Banking”, 55(7), s. 1857–1887.
- Michał Gradzewicz, Jakub Mućk, *Globalisation and the fall of markups*, „The World Economy”, publikacja online.

W serii wydawniczej *Materiały i Studia* ukazały się:

- *Mechanizm transmisji polityki pieniężnej w Polsce. Stan wiedzy w 2023 roku*, pod red.: Magdy Ciżkowicz-Pękały, Andrzeja Kocięckiego, Tomasza Łyziaka, Mateusza Pipienia, Ewy Stanisławskiej.
- Arkadiusz Jan Derkacz, Artur Gajda, *Preferencje najemców mieszkań w Polsce. Raport z badania pilotażowego*.

W serii wydawniczej *NBP Working Papers* ukazały się:

- Aarti Singh, Jacek Suda, Anastasia Zervou, *Heterogeneous labor market response to monetary policy: small versus large firms*.
- Jan A. Baran, *Labour quality growth in Poland*.
- Karol Szafranek, Grzegorz Szafranski, Agnieszka Leszczyńska-Paczesna, *Inflation returns. Revisiting the role of external and domestic shocks with Bayesian structural VAR*.
- Mariusz Kapuściński, *Interest rate pass-through to risk-free rates in Poland*.
- Mariusz Kapuściński, *Updated estimates of the role of the bank lending channel in monetary policy transmission in Poland*.

- Jakub Mućk, Łukasz Postek, *Supply chains shocks and inflation in Europe*.
- Marcin Borsuk, Nicolas Eugster, Paul-Olivier Klein, Oskar Kowalewski, *Family firms and carbon emissions*.
- Krzysztof Kruszewski, Mikołaj Szadkowski, *In search of accounting principles for the central bank*.
- Jacek Kotłowski, *The role of central bank forecasts in uncertain times*.
- Marcin Bielecki, Aneta Błażejowska, Michał Brzoza-Brzezina, Kamila Kuziemska-Pawlak, Grzegorz Szafranski, *Estimates and projections of the natural rate of interest for Poland and the euro area*.
- *Monetary policy transmission mechanism in Poland. What do we know in 2023?*, pod. red.: Magdy Ciżkowicz-Pękały, Andrzeja Kocięckiego, Tomasza Łyziaka, Mateusza Pipienia, Ewy Stanisławskiej.

Inne publikacje naukowe:

- Anna Dobrzańska, *Restrukturyzacja i uporządkowana likwidacja zakładów ubezpieczeń w prawie krajowym Państw Członkowskich UE – analiza porównawcza*, „Prace i Studia Kolegium Zarządzania i Finansów”, zeszyt 189, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, s. 147–163.
- Aneta Kosztowniak, *Changes in the lending activity of banks in Poland, including the portfolio of non-financial corporate loans. Data science in central banking: applications and tools*, „IFC Bulletin”, 59, Irving Fischer Committee on Central Bank Statistics, BIS.
- Aneta Kosztowniak, *What should be the optimal financial structure of the FDI inflows to Poland in stimulating growth processes? Data science in central banking: applications and tools*, „IFC Bulletin”, 59, Irving Fischer Committee on Central Bank Statistics, BIS.
- Jarosław Michalewicz, *Fala kryzysowa w systemach bankowych USA i Szwajcarii w marcu 2023 roku*, „Bezpieczny Bank”, 91(2), s. 109–140.
- Marta Kightley, Jacek Suda, *The impact of monetary policy on employment in Poland through the lens of disaggregated data*, „BIS Papers”, 142, November 2023, s. 251–263.
- Lukas Henkel, Elisabeth Wieland, Aneta Błażejowska, Cristina Conflitti, Brian Fabo, Ludmila Fadejeva, Jana Jonckheere, Peter Karadi, Paweł Macias, Jan-Oliver Menz, Pascal Seiler, Karol Szafranek, *Price setting during the coronavirus (COVID-19) pandemic*, „ECB Occasional Paper Series”, 324.
- Georg Strasser, Elisabeth Wieland, Paweł Macias, Aneta Błażejowska, Karol Szafranek, David Wittekopf, Jörn Franke, Lukas Henkel, Chiara Osbat, *E-commerce and price setting: evidence from Europe*, „ECB Occasional Paper Series”, 320.

- Piotr Boguszewski, Katarzyna Puchalska, *Rola badań ankietowych przedsiębiorstw niefinansowych w warunkach niestandardowych wstrząsów ekonomicznych*, w: „Monitorowanie działalności gospodarczej. Gospodarka po pandemii Covid-19”, statystyki pod. red. naukową M. Radzikowskiego, Warszawa, SGH.
- Paweł Kowalewski, Dominik A. Skopiec, *Wzrost znaczenia złota w rezerwach dewizowych banków centralnych gospodarek wschodzących*, „Bank i Kredyt”, 54(3), s. 259–284.
- Paweł Kowalewski, Sayuri Shirai, *A quarter of a century of the BoJ's efforts to overcome liquidity trap*, „Bank i Kredyt”, 54(4), s. 335–364.
- Ilona Skibińska-Fabrowska, Małgorzata Czuchryta, Adrian Żak, *The relationship between payment inclusion and the demand for cash*, „Bank i Kredyt”, 54(4), s. 365–388.
- Paweł Kowalewski, Błażej Lepczyński, *Targeted Longer-Term Refinancing Operations – history and evolution from the perspective of commercial banks' ability to meet liquidity requirements*, „Bank i Kredyt”, 54(6), s. 577–606.

Załącznik 3

**Wyniki głosowań
członków Rady
Polityki Pieniężnej
nad wnioskami
i uchwałami**

Wyniki głosowań członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami

Poniżej zamieszczono wyniki głosowań członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami podjętymi w 2023 r.

Data	Przedmiot wniosku lub uchwały	Wyniki głosowania członków RPP	
		Za	Przeciw
4 stycznia 2023 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 1,00 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski
4 stycznia 2023 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 0,50 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	L. Kotecki J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski
4 stycznia 2023 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 0,25 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	P. Litwiniuk	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki G. Masłowska J.B. Tyrowicz H.J. Wnorowski
8 lutego 2023 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 1,00 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski
8 lutego 2023 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 0,25 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	L. Kotecki P. Litwiniuk	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski G. Masłowska J.B. Tyrowicz H.J. Wnorowski
8 marca 2023 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 1,00 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski

Wyniki głosowań członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami

Data	Przedmiot wniosku lub uchwały	Wyniki głosowania członków RPP	
		Za	Przeciw
8 marca 2023 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 0,25 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	L. Kotecki P. Litwiniuk	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski G. Masłowska J.B. Tyrowicz H.J. Wnorowski
4 kwietnia 2023 r.	Uchwała nr 1/2023 w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania finansowego Narodowego Banku Polskiego na dzień 31 grudnia 2022 r.	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk G. Masłowska J.B. Tyrowicz H.J. Wnorowski	Nikt nie głosował
5 kwietnia 2023 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 1,00 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski
5 kwietnia 2023 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 0,25 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	L. Kotecki P. Litwiniuk J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski G. Masłowska H.J. Wnorowski
9 maja 2023 r.	Uchwała nr 2/2023 w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2022	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski G. Masłowska H.J. Wnorowski	L. Kotecki P. Litwiniuk J.B. Tyrowicz
9 maja 2023 r.	Uchwała nr 3/2023 w sprawie oceny działalności Zarządu Narodowego Banku Polskiego w zakresie realizacji założeń polityki pieniężnej na rok 2022	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski G. Masłowska H.J. Wnorowski	L. Kotecki P. Litwiniuk J.B. Tyrowicz
9 maja 2023 r.	Uchwała nr 4/2023 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z działalności Narodowego Banku Polskiego w 2022 r.	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski	L. Kotecki J.B. Tyrowicz
10 maja 2023 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 1,00 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski

Data	Przedmiot wniosku lub uchwały	Wyniki głosowania członków RPP	
		Za	Przeciw
10 maja 2023 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 0,25 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	L. Kotecki P. Litwiniuk J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski G. Masłowska H.J. Wnorowski
6 czerwca 2023 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 1,00 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski
6 czerwca 2023 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 0,25 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	L. Kotecki P. Litwiniuk J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski G. Masłowska H.J. Wnorowski
5 lipca 2023 r.	Uchwała nr 1/DRF/2023 w sprawie wyboru biegłego rewidenta badającego roczne sprawozdania finansowe Narodowego Banku Polskiego za lata 2023, 2024 i 2025	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk G. Masłowska J.B. Tyrowicz H.J. Wnorowski	Nikt nie głosował
6 lipca 2023 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 1,00 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski
5 września 2023 r.	Uchwała nr 5/2023 w sprawie ustalenia założeń polityki pieniężnej na rok 2024	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski	L. Kotecki J.B. Tyrowicz
6 września 2023 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 1,00 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski
6 września 2023 r.	Wniosek o obniżenie stóp procentowych NBP o 0,75 pkt proc. Wniosek uzyskał większość głosów	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski G. Masłowska H.J. Wnorowski	L. Kotecki P. Litwiniuk J.B. Tyrowicz

Wyniki głosowań członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami

Data	Przedmiot wniosku lub uchwały	Wyniki głosowania członków RPP	
		Za	Przeciw
6 września 2023 r.	Uchwała nr 6/2023 w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej i stopy dyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski G. Masłowska H.J. Wnorowski	L. Kotecki P. Litwiniuk J.B. Tyrowicz
4 października 2023 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 1,75 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski
4 października 2023 r.	Wniosek o obniżenie stóp procentowych NBP o 0,25 pkt proc. Wniosek uzyskał większość głosów	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski G. Masłowska H.J. Wnorowski	L. Kotecki P. Litwiniuk J.B. Tyrowicz
4 października 2023 r.	Uchwała nr 7/2023 w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej i stopy dyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski G. Masłowska H.J. Wnorowski	L. Kotecki P. Litwiniuk J.B. Tyrowicz
8 listopada 2023 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 2,00 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski
5 grudnia 2023 r.	Uchwała nr 8/2023 w sprawie zatwierdzenia planu finansowego Narodowego Banku Polskiego na rok 2024	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski G. Masłowska H.J. Wnorowski	L. Kotecki P. Litwiniuk J.B. Tyrowicz
6 grudnia 2023 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP o 2,00 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	J.B. Tyrowicz	A. Glapiński I.K. Dąbrowski I. Duda W.S. Janczyk C. Kochalski L. Kotecki P. Litwiniuk G. Masłowska H.J. Wnorowski

Załącznik 4

**Sprawozdanie finansowe
Narodowego Banku
Polskiego na dzień
31 grudnia 2023 roku
wraz ze Sprawozdaniem
niezależnego biegłego
rewidenta z badania**

Bilans Narodowego Banku Polskiego na dzień 31 grudnia 2023 roku¹

Aktywa		Nota	31.12.2023	31.12.2022
<i>w tys. złotych</i>				
1.	Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	1	93 591 432,7	58 650 238,7
2.	Należności w walutach obcych od nierezydentów		669 677 006,4	675 407 337,1
2.1.	Należności od MFW	2	28 497 233,9	31 411 666,6
2.2.	Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	3.1	641 179 772,6	643 995 670,5
6.	Pozostałe należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych		7,8	169,2
7.	Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	3.2	138 887 605,0	140 673 185,5
10.	Pozostałe aktywa		1 489 034,4	1 497 159,3
10.1.	Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	4	983 611,8	1 016 124,3
10.2.	Pozostałe aktywa finansowe	3.3	288 890,2	303 134,2
10.3.	Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	10	32 204,6	34 734,7
10.4.	Rozliczenia międzyokresowe	8	55 447,5	49 683,9
10.5.	Inne pozostałe aktywa	3.4	128 880,2	93 482,2
Aktywa ogółem			903 645 086,3	876 228 089,8

Pasywa		Nota	31.12.2023	31.12.2022
<i>w tys. złotych</i>				
1.	Pieniądz w obiegu	5	377 521 375,0	368 611 663,5
2.	Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	6.1	74 421 141,6	55 112 907,5
2.1.	Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)		48 914 397,0	34 914 457,6
2.2.	Depozyty na koniec dnia		25 506 744,6	20 198 449,9
3.	Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych	6.2	2 581 882,6	940 440,8
4.	Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	6.1	303 071 103,1	252 181 174,3
5.	Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	6.2	11 946 940,4	11 883 806,3
5.1.	Zobowiązania wobec sektora rządowego		10 338 349,3	10 792 940,6
5.2.	Inne zobowiązania		1 608 591,1	1 090 865,7
6.	Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierezydentów	6.2	4 081 562,3	4 124 197,2
7.	Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	6.3	45 645 528,6	59 010 072,3
8.	Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	6.3	67 515 057,8	53 625 136,0
9.	Alokacja SDR	2	27 878 502,6	30 871 510,9
11.	Pozostałe pasywa		452 449,9	430 621,7
11.1.	Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	10	16 914,1	2 404,1
11.2.	Rozliczenia międzyokresowe	8	108 880,7	97 303,7
11.3.	Inne pozostałe pasywa	6.4	326 655,1	330 913,9
12.	Rezerwy		213 806,0	15 281 500,7
12.1.	Rezerwa kursowa	9.2	0,0	15 078 591,4
12.2.	Rezerwy na zobowiązania	7	213 806,0	202 909,3
13.	Różnice z wyceny	9.1	35 017 440,4	50 056 738,6
14.	Fundusze	9	1 500 000,0	1 500 000,0
15.	Wynik finansowy	9.3	-48 201 704,0	-27 401 680,0
15.1.	Wynik finansowy za rok obrotowy		-20 800 024,0	-16 943 670,7
15.2.	Strata z lat ubiegłych		-27 401 680,0	-10 458 009,3
Pasywa ogółem			903 645 086,3	876 228 089,8

¹ W bilansie NBP pominięto pozycje niewykorzystane lub wykazujące saldo zero w obu prezentowanych okresach.

Rachunek zysków i strat

Narodowego Banku Polskiego

za rok zakończony 31 grudnia 2023 roku

	Nota	2023	2022
		w tys. złotych	
1. Wynik z odsetek	11	-1 646 378,5	-5 829 784,9
1.1. Przychody z odsetek		26 576 129,6	9 371 032,8
1.2. Koszty z odsetek		-28 222 508,1	-15 200 817,7
2. Wynik z operacji finansowych		-17 506 447,5	-9 768 368,9
2.1. Wynik zrealizowany	12.1	-3 812 335,5	15 548 530,0
2.2. Koszty niezrealizowane	12.2	-28 772 698,2	-26 737 763,7
2.3. Wynik z odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych		-5,2	-4,7
2.4. Wynik z rezerwy kursowej		15 078 591,4	1 420 869,5
3. Wynik z prowizji i opłat	13	5 439,3	-449,4
3.1. Przychody z prowizji i opłat		50 550,1	52 945,2
3.2. Koszty z prowizji i opłat		-45 110,8	-53 394,6
4. Przychody z akcji i udziałów	14	42 578,5	32 215,8
5. Pozostałe przychody	19	137 998,7	140 909,0
A. Wynik ogółem		-18 966 809,5	-15 425 478,4
6. Koszty wynagrodzeń	15	-775 354,8	-673 408,3
7. Koszty administracyjne	16	-444 896,2	-342 854,6
8. Koszty amortyzacji	17	-90 595,9	-95 484,0
9. Koszty emisji banknotów i monet	18	-513 290,1	-389 963,3
10. Pozostałe koszty	19	-9 077,5	-16 482,1
B. Wynik finansowy za rok obrotowy		-20 800 024,0	-16 943 670,7

Informacja dodatkowa

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna, przedmiot działania i organy NBP

Zgodnie z art. 227 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Narodowy Bank Polski, zwany dalej „NBP”, jest centralnym bankiem państwa. Przysługuje mu wyłączne prawo emisji pieniądza oraz ustalania i realizowania polityki pieniężnej. NBP odpowiada za wartość polskiego pieniądza.

Rolę, funkcje oraz cel i zadania NBP określają przede wszystkim:

- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 2025), zwana dalej „ustawą o NBP”,
- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 2488, z późn. zm.),
- Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana) oraz Protokół (nr 4) w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego (Dz. Urz. UE 2016 C 202 z dnia 7 czerwca 2016 r.).

W myśl art. 2 ustawy o NBP, NBP posiada osobowość prawną i nie podlega wpisowi do rejestru przedsiębiorstw państwowych. NBP prowadzi działalność na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, a jego siedzibą jest Warszawa.

Zgodnie z ustawą o NBP, podstawowym celem działalności NBP jest utrzymanie stabilnego poziomu cen, przy jednoczesnym wspieraniu polityki gospodarczej Rządu, o ile nie ogranicza to podstawowego celu NBP. Do zadań NBP należy także:

- organizowanie rozliczeń pieniężnych,
- prowadzenie gospodarki rezerwami dewizowymi,
- prowadzenie działalności dewizowej w granicach określonych ustawami,
- prowadzenie bankowej obsługi budżetu państwa,
- regulowanie płynności banków oraz ich refinansowanie,
- kształtowanie warunków niezbędnych dla rozwoju systemu bankowego,
- działanie na rzecz stabilności systemu finansowego,
- działanie na rzecz wyeliminowania lub ograniczania ryzyka systemowego w systemie finansowym,
- opracowywanie statystyki pieniężnej i bankowej, bilansu płatniczego oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej,
- wykonywanie innych zadań określonych ustawami.

Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawą o NBP, organami NBP są:

- 1) Prezes NBP (powoływany na sześcioletnią kadencję);
- 2) Rada Polityki Pieniężnej (członkowie powoływani na sześcioletnią, nieodnawialną kadencję);
- 3) Zarząd NBP (członkowie powoływani na sześcioletnią kadencję).

Skład osobowy organów NBP na dzień 31 grudnia 2023 r.:

Prezes NBP

Adam Glapiński

Rada Polityki Pieniężnej

Przewodniczący	<i>Adam Glapiński</i>		
Członkowie	<i>Ireneusz Dąbrowski</i>	<i>Cezary Kochalski</i>	<i>Gabriela Masłowska</i>
	<i>Iwona Duda</i>	<i>Ludwik Kotecki</i>	<i>Joanna Tyrowicz</i>
	<i>Wiesław Janczyk</i>	<i>Przemysław Litwiniuk</i>	<i>Henryk Wnorowski</i>

Zarząd NBP²

Przewodniczący	<i>Adam Glapiński</i>		
Wiceprezes NBP – Pierwszy Zastępca Prezesa NBP	<i>Marta Kightley</i>		
Wiceprezes NBP	<i>Adam Lipiński</i>		
Członkowie	<i>Marta Gajęcka</i>	<i>Piotr Pogonowski</i>	<i>Rafał Sura</i>
	<i>Paweł Mucha</i>	<i>Artur Soboń</i>	<i>Paweł Szalamacha</i>

1.2. Podstawa prawna sporządzenia sprawozdania finansowego

Zarząd NBP sporządził sprawozdanie finansowe NBP na dzień 31 grudnia 2023 r. zgodnie z:

- ustawą o NBP,
- uchwałą nr 13/2020 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 6 listopada 2020 r. w sprawie zasad rachunkowości Narodowego Banku Polskiego, wzoru bilansu, rachunku zysków i strat oraz zawartości informacji dodatkowej (Dz. Urz. NBP poz. 24),
- uchwałą nr 6/2019 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 5 listopada 2019 r. w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim (Dz. Urz. NBP poz. 14), zwaną dalej „uchwałą nr 6/2019 RPP”,

² Z dniem 6 grudnia 2023 r. na funkcję członka Zarządu NBP powołany został Artur Soboń.

- uchwałą nr 64/2020 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie zasad organizacji rachunkowości w Narodowym Banku Polskim (z późn. zm.).

Przepisy te stanowią politykę rachunkowości NBP.

1.3. Okres objęty sprawozdaniem finansowym

Sprawozdanie finansowe obejmuje rok obrotowy od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. Dane porównawcze w sprawozdaniu finansowym obejmują rok obrotowy od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.

1.4. Biegły rewident i sposób jego wyboru

Roczne sprawozdanie finansowe NBP sporządzone na dzień 31 grudnia 2023 r. podlega badaniu przez firmę audytorską KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k., z siedzibą w Warszawie. Firma audytorska została wybrana w 2023 r. przez Radę Polityki Pieniężnej, zwaną dalej „RPP”, na podstawie art. 69 ust. 1 ustawy o NBP. Wyboru dokonano w trybie przetargu nieograniczonego, na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, z późn. zm.) na trzy lata (badanie sprawozdania finansowego za lata 2023, 2024 i 2025) z możliwością przedłużenia umowy na kolejny okres trzyletni (badanie sprawozdania finansowego za lata 2026, 2027 i 2028).

1.5. Informacje o przyjęciu i zatwierdzeniu sprawozdania finansowego NBP za 2022 rok

Roczne sprawozdanie finansowe NBP sporządzone na dzień 31 grudnia 2022 r. zostało przyjęte przez RPP uchwałą nr 1/2023 w dniu 4 kwietnia 2023 r. (Dz. Urz. NBP poz. 4) oraz zatwierdzone przez Radę Ministrów uchwałą nr 109/2023 w dniu 23 czerwca 2023 r. Biegły rewident, badający to sprawozdanie, w imieniu firmy audytorskiej KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k., wydał o nim opinię niezmodyfikowaną (opinię bez zastrzeżeń).

W sprawozdaniu finansowym sporządzonym na dzień 31 grudnia 2022 r. NBP wykazał ujemny wynik finansowy w kwocie -16.943.670,7 tys. zł. W związku z tym, w 2023 r. NBP nie dokonał wpłaty z zysku do budżetu państwa oraz nie dokonał odpisu na fundusz rezerwowy.

2. Opis istotnych zasad rachunkowości

W celu lepszego zrozumienia informacji przedstawionych w sprawozdaniu finansowym szczegółowe opisy istotnych zasad rachunkowości obowiązujących w NBP oraz dokonanych osądów i oszacowań zostały przedstawione w poszczególnych notach objaśniających (por. Rozdział 5).

2.1. Podstawowe zasady rachunkowości

Zasady rachunkowości stosowane przez NBP, określone w aktach prawnych wymienionych w punkcie 1.2. wprowadzenia do niniejszego sprawozdania finansowego, odpowiadają standardom stosowanym w Europejskim Systemie Banków Centralnych, zwanym dalej „ESBC”, których podstawę stanowią Wytyczne Europejskiego Banku Centralnego – zwanego dalej „EBC” – (UE) 2016/2249 z dnia 3 listopada 2016 r. w sprawie ram prawnych rachunkowości i sprawozdawczości finansowej w Europejskim Systemie Banków Centralnych (EBC/2016/34, z późn. zm.), zwane dalej „Wytycznymi EBC”.

Sporządzając sprawozdanie finansowe, NBP stosuje następujące zasady:

- wiernego i rzetelnego obrazu,
- kontynuacji działania,
- ostrożności,
- istotności,
- porównywalności,
- memoriału.

2.2. Kontynuacja działania

Sprawozdanie finansowe NBP zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działania – zgodnie z art. 58 ustawy o NBP nie można ogłosić upadłości NBP.

2.3. Ujmowanie transakcji w księgach rachunkowych NBP

W księgach rachunkowych roku obrotowego ujmuje się wszystkie operacje gospodarcze, które wystąpiły w danym roku obrotowym.

Ujmując transakcje w księgach rachunkowych, NBP kieruje się ustalonym w Wytycznych EBC tzw. podejściem ekonomicznym i w związku z tym stosuje następujące reguły:

- waluty obce i złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości zakupione lub sprzedane w transakcji spot (bieżącej) lub transakcji forward (terminowej) ujmuje się w księgach rachunkowych NBP (na kontach pozabilansowych) w dniu transakcji,
- odsetki, dyskonto i premię od aktywów i zobowiązań oraz instrumentów finansowych pozabilansowych zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego (por. Nota 11).

Dłużne papiery wartościowe oraz instrumenty finansowe funduszy inwestycyjnych typu Exchange Traded Funds (dalej „ETF”) zakupione albo sprzedane w transakcji spot ujmuje się w księgach rachunkowych NBP w dniu rozliczenia.

2.4. Wycena na dzień bilansowy

Na dzień bilansowy dla złota, walut obcych, dłużnych papierów wartościowych oraz ETF zakupionych przez NBP i instrumentów finansowych pozabilansowych stosuje się zasadę wyceny według wartości rynkowej³. Efekty wyceny aktywów i zobowiązań do wartości rynkowych obowiązujących na dzień bilansowy ujmuje się kierując się regułami (por. Nota 12):

- zaliczania do wyniku finansowego kosztów niezrealizowanych (ujemnych różnic z wyceny),
- niezaliczania do wyniku finansowego przychodów niezrealizowanych (dodatnich różnic z wyceny) – są one ujmowane w pasywach jako *Różnice z wyceny*.

Wyceny cenowej instrumentów finansowych wycenianych według wartości rynkowej dokonuje się przed dokonaniem ich wyceny kursowej.

Wartość poszczególnych aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów ustala się oddzielnie, nie kompensując ze sobą wartości różnych co do rodzaju składników.

Stosuje się następujące zasady wyceny na dzień bilansowy:

- złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości (standard *London Good Delivery*), utrzymywane w postaci fizycznej i niefizycznej, jest wyceniane według wartości rynkowej uncji złota w dolarach amerykańskich z londyńskiego rynku kruszców (*London Bullion Market*),
- dłużne papiery wartościowe rynkowe niezakwalifikowane jako utrzymywane do dnia zapadalności wycenia się według wartości rynkowej,
- dłużne papiery wartościowe rynkowe utrzymywane do dnia zapadalności wycenia się według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący,⁴
- dłużne papiery wartościowe utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej wycenia się według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący,
- dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez NBP wycenia się według ceny emisyjnej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię,

---

³ Zasady wyceny według wartości rynkowej nie zastosowano dla dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do dnia zapadalności oraz dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych na potrzeby polityki pieniężnej. Wartość rynkowa to wartość średnia ceny kupna i ceny sprzedaży oparta na notowaniach dla transakcji o standardowej wielkości na danym rynku przez uznane podmioty, działające na rynku zorganizowanym albo rynku niezorganizowanym, a jeżeli ceny nie są dostępne na rynku – wartość określona według przyjętego i konsekwentnie stosowanego modelu wyceny, w tym wartość określona według właściwych krzywych rentowności podawanych do wiadomości publicznej.

⁴ Dłużne papiery wartościowe rynkowe utrzymywane do dnia zapadalności mogą zostać zbyte przed dniem zapadalności:

- 1) jeżeli zbywaną wartość dłużnych papierów wartościowych uznaje się za nieznaczącą w porównaniu do całkowitej wartości zasobu dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do dnia zapadalności lub
- 2) jeżeli dłużne papiery wartościowe są zbywane w ciągu jednego miesiąca przed dniem zapadalności lub
- 3) w wyjątkowych okolicznościach, w szczególności w przypadku znaczącego pogorszenia wiarygodności kredytowej emitenta.

- ETF wycenia się według wartości rynkowej,
- transakcje forward (terminowe) na dłużne papiery wartościowe wycenia się poprzez porównanie wartości rynkowej dłużnych papierów wartościowych z dnia wyceny z ich wartością ustaloną w umowie, zdyskontowaną na dzień rozliczenia transakcji spot (bieżącej),
- futures są wyceniane według wartości rynkowej,
- pozostałe składniki aktywów i zobowiązań są wyceniane odpowiednio według wartości nominalnej, ceny transakcyjnej albo wartości rynkowej.

Dla aktywów niewycenianych według wartości rynkowych sprawdza się, czy wystąpiły przesłanki utraty przez nie wartości, to jest czy istnieje duże prawdopodobieństwo, że składnik aktywów nie przyniesie w przyszłości oczekiwanych korzyści ekonomicznych. W przypadku ich stwierdzenia, dla tych aktywów ustala się kwotę przewidywanej utraty wartości, przez porównanie ich wartości księgowej z wartością odzyskiwalną.

Dla aktywów, pasywów i instrumentów finansowych pozabilansowych w walutach obcych ustala się ich wartość w walucie krajowej. W procesie wyceny stosowane są kursy średnie NBP obowiązujące na dzień bilansowy.

Do wyceny na dzień 31 grudnia 2023 r. zostały wykorzystane ceny/kursy ogłoszone w dniu 29 grudnia 2023 r., a dla danych porównawczych – ogłoszone w dniu 30 grudnia 2022 r.

2.5. Zdarzenia po dniu bilansowym

W bilansie oraz rachunku zysków i strat uwzględnia się zdarzenia, o których informacje otrzymano po dniu bilansowym, a przed zatwierdzeniem rocznego sprawozdania finansowego NBP, jeżeli mają istotny wpływ na ich treść i są zdarzeniami korygującymi ich stan na dzień bilansowy.

3. Zmiany w polityce rachunkowości

W 2023 r. nie wystąpiły zmiany w zasadach rachunkowości obowiązujących w NBP.

4. Wartości oparte na profesjonalnych szacunkach

Przy sporządzaniu sprawozdania finansowego, NBP dokonuje określonych szacunków oraz przyjmuje założenia, które mają wpływ na kwoty ujmowane w sprawozdaniu finansowym NBP. Szacunki i założenia są oparte m.in. o dane historyczne oraz oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które wydają się być zasadne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego. Ponieważ istniejące okoliczności i oczekiwania dotyczące przyszłości mogą ulec zmianie, w związku ze zmianami rynkowymi lub czynnikami będącymi poza kontrolą NBP, dokonane przez NBP szacunki podlegają regularnemu przeglądowi.

Najistotniejszym obszarem, gdzie NBP dokonuje oszacowań, jest ustalanie wysokości rezerwy kursowej⁵. Zgodnie z uchwałą nr 6/2019 RPP, oszacowana rezerwa kursowa jest równa kwocie, jaka pokryłaby potencjalną zmianę wartości zasobów walut obcych z tytułu zidentyfikowanego ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych, pomniejszonej o oszacowane przychody niezrealizowane wynikające ze zmian kursu złotego do walut obcych (por. Nota 9 i Nota 9.2).

Inne obszary, gdzie NBP dokonuje istotnych oszacowań, dotyczą w szczególności ustalania:

- kwoty rezerw na odprawy emerytalne, rentowe, pośmiertne i nagrody jubileuszowe (szacowanie rezerw jest dokonywane na podstawie wyceny aktuarialnej, sporządzanej okresowo przez niezależnego aktuarusza),
- okresów używania środków trwałych oraz wartości niematerialnych,
- stóp dyskonta pozostających do zapłaty opłat leasingowych (stopy te wykorzystywane są do ustalenia wartości zobowiązań z tytułu leasingu, a w konsekwencji ustalenia wartości aktywów z tytułu leasingu – por. Nota 4 i Nota 6.4),
- odpisów z tytułu utraty wartości aktywów.

---

⁵ To jest rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych, której zasady tworzenia i rozwiązywania określa uchwała nr 6/2019 RPP.

5. Noty objaśniające

Nota 1 Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości

Instrumenty finansowe w złocie ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według ceny transakcyjnej. Cenę transakcyjną uncji złota w dolarze amerykańskim przelicza się na walutę krajową według kursu średniego NBP dolara amerykańskiego, obowiązującego na dzień transakcji.

Instrumenty finansowe w złocie tworzą zasób złota, dla którego ustala się średni koszt zasobu. Średni koszt zasobu złota, będący uśrednionym kosztem pozyskania uncji złota przez NBP, służy do wyliczania przychodów i kosztów wynikających ze sprzedaży złota (zrealizowanych różnic na transakcjach w złocie) oraz ustalania efektów wyceny bilansowej.

Na dzień bilansowy złoto wycenia się według wartości rynkowej uncji złota w dolarach amerykańskich, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego NBP dolara amerykańskiego obowiązującego na dzień bilansowy. Nie rozróżnia się efektów wyceny kursowej i cenowej złota, lecz traktuje się je łącznie jako różnice z wyceny zasobu złota. Koszty niezrealizowane, zaliczone w dniu bilansowym do wyniku finansowego, zmieniają średni koszt zasobu złota.

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2023	31.12.2022	Zmiana
Złoto przechowywane w NBP	27 359 768,1	26 894 727,8	465 040,3
Złoto na rachunkach w bankach zagranicznych, w tym	66 231 664,6	31 755 510,9	34 476 153,7
- rachunki bieżące w złocie	39 020 304,0	0,0	39 020 304,0
- lokaty terminowe w złocie	27 211 360,6	31 755 510,9	-4 544 150,3
Razem	93 591 432,7	58 650 238,7	34 941 194,0
<i>w tym różnice z wyceny złota</i>	<i>28 309 187,8</i>	<i>27 515 054,6</i>	<i>794 133,2</i>

		31.12.2023	31.12.2022	Zmiana
Złoto przechowywane w NBP	w tys. uncji	3 371,2	3 371,2	0,0
	(w tonach)	(104,9)	(104,9)	(0,0)
Złoto na rachunkach w bankach zagranicznych, w tym	w tys. uncji	8 161,1	3 980,6	4 180,5
	(w tonach)	(253,8)	(123,8)	(130,0)
- rachunki bieżące w złocie	w tys. uncji	4 808,1	0,0	4 808,1
	(w tonach)	(149,5)	(0,0)	(149,5)
- lokaty terminowe w złocie	w tys. uncji	3 353,0	3 980,6	-627,6
	(w tonach)	(104,3)	(123,8)	(-19,5)
Razem	w tys. uncji	11 532,3	7 351,8	4 180,5
	(w tonach)	(358,7)	(228,7)	(130,0)

Złoto jest przechowywane w NBP oraz na rachunkach w bankach zagranicznych. Złoto w bankach zagranicznych jest:

- utrzymywane na rachunkach bieżących,
- inwestowane w transakcje lokat terminowych z zagranicznymi instytucjami finansowymi; odsetki od lokat terminowych w złocie są naliczane i wypłacane w USD (por. Nota 3.1 i Nota 11).

Wzrost salda o 4.180,5 tys. uncji (130,0 ton) wynikał głównie z transakcji zakupu złota przez NBP na rynku międzybankowym przeprowadzonych w 2023 r. (por. Nota 3.1).

Na wartość pozycji w walucie krajowej wpływ miała także aktualizacja wyceny zasobu złota (por. Nota 9.1).

Nota 2 Należności i zobowiązania wobec MFW

Transakcje z Międzynarodowym Funduszem Walutowym (dalej „MFW”) ujmują się w księgach rachunkowych NBP w wartości nominalnej. Na dzień bilansowy salda należności i zobowiązań wobec MFW wycenia się według wartości nominalnej. Wycena aktywów dokonywana jest z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

Salda wynikające z operacji z MFW są denominowane w Specjalnych Prawach Ciągnięcia (*Special Drawing Rights – SDR*) lub w złotych. SDR są traktowane jako odrębna waluta obca.

Salda w SDR przelicza się na walutę krajową przy zastosowaniu kursu średniego NBP obowiązującego na dzień bilansowy.

Pozycje związane z MFW:

- **Transza rezerwowa** odpowiada udziałom członkowskim Rzeczypospolitej Polskiej w MFW, pomniejszonym o zobowiązania z tytułu rachunku prowadzonego przez NBP dla MFW w walucie krajowej (tzw. „Rachunek nr 1 MFW”).

Wielkość udziałów członkowskich w MFW jest określana dla każdego kraju członkowskiego na podstawie wybranych wskaźników makroekonomicznych i wnoszona w pełnej wysokości (w walucie krajowej i w walutach obcych). Od wielkości udziałów uzależnione są m.in. liczba głosów w MFW danego kraju członkowskiego, przypisana mu wielkość alokacji SDR, limity przyznawanych kredytów.

Środki zgromadzone na Rachunku nr 1 MFW są wykorzystywane przez MFW w ramach kwartalnych Planów Transakcji Finansowych (*Financial Transactions Plans – FTP*). Środki te są zamieniane na walutę obcą i przekazywane krajom członkowskim – pożyczkobiorcom MFW, co powoduje wzrost transzy rezerwowej. Z kolei spłaty dokonywane przez pożyczkobiorców MFW w walutach obcych są zamieniane na walutę krajową i ujmowane na Rachunku nr 1 MFW, co powoduje spadek transzy rezerwowej.

- **Rachunek bieżący w MFW** obejmuje środki pieniężne otrzymane w ramach alokacji SDR oraz spłat w SDR należności z tytułu pożyczek udzielonych MFW, jak również z tytułu rozliczeń odsetek i opłat od sald i transakcji związanych z MFW.

- **Lokata terminowa w MFW** (nieoprocentowana) obejmuje środki pieniężne w administrowanym przez MFW Funduszu Powierniczym PRG-HIPC (Program Ograniczania Ubóstwa i Wspierania Wzrostu Gospodarczego – Inicjatywa na rzecz Oddłużenia Krajów Najuboższych).

- **Pożyczki udzielone MFW w walutach obcych**

Od 2011 r. NBP jest uczestnikiem Nowych Porozumień Pożyczkowych (*New Arrangements to Borrow – NAB*). Jako uczestnik NAB, NBP pozostaje w gotowości do wypłacenia MFW oprocentowanych pożyczek, do kwoty odpowiadającej ustanowionemu limitowi. Na mocy decyzji obowiązującej od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2025 r. na koniec 2023 r. i 2022 r. limit pożyczek wynosił 2.570.800,0 tys. SDR⁶.

Na podstawie umowy pożyczki dwustronnej (*Bilateral Borrowing Agreement – BBA*) z 2020 r. obowiązującej od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2023 r., przedłużonej w 2023 r. za zgodą NBP o jeden rok, tj. do 31 grudnia 2024 r., NBP pozostaje w gotowości do wypłacenia MFW oprocentowanych pożyczek do wysokości stanowiącej równowartość w SDR kwoty 2.701.000,0 tys. EUR⁷. Przekazanie przez NBP środków pieniężnych może nastąpić na wniosek MFW. Skorzystanie przez MFW z tych środków jest możliwe w przypadku, gdy MFW wyczerpie inne dostępne zasoby finansowe pochodzące z udziałów członkowskich oraz z pożyczek w ramach NAB. Zarówno w 2023 r., jak i 2022 r. MFW nie korzystał z pożyczek w ramach BBA.

- **Alokacja SDR**, czyli przyznane krajom członkowskim SDR; w ramach alokacji SDR, które zostały przeprowadzone w 2009 r. oraz w 2021 r., Rzeczypospolitej Polskiej przyznano łącznie kwotę 5.229.896,4 tys. SDR.

Transza rezerwowa (z wyjątkiem jej stałej części wynoszącej 56.236,0 tys. SDR), saldo rachunku bieżącego w MFW, pożyczki udzielone MFW oraz alokacje SDR są oprocentowane według stopy procentowej określonej przez MFW.

w tys. złotych	pozycja bilansu	31.12.2023	31.12.2022	Zmiana
Transza rezerwowa, w tym		5 807 757,3	6 264 325,2	-456 567,9
- Udziały członkowskie w MFW		22 258 324,9	24 880 087,8	-2 621 762,9
- Rachunek nr 1 MFW		-16 450 567,6	-18 615 762,6	2 165 195,0
Rachunek bieżący w MFW		22 638 303,1	25 033 317,9	-2 395 014,8
Lokata terminowa w MFW		37 447,2	41 565,5	-4 118,3
Pożyczki udzielone MFW		13 726,3	72 458,0	-58 731,7
Razem aktywa (Należności od MFW)	A.2.1	28 497 233,9	31 411 666,6	-2 914 432,7
Alokacja SDR (Zobowiązania wobec MFW)	P.9	27 878 502,6	30 871 510,9	-2 993 008,3
Pozycja netto		618 731,3	540 155,7	78 575,6
w tym różnice z wyceny kursowej SDR		-45 660,7	6 581,6	-52 242,3

⁶ To jest 13.609.301,0 tys. zł według kursu średniego NBP obowiązującego na 31.12.2023.

⁷ To jest 11.743.948,0 tys. zł według kursu średniego NBP obowiązującego na 31.12.2023.

w tys. SDR	pozycja bilansu	31.12.2023	31.12.2022	Zmiana
Transza rezerwowa		1 097 086,7	1 066 086,7	31 000,0
- Udziały członkowskie w MFW		4 095 400,0	4 095 400,0	0,0
- Rachunek nr 1 MFW		-2 998 313,3	-3 029 313,3	31 000,0
Rachunek bieżący w MFW		4 276 380,4	4 260 265,1	16 115,3
Lokata terminowa w MFW		7 073,8	7 073,8	0,0
Pożyczki udzielone MFW		2 592,9	12 331,2	-9 738,3
Razem aktywa (Należności od MFW)	A.2.1	5 383 133,8	5 345 756,8	37 377,0
Alokacja SDR (Zobowiązania wobec MFW)	P.9	5 266 255,4	5 253 831,0	12 424,4
Pozycja netto		116 878,4	91 925,8	24 952,6

W 2023 r. na zmianę pozycji w walucie oryginalnej wpływ miało głównie:

- zwiększenie transzy rezerwowej, co było efektem transakcji zrealizowanych w ramach Planów Transakcji Finansowych (*Financial Transactions Plans - FTP*) – płatności dokonanych przez MFW z Rachunku nr 1 MFW w NBP na rzecz krajów członkowskich,
- zwiększenie rachunku bieżącego w MFW głównie w wyniku rozliczeń z MFW,
- zmniejszenie należności z tytułu pożyczek udzielonych MFW w ramach Nowych Porozumień Pożyczkowych (*New Arrangements to Borrow – NAB*), co było głównie efektem spłaty przez MFW części zadłużenia wobec NBP⁸.

Na wartość należności i zobowiązań wobec MFW w walucie krajowej wpływ miała przede wszystkim aktualizacja wyceny kursowej SDR (por. Nota 9.1).

Nota 3 Pozostałe aktywa finansowe

▪ Dłużne papiery wartościowe oraz ETF

Zakupione w transakcji spot dłużne papiery wartościowe ujmują się w księgach rachunkowych NBP według ceny czystej.

Dłużne papiery wartościowe o tym samym kodzie (ISIN), względem których NBP realizuje określony zamiar zarządczy, tworzą zasób dłużnych papierów wartościowych.

Dla zasobu dłużnych papierów wartościowych ustala się średni koszt zasobu. Średni koszt zasobu dłużnych papierów wartościowych, będący uśrednionym kosztem pozyskania przez NBP papieru wartościowego o danym kodzie (uwzględniającym naliczone dyskonto i premię), służy do

⁸ Na 31.12.2023 pozostała do wykorzystania kwota, do której NBP był zobowiązany udzielić MFW pożyczek w ramach NAB, wyniosła 2.568.225,0 tys. SDR (13.595.669,5 tys. zł według kursu średniego NBP obowiązującego na 31.12.2023). Na 31.12.2022 kwota ta wynosiła 2.558.525,0 tys. SDR (15.033.892,9 tys. zł według kursu średniego NBP obowiązującego na 31.12.2022).

wyliczania przychodów i kosztów wynikających ze sprzedaży dłużnych papierów wartościowych (zrealizowanych różnic cenowych) oraz ustalania efektów wyceny bilansowej.

Odsetki, dyskonto i premię od dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku finansowego (wyniku z odsetek) na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych według wewnętrznej stopy zwrotu oddzielnie dla każdego zasobu dłużnych papierów wartościowych.

Na dzień bilansowy dłużne papiery wartościowe w walutach obcych niezakwalifikowane jako utrzymywane do dnia zapadalności wycenia się według obowiązującej na dzień bilansowy wartości rynkowej. Nie kompensuje się kosztów niezrealizowanych poniesionych na danym zasobie dłużnych papierów wartościowych z przychodami niezrealizowanymi osiągniętymi na innym zasobie dłużnych papierów wartościowych. Koszty niezrealizowane, zaliczone w dniu bilansowym do wyniku finansowego, zmieniają średni koszt zasobu dłużnych papierów wartościowych, korygują wewnętrzną stopę zwrotu, a także zmieniają dyskonto i premię naliczane w następnych dniach.

Na dzień bilansowy dłużne papiery wartościowe w walutach obcych utrzymywane do dnia zapadalności wycenia się według ceny nabycia z wyłączeniem nabytego kuponu (ceny czystej) z uwzględnieniem naliczonego dyskonta i premii, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

Na dzień bilansowy dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej wycenia się według ceny nabycia z wyłączeniem nabytego kuponu (ceny czystej) z uwzględnieniem naliczonego dyskonta i premii, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

ETF ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według ceny transakcyjnej.

Wyceny cenowej ETF dokonuje się w ujęciu netto, to jest na podstawie wartości portfela akcji odzwierciedlającego dany indeks, który ETF replikuje, a nie na podstawie instrumentu bazowego.

Na dzień bilansowy ETF wycenia się według wartości rynkowej, odrębnie dla każdego zasobu ETF.

▪ **Transakcje reverse repo**

Transakcja reverse repo polega na kupnie aktywów z jednoczesnym zobowiązaniem do odsprzedaży kontrahentowi równoważnych aktywów w przyszłości po cenie transakcyjnej. Transakcję tę ujmuje się w aktywach jako pożyczkę udzieloną, zabezpieczoną otrzymanymi aktywami. Papiery wartościowe otrzymane jako zabezpieczenie nie zwiększają zasobu tych papierów wartościowych i nie są wykazywane w aktywach bilansu NBP. Papiery wartościowe otrzymane w transakcji reverse repo nie podlegają wycenie i nie zalicza się do wyniku finansowego NBP przychodów i kosztów wynikających z tych papierów.

Różnicę pomiędzy uzgodnioną ceną zakupu i odsprzedaży papierów wartościowych w transakcji reverse repo, zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych według metody liniowej.

Na dzień bilansowy transakcje reverse repo wycenia się według wartości nominalnej.

▪ **Lokaty terminowe**

Lokaty terminowe ujmuje się w księgach rachunkowych NBP i wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej.

- **Rachunki bieżące, depozyty zabezpieczające, zapas banknotów i monet zagranicznych**

Rachunki bieżące, depozyty zabezpieczające złożone w środkach pieniężnych oraz zapasy banknotów i monet zagranicznych ujmuje się w księgach rachunkowych NBP i wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej.

- **Akcje nierynkowe, udziały**

Akcje nierynkowe i udziały ujmuje się w księgach rachunkowych NBP i wycenia na dzień bilansowy według ceny zakupu, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

- **Kredyty i pożyczki udzielone, inne należności**

Kredyty i pożyczki udzielone oraz inne należności ujmuje się w księgach rachunkowych NBP i wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

- **Aktywa finansowe w walutach obcych**

Po dokonaniu wyceny aktywów finansowych w walutach obcych według zasad przedstawionych powyżej, salda przelicza się na walutę krajową przy zastosowaniu kursów średnich NBP obowiązujących na dzień bilansowy.

Nota 3.1 Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2023	31.12.2022	Zmiana
Rachunki bieżące, w tym	21 828 872,8	35 354 005,4	-13 525 132,6
- rachunek bieżący w EBC dla rozliczeń w systemie TARGET	2 856 950,6	15 008 464,4	-12 151 513,8
Lokaty terminowe	44 777 916,0	37 562 191,4	7 215 724,6
Transakcje reverse repo	66 812 921,8	53 550 113,6	13 262 808,2
Dłużne papiery wartościowe, w tym	499 316 527,3	516 089 683,1	-16 773 155,8
- dłużne papiery wartościowe utrzymywane do dnia zapadalności (HTM)	39 743 031,1	44 572 354,4	-4 829 323,3
ETF	7 884 375,5	0,0	7 884 375,5
Zapas banknotów i monet zagranicznych	269 014,8	329 942,3	-60 927,5
Inne należności, w tym	290 144,4	1 109 734,7	-819 590,3
- depozyty zabezpieczające futures	270 501,3	1 088 239,0	-817 737,7
- odsetki od lokat terminowych w zlocie	2 066,7	3 888,1	-1 821,4
- pozostałe	17 576,4	17 607,6	-31,2
Razem	641 179 772,6	643 995 670,5	-2 815 897,9
<i>w tym</i>			
- różnice z wyceny kursowej	-33 877 956,9	22 343 479,9	-56 221 436,8
- różnice z wyceny cenowej	4 554 134,6	-25 273 296,8	29 827 431,4

Pozycja obejmuje głównie podstawowe instrumenty inwestycyjne rezerw walutowych w USD, EUR, GBP, CAD, AUD, NOK i NZD, to jest:

- dłużne papiery wartościowe (dyskontowe i o oprocentowaniu stałym) – wszystkie dłużne papiery wartościowe zakupione przez NBP są notowane na aktywnym rynku; w ramach realizowanej polityki inwestycyjnej część dłużnych papierów wartościowych o oprocentowaniu stałym, wyemitowanych przez rząd USA, o wartości nominalnej 9,9 mld USD stanowi portfel utrzymywany do dnia zapadalności; w 2023 r. środki otrzymane z wykupu zapadających dłużnych papierów wartościowych w portfelu reinwestowano w ramach tego portfela,⁹
- ETF odwzorowujące indeksy giełd akcji: S&P 500 (USA), Euro STOXX 50 (strefa euro), FTSE 100 (Wielka Brytania), TSX Capped Composite (Kanada), ASX 200, Solactive Australia 200 (Australia),
- lokaty terminowe,
- transakcje reverse repo – w ramach realizowanego przez NBP procesu inwestycyjnego powyższe transakcje są zwykle zawierane łącznie z transakcjami repo¹⁰ (por. Nota 6.3).

Pozycja obejmuje również depozyty zabezpieczające futures, których spadek wynikał ze zmniejszenia zaangażowania w futures (por. Nota 10.3).

Podstawowe instrumenty inwestycyjne rezerw walutowych w podziale na waluty obce przedstawiono poniżej.

31.12.2023							
w tys. jednostek waluty oryginalnej	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD
Lokaty terminowe	5 055 628,6	2 695 145,1	216 961,7	147 739,2	224 447,4	13 305 542,0	1 428 299,7
Transakcje reverse repo	5 005 638,7	5 772 699,2	2 904 025,1	2 524 339,4	0,0	0,0	0,0
Dłużne papiery wartościowe	52 132 650,9	23 479 017,7	12 037 856,4	17 725 356,4	16 284 704,9	63 033 193,9	4 541 481,9
ETF	402 222,9	984 309,0	353 937,7	83 003,3	2 153,8	0,0	0,0
Razem	62 596 141,1	32 931 171,0	15 512 780,9	20 480 438,3	16 511 306,1	76 338 735,9	5 969 781,6

31.12.2022							
w tys. jednostek waluty oryginalnej	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD
Lokaty terminowe	3 176 884,5	1 889 427,0	481 443,3	302 832,4	288 020,3	14 242 794,7	1 423 394,8
Transakcje reverse repo	1 837 082,2	5 630 323,8	2 828 558,6	0,0	1 364 600,8	0,0	0,0
Dłużne papiery wartościowe	50 213 583,7	22 384 081,3	11 446 271,0	16 174 867,6	14 377 788,1	51 867 070,8	3 875 206,7
ETF	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Razem	55 227 550,4	29 903 832,1	14 756 272,9	16 477 700,0	16 030 409,2	66 109 865,5	5 298 601,5

⁹ Na 31.12.2023 wartość rynkowa dłużnych papierów wartościowych zakwalifikowanych jako utrzymywane do dnia zapadalności wyniosła 35.636.916,4 tys. zł (38.603.591,0 tys. zł na 31.12.2022).

¹⁰ Na 31.12.2023 dłużne papiery wartościowe o wartości 67.029.301,0 tys. zł stanowiły zabezpieczenie transakcji repo (52.472.008,5 tys. zł na 31.12.2022).

w tys. jednostek waluty oryginalnej	Zmiana						
	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD
Lokaty terminowe	1 878 744,1	805 718,1	-264 481,6	-155 093,2	-63 572,9	-937 252,7	4 904,9
Transakcje reverse repo	3 168 556,5	142 375,4	75 466,5	2 524 339,4	-1 364 600,8	0,0	0,0
Dłużne papiery wartościowe	1 919 067,2	1 094 936,4	591 585,4	1 550 488,8	1 906 916,8	11 166 123,1	666 275,2
ETF	402 222,9	984 309,0	353 937,7	83 003,3	2 153,8	0,0	0,0
Razem	7 368 590,7	3 027 338,9	756 508,0	4 002 738,3	480 896,9	10 228 870,4	671 180,1

Na zmianę pozycji w walutach obcych wpływ miały głównie:

- napływ środków pieniężnych w walutach obcych z tytułu transakcji posiadaczy rachunków w NBP przy jednoczesnym zmniejszeniu salda środków na rachunku bieżącym w EBC dla rozliczeń w systemie TARGET w związku z niższym saldem rachunków w EUR prowadzonych przez NBP dla banków krajowych na potrzeby rozliczeń w tym systemie (por. Nota 6.1 oraz Nota 6.3),
- zwiększenie zaangażowania w jednoczesne transakcje reverse repo i repo w USD i CAD przy równoczesnym zmniejszeniu zaangażowania w transakcje w AUD (por. Nota 6.3),
- zakup złota za waluty obce (por. Nota 1).

Dodatkowo na zmianę pozycji wpływ miała aktualizacja wyceny cenowej i kursowej (por. Nota 9.1, Nota 12.1 i Nota 12.2).

Nota 3.2 Dłużne papiery wartościowe utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej

w tys. złotych	31.12.2023	31.12.2022	Zmiana
Skarbowe dłużne papiery wartościowe	76 426 465,4	78 258 176,6	-1 831 711,2
Dłużne papiery wartościowe gwarantowane przez Skarb Państwa	62 461 139,6	62 415 008,9	46 130,7
Razem	138 887 605,0	140 673 185,5	-1 785 580,5

Pozycja związana jest z prowadzonymi w latach 2020-2021 przez NBP na rynku wtórnym operacjami skupu obligacji skarbowych oraz dłużnych papierów wartościowych gwarantowanych przez Skarb Państwa w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku. Operacje te były przeprowadzane w celu długoterminowej zmiany struktury płynności w sektorze bankowym, jak również dla zapewnienia płynności rynku wtórnego skupowanych dłużnych papierów wartościowych oraz wzmocnienia mechanizmu transmisji monetarnej (por. Nota 11).

Spadek wartości pozycji w 2023 r. wynikał głównie z wykupu przez emitenta skarbowych dłużnych papierów wartościowych o wartości nominalnej 1.047.000,0 tys. zł w terminie zapadalności (por. tabela poniżej oraz Nota 6.1 i Nota 11).

w tys. złotych	31.12.2022	naliczenia odsetkowe	wykup	otrzymane odsetki	31.12.2023
Skarbowe dłużne papiery wartościowe	78 258 176,6	999 970,0	-1 047 000,0	-1 784 681,2	76 426 465,4
Dłużne papiery wartościowe gwarantowane przez Skarb Państwa	62 415 008,9	1 151 203,3	0,0	-1 105 072,6	62 461 139,6
Razem	140 673 185,5	2 151 173,3	-1 047 000,0	-2 889 753,8	138 887 605,0

Nota 3.3 Pozostałe aktywa finansowe

w tys. złotych	31.12.2023	31.12.2022	Zmiana
Akcje i udziały w podmiotach krajowych, w tym	128 848,9	128 848,9	0,0
- akcje Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A.	51 708,1	51 708,1	0,0
- akcje Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A.	75 312,5	75 312,5	0,0
- udziały w Bazy i Systemy Bankowe sp. z o.o.	1 820,0	1 820,0	0,0
- inne	8,3	8,3	0,0
Akcje i udziały w podmiotach zagranicznych, w tym	160 041,3	174 285,3	-14 244,0
- udziały w Europejskim Banku Centralnym	106 492,3	114 866,2	-8 373,9
- akcje Banku Rozrachunków Międzynarodowych	52 938,0	58 760,0	-5 822,0
- udziały w S.W.I.F.T.	611,0	659,1	-48,1
Razem	288 890,2	303 134,2	-14 244,0

Spadek wartości pozycji wynikał z aktualizacji wyceny kursowej akcji i udziałów w podmiotach zagranicznych.

Zaangażowanie NBP w podmiotach krajowych nie uległo zmianie w stosunku do 31.12.2022 i na 31.12.2023 kształtowało się następująco:

Udział NBP w podmiotach krajowych

Podmiot	Kapitał zakładowy (w tys. złotych)	Cena nominalna 1 udziału/akcji (w tys. złotych)	Liczba akcji/udziałów w posiadaniu NBP	Udział NBP w kapitale zakładowym (w %)
	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023
Zaangażowanie NBP w podmiotach krajowych, w tym				
- Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A.	21 000,0	1,0	7 000	33,33%
- Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	5 445,0	0,5	3 750	34,44%
- Bazy i Systemy Bankowe sp. z o.o.	10 000,0	10,0	1 000	100,00%

Zaangażowanie NBP w podmiotach zagranicznych kształtowało się następująco:

- udziały w Europejskim Banku Centralnym

Od 01.05.2004, to jest od dnia przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, NBP posiada udziały w kapitale EBC. Zarówno na 31.12.2023, jak i 31.12.2022 wartość opłaconych przez NBP udziałów w kapitale EBC wyniosła 24.492,3 tys. EUR.

Zgodnie z art. 28 ust. 2 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, zwanego dalej „Statutem ESBC i EBC”, wyłącznie krajowe banki centralne ESBC są uprawnione do subskrybowania kapitału EBC. Kapitał EBC jest subskrybowany zgodnie z kluczem określonym w art. 29 ust. 1 Statutu ESBC i EBC, to jest udziały krajowych banków centralnych w kapitale EBC są wyrażone procentowo i odpowiadają udziałowi poszczególnych państw członkowskich w łącznej liczbie ludności oraz łącznym produkcie krajowym brutto państw Unii Europejskiej (w równej proporcji). Aktualizacja klucza subskrypcji kapitału EBC jest przeprowadzana regularnie co pięć lat, jak również w momencie zmiany w składzie krajów członkowskich Unii Europejskiej. Ostatnia regularna aktualizacja klucza subskrypcji kapitału została przeprowadzona w 2019 r. W dniu 1 lutego 2020 r. nastąpiła aktualizacja klucza subskrypcji kapitału EBC, w związku z wystąpieniem Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej i w konsekwencji wycofaniem Banku Anglii z ESBC¹¹. W wyniku tej aktualizacji udział NBP w kapitale subskrybowanym EBC wzrósł z 5,2068% do 6,0335%, co odpowiadało wzrostowi kwoty udziałów z 563.636,5 tys. EUR do 653.126,8 tys. EUR (por. Nota 21).

NBP jako bank centralny spoza strefy euro jest zobligowany do pokrycia określonego przez Radę Ogólną EBC (na podstawie art. 47 Statutu ESBC i EBC) minimalnego procentu subskrybowanego przezeń kapitału EBC, jako wkładu NBP na rzecz kosztów operacyjnych EBC. Procent ten od dnia 29 grudnia 2010 r. wynosi 3,75%. W przeciwieństwie do banków centralnych strefy euro, NBP nie ma prawa do udziału w zyskach EBC, ani też obowiązku pokrywania strat EBC. Zarówno na 31.12.2023, jak i 31.12.2022 wysokość udziału opłaconego przez NBP w kapitale EBC wyniosła 24.492,3 tys. EUR. W momencie przystąpienia Polski do strefy euro, NBP będzie zobowiązany do opłacenia pozostałych 96,25% subskrybowanego przezeń kapitału EBC, to jest 628.634,5 tys. EUR.

- akcje Banku Rozrachunków Międzynarodowych (*Bank for International Settlements - BIS*)

Na 31.12.2023 i 31.12.2022 NBP posiadał 8.000 akcji przekładających się na tę samą liczbę głosów. Opłacono 25% wartości nominalnej akcji (wartość nominalna jednej akcji wynosi 5,0 tys. SDR), co wynosi 10.000,0 tys. SDR. Udział NBP w kapitale udziałowym BIS stanowi 1,41%.

- udziały w S.W.I.F.T. (*The Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication*)

Na 31.12.2023 i na 31.12.2022 NBP posiadał 47 udziałów (w wysokości 140,5 tys. EUR). Stanowiło to mniej niż 0,05% ogólnej liczby udziałów.

---

¹¹ Wartość kapitału subskrybowanego EBC nie uległa zmianie w wyniku wycofania Banku Anglii z ESBC i wynosi 10.825.007,1 tys. EUR.

Nota 3.4 Inne pozostałe aktywa

w tys. złotych	31.12.2023	31.12.2022	Zmiana
Środki obrotowe, w tym	31 987,5	10 170,9	21 816,6
- metale szlachetne	31 044,9	8 987,7	22 057,2
- wartości kolekcjonerskie nieobiegowe	376,5	369,7	6,8
- inne	566,1	813,5	-247,4
Kredyty i pożyczki w walucie krajowej udzielone pracownikom, w tym	22 247,3	21 770,2	477,1
- pożyczki udzielone z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	14 931,7	13 574,8	1 356,9
Inne należności, w tym	46 376,4	51 474,8	-5 098,4
- publicznoprawne	136,6	5,8	130,8
- od odbiorców i dostawców	20 640,6	31 089,2	-10 448,6
- inne	25 599,2	20 379,8	5 219,4
Środki pieniężne Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	7 979,9	7 670,6	309,3
Wyrównanie do średniego kosztu zasobu waluty obcej instrumentów pozabilansowych	20 289,1	2 395,7	17 893,4
Razem	128 880,2	93 482,2	35 398,0

Wzrost pozycji *Metale szlachetne* dotyczył głównie zapasu kruszcu na potrzeby produkcji monet kolekcjonerskich w 2024 r.

Zarówno na 31.12.2023, jak i na 31.12.2022 *Wyrównanie do średniego kosztu zasobu waluty obcej instrumentów pozabilansowych* dotyczyło transakcji spot w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych. Wzrost pozycji jest wypadkową wolumenu tych transakcji na koniec roku (por. Nota 10.1) oraz różnicy między średnim kosztem zasobu a kursem transakcyjnym zakupu/sprzedaży.

Nota 4 Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne

Środki trwałe i wartości niematerialne

Środki trwałe oraz wartości niematerialne ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według:

- ceny zakupu, powiększonej o koszty bezpośrednio związane z zakupem, a także przystosowaniem do stanu zdatnego do używania, lub
- kosztu wytworzenia

– albo według wartości rynkowej, jeśli nie jest możliwe ustalenie ceny zakupu lub kosztu wytworzenia.

Odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych i wartości niematerialnych dokonuje się metodą liniową, począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym te składniki majątku przyjęto do używania. Poniższa tabela przedstawia przewidywany okres używania poszczególnych grup środków trwałych oraz wartości niematerialnych ustalony na dzień 31 grudnia 2023 r.

Środki trwałe	Okresy używania (w miesiącach)
Grunty, dobra kultury NBP	nieograniczony
Budynki i lokale	480 lub 780
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	267-480
Maszyny, urządzenia, aparaty, narzędzia i inne wyposażenie	36-360 ¹
Środki transportu	72-180
Wartości niematerialne	Okresy używania (w miesiącach)
Licencje na oprogramowania informatyczne	72 lub 144
Oprogramowania informatyczne wytworzone przez NBP we własnym zakresie	120
Prawa autorskie, prawa do wynalazków, znaków towarowych, wzorów użytkowych i przemysłowych itp.	120

¹ Okres 360 miesięcy dotyczy pozostałych turbozespołów i zespołów prądotwórczych, w tym agregatów lub zespołów prądotwórczych prądu przemiennego o napięciu poniżej 1000 V.

W określonych przypadkach dla środków trwałych oraz wartości niematerialnych przyjmuje się indywidualne okresy używania.

Okresy używania środków trwałych oraz wartości niematerialnych podlegają weryfikacji w każdym roku obrotowym.

Odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych oraz wartości niematerialnych o niskiej jednostkowej wartości początkowej, to jest poniżej 10,0 tys. zł, dokonuje się jednorazowo na koniec miesiąca, w którym te składniki majątku oddano do używania, w kwocie równej wartości początkowej.

Na dzień bilansowy środki trwałe oraz wartości niematerialne wycenia się według wartości początkowej, pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne i odpisy aktualizujące.

- **Aktywa z tytułu leasingu**

Aktywa z tytułu leasingu obejmują prawa do użytkowania aktywów będących przedmiotem leasingu (z wyłączeniem wartości niematerialnych), w tym również prawa użytkowania wieczystego gruntów. Aktywa z tytułu leasingu ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według kosztu obejmującego w szczególności:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu (por. Nota 6),
- opłaty leasingowe zapłacone w dniu rozpoczęcia leasingu lub przed tym dniem, pomniejszone o otrzymane zachęty leasingowe,
- początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez NBP.

Od wartości składnika aktywów z tytułu leasingu dokonuje się odpisów amortyzacyjnych przez okres leasingu lub okres używania bazowego składnika aktywów, jeśli jest on krótszy, metodą liniową, począwszy od miesiąca, w którym ujęto składnik aktywów.

Na dzień bilansowy wartość aktywów z tytułu leasingu wycenia się według wartości początkowej, pomniejszonej o korektę wynikającą z aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu (por. Nota 6.4) oraz pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne i odpisy aktualizujące.

W przypadku zmiany warunków leasingu odpowiednio koryguje się wartość aktywów i zobowiązań z tytułu leasingu (por. Nota 6).

Opłaty dotyczące leasingu krótkoterminowego (tj. gdy okres leasingu jest nie dłuższy niż 12 miesięcy oraz nie przewiduje się zakupu bazowego składnika aktywów) lub leasingu niskocennego (tj. o wartości bazowego składnika aktywów albo o średniomiesięcznej wartości opłat leasingowych poniżej 10,0 tys. zł, z wyłączeniem leasingu dotyczącego prawa użytkowania wieczystego gruntu) nie są rozliczane według powyższych zasad i ujmowane są jako koszt w trakcie okresu leasingu.

w tys. złotych	31.12.2023	31.12.2022	Zmiana
Środki trwałe	715 258,9	730 911,1	-15 652,2
Aktywa z tytułu leasingu	195 747,3	198 658,8	-2 911,5
Wartości niematerialne	72 605,6	86 554,4	-13 948,8
Razem	983 611,8	1 016 124,3	-32 512,5

Zmiana stanu środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów z tytułu leasingu w 2023 roku <i>(ze względu na zakreślenie, poszczególne wartości w tabeli mogą się nie sumować) w tys. złotych</i>	Środki trwałe				Aktywa z tytułu leasingu			Wartości niematerialne				
	Grunty, budynki, lokale, obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Maszyne, urządzenia, aparaty, narzędzia, wyposażenie i środki transportu	Nakłady na środki trwałe	Razem	Prawa wieczystego użytkowania gruntu	Pozostałe aktywa z tytułu leasingu	Razem	Oprogramowanie komputerowe	Prawa autorskie, prawa majątkowe i podobne wartości	Nakłady na wartości niematerialne	Razem	
Wartość brutto na początek okresu	976 859,5	721 145,2	22 340,7	1 720 345,4	180 396,4	49 210,1	229 606,6	438 374,6	20 117,6	3 933,5	462 425,7	
Zwiększenia	2 005,7	52 862,9	25 713,5	80 582,1	2 506,2	9 640,4	1 576,9	1 576,9	1 105,6	2 222,7	4 905,2	
Zmniejszenia	-25,2	-40 096,7	-38 428,4	-78 552,3	0,0	-6 228,0	-6 228,0	-20 725,0	-281,1	-498,6	-21 504,7	
Wartość brutto na koniec okresu	978 840,0	733 909,4	9 625,7	1 722 375,2	182 902,7	52 622,6	235 527,2	419 226,5	20 942,1	5 657,6	445 826,1	
w tym całkowicie umorzone	1 503,1	287 479,6	0,0	288 982,7	0,0	0,0	0,0	98 362,7	4 613,4	0,0	102 976,1	
Umorzenia na początek okresu	-452 205,7	-536 478,5	0,0	-988 684,2	-7 693,0	-23 254,8	-30 947,7	-365 284,1	-10 578,2	0,0	-375 862,3	
Zwiększenia	-14 615,0	-42 594,8	0,0	-57 209,7	-2 645,1	-12 407,2	-15 052,4	-16 591,1	-1 755,9	0,0	-18 347,0	
Zmniejszenia	25,2	39 570,8	0,0	39 596,0	0,0	6 220,2	6 220,2	20 724,6	273,1	0,0	20 997,7	
Umorzenie na koniec okresu	-466 795,5	-539 502,4	0,0	-1 006 297,9	-10 338,1	-29 441,8	-39 779,9	-361 150,6	-12 061,0	0,0	-373 211,6	
Odписy aktualizujące na początek okresu	-272,9	-477,2	0,0	-750,1	0,0	0,0	0,0	-8,9	0,0	0,0	-8,9	
Zwiększenia	0,0	-68,2	0,0	-68,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Zmniejszenia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Odписy aktualizujące na koniec okresu	-272,9	-545,4	0,0	-818,3	0,0	0,0	0,0	-8,9	0,0	0,0	-8,9	
Wartość netto na koniec okresu	511 771,6	193 861,6	9 625,7	715 258,9	172 566,6	23 180,7	195 747,3	58 066,9	8 881,1	5 657,6	72 605,6	
Zmiana stanu środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów z tytułu leasingu w 2022 roku <i>(ze względu na zakreślenie, poszczególne wartości w tabeli mogą się nie sumować) w tys. złotych</i>												
Wartość brutto na początek okresu	970 487,5	691 023,9	11 530,6	1 673 042,0	175 993,5	48 002,4	223 985,9	434 093,6	20 184,3	7 482,4	461 760,3	
Zwiększenia	6 372,0	45 084,1	45 403,7	96 859,8	4 412,9	2 453,2	6 866,1	10 573,4	1 867,4	3 437,4	15 878,1	
Zmniejszenia	0,0	-14 962,8	-34 593,7	-49 556,4	0,0	-1 245,4	-1 245,4	-6 292,4	-1 934,1	-6 986,3	-15 212,8	
Wartość brutto na koniec okresu	976 859,5	721 145,2	22 340,7	1 720 345,4	180 396,4	49 210,1	229 606,6	438 374,6	20 117,6	3 933,5	462 425,7	
w tym całkowicie umorzone	1 507,0	295 651,4	0,0	297 058,4	0,0	0,0	0,0	111 559,7	3 373,9	0,0	114 933,6	
Umorzenia na początek okresu	-437 274,2	-507 236,9	0,0	-944 511,1	-5 085,3	-13 478,6	-18 563,9	-350 453,2	-10 750,6	0,0	-361 203,7	
Zwiększenia	-14 947,5	-44 095,1	0,0	-59 042,7	-2 607,6	-11 021,5	-13 629,2	-21 129,3	-1 747,0	0,0	-22 876,2	
Zmniejszenia	16,0	14 853,5	0,0	14 869,6	0,0	1 245,4	1 245,4	6 296,3	1 919,3	0,0	8 217,6	
Umorzenie na koniec okresu	-452 205,7	-536 477,5	0,0	-988 684,2	-7 693,0	-23 254,8	-30 947,7	-365 284,1	-10 578,2	0,0	-375 862,3	
Odписы aktualizujące na początek okresu	-272,9	-477,2	0,0	-750,1	0,0	0,0	0,0	-8,9	0,0	0,0	-8,9	
Zwiększenia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Zmniejszenia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Odписы aktualizujące na koniec okresu	-272,9	-477,2	0,0	-750,1	0,0	0,0	0,0	-8,9	0,0	0,0	-8,9	
Wartość netto na koniec okresu	524 380,9	184 189,5	22 340,7	730 911,1	172 703,5	25 955,4	198 658,8	73 081,5	9 539,4	3 933,5	86 554,4	

Nota 5 Pieniądz w obiegu

Pieniądz w obiegu ujmuje się w pasywach i wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej wyemitowanych obiegowych banknotów i monet w walucie krajowej, pomniejszonej o wartość nominalną następujących obiegowych banknotów i monet w walucie krajowej:

- znajdujących się w kasach i skarbcach NBP,
- złożonych do depozytu w skarbcach innych uprawnionych podmiotów,
- wycofanych z obiegu z uwagi na stopień ich zużycia lub uszkodzenia.

w tys. złotych	31.12.2023	31.12.2022	Zmiana
Banknoty krajowe w obiegu	370 844 853,0	362 247 258,9	8 597 594,1
Monety krajowe w obiegu	6 676 522,0	6 364 404,6	312 117,4
Razem	377 521 375,0	368 611 663,5	8 909 711,5

Pozycja obejmuje znajdujące się w obiegu wyemitowane przez NBP banknoty i monety, w tym banknoty i monety kolekcjonerskie, których wartość nominalna na 31.12.2023 wyniosła 329.396,0 tys. zł w porównaniu z 322.821,6 tys. zł na 31.12.2022.

Średni poziom pieniądza w obiegu w ciągu 2023 r. wyniósł 370.382,0 mln zł w porównaniu z 376.350,1 mln zł w 2022 r.

Nota 6 Pozostałe zobowiązania finansowe

- **Rachunki bieżące, lokaty terminowe prowadzone przez NBP**

Zobowiązania z tytułu sald na rachunkach bieżących oraz rachunkach lokat terminowych prowadzonych przez NBP ujmuje się w księgach rachunkowych NBP oraz wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej.

- **Wyemitowane dłużne papiery wartościowe**

Wyemitowane dłużne papiery wartościowe ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według ceny emisyjnej oraz wycenia na dzień bilansowy według ceny emisyjnej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię.

- **Transakcje repo**

Transakcja repo polega na sprzedaży aktywów z jednoczesnym zobowiązaniem do odkupu równoważnych aktywów w przyszłości po cenie transakcyjnej. Transakcję tę ujmuje się w pasywach jako lokatę otrzymaną, zabezpieczoną przekazanymi aktywami. Papiery wartościowe przekazane jako zabezpieczenie nie zmniejszają zasobu tych papierów wartościowych i są wykazywane w aktywach bilansu NBP.

Różnicę pomiędzy uzgodnioną ceną sprzedaży i odkupu papierów wartościowych w transakcji repo, zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych według metody liniowej.

Na dzień bilansowy transakcje repo wycenia się według wartości nominalnej.

- **Zobowiązania z tytułu leasingu**

Zobowiązanie z tytułu leasingu ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według zdyskontowanej wartości pozostających do zapłaty opłat leasingowych. Dla opłat z tytułu praw użytkowania wieczystego gruntu jako stopę dyskonta przyszłych opłat z tytułu leasingu stosuje się stopę oprocentowania długoterminowych obligacji skarbowych oferowanych w sprzedaży hurtowej, ustaloną na dzień ujęcia w księgach rachunkowych NBP. Dla pozostałych zobowiązań leasingowych jako stopę dyskonta stosuje się stopę referencyjną NBP obowiązującą na dzień ich ujęcia w księgach rachunkowych NBP.

Na dzień bilansowy wartość zobowiązań z tytułu leasingu aktualizuje się o wartość odsetek naliczonych według przyjętej stopy dyskonta oraz zapłacone opłaty leasingowe.

W przypadku zmiany warunków leasingu odpowiednio koryguje się wartość zobowiązań i aktywów z tytułu leasingu (por. Nota 4).

- **Pozostałe zobowiązania finansowe**

Pozostałe zobowiązania finansowe ujmuje się w księgach rachunkowych NBP oraz wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej.

- **Zobowiązania finansowe w walutach obcych**

Po dokonaniu wyceny zobowiązań finansowych w walutach obcych według zasad przedstawionych powyżej, salda przelicza się na walutę krajową przy zastosowaniu kursów średnich NBP obowiązujących na dzień bilansowy.

Nota 6.1 Zobowiązania z tytułu operacji polityki pieniężnej

w tys. złotych	Pozycja bilansu	31.12.2023	31.12.2022	Zmiana
Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych), w tym		48 914 397,0	34 914 457,6	13 999 939,4
- rachunki bieżące banków oraz KSKOK		48 039 155,2	33 925 136,3	14 114 018,9
- rachunki rezerw obowiązkowych banków nieposiadających rachunku bieżącego w NBP		505 872,9	589 165,0	-83 292,1
- odsetki od środków rezerwy obowiązkowej		369 368,9	400 156,3	-30 787,4
Depozyty na koniec dnia, w tym		25 506 744,6	20 198 449,9	5 308 294,7
- naliczone odsetki		11 001,6	6 914,9	4 086,7
Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	P.2	74 421 141,6	55 112 907,5	19 308 234,1
Bony pieniężne NBP wyemitowane w ramach operacji podstawowych		238 002 885,5	174 492 282,6	63 510 602,9
Bony pieniężne NBP wyemitowane w ramach operacji dostrajających		65 068 217,6	77 688 891,7	-12 620 674,1
Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	P.4	303 071 103,1	252 181 174,3	50 889 928,8
Razem		377 492 244,7	307 294 081,8	70 198 162,9

Nota obejmuje zobowiązania z tytułu przeprowadzanych przez NBP operacji polityki pieniężnej.

Wartość środków pieniężnych utrzymywanych przez banki oraz KSKOK¹² w NBP z tytułu rezerwy obowiązkowej jest uzależniona od kształtowania się podstawy naliczania rezerwy obowiązkowej oraz obowiązującej stopy rezerwy obowiązkowej. Rezerwa obowiązkowa jest wielkością uśrednioną w okresie jej utrzymywania.

Zobowiązania z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej obejmują głównie zobowiązania wobec banków krajowych z tytułu emisji przez NBP bonów pieniężnych w ramach podstawowych¹³ i dostrajających¹⁴ operacji otwartego rynku, których celem jest absorpcja płynności¹⁵.

Środki rezerwy obowiązkowej oraz depozyty na koniec dnia podlegają oprocentowaniu, natomiast bony pieniężne są emitowane z dyskontem. Na 31.12.2023 i 31.12.2022 stopy procentowe będące podstawą oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej, depozytów na koniec dnia oraz ustalenia dyskonta bonów pieniężnych emitowanych przez NBP w ramach operacji otwartego rynku kształtowały się następująco:

¹² Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe utrzymują rezerwę obowiązkową na rachunku KSKOK (Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej).

¹³ W 2023 r. okresy zapadalności operacji podstawowych wynosiły 7 i 8 dni (w 2022 r. 6, 7 i 8 dni).

¹⁴ W 2023 r., podobnie jak w 2022 r. okresy zapadalności operacji dostrajających wynosiły 1, 2, 3 i 4 dni.

¹⁵ Zgodnie z uchwałą nr 30/2003 Zarządu NBP z dnia 12 września 2003 r. w sprawie emitowania bonów pieniężnych Narodowego Banku Polskiego (Dz. Urz. NBP Nr 15, poz. 24, z późn. zm.) nabywcami bonów pieniężnych mogą być banki krajowe, oddziały banków zagranicznych i oddziały instytucji kredytowych, Bankowy Fundusz Gwarancyjny oraz KSKOK.

Stopa oprocentowania zobowiązań z tytułu operacji polityki pieniężnej

%	31.12.2023	31.12.2022
Rezerwa obowiązkowa*	5,75	6,75
Depozyt na koniec dnia**	5,25	6,25
Bony pieniężne***	5,75	6,75

* Wysokość oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej.

** Stopa depozytowa NBP.

*** Stopa referencyjna NBP.

Na zmianę ogółu zobowiązań NBP z tytułu operacji polityki pieniężnej (wzrost o 70.198.162,9 tys. zł na 31.12.2023 w porównaniu do 31.12.2022) wpłynęły m.in. takie czynniki jak:

- skup napływających do NBP walut obcych z tytułu transakcji posiadaczy rachunków w NBP (por. Nota 3.1, Nota 6.3),
- przepływy środków pieniężnych związane z wynikiem NBP na instrumentach polityki pieniężnej (por. Nota 11) oraz innymi operacjami własnymi NBP,
- przyrost pieniądza gotówkowego w obiegu w 2023 r. (por. Nota 5),
- wykup przez emitenta posiadanych przez NBP skarbowych dłużnych papierów wartościowych w terminie zapadalności (por. Nota 3.2).

Sposób lokowania posiadanych w NBP środków pieniężnych pomiędzy zakupem bonów pieniężnych NBP, złożeniem depozytu na koniec dnia w NBP lub pozostawieniem środków na rachunku bieżącym w NBP jest wynikiem indywidualnych decyzji banków.

Nota 6.2 Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej

w tys. złotych	Pozycja bilansu	31.12.2023	31.12.2022	Zmiana
Rozrachunki w krajowych systemach płatniczych Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A., w tym		2 581 882,6	940 440,8	1 641 441,8
- w systemie Elixir		1 717 657,8	296 934,2	1 420 723,6
- w systemie Express Elixir		864 224,8	643 506,6	220 718,2
Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych	P.3	2 581 882,6	940 440,8	1 641 441,8
Zobowiązania wobec sektora rządowego, w tym	P.5.1	10 338 349,3	10 792 940,6	-454 591,3
- rachunki budżetu państwa		5 349 905,0	6 529 897,4	-1 179 992,4
- rachunki funduszy zabezpieczenia społecznego		4 861 532,7	4 147 311,7	714 221,0
- pozostałe		126 911,6	115 731,5	11 180,1
Inne zobowiązania	P.5.2	1 608 591,1	1 090 865,7	517 725,4
Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	P.5	11 946 940,4	11 883 806,3	63 134,1
Rachunki międzynarodowych organizacji finansowych i banków centralnych, w tym		28 852,2	31 005,8	-2 153,6
- rachunek nr 2 MFW		20 582,1	23 378,3	-2 796,2
Rachunki międzynarodowych organizacji niefinansowych		4 052 710,1	4 093 191,4	-40 481,3
Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierezydentów	P.6	4 081 562,3	4 124 197,2	-42 634,9
Razem		18 610 385,3	16 948 444,3	1 661 941,0

Pozycja obejmuje głównie:

- rachunki bieżące, pomocnicze oraz rachunki lokat terminowych w walucie krajowej prowadzone przez NBP dla podmiotów sektora rządowego oraz niemonetarnych instytucji finansowych,
- rachunki bieżące w walucie krajowej prowadzone przez NBP dla międzynarodowych organizacji finansowych i niefinansowych oraz banków centralnych, w tym rachunek prowadzony przez NBP dla MFW, służący realizacji wydatków administracyjnych MFW (tzw. „Rachunek nr 2 MFW” – por. Nota 12.1),
- zobowiązania z tytułu rozliczeń w systemach płatniczych Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A.

Wzrost pozycji wobec rezydentów związany był głównie ze zwiększeniem zobowiązań z tytułu rozrachunku w systemach płatniczych Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A. oraz zwiększeniem salda rachunków w walucie krajowej prowadzonych przez NBP dla funduszy zabezpieczenia społecznego oraz podmiotów spoza sektora rządowego przy jednoczesnym zmniejszeniu sald rachunków prowadzonych dla budżetu państwa.

Nota 6.3 Zobowiązania w walutach obcych

<i>w tys. złotych</i>	Pozycja bilansu	31.12.2023	31.12.2022	Zmiana
Rachunki budżetu państwa		42 311 446,2	43 632 742,0	-1 321 295,8
Rachunki banków krajowych dla rozliczeń w systemie TARGET		2 856 851,7	15 008 405,6	-12 151 553,9
Pozostałe zobowiązania wobec rezydentów		477 230,7	368 924,7	108 306,0
Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	P.7	45 645 528,6	59 010 072,3	-13 364 543,7
Transakcje repo		66 800 236,4	53 539 855,3	13 260 381,1
Rachunki międzynarodowych organizacji niefinansowych		72 382,4	75 187,0	-2 804,6
Pozostałe zobowiązania wobec nierezydentów		642 439,0	10 093,7	632 345,3
Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	P.8	67 515 057,8	53 625 136,0	13 889 921,8
Razem		113 160 586,4	112 635 208,3	525 378,1
<i>w tym różnice z wyceny kursowej</i>		<i>-5 682 160,1</i>	<i>2 925 807,6</i>	<i>-8 607 967,7</i>

Pozycja obejmuje głównie:

- rachunki bieżące, pomocnicze oraz rachunki lokat terminowych w walutach obcych prowadzone przez NBP dla podmiotów sektora rządowego oraz rachunki banków krajowych dla rozliczeń w systemie TARGET,
- zobowiązania z tytułu transakcji repo zawieranych z zagranicznymi instytucjami finansowymi; w ramach realizowanego przez NBP procesu inwestycyjnego, transakcje te są zwykle zawierane łącznie z transakcjami reverse repo (por. Nota 3.1).

Poniżej przedstawiono transakcje repo w podziale na waluty obce.

<i>w tys. jednostek waluty oryginalnej</i>	USD	EUR	GBP	CAD	AUD
31.12.2023	5 005 227,5	5 772 107,9	2 902 376,4	2 524 254,0	0,0
31.12.2022	1 837 038,7	5 629 448,7	2 827 476,2	0,0	1 364 523,5
Zmiana	3 168 188,8	142 659,2	74 900,2	2 524 254,0	-1 364 523,5

- zobowiązania w walutach obcych z tytułu zleceń płatniczych posiadaczy rachunków w NBP będących w trakcie rozliczenia na dzień bilansowy.

Wzrost pozycji związany był głównie z wyższą wartością transakcji repo przy jednoczesnym zmniejszeniu salda rachunków w walutach obcych prowadzonych przez NBP dla banków krajowych na potrzeby rozliczeń w systemie TARGET (por. Nota 3.1) oraz budżetu państwa.

Nota 6.4 Inne pozostałe pasywa

w tys. złotych	31.12.2023	31.12.2022	Zmiana
Zobowiązania z tytułu leasingu	204 327,3	204 917,9	-590,6
Inne zobowiązania, w tym	64 697,1	71 231,0	-6 533,9
- publicznoprawne	25 883,2	20 615,3	5 267,9
- wobec dostawców	21 229,6	26 649,3	-5 419,7
- inne	17 584,3	23 966,4	-6 382,1
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	22 946,9	21 296,0	1 650,9
Wyrównanie do średniego kosztu zasobu waluty obcej instrumentów pozabilansowych	34 683,8	33 469,0	1 214,8
Razem	326 655,1	330 913,9	-4 258,8

Zobowiązania z tytułu leasingu stanowią bieżącą (zdyskontowaną) wartość pozostających do zapłaty opłat leasingowych. Dotyczą one głównie praw użytkowania wieczystego gruntu (por. Nota 4 i Nota 11).

Na 31.12.2023 oraz na 31.12.2022 Wyrównanie do średniego kosztu zasobu waluty obcej instrumentów pozabilansowych dotyczyło transakcji spot w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych. Wzrost pozycji jest wypadkową wolumenu tych transakcji na koniec roku (por. Nota 10.1) oraz różnicy między kursem transakcyjnym zakupu/sprzedaży a średnim kosztem zasobu.

Nota 7 Rezerwy na zobowiązania

Rezerwy na zobowiązania ujmuje się w księgach rachunkowych NBP, gdy na NBP ciąży obowiązek wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy jest prawdopodobne, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje w NBP zmniejszenie korzyści ekonomicznych, a kwotę tego obowiązku można wiarygodnie oszacować. Rezerwy tworzy się w ciężar kosztów w wiarygodnie oszacowanej kwocie, jaka musiałaby być zapłacona nie później niż na dzień bilansowy, w związku z wypełnieniem powyższego obowiązku.

Na dzień bilansowy rezerwy na zobowiązania podlegają aktualizacji. Rezerwy na zobowiązania, niewykorzystane z powodu ustania w całości albo w części obowiązku uzasadniającego ich utworzenie, rozwiązuje się i zalicza do wyniku finansowego. Rezerwy na zobowiązania mogą być przeznaczone wyłącznie na cel, na jaki zostały utworzone.

Załącznik 4

w tys. złotych	31.12.2023	31.12.2022	Zmiana
Rezerwy na zobowiązania wobec pracowników	212 432,8	201 352,5	11 080,3
Pozostałe rezerwy	1 373,2	1 556,8	-183,6
Razem	213 806,0	202 909,3	10 896,7

Zmianę rezerw na zobowiązania w 2023 r. i 2022 r. w podziale na poszczególne tytuły przedstawiają poniższe tabele (por. też Nota 15 i Nota 16).

w tys. złotych	31.12.2022	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	31.12.2023
Rezerwy na zobowiązania wobec pracowników, w tym	201 352,5	44 802,5	-33 621,6	-100,6	212 432,8
- z tytułu odpraw emerytalnych	105 847,0	21 204,2	-12 119,7	0,0	114 931,5
- z tytułu odpraw rentowych	2 293,2	373,9	-103,8	0,0	2 563,3
- z tytułu nagród jubileuszowych	64 594,7	18 825,1	-11 776,2	0,0	71 643,6
- z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych	14 062,3	3 248,4	-197,1	0,0	17 113,6
- z tytułu odpraw pośmiertnych	3 860,0	0,0	-19,6	-100,6	3 739,8
- na ustawowe i dodatkowe odprawy pieniężne oraz dodatkowe świadczenia dla pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, zwalnianych z przyczyn niedotyczących pracowników	10 695,3	1 150,9	-9 405,2	0,0	2 441,0
Pozostałe, w tym	1 556,8	160,5	-286,5	-57,6	1 373,2
- na zobowiązania z tytułu spraw sądowych	1 489,9	160,5	-286,5	-50,6	1 313,3
- na zobowiązania wynikające z operacji finansowych w walucie krajowej	66,9	0,0	0,0	-7,0	59,9
Razem	202 909,3	44 963,0	-33 908,1	-158,2	213 806,0

w tys. złotych	31.12.2021	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	31.12.2022
Rezerwy na zobowiązania wobec pracowników, w tym	192 667,9	27 080,5	-18 395,9	0,0	201 352,5
- z tytułu odpraw emerytalnych	105 747,2	6 469,4	-6 369,6	0,0	105 847,0
- z tytułu odpraw rentowych	2 339,3	88,2	-134,3	0,0	2 293,2
- z tytułu nagród jubileuszowych	66 667,4	8 180,3	-10 253,0	0,0	64 594,7
- z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych	12 009,3	2 553,1	-500,1	0,0	14 062,3
- z tytułu odpraw pośmiertnych	3 671,9	314,9	-126,8	0,0	3 860,0
- na ustawowe i dodatkowe odprawy pieniężne oraz dodatkowe świadczenia dla pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, zwalnianych z przyczyn niedotyczących pracowników	2 232,8	9 474,6	-1 012,1	0,0	10 695,3
Pozostałe, w tym	1 703,8	83,0	0,0	-230,0	1 556,8
- na zobowiązania z tytułu spraw sądowych	1 642,1	77,8	0,0	-230,0	1 489,9
- na zobowiązania wynikające z operacji finansowych w walucie krajowej	61,7	5,2	0,0	0,0	66,9
Razem	194 371,7	27 163,5	-18 395,9	-230,0	202 909,3

Nota 8 Rozliczenia międzyokresowe

Koszty i przychody dotyczące przyszłych okresów ujmuje się w księgach rachunkowych NBP odpowiednio jako składnik aktywów i pasywów.

Koszty i przychody, które w całości albo w części dotyczą przyszłych lat obrotowych, ujmowane są w księgach rachunkowych NBP odpowiednio jako rozliczenia międzyokresowe kosztów albo rozliczenia międzyokresowe przychodów i zaliczane do wyniku finansowego roku obrotowego,

którego dotyczą.

Koszty dotyczące bieżącego roku obrotowego, za które obowiązek zapłaty powstanie w następnym roku obrotowym, zalicza się do wyniku finansowego w wiarygodnie oszacowanej kwocie, a prawdopodobne zobowiązanie przypadające na bieżący rok obrotowy ujmuje się w księgach rachunkowych jako rozliczenia międzyokresowe kosztów.

Wartość otrzymanych nieodpłatnie albo ujawnionych środków trwałych i wartości niematerialnych podlegających amortyzacji metodą liniową, ujmuje się w księgach rachunkowych jako rozliczenia międzyokresowe przychodów i zalicza się do wyniku finansowego równolegle do odpisów amortyzacyjnych dokonywanych od tych składników aktywów.

w tys. złotych	Pozycja bilansu	31.12.2023	31.12.2022	Zmiana
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów usług		55 447,5	49 683,9	5 763,6
Razem aktywa (Rozliczenia międzyokresowe)	A.10.4	55 447,5	49 683,9	5 763,6
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów		107 826,9	96 136,8	11 690,1
Rozliczenia międzyokresowe przychodów		1 053,8	1 166,9	-113,1
Razem pasywa (Rozliczenia międzyokresowe)	P.11.2	108 880,7	97 303,7	11 577,0

Czynne i bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów usług dotyczą głównie wydatków związanych z gospodarką własną NBP (czynne dotyczą przede wszystkim opłat za usługi informatyczne świadczone na rzecz NBP, natomiast bierne obejmują głównie składniki wynagrodzeń za 2023 r. wypłacanych w kolejnym roku oraz przyszłe zobowiązania z tytułu dostaw towarów i usług realizowanych w 2023 r.).

Nota 9 Kapitał własny

Do kapitału własnego, zgodnie z praktyką przyjętą wśród banków centralnych ESBC, NBP kwalifikuje:

- fundusz statutowy, którego wysokość określa art. 61 ustawy o NBP,
- fundusz rezerwowy, który zgodnie z art. 62 ustawy o NBP jest tworzony z odpisów z zysku NBP w wysokości 5% rocznego zysku aż do osiągnięcia przez ten fundusz równowartości funduszu statutowego i może być przeznaczony wyłącznie na pokrycie strat bilansowych,
- rezerwę na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych, której tworzenie przewiduje art. 65 ustawy o NBP,
- rachunek rewaluacyjny złota,
- dodatnie różnice z wyceny zasobu złota, kursowej walut obcych i cenowej,
- stratę z lat ubiegłych oraz stratę za bieżący rok obrotowy,
- część zysku roku bieżącego pozostającą w NBP (to jest 5%), która zostanie przeznaczona na zwiększenie funduszu rezerwowego.

- **Dodatknie różnice z wyceny zasobu złota, kursowej walut obcych i cenowej (przychody niezrealizowane)**

Dodatknie różnice z wyceny zasobu złota są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu złota z wyższą od niego średnią ceną rynkową złota przeliczoną na złote.

Dodatknie różnice z wyceny kursowej walut obcych są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu waluty obcej z wyższym od niego kursem średnim NBP.¹⁶

Dodatknie różnice z wyceny cenowej dla dłużnych papierów wartościowych są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu dłużnych papierów wartościowych z wyższą od niego średnią ceną rynkową tych papierów.

Dodatknie różnice z wyceny cenowej ETF są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu ETF z wyższą od niego średnią ceną rynkową tych instrumentów.

Dodatknie różnice z wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe są ustalane poprzez porównanie ceny ustalonej w umowie, zdyskontowanej na dzień rozliczenia transakcji spot, z niższą (w przypadku transakcji forward sprzedaży) albo wyższą (w przypadku transakcji forward zakupu) średnią ceną rynkową dłużnych papierów wartościowych z dnia wyceny.

Wartość różnic z wyceny zasobu złota, zasobów poszczególnych walut obcych, dłużnych papierów wartościowych oraz ETF ustala się oddzielnie, nie kompensując ze sobą wartości różnych co do rodzaju składników.

- **Rachunek rewaluacyjny złota**

Rachunek rewaluacyjny złota to nadwyżka przychodów niezrealizowanych nad kosztami niezrealizowanymi z przeliczenia złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości, powstała przed 1 stycznia 2004 r.

Stan rachunku rewaluacyjnego złota zmniejsza się na dobro przychodów w kwocie kosztów niezrealizowanych z wyceny zasobu złota, zaliczonych do wyniku finansowego na dzień bilansowy.

- **Rezerwa kursowa**

Rezerwę kursową szacuje się w oparciu o ogólnie akceptowane i stosowane konsekwentnie przez NBP metody szacowania ryzyka finansowego (por. Rozdział 7.1.4.).

Analiza ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych jest dokonywana w NBP przy zastosowaniu metody wartości zagrożonej (Value at Risk – VaR). Określa ona oczekiwaną stratę z tytułu zmian kursu złotego do walut obcych, która w warunkach normalnych, z założonym prawdopodobieństwem, nie powinna zostać przekroczona w przyjętym horyzoncie czasowym. W NBP na potrzeby oszacowania rezerwy kursowej przyjęto roczny horyzont czasowy oraz 95% poziom ufności.

Wartość zagrożona jest następnie pomniejszona o przychody niezrealizowane z tytułu zmian kursu złotego do walut obcych, oszacowane na podstawie analizy ich rozkładu. Oszacowanie przychodów niezrealizowanych jest dokonywane w oparciu o stan zasobów walut obcych na dzień bilansowy

¹⁶ W przypadku ujemnego zasobu danej waluty obcej dodatnie różnice z wyceny kursowej są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu z niższym od niego kursem średnim NBP.

oraz historyczne szeregi czasowe średnich kosztów zasobu i średnich kursów NBP dla tych walut. Takie podejście pozwala na określenie stabilnego poziomu przychodów niezrealizowanych i tym samym ogranicza zmienność rezerwy kursowej.

Rezerwę tworzy się i rozwiązuje na dzień bilansowy.

Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów w kwocie równej połowie nadwyżki przychodów ze zrealizowanych różnic kursowych walut obcych nad kosztami ze zrealizowanych i niezrealizowanych różnic kursowych walut obcych ujętych w wyniku finansowym roku obrotowego. Tworzenie rezerwy nie może powodować dla NBP ujemnego wyniku finansowego roku obrotowego.

Rezerwę rozwiązuje się – zaliczając ją do przychodów – na pokrycie kosztów niezrealizowanych, wynikających ze zmian kursu złotego do walut obcych, powiększonych o nadwyżkę kosztów nad przychodami ze zrealizowanych różnic kursowych walut obcych, w kwocie, która mogłaby spowodować stratę.

Nadwyżkę utworzonej rezerwy w stosunku do wartości oszacowanej rozwiązuje się na dobro przychodów.

	P.12 Rezerwy		P.13 Różnice z wyceny		P.14 Fundusze		P.15 Wynik finansowy		Razem
	Rezerwa kursowa	Rachunek rewaluacyjny złota	Różnice z wyceny*	Fundusz statutowy	Fundusz rezerwowy	Strata z lat ubiegłych	Wynik finansowy za rok obrotowy		
	P.12	P.13	P.13	P.14	P.14	P.15	P.15		
<i>w tys. złotych</i>									
Stan na 31.12.2021	16 499 460,9	1 618 023,2	49 420 876,3	1 500 000,0	0,0	-11 006 735,2	10 974 518,7	69 006 143,9	
Wpłata z zysku							-10 425 792,8	-10 425 792,8	
Odpis z zysku na fundusz rezerwowy					548 725,9		-548 725,9	0,0	
Pokrycie straty z lat ubiegłych					-548 725,9	548 725,9		0,0	
Zmiana wyceny złota, kursowej i cenowej			-982 160,9					-982 160,9	
Rozwiązanie rezerwy kursowej	-1 420 869,5							-1 420 869,5	
Wynik finansowy za rok obrotowy							-16 943 670,7	-16 943 670,7	
Stan na 31.12.2022	15 078 591,4	1 618 023,2	48 438 715,4	1 500 000,0	0,0	-10 458 009,3	-16 943 670,7	39 233 650,0	
Przeniesienie straty za 2022 r. do pozycji <i>Strata z lat ubiegłych</i>						-16 943 670,7	16 943 670,7	0,0	
Zmiana wyceny złota, kursowej i cenowej			-15 039 298,2					-15 039 298,2	
Rozwiązanie rezerwy kursowej	-15 078 591,4							-15 078 591,4	
Wynik finansowy za rok obrotowy							-20 800 024,0	-20 800 024,0	
Stan na 31.12.2023	0,0	1 618 023,2	33 399 417,2	1 500 000,0	0,0	-27 401 680,0	-20 800 024,0	-11 684 263,6	

* Różnice z wyceny dotyczą dodatnich różnic z wyceny zasobu złota, wyceny kursowej walut obcych oraz wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych, ETF i instrumentów finansowych pozabilansowych (por. Nota 9.1).

Spadek kapitału własnego NBP był spowodowany przede wszystkim aprecjacją złotego względem walut obcych przejawiającą się spadkiem dodatnich niezrealizowanych różnic kursowych walut obcych i kosztami niezrealizowanymi z wyceny kursowej walut obcych oraz ujemnymi zrealizowanymi różnicami kursowymi (por. Nota 9.1, Nota 12.2 oraz Nota 12.1). Ujemny kapitał nie ma negatywnego wpływu na realizację podstawowego celu działalności NBP w zakresie utrzymywania stabilnego poziomu cen, ani na realizację innych zadań NBP. Nie stanowi on zatem czynnika ograniczającego niezależność banku centralnego (por. Rozdział 2.2).

Nota 9.1 Różnice z wyceny

w tys. złotych	31.12.2023	31.12.2022	Zmiana
Dodatnie różnice z wyceny zasobu złota	28 309 187,8	27 515 054,6	794 133,2
Dodatnie różnice z wyceny kursowej walut obcych	154,1	20 878 316,0	-20 878 161,9
Dodatnie różnice z wyceny cenowej, w tym	5 090 075,3	45 344,8	5 044 730,5
- z wyceny dłużnych papierów wartościowych	5 065 052,4	43 545,4	5 021 507,0
- z wyceny ETF	25 009,9	0,0	25 009,9
- z wyceny instrumentów finansowych pozabilansowych	13,0	1 799,4	-1 786,4
Rachunek rewaluacyjny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości	1 618 023,2	1 618 023,2	0,0
Razem	35 017 440,4	50 056 738,6	-15 039 298,2

Średnie koszty zasobu walut obcych i złota oraz kursy średnie NBP i średnia cena rynkowa złota

w złotych	Średni koszt zasobu	Kurs średni NBP / Średnia cena złota	Średni koszt zasobu	Kurs średni NBP / Średnia cena złota
	31.12.2023		31.12.2022	
USD	4,0776	3,9350	4,0272	4,4018
EUR	4,5844	4,3480	4,6212	4,6899
GBP	5,2735	4,9997	5,2919	5,2957
CAD	3,2041	2,9698	3,3083	3,2486
AUD	2,9009	2,6778	2,9651	2,9890
NOK	0,4212	0,3867	0,4509	0,4461
NZD	2,6321	2,4836	2,8119	2,7884
SDR	5,6845	5,2938	5,8044	5,8760
uncja złota	5 660,7845	8 115,5440	4 235,0060	7 977,6022

▪ Dodatnie różnice z wyceny zasobu złota

W 2023 r. wzrost dodatnich różnic z wyceny zasobu złota związany był głównie ze zwiększeniem zasobu złota (por. Nota 1). Wzrost ceny złota w złotych wynikał ze wzrostu ceny uncji złota w USD (cena uncji złota w USD wynosiła odpowiednio: 2.062,40 USD na 31.12.2023 oraz 1.812,35 USD na 31.12.2022) przy jednoczesnym spadku kursu średniego USD.

- **Dotatnie różnice z wyceny kursowej walut obcych**

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2023	31.12.2022	Zmiana
USD	0,0	18 945 722,3	-18 945 722,3
EUR	0,0	1 531 382,1	-1 531 382,1
GBP	0,0	44 852,0	-44 852,0
AUD	0,0	347 683,6	-347 683,6
SDR	0,0	7 297,6	-7 297,6
CHF	154,1	1 116,8	-962,7
Pozostałe	0,0	261,6	-261,6
Razem	154,1	20 878 316,0	-20 878 161,9

- **Dotatnie różnice z wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych**

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2023	31.12.2022	Zmiana
Papiery wartościowe w USD	1 252 774,3	37 808,1	1 214 966,2
Papiery wartościowe w EUR	1 645 795,2	275,0	1 645 520,2
Papiery wartościowe w GBP	896 296,0	686,8	895 609,2
Papiery wartościowe w CAD	513 330,3	4 775,5	508 554,8
Papiery wartościowe w AUD	534 425,0	0,0	534 425,0
Papiery wartościowe w NOK	83 762,1	0,0	83 762,1
Papiery wartościowe w NZD	138 669,5	0,0	138 669,5
Razem	5 065 052,4	43 545,4	5 021 507,0

- **Dotatnie różnice z wyceny cenowej ETF**

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2023	31.12.2022	Zmiana
ETF w USD	2 994,0	0,0	2 994,0
ETF w GBP	20 678,9	0,0	20 678,9
ETF w CAD	1 014,7	0,0	1 014,7
ETF w AUD	322,3	0,0	322,3
Razem	25 009,9	0,0	25 009,9

- **Dodatnie różnice z wyceny cenowej instrumentów finansowych pozabilansowych**

Na 31.12.2023 dodatnie różnice z wyceny cenowej instrumentów finansowych pozabilansowych dotyczyły transakcji forward zakupu dłużnych papierów wartościowych w USD. Na 31.12.2022 dodatnie różnice z wyceny cenowej instrumentów finansowych pozabilansowych dotyczyły transakcji forward sprzedaży dłużnych papierów wartościowych w AUD (por. Nota 10 i Nota 10.2).

- **Rachunek rewaluacyjny złota**

W związku z niewystąpieniem na 31.12.2023 kosztów niezrealizowanych z wyceny zasobu złota, NBP, podobnie jak na 31.12.2022, nie dokonał rozwiązania rachunku rewaluacyjnego złota.

Nota 9.2 Rezerwa kursowa

Na 31.12.2023 oszacowanie rezerwy kursowej (równe wartości zagrożonej pomniejszonej o oszacowane przychody niezrealizowane z tytułu zmian kursu złotego do walut obcych) wyniosło 62.481.287,0 tys. zł (94.551.517,4 tys. zł na 31.12.2022). Na mocy uchwały nr 6/2019 RPP na 31.12.2023 rozwiązano rezerwę na pokrycie części kosztów z niezrealizowanych różnic kursowych powiększonych o nadwyżkę kosztów nad przychodami ze zrealizowanych różnic kursowych w kwocie 15.078.591,4 tys. zł (na 31.12.2022 rezerwę rozwiązano w kwocie 1.420.869,5 tys. zł – por. Nota 12.1, Nota 12.2 i Rozdział 7.1.4). Na 31.12.2023 rezerwa kursowa wyniosła 0 zł (15.078.591,4 tys. zł na 31.12.2022).

Nota 9.3 Wynik finansowy

- **Wynik finansowy za rok obrotowy**

Wynik finansowy NBP za 2023 r. był ujemny (strata) i wyniósł -20.800.024,0 tys. zł (za 2022 r. strata w wysokości -16.943.670,7 tys. zł).

Ujemny wynik finansowy za rok obrotowy podlega akumulacji w pozycji *Strata z lat ubiegłych*.

- **Strata z lat ubiegłych**

Niepokryta strata z lat ubiegłych w kwocie 27.401.680,0 tys. zł jest efektem poniesienia przez NBP straty za:

- 2007 r. – w wysokości 12.427.261,7 tys. zł,
- 2017 r. – w wysokości 2.524.935,6 tys. zł,
- 2022 r. – w wysokości 16.943.670,7 tys. zł

oraz jej częściowego pokrycia środkami z funduszu rezerwowego w:

- 2008 r. – w kwocie 969.350,0 tys. zł,
- 2015 r. – w kwocie 250.000,0 tys. zł,
- 2016 r. – w kwocie 400.000,0 tys. zł,
- 2018 r. – w kwocie 1.467.483,8 tys. zł,
- 2021 r. – w kwocie 858.628,2 tys. zł,
- 2022 r. – w kwocie 548.725,9 tys. zł.

Fundusz rezerwowy jest jedynym źródłem pokrycia straty.

Nota 10 Pozycje pozabilansowe

▪ Transakcje spot w walutach obcych

Walutę obcą zakupioną albo sprzedaną za inną walutę obcą ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według wartości waluty obcej kwotowanej, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego obowiązującego na dzień transakcji.

Walutę obcą zakupioną albo sprzedaną za walutę krajową ujmuje się w księgach rachunkowych według wartości transakcyjnej, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

Efekty wyrównania do średniego kosztu zasobu waluty obcej oraz różnice z wyceny kursowej dla transakcji w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych prezentowane są w bilansie NBP według salda wyrównania i wyceny tych transakcji, określonych odrębnie dla każdej waluty obcej – różnice dodatnie w aktywach, różnice ujemne w pasywach.

▪ Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji forward

Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji forward ujmuje się na kontach pozabilansowych od dnia transakcji do dnia rozliczenia według wartości ustalonej w umowie. W dniu transakcji dłużne papiery wartościowe, zakupione lub sprzedane w transakcji forward nie zmieniają wielkości zasobu dłużnych papierów wartościowych.

Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji forward wycenia się na dzień bilansowy według wartości rynkowej tych transakcji, obowiązującej w dniu wyceny, poprzez porównanie ceny rynkowej dłużnych papierów wartościowych z ich ceną ustaloną w umowie, zdyskontowaną na dzień rozliczenia transakcji spot. Do dodatnich i ujemnych różnic z wyceny stosuje się reguły przewidziane dla ujęcia przychodów i kosztów niezrealizowanych.

Różnice z wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych prezentowane są w bilansie NBP – różnice dodatnie w aktywach, a różnice ujemne w pasywach.

W dniu rozliczenia, dłużne papiery wartościowe zakupione w transakcji forward zwiększają zasób dłużnych papierów wartościowych, a dłużne papiery wartościowe sprzedane w transakcji forward pomniejszają zasób dłużnych papierów wartościowych.

Jeżeli zawarto więcej niż jedną transakcję forward zakupu lub sprzedaży dłużnych papierów wartościowych, wyceny i rozliczenia tych transakcji dokonuje się odrębnie.

- **Futures**

Futures ujmuje się na kontach pozabilansowych, od dnia transakcji do dnia rozliczenia, w wartości nominalnej zakupionego lub sprzedanego instrumentu bazowego.

W przypadku, gdy w dniu zamknięcia otwartej pozycji futures ma miejsce rzeczywista dostawa instrumentu bazowego, jego zakup lub sprzedaż ujmuje się według wartości rynkowej.

Zestawienie dodatnich i ujemnych różnic z wyceny kursowej transakcji spot w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych oraz wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe w walutach obcych przedstawiono poniżej (por. Nota 9.1 i Nota 12.2).

w tys. złotych	Pozycja bilansu	31.12.2023	31.12.2022	Zmiana
Dodatnie różnice z wyceny kursowej transakcji FX spot		32 191,6	32 935,3	-743,7
Dodatnie różnice z wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe		13,0	1 799,4	-1 786,4
Razem aktywa (Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych)	A.10.3	32 204,6	34 734,7	-2 530,1
Ujemne różnice z wyceny kursowej transakcji FX spot		16 914,1	2 352,2	14 561,9
Ujemne różnice z wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe		0,0	51,9	-51,9
Razem pasywa (Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych)	P.11.1	16 914,1	2 404,1	14 510,0

Nota 10.1 Transakcje spot w walutach obcych ujęte na kontach pozabilansowych

w tys. złotych	Pozycja bilansu	31.12.2023	31.12.2022	Zmiana
Waluta do otrzymania z tytułu transakcji FX spot	-	669 845,4	730 113,9	-60 268,5
Waluta do wydania z tytułu transakcji FX spot	-	669 845,4	730 113,9	-60 268,5
Dodatnie różnice wyrównania do średniego kosztu zasobu	A.10.5	20 289,1	2 395,7	17 893,4
Ujemne różnice wyrównania do średniego kosztu zasobu	P.11.3	34 683,8	33 469,0	1 214,8
Dodatnie różnice z wyceny kursowej transakcji FX spot	A.10.3	32 191,6	32 935,3	-743,7
Ujemne różnice z wyceny kursowej transakcji FX spot	P.11.1	16 914,1	2 352,2	14 561,9

Spadek pozycji pozabilansowych na 31.12.2023 wynikał z niższego wolumenu zawartych przez NBP transakcji spot w walutach obcych.

Zmiana różnic wyrównania do średniego kosztu zasobu transakcji spot w walutach obcych jest wypadkową wolumenu tych transakcji na koniec roku oraz różnicy między średnim kosztem zasobu a kursem zakupu/sprzedaży tych transakcji.

Zmiana różnic z wyceny kursowej transakcji spot w walutach obcych jest wypadkową wolumenu tych transakcji na koniec roku oraz różnicy między średnim kosztem zasobu a kursem średnim NBP.

Nota 10.2 Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji forward

w tys. złotych	Pozycja bilansu	31.12.2023	31.12.2022	Zmiana
Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych zakupione w transakcjach forward, w tym		115 524,2	1 297 788,0	-1 182 263,8
- papiery wartościowe w USD		115 524,2	1 297 788,0	-1 182 263,8
Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych sprzedane w transakcjach forward, w tym		0,0	860 358,3	-860 358,3
- papiery wartościowe w AUD		0,0	860 358,3	-860 358,3
Dodatnie różnice z wyceny cenowej	A.10.3	13,0	1 799,4	-1 786,4
Ujemne różnice z wyceny cenowej	P.11.1	0,0	51,9	-51,9

Transakcje forward na dłużne papiery wartościowe w walutach obcych są wykorzystywane przez NBP w ramach zarządzania rezerwami walutowymi.

Zmiana różnic z wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe w walutach obcych jest wypadkową wolumenu tych transakcji na koniec roku oraz różnicy między ceną rynkową tych papierów a ich ceną ustaloną w umowie.

Nota 10.3 Futures

w tys. złotych	31.12.2023	31.12.2022	Zmiana
Zakupione futures (bond futures), w tym	37 074 766,4	1 731 913,2	35 342 853,2
- bond futures w AUD	2 663 451,0	0,0	2 663 451,0
- bond futures w CAD	2 893 811,7	1 731 913,2	1 161 898,5
- bond futures w EUR	11 308 764,1	0,0	11 308 764,1
- bond futures w USD	20 208 739,6	0,0	20 208 739,6
Sprzedane futures (bond futures), w tym	7 455 003,2	998 006,8	6 456 996,4
- bond futures w AUD	921 060,0	0,0	921 060,0
- bond futures w CAD	604 397,9	330 133,4	274 264,5
- bond futures w EUR	1 892 715,1	0,0	1 892 715,1
- bond futures w USD	4 036 830,1	667 873,4	3 368 956,7
Zakupione futures (equity index futures), w tym	0,0	3 824,9	-3 824,9
- equity index futures w EUR	0,0	1 339,9	-1 339,9
- equity index futures w GBP	0,0	251,3	-251,3
- equity index futures w USD	0,0	2 233,7	-2 233,7

Futures są wykorzystywane przez NBP w ramach zarządzania rezerwami walutowymi (por. Nota 3.1), w celu podwyższenia dochodowości rezerw walutowych w długim okresie oraz zwiększenia dywersyfikacji inwestycji.

Nota 11 Wynik z odsetek

Odsetki, dyskonto i premię od zakupionych dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku finansowego w kwotach naliczonych według wewnętrznej stopy zwrotu, która jest korygowana w przypadku wystąpienia kosztów niezrealizowanych z wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych na koniec roku (por. Nota 12.2).

Dyskonto od wyemitowanych przez NBP dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku finansowego w kwotach obliczonych dla okresu, na jaki wyemitowano dłużny papier wartościowy, według metody liniowej.

Odsetki od pozostałych aktywów i zobowiązań finansowych zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych według metody liniowej, z wyjątkiem odsetek:

- do zapłaty z tytułu rezerwy obowiązkowej, które zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego miesiąca w kwotach naliczonych za okres rezerwowy,
- od środków na rachunkach bieżących w innych bankach, które zalicza się do wyniku finansowego w dniu zapłaty,
- od depozytów zabezpieczających wykonanie futures, które zalicza się do wyniku finansowego w dniu zapłaty,
- od aktywów i zobowiązań związanych z gospodarką własną, w tym od zobowiązań z tytułu leasingu, które są ujmowane nie później niż na koniec miesiąca.

Odsetki od lokat terminowych w złocie są naliczane i wypłacane w USD (por. Nota 1 i 3.1).

Odsetki do otrzymania albo do zapłaty od transakcji forward w walutach obcych, wynikające z różnicy pomiędzy ustalonymi w umowie kursem spot a kursem forward, zalicza się do wyniku z odsetek na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych metodą liniową.

Odsetki do otrzymania albo do zapłaty od transakcji swap w walutach obcych, wynikające z różnicy pomiędzy ustalonymi w umowie kursem spot a kursem forward, zalicza się do wyniku z odsetek na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych metodą liniową.

Naliczone odsetki, dyskonto i premię w walutach obcych przelicza się na walutę krajową według obowiązującego kursu średniego NBP.

w tys. złotych	Przychody*		Koszty**		Wynik		
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	Zmiana
Instrumenty inwestycyjne rezerw walutowych, w tym	23 201 869,4	6 791 713,9	-2 703 103,1	-321 468,5	20 498 766,3	6 470 245,4	14 028 520,9
- dłużne papiery wartościowe	18 375 592,0	6 058 536,9	0,0	0,0	18 375 592,0	6 058 536,9	12 317 055,1
- lokaty terminowe	2 003 596,3	310 273,7	0,0	0,0	2 003 596,3	310 273,7	1 693 322,6
- transakcje reverse repo	2 765 958,8	412 888,0	0,0	0,0	2 765 958,8	412 888,0	2 353 070,8
- transakcje repo	0,0	0,0	-2 637 618,7	-321 293,1	-2 637 618,7	-321 293,1	-2 316 325,6
- pozostałe	56 722,3	10 015,3	-65 484,4	-175,4	-8 762,1	9 839,9	-18 602,0
Złoto	24 318,8	14 407,6	0,0	0,0	24 318,8	14 407,6	9 911,2
Międzynarodowy Fundusz Walutowy	1 130 443,6	377 792,4	-1 116 405,7	-379 302,3	14 037,9	-1 509,9	15 547,8
Instrumenty polityki pieniężnej, w tym	2 151 191,0	2 190 234,2	-22 791 955,1	-14 144 621,4	-20 640 764,1	-11 954 387,2	-8 686 376,9
- bony pieniężne NBP	0,0	0,0	-18 134 400,8	-10 395 434,6	-18 134 400,8	-10 395 434,6	-7 738 966,2
- dłużne papiery wartościowe	2 151 173,3	2 188 736,9	0,0	0,0	2 151 173,3	2 188 736,9	-37 563,6
- rezerwa obowiązkowa***	1,9	1 485,9	-4 354 125,6	-3 184 812,9	-4 354 123,7	-3 183 327,0	-1 170 796,7
- depozyt na koniec dnia	0,0	0,0	-303 428,7	-448 632,3	-303 428,7	-448 632,3	145 203,6
- pozostałe	15,8	11,5	0,0	-115 741,6	15,8	-115 730,1	115 745,9
Inne przychody/koszty z odsetek	68 306,8	-3 115,3	-1 611 044,2	-355 425,5	-1 542 737,4	-358 540,8	-1 184 196,6
Razem	26 576 129,6	9 371 032,8	-28 222 508,1	-15 200 817,7	-1 646 378,5	-5 829 784,9	4 183 406,4

* Przychody (i koszty w przypadku ujemnego oprocentowania) z odsetek od aktywów finansowych.

** Koszty (i przychody w przypadku ujemnego oprocentowania) z odsetek od zobowiązań finansowych.

*** W przychodach ujęto przychody z odsetek za naruszenie obowiązku utrzymania rezerwy obowiązkowej.

Wzrost wyniku z odsetek w 2023 r. związany był głównie ze wzrostem przychodów z odsetek od instrumentów inwestycyjnych rezerw walutowych, wynikającym z wyższych rentowności na rynkach zagranicznych w ujęciu średniorocznym przy jednocześnie wyższych kosztach prowadzenia polityki pieniężnej, spowodowanych przede wszystkim wzrostem średniorocznej stopy referencyjnej NBP oraz przy wyższych kosztach odsetek od rachunków prowadzonych przez NBP.

Wynik z odsetek od instrumentów inwestycyjnych rezerw walutowych (por. Nota 3.1 i Nota 6.3)

w tys. złotych	2023								
	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Pozostałe	Razem
Dłużne papiery wartościowe	8 143 507,0	2 838 701,6	2 383 023,8	2 104 218,3	1 637 991,0	736 410,5	531 739,8	0,0	18 375 592,0
Lokaty terminowe	847 019,1	655 542,5	41 656,7	27 772,4	17 519,3	225 751,3	188 745,3	-410,3	2 003 596,3
Transakcje reverse repo	1 047 849,5	761 213,2	698 083,6	196 629,6	62 182,9	0,0	0,0	0,0	2 765 958,8
Transakcje repo	-1 021 596,4	-726 639,9	-636 834,7	-192 822,9	-59 724,8	0,0	0,0	0,0	-2 637 618,7
Pozostałe	-34 761,5	19 997,6	3 660,3	1 554,8	740,3	15,1	14,2	17,1	-8 762,1
Razem	8 982 017,7	3 548 815,0	2 489 589,7	2 137 352,2	1 658 708,7	962 176,9	720 499,3	-393,2	20 498 766,3
w tys. złotych	2022								
	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Pozostałe	Razem
Dłużne papiery wartościowe	3 196 719,9	-177 897,9	701 983,9	864 107,4	805 990,2	391 763,2	275 870,2	0,0	6 058 536,9
Lokaty terminowe	84 828,2	5 724,3	28 443,3	14 682,8	8 790,2	91 851,2	75 953,7	0,0	310 273,7
Transakcje reverse repo	132 747,9	32 089,6	181 657,9	3 516,3	62 595,0	0,0	281,3	0,0	412 888,0
Transakcje repo	-122 206,5	-287,5	-139 173,1	-3 276,7	-56 107,5	0,0	-241,8	0,0	-321 293,1
Pozostałe	8 637,2	-74,0	1 044,3	319,6	46,2	25,6	-147,8	-11,2	9 839,9
Razem	3 300 726,7	-140 445,5	773 956,3	879 349,4	821 314,1	483 640,0	351 715,6	-11,2	6 470 245,4

w tys. złotych	Zmiana								Razem
	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Pozostałe	
Dłużne papiery wartościowe	4 946 787,1	3 016 599,5	1 681 039,9	1 240 110,9	832 000,8	344 647,3	255 869,6	0,0	12 317 055,1
Lokaty terminowe	762 190,9	649 818,2	13 213,4	13 089,6	8 729,1	133 900,1	112 791,6	-410,3	1 693 322,6
Transakcje reverse repo	915 101,6	729 123,6	516 425,7	193 113,3	-412,1	0,0	-281,3	0,0	2 353 070,8
Transakcje repo	-899 389,9	-726 352,4	-497 661,6	-189 546,2	-3 617,3	0,0	241,8	0,0	-2 316 325,6
Pozostałe	-43 398,7	20 071,6	2 616,0	1 235,2	694,1	-10,5	162,0	28,3	-18 602,0
Razem	5 681 291,0	3 689 260,5	1 715 633,4	1 258 002,8	837 394,6	478 536,9	368 783,7	-382,0	14 028 520,9

Wzrost o 14.028.520,9 tys. zł wyniku z odsetek od instrumentów inwestycyjnych rezerw walutowych wystąpił w warunkach:

- wzrostu średniorocznego oprocentowania dłużnych papierów wartościowych oraz lokat terminowych,
- wyższego średniorocznego zaangażowania w jednoczesne transakcje repo i reverse repo w USD, EUR, CAD i GBP oraz jednocześnie niższego średniorocznego zaangażowania w jednoczesne transakcje repo i reverse repo w AUD,
- średniorocznej aprecjacji złotego w stosunku do wszystkich walut rezerwowych (por. tabela poniżej).

Średnioroczne kursy walut obcych

w złotych	2023	2022	Zmiana
USD	4,2021	4,4607	-0,2586
EUR	4,5430	4,6869	-0,1439
GBP	5,2216	5,4986	-0,2770
CAD	3,1135	3,4255	-0,3120
AUD	2,7923	3,0933	-0,3010
NOK	0,3983	0,4643	-0,0660
NZD	2,5810	2,8287	-0,2477

Wynik z odsetek od złota (por. Nota 1 i Nota 3.1)

Pozycja obejmuje wynik z odsetek od lokat terminowych w złocie przechowywanym w postaci fizycznej, które są naliczane i wypłacane w USD. Wzrost pozycji w 2023 r. był skutkiem wyższego średniorocznego poziomu składanych lokat przy jednoczesnej aprecjacji złotego w stosunku do USD w ujęciu średniorocznym.

Wynik z odsetek od należności i zobowiązań związanych z MFW (por. Nota 2)

w tys. złotych	Przychody		Koszty		Wynik		
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	Zmiana
Odsetki od transzy rezerwowej	224 268,1	69 948,3	0,0	0,0	224 268,1	69 948,3	154 319,8
Odsetki od rachunku bieżącego w MFW	904 408,8	306 711,6	0,0	0,0	904 408,8	306 711,6	597 697,2
Odsetki od pożyczek udzielonych MFW	1 766,7	1 132,5	0,0	0,0	1 766,7	1 132,5	634,2
Odsetki od alokacji SDR	0,0	0,0	-1 116 405,7	-379 302,3	-1 116 405,7	-379 302,3	-737 103,4
Razem	1 130 443,6	377 792,4	-1 116 405,7	-379 302,3	14 037,9	-1 509,9	15 547,8

Na wynik z tytułu odsetek od należności/zobowiązań związanych z MFW składają się przychody z odsetek z tytułu oprocentowanych należności w SDR (transza rezerwowa¹⁷, rachunek bieżący w MFW oraz pożyczki udzielone MFW) oraz koszty z odsetek z tytułu oprocentowanych zobowiązań w SDR (alokacje SDR, por. Nota 2). Wzrost wyniku był przede wszystkim skutkiem wzrostu średniorocznego oprocentowania SDR, w warunkach nadwyżki oprocentowanych należności nad zobowiązaniami w SDR oraz aprecjacji złotego w stosunku do SDR w ujęciu średniorocznym (spadek kursu z 5,9606 w 2022 r. do 5,6055 w 2023 r.).

Wynik z odsetek od instrumentów polityki pieniężnej (por. Nota 3.2 oraz Nota 6.1)

Spadek o 8.686.376,9 tys. zł wyniku z odsetek od instrumentów wykorzystywanych w ramach operacji polityki pieniężnej był głównie spowodowany:

- wyższymi o 7.738.966,2 tys. zł kosztami dyskonta od bonów pieniężnych NBP (por. Nota 6.1), co było efektem wzrostu średniorocznego poziomu operacji podstawowych i dostrajających oraz wzrostu średniorocznej stopy referencyjnej NBP,

w tys. złotych	2023	2022	Zmiana
Koszty dyskonta od bonów pieniężnych NBP emitowanych w ramach podstawowych operacji polityki pieniężnej	-17 667 206,6	-10 107 613,5	-7 559 593,1
Koszty dyskonta od bonów pieniężnych NBP emitowanych w ramach dostrajających operacji polityki pieniężnej	-467 194,2	-287 821,1	-179 373,1
Razem	-18 134 400,8	-10 395 434,6	-7 738 966,2

¹⁷ Wartość nieoprocentowanej części transzy rezerwowej jest stała i wynosi 56.236,0 tys. SDR (por. Nota 2).

Średnioroczny poziom operacji podstawowych i dostrajających* oraz średnioroczny poziom stopy referencyjnej

w mln złotych / %	2023	2022	Zmiana
Operacje podstawowe	270 658,4	191 702,0	78 956,4
Operacje dostrajające	7 170,2	5 818,0	1 352,2
Stopa referencyjna NBP	6,45	5,28	1,17 p.p.

* Do wyliczenia wielkości średniorocznych operacji podstawowych i dostrajających uwzględniono wszystkie dni kalendarzowe od 1 stycznia do 31 grudnia każdego roku.

- wyższymi o 1.170.796,7 tys. zł kosztami odsetek od rezerwy obowiązkowej, co było efektem wzrostu średniego poziomu rezerwy obowiązkowej w ciągu roku oraz wzrostu średniorocznego oprocentowania rezerwy obowiązkowej (por. Nota 6.1),

Średni poziom rezerwy obowiązkowej* oraz średnioroczne oprocentowanie rezerwy obowiązkowej

w mln złotych / %	2023	2022	Zmiana
Rezerwa obowiązkowa	67 634,5	56 615,9	11 018,6
Oprocentowanie rezerwy obowiązkowej	6,45	5,28	1,17 p.p.

* Kwoty rezerwy obowiązkowej obliczane przy uwzględnieniu okresów rezerwowych, ważone liczbą dni w okresie.

przy jednocześnie:

- niższych o 145.203,6 tys. zł kosztach depozytu na koniec dnia, co było efektem niższego średniorocznego poziomu wykorzystania tego instrumentu przy jednocześnie wyższym średniorocznym poziomie stopy depozytowej,

Wartość depozytów na koniec dnia oraz średnioroczny poziom stopy depozytowej

w mln złotych / %	2023	2022	Zmiana
Łączna wartość depozytów na koniec dnia*	1 908 132,6	3 438 074,6	-1 529 942,0
Średnioroczna stopa depozytowa**	5,95	4,78	1,17 p.p.

* Wartość liczona za dni wykorzystania instrumentu.

** Do wyliczenia wielkości średniorocznej stopy oprocentowania uwzględniono wszystkie dni kalendarzowe od 1 stycznia do 31 grudnia każdego roku.

- niższym o 37.563,6 tys. zł wyniku z dłużnych papierów wartościowych nabytych w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku (por. Nota 3.2).

w tys. złotych	2023	2022	Zmiana
Wynik z tytułu dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych na potrzeby polityki pieniężnej	2 151 173,3	2 188 736,9	-37 563,6
- papiery skarbowe	999 970,0	1 038 181,6	-38 211,6
- papiery gwarantowane przez Skarb Państwa	1 151 203,3	1 150 555,3	648,0

Inne przychody/koszty z odsetek

W ramach *Innych przychodów/kosztów z odsetek* ujmowane są głównie koszty z odsetek od rachunków prowadzonych przez NBP dla budżetu państwa oraz przychody i koszty z tytułu odsetek związane z rozliczeniami w systemie TARGET. Pozycja obejmuje również koszty z odsetek od zobowiązań z tytułu leasingu (por. Nota 4 i Nota 6.4).

w tys. złotych	Przychody		Koszty		Wynik		
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	Zmiana
Koszty z odsetek od rachunków bieżących, pomocniczych oraz lokat terminowych prowadzonych przez NBP, w tym	0,0	0,0	-1 603 292,4	-359 773,3	-1 603 292,4	-359 773,3	-1 243 519,1
- w walutach obcych	0,0	0,0	-1 350 608,4	-148 477,0	-1 350 608,4	-148 477,0	-1 202 131,4
- w walucie krajowej	0,0	0,0	-252 684,0	-211 296,3	-252 684,0	-211 296,3	-41 387,7
Przychody/koszty z odsetek związane z rozliczeniami w TARGET*	66 603,2	-3 837,8	-351,0	11 421,8	66 252,2	7 584,0	58 668,2
Pozostałe przychody/koszty z odsetek	1 703,6	722,5	-7 400,8	-7 074,0	-5 697,2	-6 351,5	654,3
Razem	68 306,8	-3 115,3	-1 611 044,2	-355 425,5	-1 542 737,4	-358 540,8	-1 184 196,6

* W przychodach ujęto przychody i koszty (ujemne oprocentowanie) z odsetek od aktywów związanych z rozliczeniami w TARGET, natomiast w kosztach ujęto przychody z odsetek od zobowiązań związanych z rozliczeniami w TARGET.

Nota 12 Wynik z operacji finansowych**Nota 12.1 Wynik zrealizowany**

- **Zrealizowane różnice kursowe na transakcjach w walutach obcych i złocie**

Zrealizowane przychody i koszty wynikające z transakcji walutowych i w złocie zalicza się do wyniku finansowego w dniu, w którym nastąpiła zmiana, w kwocie:

- różnicy między wartością w walucie krajowej wynikającą ze zmniejszenia zasobu waluty obcej (albo zasobu złota) a wartością ustaloną według średniego dziennego kosztu zakupu waluty obcej (albo złota) – w odniesieniu do wpływu i wypływu waluty obcej (albo złota) w bieżącym dniu operacyjnym,
- różnicy między wartością w walucie krajowej wynikającą ze zmniejszenia zasobu waluty obcej (albo zasobu złota) a wartością ustaloną według średniego kosztu zasobu waluty obcej (albo złota) – w odniesieniu do nadwyżki wypływu waluty obcej (albo złota) nad wpływem w bieżącym dniu operacyjnym (wypływ netto).

W przypadku wystąpienia krótkiej pozycji w danej walucie obcej (albo złocie) zastosowanie ma podejście odwrotne.

▪ Zrealizowane różnice cenowe

Przychody i koszty, wynikające z transakcji spot sprzedaży dłużnych papierów wartościowych lub ETF, o tym samym kodzie, zalicza się do wyniku finansowego w dniu rozliczenia transakcji, w kwocie równej różnicy między wartością uzyskaną ze sprzedaży a wartością ustaloną według średniego kosztu zasobu tych papierów lub ETF, ustalonego na koniec bieżącego dnia operacyjnego.

Wynik z rozliczenia transakcji forward na dłużne papiery wartościowe lub ETF ustala się:

- w przypadku zakupu w transakcji forward – jako różnicę między ceną rynkową a ceną ustaloną w umowie, skorygowaną o koszty z wyceny ujęte na dzień bilansowy,
- w przypadku sprzedaży w transakcji forward – jako różnicę między ceną ustaloną w umowie, skorygowaną o koszty z wyceny ujęte na dzień bilansowy, a średnim kosztem zasobu dłużnych papierów wartościowych lub ETF.

Jeżeli zawarto więcej niż jedną transakcję forward zakupu lub sprzedaży dłużnych papierów wartościowych lub ETF, wyceny i rozliczenia tych transakcji dokonuje się odrębnie.

Dzienne zmiany rynkowych cen futures zalicza się do wyniku finansowego każdego dnia, w tym również w dniu zamknięcia otwartej pozycji w kontrakcie.

w tys. złotych	2023	2022	Zmiana
Zrealizowane różnice kursowe na transakcjach w walutach obcych	-2 741 271,0	25 171 742,9	-27 913 013,9
Zrealizowane różnice na transakcjach w złocie	359,4	281 199,1	-280 839,7
Zrealizowane różnice cenowe, w tym	-1 073 913,7	-9 903 279,7	8 829 366,0
- z transakcji spot dłużnymi papierami wartościowymi	-1 825 754,9	-6 788 169,9	4 962 415,0
- z instrumentów finansowych pozabilansowych, w tym	751 841,2	-3 115 109,7	3 866 950,9
• z transakcji forward na dłużne papiery wartościowe	-186 182,8	-1 263 838,0	1 077 655,2
• z transakcji forward na ETF	38,9	0,0	38,9
• z futures, w tym:	937 985,1	-1 851 271,7	2 789 256,8
# bond futures	-301 177,5	333 831,3	-635 008,8
# depo futures	-22 893,1	-28 700,1	5 807,0
# equity index futures	1 262 055,7	-2 156 402,9	3 418 458,6
Pozostałe operacje finansowe*	2 489,8	-1 132,3	3 622,1
Razem	-3 812 335,5	15 548 530,0	-19 360 865,5

* Pozycja obejmuje wynik z tytułu wyceny salda rachunku nr 2 MFW (2.489,8 tys. zł w 2023 r. w porównaniu z -1.132,3 tys. zł w 2022 r. – por. Nota 6.2).

Wynik z tytułu zrealizowanych różnic kursowych na transakcjach w walutach obcych

<i>w tys. złotych</i>	2023	2022	Zmiana
USD	2 494 818,4	14 472 637,2	-11 977 818,8
EUR	-1 038 712,1	2 200 035,4	-3 238 747,5
GBP	-302 784,1	1 910 777,4	-2 213 561,5
CAD	-546 748,1	1 888 925,1	-2 435 673,2
AUD	-924 863,2	2 202 603,3	-3 127 466,5
NOK	-1 523 120,7	1 158 391,9	-2 681 512,6
NZD	-896 152,1	451 666,2	-1 347 818,3
CHF	3 611,9	882 207,5	-878 595,6
SDR	-8 807,1	3 927,9	-12 735,0
Pozostałe	1 486,1	571,0	915,1
Razem	-2 741 271,0	25 171 742,9	-27 913 013,9

Spadek wyniku w 2023 r. był głównie rezultatem kształtowania się średniorocznej różnicy między kursem transakcyjnym a średnim kosztem zasobu walut obcych, to jest spadku dodatniej różnicy dla USD oraz wystąpienia ujemnej różnicy dla pozostałych podstawowych walut obcych (por. Nota 3.1 i Nota 12.2).

*Wynik z tytułu zrealizowanych różnic cenowych**Wynik z tytułu zrealizowanych różnic cenowych z transakcji spot dłużnymi papierami wartościowymi*

<i>w tys. złotych</i>	2023	2022	Zmiana
USD	-817 309,4	-2 233 867,7	1 416 558,3
EUR	-10 789,4	-1 358 142,5	1 347 353,1
GBP	-559 607,7	-1 190 706,5	631 098,8
CAD	-143 336,9	-694 202,4	550 865,5
AUD	-190 415,4	-848 718,2	658 302,8
NOK	-60 583,2	-295 522,4	234 939,2
NZD	-43 712,9	-167 010,2	123 297,3
Razem	-1 825 754,9	-6 788 169,9	4 962 415,0

Wynik z tytułu zrealizowanych różnic cenowych z transakcji forward na dłużne papiery wartościowe

w tys. złotych	2023	2022	Zmiana
USD	-26 382,9	-313 587,1	287 204,2
EUR	-8 399,0	-27 166,0	18 767,0
GBP	-5 104,5	-150 766,1	145 661,6
CAD	-6 942,0	-59 910,8	52 968,8
AUD	-138 286,7	-698 808,3	560 521,6
NOK	0,0	7 265,4	-7 265,4
NZD	-1 067,7	-20 865,1	19 797,4
Razem	-186 182,8	-1 263 838,0	1 077 652,2

Wynik z tytułu zrealizowanych różnic cenowych z dziennej wyceny futures

w tys. złotych	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	Razem
Bond futures						
2023	-132 125,7	-58 767,0	-58 769,7	-37 081,5	-14 433,6	-301 177,5
2022	104 201,8	254 752,3	-31 942,4	-12 658,9	19 478,5	333 831,3
Zmiana	-236 327,5	-313 519,3	-26 827,3	-24 422,6	-33 912,1	-635 008,8
Depo futures						
2023	-25 069,8	0,0	2 176,7	0,0	0,0	-22 893,1
2022	-5 356,8	0,0	-23 343,3	0,0	0,0	-28 700,1
Zmiana	-19 713,0	0,0	25 520,0	0,0	0,0	5 807,0
Equity index futures						
2023	724 415,7	565 886,6	-20 242,9	422,6	-8 426,3	1 262 055,7
2022	-1 800 061,2	-422 011,6	65 721,2	-6,6	-44,7	-2 156 402,9
Zmiana	2 524 476,9	987 898,2	-85 964,1	429,2	-8 381,6	3 418 458,6

Wzrost wyniku z tytułu zrealizowanych różnic cenowych w 2023 r. był związany przede wszystkim z transakcjami sprzedaży dłużnych papierów wartościowych w warunkach niższej dynamiki wzrostu średniorocznych rentowności na rynkach zagranicznych w porównaniu do 2022 r. przy jednocześnie dodatnim wyniku z inwestycji w futures na indeksy giełdowe akcji (equity index futures) w związku ze wzrostem wartości tych indeksów.

Nota 12.2 Koszty niezrealizowane

- **Ujemne różnice z wyceny kursowej walut obcych**

Ujemne różnice z wyceny kursowej walut obcych są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu waluty obcej z niższym od niego kursem średnim NBP (w przypadku dodatniego zasobu waluty obcej) lub przez porównanie średniego kosztu zasobu waluty obcej z wyższym od niego kursem średnim NBP (dla ujemnego zasobu waluty obcej) – por. Nota 9.1.

- **Ujemne różnice z wyceny cenowej**

Ujemne różnice z wyceny cenowej dla dłużnych papierów wartościowych lub ETF są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu tych papierów lub ETF z niższą od niego ich średnią ceną rynkową.

Ujemne różnice z wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe są ustalane przez porównanie ceny określonej w umowie, zdyskontowanej na dzień rozliczenia transakcji spot, z niższą od tej wartości (w przypadku transakcji forward zakupu) albo wyższą od tej wartości (w przypadku transakcji forward sprzedaży) bieżącą ceną rynkową instrumentu.

<i>w tys. złotych</i>	2023	2022	Zmiana
Ujemne różnice z wyceny kursowej walut obcych	-28 236 770,4	-1 420 869,5	-26 815 900,9
Ujemne różnice z wyceny cenowej, w tym	-535 927,8	-25 316 894,2	24 780 966,4
- z wyceny dłużnych papierów wartościowych	-514 156,4	-25 316 842,3	24 802 685,9
- z wyceny ETF	-21 771,4	0,0	-21 771,4
- z wyceny instrumentów finansowych pozabilansowych	0,0	-51,9	51,9
Razem	-28 772 698,2	-26 737 763,7	-2 034 934,5

Ujemne różnice z wyceny kursowej w podziale na waluty obce przedstawiono poniżej.

<i>w tys. złotych</i>	2023	2022	Zmiana
USD	-7 854 875,6	0,0	-7 854 875,6
EUR	-5 634 389,3	0,0	-5 634 389,3
GBP	-3 400 306,3	0,0	-3 400 306,3
CAD	-4 171 025,4	-978 211,6	-3 192 813,8
AUD	-3 633 470,5	0,0	-3 633 470,5
NOK	-2 614 809,9	-318 214,7	-2 296 595,2
NZD	-878 022,4	-124 336,8	-753 685,6
SDR	-49 567,4	0,0	-49 567,4
Pozostałe	-303,6	-106,4	-197,2
Razem	-28 236 770,4	-1 420 869,5	-26 815 900,9

Ujemne różnice cenowe w podziale na posiadane przez NBP papiery wartościowe w walutach obcych przedstawiono poniżej.

<i>w tys. złotych</i>	2023	2022	Zmiana
Papiery wartościowe w USD	-146 388,5	-9 916 207,8	9 769 819,3
Papiery wartościowe w EUR	-41 468,1	-6 572 513,3	6 531 045,2
Papiery wartościowe w GBP	-67 127,8	-3 193 475,4	3 126 347,6
Papiery wartościowe w CAD	-29 701,5	-1 906 440,6	1 876 739,1
Papiery wartościowe w AUD	-53 566,4	-2 074 134,8	2 020 568,4
Papiery wartościowe w NOK	-175 816,7	-974 462,8	798 646,1
Papiery wartościowe w NZD	-87,4	-679 607,6	679 520,2
Razem	-514 156,4	-25 316 842,3	24 802 685,9

Ujemne różnice cenowe w podziale na posiadane przez NBP ETF w walutach obcych przedstawiono poniżej.

<i>w tys. złotych</i>	2023	2022	Zmiana
ETF w USD	-589,2	0,0	-589,2
ETF w EUR	-21 138,5	0,0	-21 138,5
ETF w CAD	-43,7	0,0	-43,7
Razem	-21 771,4	0,0	-21 771,4

W 2023 r. spadek kosztów niezrealizowanych z wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych w walutach obcych wynikał głównie z niższego wzrostu rentowności na wszystkich rynkach w porównaniu do 2022 r. (por. Nota 3.1).

W 2022 r. ujemne różnice z wyceny cenowej instrumentów finansowych pozabilansowych dotyczyły transakcji forward zakupu dłużnych papierów wartościowych w USD (por. Nota 10.2).

Nota 13 Wynik z prowizji i opłat

w tys. złotych	Pozycja rachunku zysków i strat	2023	2022	Zmiana
Przychody za wykonanie zleceń płatniczych		40 049,7	39 036,8	1 012,9
Pozostałe przychody z prowizji i opłat		10 500,4	13 908,4	-3 408,0
Przychody z prowizji i opłat	RZiS 3.1	50 550,1	52 945,2	-2 395,1
Koszty opłaty za uczestnictwo NBP w systemie TARGET		-3 567,3	-16 280,1	12 712,8
Koszty za otwarcie i prowadzenie rachunków NBP (w tym rachunków złota i dłużnych papierów wartościowych)		-17 770,7	-17 575,5	-195,2
Koszty za wykonanie własnych zleceń płatniczych		-10 410,7	-4 599,4	-5 811,3
Koszty zastępczej obsługi kasowej		-2 922,7	-2 553,7	-369,0
Pozostałe koszty z prowizji i opłat		-10 439,4	-12 385,9	1 946,5
Koszty z prowizji i opłat	RZiS 3.2	-45 110,8	-53 394,6	8 283,8
Wynik z prowizji i opłat		5 439,3	-449,4	5 888,7

Wzrost wyniku z prowizji i opłat w 2023 r. był przede wszystkim skutkiem:

- zmiany sposobu naliczania opłat w systemie TARGET po konsolidacji tego systemu w I kwartale 2023 r., która wpłynęła m.in. na spadek kosztów opłat za uczestnictwo NBP w systemie oraz spadek pozostałych przychodów z prowizji i opłat,
- spadku pozostałych kosztów z prowizji i opłat, w tym głównie kosztów futures, przede wszystkim w związku z niższymi obrotami na kontraktach equity index futures (por. Nota 3.1, Nota 10.3 i Nota 12.1),
- wyższych przychodów za wykonanie zleceń płatniczych – głównie w związku z większą liczbą zrealizowanych zleceń płatniczych.

Nota 14 Przychody z akcji i udziałów

Przychody z tytułu dywidend od posiadanych akcji i udziałów oraz ETF zalicza się do wyniku finansowego w dniu powstania składnika aktywów. Dywidendy otrzymane w walutach obcych przelicza się na walutę krajową według kursu średniego NBP obowiązującego na ten dzień.

Pozycja obejmuje przychody z tytułu dywidend od posiadanych przez NBP akcji i udziałów w podmiotach krajowych i zagranicznych (por. Nota 3.3) oraz przychody z tytułu dywidend od posiadanych ETF (por. Nota 3.1).

w tys. złotych	2023	2022	Zmiana
Dywidendy od posiadanych akcji, w tym	30 658,0	32 215,8	-1 557,8
- Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A.	7 175,0	9 793,0	-2 618,0
- Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	11 135,6	9 256,9	1 878,7
- Bank Rozrachunków Międzynarodowych	12 347,4	13 165,9	-818,5
Dywidendy od posiadanych ETF na indeksy giełdowe, w tym	11 920,5	0,0	11 920,5
- ETF w GBP	9 109,1	0,0	9 109,1
- ETF w USD	1 609,6	0,0	1 609,6
- ETF w CAD	1 159,3	0,0	1 159,3
- ETF w EUR	42,5	0,0	42,5
Razem	42 578,5	32 215,8	10 362,7

Nota 15 Koszty wynagrodzeń

w tys. złotych	2023	2022	Zmiana
Koszty wynagrodzeń	-594 894,8	-534 943,5	-59 951,3
Koszty utworzenia rezerw na zobowiązania wobec pracowników	-43 651,7	-17 291,0	-26 360,7
Koszty narzutów na wynagrodzenia, w tym	-136 808,3	-121 173,8	-15 634,5
- Pracowniczy Program Emerytalny	-37 134,4	-33 232,4	-3 902,0
Razem	-775 354,8	-673 408,3	-101 946,5

W 2023 r. przeciętne zatrudnienie w NBP ukształtowało się na poziomie 3.289 etatów i było niższe o 55 etatów w porównaniu do 2022 r.

W 2023 r. wyższe koszty wynagrodzeń wynikały głównie z przyjętej polityki kadrowo-płacowej.

Wzrost kosztów utworzenia rezerw na zobowiązania wobec pracowników w 2023 r. związany był głównie z wyższymi kosztami utworzenia rezerwy z tytułu odpraw emerytalnych oraz nagród jubileuszowych. W 2023 r. i 2022 r. koszty utworzenia rezerw na zobowiązania wobec pracowników w podziale na poszczególne tytuły kształtowały się następująco (por. Nota 7):

w tys. złotych	2023		2022	
	Koszt utworzenia rezerw	w tym zyski/straty aktuarialne*	Koszt utworzenia rezerw	w tym zyski/straty aktuarialne*
Koszty utworzenia rezerw na zobowiązania wobec pracowników, w tym	-43 651,7	-19 220,6	-17 291,0	1 193,2
- z tytułu odpraw emerytalnych	-21 204,2	-9 946,5	-6 469,4	1 826,2
- z tytułu odpraw rentowych	-373,9	31,8	-88,2	223,5
- z tytułu nagród jubileuszowych	-18 825,2	-9 305,9	-8 180,3	-856,5
- z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych	-3 248,4	-	-2 553,1	-

* Zyski i straty aktuarialne to efekt zmian założeń aktuarialnych, takich jak prawdopodobieństwo rezygnacji pracownika z pracy, umieralność, stopa dyskontowa czy poziom przyszłych wynagrodzeń. Zyski aktuarialne są prezentowane ze znakiem (+) a straty ze znakiem (-).

Nota 16 Koszty administracyjne

w tys. złotych	2023	2022	Zmiana
Zużycie materiałów i energii	-101 843,3	-34 021,6	-67 821,7
Świadczenia na rzecz pracowników i innych osób uprawnionych	-17 768,0	-24 660,2	6 892,2
Podróże służbowe	-2 562,1	-2 277,3	-284,8
Usługi obce	-290 774,2	-254 121,6	-36 652,6
Podatki i opłaty	-12 955,8	-11 831,1	-1 124,7
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	-6 990,6	-6 628,2	-362,4
Pozostałe koszty administracyjne	-12 002,2	-9 314,6	-2 687,6
Razem	-444 896,2	-342 854,6	-102 041,6

Wzrost kosztów administracyjnych w 2023 r. był przede wszystkim skutkiem:

- wzrostu kosztów zużycia materiałów i energii – głównie energii elektrycznej oraz energii ciepłej,
- wzrostu kosztów usług obcych – głównie w zakresie utrzymania systemów informatycznych i infrastruktury informatycznej, remontów i konserwacji rzeczowych aktywów trwałych oraz serwisów informacyjnych,
- wzrostu pozostałych kosztów administracyjnych – głównie w zakresie działalności edukacyjnej NBP przy jednoczesnym:

- spadku kosztów świadczeń na rzecz pracowników i innych osób uprawnionych – głównie w związku z niższymi kosztami utworzenia rezerw na zobowiązania wynikające z dodatkowych świadczeń wobec pracowników (por. Nota 7 oraz Nota 15).

Nota 17 Koszty amortyzacji

w tys. złotych	2023	2022	Zmiana
Koszty amortyzacji środków trwałych	-57 196,6	-59 007,6	1 811,0
Koszty amortyzacji aktywów z tytułu leasingu	-15 052,3	-13 629,2	-1 423,1
Koszty amortyzacji wartości niematerialnych	-18 347,0	-22 847,2	4 500,2
Razem	-90 595,9	-95 484,0	4 888,1

Spadek kosztów amortyzacji w 2023 r. związany był głównie z niższymi kosztami amortyzacji wartości niematerialnych – w szczególności systemów informatycznych (por. Nota 4).

Nota 18 Koszty emisji banknotów i monet

Koszty emisji banknotów i monet zalicza się do wyniku finansowego w dniu powstania zobowiązania, niezależnie od momentu wprowadzenia banknotów i monet do obiegu.

Pozycja obejmuje koszty emisji banknotów i monet, w tym banknotów i monet kolekcjonerskich.

W 2023 r. pozycja wyniosła 513.290,1 tys. zł i była o 123.326,8 tys. zł wyższa w porównaniu z 2022 r. Wzrost pozycji był głównie skutkiem zwiększenia kosztów emisji monet i banknotów powszechnego obiegu oraz kolekcjonerskich m.in. w wyniku:

- wyższych cen monet i banknotów powszechnego obiegu i wyższej ilości zamówionych monet oraz niższej ilości zamówionych banknotów,
- wyższych kosztów zakupu kruszcu do produkcji monet kolekcjonerskich.

Nota 19 Pozostałe przychody i pozostałe koszty

Pozostałe przychody/koszty obejmują głównie przychody ze sprzedaży monet i banknotów kolekcjonerskich oraz koszty odpowiadające wartości nominalnej sprzedanych monet i banknotów kolekcjonerskich. Zwiększenie salda nadwyżki pozostałych przychodów nad kosztami wynikało głównie ze wzrostu przychodów z odsprzedaży towarów, materiałów i usług przy jednoczesnym spadku przychodów/kosztów ze sprzedaży monet i banknotów kolekcjonerskich.

6. Pozostałe noty objaśniające

Nota 20 Pozostałe kwestie

Zbrojna agresja Rosji na Ukrainę

NBP z uwagą analizował wpływ zbrojnej agresji Rosji na Ukrainę na sytuację w gospodarce, będąc w gotowości do natychmiastowego przeciwdziałania ewentualnym negatywnym tendencjom na rynku finansowym i walutowym.

Zarówno na 31.12.2023, jak i na 31.12.2022 NBP nie posiadał bezpośrednich ekspozycji związanych z podmiotami rosyjskimi lub białoruskimi, objętymi sankcjami gospodarczymi wynikającymi ze wspomnianej agresji zbrojnej. Żaden z kontrahentów NBP, występujący w relacjach z NBP w ramach zarządzania rezerwami dewizowymi (w tym emitentów papierów wartościowych), nie posiadał siedziby na terenie Ukrainy. NBP na bieżąco monitorował wpływ negatywnych skutków wspomnianej agresji zbrojnej na ryzyko w procesie zarządzania rezerwami dewizowymi oraz w operacjach polityki pieniężnej. W szczególności analizował ryzyko kredytowe oraz standing finansowy banków komercyjnych, w których lokowane są środki gromadzone w ramach zarządzania rezerwami dewizowymi, jak też emitentów obligacji korporacyjnych, znajdujących się w portfelu NBP. Prowadzone analizy (w tym kształtowanie się ratingów podmiotów) nie wskazywały na istotny wzrost ryzyka kredytowego.

Ponadto NBP stale monitorował poziom ryzyka operacyjnego i cyberbezpieczeństwa. Posiadał także wypracowane procedury postępowania w sytuacjach awaryjnych, w tym plan zapewnienia ciągłości działania Banku.

Umowy swap

W 2023 r. i w 2022 r. NBP był stroną umowy swapowej z Narodowym Bankiem Szwajcarii (SNB), z Europejskim Bankiem Centralnym (EBC), z Narodowym Bankiem Ukrainy (NBU) oraz z jedną z międzynarodowych organizacji finansowych¹⁸. W ramach tych umów nie realizowano żadnych transakcji, stąd nie miały one wpływu na bilans lub rachunek zysków i strat NBP w 2023 r. i 2022 r.

Nota 21 Zdarzenia po dniu bilansowym

Aktualizacja klucza subskrypcji kapitału EBC

Z dniem 1 stycznia 2024 r. dokonano aktualizacji klucza subskrypcji kapitału EBC, która zgodnie z art. 29 Statutu ESBC i EBC jest przeprowadzana regularnie co pięć lat na podstawie danych o liczbie ludności i wielkości produktu krajowego brutto państw Unii Europejskiej przekazanych EBC przez Komisję Europejską. W wyniku tej aktualizacji udział NBP w kapitale subskrybowanym EBC wzrósł z 6,0335% do 6,0968%, co odpowiadało wzrostowi kwoty udziałów z 653.126,8 tys. EUR do 659.979,0 tys. EUR. W rezultacie wysokość udziału opłaconego przez NBP w kapitale EBC wzrosła z 24.492,3 tys. EUR do 24.749,2 tys. EUR. Odpowiednia płatność na rzecz EBC w kwocie 257,0 tys. EUR została dokonana przez NBP 2 stycznia 2024 r. (por. Nota 3.3).

---

¹⁸ Umowa z SNB została zawarta w 2012 r., umowy z EBC oraz NBU w 2022 r., natomiast umowa z jedną z międzynarodowych organizacji finansowych w 2023 r.

7. Ryzyko finansowe, operacyjne i podatkowe

W NBP funkcjonuje system zarządzania ryzykiem stanowiący ciągły i powtarzalny proces decyzyjny, wspomagający – przy zastosowaniu odpowiednich rozwiązań organizacyjnych, proceduralnych i technicznych – osiągnięcie celów banku. Obejmuje on:

- w zakresie ryzyka finansowego – działalność w Centrali NBP departamentu odpowiedzialnego za zarządzanie tym ryzykiem;
- w zakresie ryzyka operacyjnego (por. Rozdział 7.2) – zarządzanie na następujących poziomach:
  - zdecentralizowane zarządzanie ryzykiem operacyjnym – dokonywane przez dyrektorów departamentów Centrali i Oddziałów Okręgowych NBP, którzy na bieżąco monitorują i oceniają poziom ryzyka operacyjnego w swojej jednostce i na tej podstawie podejmują działania ograniczające występowanie ryzyka oraz raportują zgodnie z regulacjami wewnętrznymi,
  - działalność w Centrali NBP departamentu, który monitoruje i analizuje ryzyko operacyjne w skali NBP, odpowiada za opracowanie regulacji oraz projekty rozwiązań dotyczące zmian procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w NBP. Przygotowuje także sprawozdawczość dotyczącą ryzyka operacyjnego na potrzeby Komisji ds. Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym i Zarządu NBP,
  - dokonywanie oceny efektywności systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym w NBP przez Komisję ds. Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, która monitoruje bieżący poziom ryzyka operacyjnego i analizuje przyczyny powstawania ryzyka na poziomie wysokim lub nieakceptowalnym, a także rekomenduje Zarządowi NBP propozycje rozwiązań i zmian w tym obszarze,
  - podejmowanie przez Zarząd NBP decyzji o charakterze strategicznym.

Zadania realizowane w ramach zarządzania ryzykiem obejmują m.in.:

- bieżące identyfikowanie oraz analizowanie poszczególnych rodzajów ryzyka,
- pomiar poziomu ryzyka oraz jego akceptację bądź brak akceptacji,
- dobór mechanizmów ograniczających ryzyko,
- monitorowanie i bieżące kontrolowanie skuteczności zastosowanych mechanizmów ograniczających ryzyko,
- okresowe informowanie o wynikach zarządzania ryzykiem.

7.1. Ryzyko finansowe

Podstawowymi rodzajami ryzyka finansowego towarzyszącego działalności NBP są: ryzyko kredytowe, ryzyko płynności oraz ryzyko rynkowe, to jest stopy procentowej, kursowe, zmian cen ETF replikujących indeksy akcyjne, kontraktów equity index futures. Akceptowany poziom ryzyka finansowego określany jest poprzez system limitów, ustalany w sposób uwzględniający również ograniczenie ryzyka koncentracji. Ekspozycja NBP na poszczególne rodzaje ryzyka wynika z wykonywania ustawowych zadań banku centralnego, tj. prowadzenia gospodarki rezerwami dewizowymi oraz realizacji polityki pieniężnej, w tym regulowania płynności banków oraz ich

refinansowania. Departament Zarządzania Ryzykiem Finansowym na bieżąco monitoruje ekspozycję na ryzyko finansowe i regularnie przedstawia analizy ryzyka finansowego Zarządowi NBP.

7.1.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością poniesienia strat finansowych wskutek niewywiązania się kontrahenta z ciężących na nim zobowiązań (w szczególności niespłacenia całości lub części kapitału wraz z odsetkami w uzgodnionym terminie) lub spadku wartości rynkowej instrumentów inwestycyjnych w konsekwencji pogorszenia wiarygodności kredytowej emitenta.

7.1.1.1. Ryzyko kredytowe w zarządzaniu rezerwami dewizowymi

Ekspozycja na ryzyko kredytowe w procesie zarządzania rezerwami dewizowymi NBP jest ograniczana za pomocą następujących metod:

- ograniczenie udziału transakcji lokacyjnych i pozarządowych papierów wartościowych,
- kryteria wyboru kontrahentów i bieżące monitorowanie ich wiarygodności kredytowej,
- limity dla kontrahentów do transakcji lokacyjnych oraz wymiany walutowej,
- ograniczenie terminu zapadalności transakcji lokacyjnych,
- kryteria wyboru emitentów papierów wartościowych,
- limity dla emitentów papierów wartościowych,
- zawieranie umów ramowych z kontrahentami,
- zabezpieczenia w transakcjach repo/reverse repo.

Analizy ryzyka kredytowego są przeprowadzane przez NBP przy wykorzystaniu zarówno danych dotyczących sytuacji finansowej kontrahentów i ocen agencji ratingowych, jak również wyceny ryzyka odzwierciedlonej w kwotowaniach rynkowych.

Poniżej przedstawiono ekspozycję na ryzyko kredytowe, wynikającą z najważniejszych instrumentów inwestycyjnych rezerw dewizowych¹⁹.

w tys. złotych	31.12.2023	31.12.2022	Pozycja bilansu	Nota
Rachunki bieżące w złocie	39 020 304,0	0,0	A.1	1
Lokaty terminowe w złocie	27 211 360,6	31 755 510,9	A.1	1
Rachunki bieżące w walutach obcych*	18 971 922,1	20 345 541,1	A.2.2	3.1
Lokaty terminowe w walutach obcych	44 777 916,0	37 562 191,4	A.2.2	3.1
Transakcje reverse repo	66 812 921,8	53 550 113,6	A.2.2	3.1
Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych	499 316 527,3	516 089 683,1	A.2.2	3.1
Depozyty zabezpieczające futures	270 501,3	1 088 239,0	A.2.2	3.1
Odsetki od lokat terminowych w złocie	2 066,7	3 888,1	A.2.2	3.1
Razem	696 383 519,8	660 395 167,2		

* Rachunki bieżące z wyłączeniem rachunku bieżącego w EBC dla rozliczeń w systemie TARGET (por. Nota 3.1).

¹⁹ Zakłada się, że ekspozycja wobec MFV (Należności od MFV – por. Nota 2) nie rodzi ryzyka kredytowego.

Dominująca część rezerw dewizowych inwestowana jest w rządowe papiery wartościowe krajów o wysokim ratingu, charakteryzujące się najwyższym stopniem bezpieczeństwa i płynności. Utrzymywane w portfelach inwestycyjnych pozarządowe papiery wartościowe emitowane są przede wszystkim przez instytucje międzynarodowe oraz agencje rządowe. Skala inwestycji na rynku obligacji korporacyjnych jest niewielka. Około 1% posiadanych przez NBP dłużnych papierów wartościowych jest zaliczane do tzw. zielonych obligacji (*green bonds*) oraz obligacji zrównoważonego rozwoju (*sustainable bonds*)²⁰. Udział lokat w rezerwach dewizowych jest niski – transakcje zawierane są na krótkie terminy, z bankami o wysokiej wiarygodności kredytowej. W procesie zarządzania rezerwami dewizowymi NBP utrzymuje również środki na rachunkach bieżących prowadzonych głównie przez banki centralne.

Przy ocenie jakości kredytowej dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez rządy i banki centralne wykorzystywane są m.in. ratingi wiarygodności kredytowej kraju emitenta papierów wartościowych. Ocena jakości kredytowej emitentów pozostałych papierów wartościowych, a także kontrahentów, z którymi zawierane są lokaty terminowe (z wyłączeniem banków centralnych), jest przeprowadzana w oparciu o modele scoringowe uwzględniające m.in. ratingi przyznawane przez agencje ratingowe oraz dane finansowe poszczególnych podmiotów. Kondycja finansowa emitentów i kontrahentów NBP monitorowana jest na bieżąco na podstawie codziennych informacji agencji ratingowych dotyczących zmian ocen wiarygodności kredytowej oraz prognoz ratingowych, a także rynkowych kwotowań CDS (*Credit Default Swap*).

Wyniki analizy przeprowadzonej na dzień 31.12.2023 wskazały, że nie wystąpiły przesłanki utraty wartości dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do dnia zapadalności.

Poniżej zaprezentowano ekspozycję na ryzyko kredytowe w zakresie lokat terminowych oraz dłużnych papierów wartościowych związanych z zarządzaniem rezerwami dewizowymi w ujęciu sektorowym, geograficznym oraz według ratingu kontrahenta/emitenta²¹.

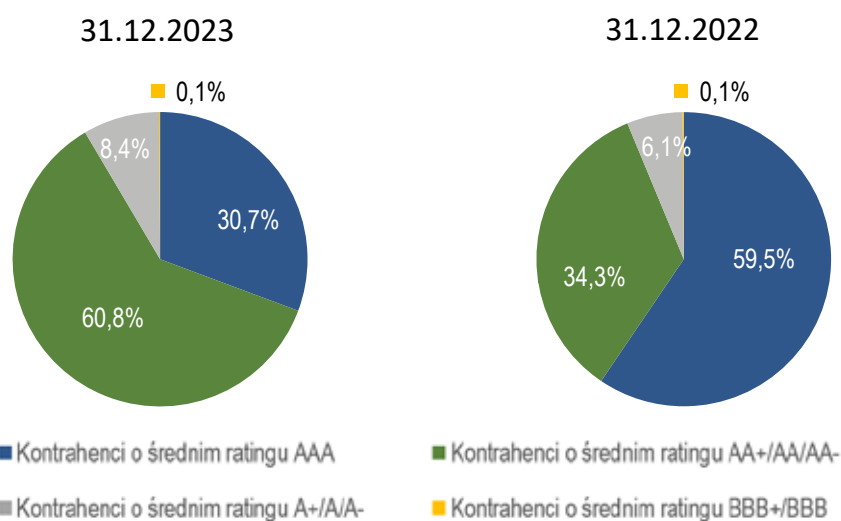
---

²⁰ Do zielonych obligacji lub obligacji zrównoważonego rozwoju zalicza się te, z których wpływy są przeznaczane na finansowanie lub refinansowanie projektów ekologicznych bądź prospołecznych (w przypadku *sustainable bonds*). Mogą to być projekty związane z: efektywnością energetyczną, energią odnawialną, zapobieganiem zanieczyszczaniu środowiska, zrównoważonym gospodarowaniem zasobami naturalnymi, bioróżnorodnością, zapewnieniem niezbędnej infrastruktury i usług lub bezpieczeństwa żywnościowego, wsparciem postępu socjoekonomicznego.

²¹ Zmiana struktury ratingowej w 2023 r. wynikała przede wszystkim ze zmiany średniego ratingu USA.

w tys. złotych	31.12.2023	31.12.2022
Institucje rządowe i samorządowe	459 175 760,2	470 891 051,9
- Zagraniczne instytucje rządowe szczebla centralnego	441 881 609,2	431 788 496,2
- Pozostałe	17 294 151,0	39 102 555,7
Monetarne instytucje finansowe	89 265 353,0	94 487 430,2
- Zagraniczne instytucje kredytowe	72 522 858,8	75 930 741,1
- Banki centralne	16 742 494,2	18 556 689,1
Międzynarodowe organizacje finansowe	1 770 175,8	3 304 973,3
Niemonetarne instytucje finansowe	11 020 515,5	8 799 728,9
Sektor niefinansowy	10 076 066,2	7 928 089,2
Razem	571 307 870,7	585 411 273,5

w tys. złotych	31.12.2023	31.12.2022
Stany Zjednoczone	185 595 310,5	174 506 217,4
Strefa euro	142 525 281,4	170 912 123,0
Wielka Brytania	77 539 901,3	78 903 375,8
Kanada	58 898 497,7	55 845 278,2
Australia	46 290 989,2	45 767 385,6
Norwegia	25 864 743,6	27 612 796,8
Kraje azjatyckie	12 201 944,9	12 533 835,8
Nowa Zelandia	11 435 885,1	10 805 626,5
Szwajcaria	7 436 570,0	5 219 661,0
Dania	1 666 143,3	0,0
Szwecja	62 464,9	0,0
Pozostałe	1 790 138,8	3 304 973,4
Razem	571 307 870,7	585 411 273,5

7.1.1.2. Ryzyko kredytowe w operacjach krajowych

7.1.1.2.1. Dłużne papiery wartościowe

W efekcie przeprowadzonych w latach 2020-2021 operacji skupu dłużnych papierów wartościowych na rynku wtórnym w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku, na 31.12.2023 NBP posiadał skarbowe dłużne papiery wartościowe w złotych oraz dłużne papiery wartościowe w złotych z gwarancją Skarbu Państwa o łącznej wartości księgowej 138.887.605,0 tys. zł (140.673.185,5 tys. zł na 31.12.2022 – por. Nota 3.2). Nabyte papiery wartościowe w walucie krajowej są utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej i wyceniane według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

Dłużne papiery wartościowe utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej zostały wyemitowane lub są w pełni gwarantowane przez Skarb Państwa. Wyniki analizy przeprowadzonej na dzień 31.12.2023 wskazują, że nie wystąpiły w odniesieniu do nich przesłanki utraty wartości.

7.1.1.2.2. Należności z tytułu operacji kredytowych

NBP, wspierając płynność systemu finansowego, może udzielać bankom kredytu refinansowego w złotych w celu uzupełnienia ich zasobów pieniężnych. Banki korzystają w szczególności z kredytu technicznego, a także kredytu lombardowego. Banki wykorzystują również kredyt w ciągu dnia w euro. NBP może również, na wniosek banku, udzielić kredytu refinansowego w złotych, w innej formie określonej przez Zarząd NBP.

Łączna kwota wykorzystanego kredytu w skali roku *

w mln złotych / euro	2023	2022	Zmiana
Kredyt lombardowy	89,0	62,2	26,8
Kredyt techniczny	19 889 150,3	18 564 907,0	1 324 243,3
Kredyt w ciągu dnia w euro	55 163,0	51 011,9	4 151,1

* Wartości kredytów są sumami ich dziennego wykorzystania i są następstwem indywidualnych potrzeb płynnościowych zgłaszanych przez banki.

Ryzyko związane z tymi operacjami ograniczane jest poprzez stosowanie zabezpieczeń spełniających kryteria określone przez NBP. Przy określaniu wymaganej wysokości zabezpieczenia stosowany jest współczynnik redukcji wartości aktywów zabezpieczających (*haircut*), służący uwzględnieniu ryzyka niekorzystnych zmian rynkowej wartości zabezpieczenia, w szczególności cen rynkowych oraz kursów walutowych.

Podstawowym zabezpieczeniem, przedstawianym przez banki, są papiery wartościowe w złotych emitowane przez Skarb Państwa oraz NBP, a także dłużne papiery wartościowe w złotych gwarantowane przez Skarb Państwa. Lista akceptowanych aktywów zabezpieczających obejmuje również inne papiery wartościowe zdeponowane w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych S.A. – listy zastawne, obligacje komunalne, obligacje korporacyjne, emisje

Europejskiego Banku Inwestycyjnego w złotych, a także – dla kredytu lombardowego – papiery skarbowe w euro.

W przypadku kredytu refinansowego udzielonego w innej formie określonej przez Zarząd NBP stosowane może być szersze spektrum zabezpieczeń.

Kredyt w ciągu dnia w euro udzielany jest zgodnie z zasadami określonymi w Umowie w sprawie warunków otwierania i prowadzenia rachunku w euro w systemie TARGET-NBP, a jego zabezpieczeniem mogą być obligacje skarbowe będące przedmiotem fixingu na BondSpot S.A., zaakceptowane przez EBC (dodatkowo uwzględniany jest *haircut* z tytułu ryzyka kursowego).

7.1.2. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności związane jest z możliwością poniesienia dodatkowych kosztów w razie konieczności niezwłocznego pozyskania płynnych środków.

Ze względu na fakt, iż NBP przysługuje wyłączne prawo emitowania znaków pieniężnych Rzeczypospolitej Polskiej, posiada on zdolność do kreowania płynności w walucie krajowej. Jest ona ograniczona przez odpowiedzialność NBP za stabilność waluty krajowej. Założenia polityki pieniężnej są co roku ustalane przez RPP, która kierując się powyższymi założeniami zatwierdza również plan finansowy NBP.

W procesie zarządzania rezerwami walutowymi NBP zapewnia właściwą płynność środków dopasowując bieżące i przewidywane przepływy pieniężne. Inwestycje dokonywane są na rynkach zapewniających niezwłoczną dostępność środków – waluty rezerwowe oraz instrumenty inwestycyjne charakteryzują się zasadniczo wysoką płynnością.

7.1.2.1. Analiza wymagalności zobowiązań finansowych w walutach obcych

Poniżej przedstawiono analizę wymagalności zobowiązań finansowych NBP w walutach obcych na 31.12.2023 i 31.12.2022²².

Ponadto NBP przystępując do programów pożyczkowych MFW (por. Nota 2) zobowiązał się do udzielania MFW pożyczek w walutach obcych odpowiednio w ramach:

- porozumienia NAB – do kwoty 2.570.800,0 tys. SDR (2.570.800,0 tys. SDR na 31.12.2022), z czego do wykorzystania na 31.12.2023 pozostało 2.568.225,0 tys. SDR (2.558.525,0 tys. SDR na 31.12.2022),
- pożyczek dwustronnych – do kwoty 2.701.000,0 tys. EUR (2.701.000,0 tys. EUR na 31.12.2022), z czego do wykorzystania na 31.12.2023 pozostało 2.701.000,0 tys. EUR (2.701.000,0 tys. EUR na 31.12.2022).

31.12.2023	RAZEM	Avista	Od 1 dnia do 1 miesiąca	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	Powyżej 3 miesięcy	Wartość bilansowa	P.7 Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	P.8 Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	P.9 Alokacja SDR	P.11 Pozostałe pasywa
<i>w tys. złotych</i>										
Rachunki bieżące/pomocnicze prowadzone przez NBP w walutach obcych	37 763 084,3	37 763 084,3	0,0	0,0	0,0	37 763 084,3	37 690 701,8	72 382,5	0,0	0,0
Rachunki lokat terminowych prowadzone przez NBP w walutach obcych	7 764 387,9	0,0	7 764 387,9	0,0	0,0	7 745 254,9	7 745 254,9	0,0	0,0	0,0
Repo	66 950 080,2	0,0	54 707 567,5	9 978 453,4	2 264 059,3	66 800 236,4	0,0	66 800 236,4	0,0	0,0
Inne zobowiązania finansowe w walutach obcych	853 764,9	0,0	853 664,5	100,4	0,0	853 764,9	209 571,9	642 438,9	0,0	1 754,1
Alokacja SDR	27 974 317,7	0,0	288 292,1	0,0	27 686 025,6	27 878 502,6	0,0	0,0	27 878 502,6	0,0
RAZEM	141 305 635,0	37 763 084,3	63 613 912,0	9 978 553,8	29 950 084,9	141 040 843,1	45 645 528,6	67 515 057,8	27 878 502,6	1 754,1

31.12.2022	RAZEM	Avista	Od 1 dnia do 1 miesiąca	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	Powyżej 3 miesięcy	Wartość bilansowa	P.7 Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	P.8 Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	P.9 Alokacja SDR	P.11 Pozostałe pasywa
<i>w tys. złotych</i>										
Rachunki bieżące/pomocnicze prowadzone przez NBP w walutach obcych	45 773 861,4	45 773 861,4	0,0	0,0	0,0	45 773 861,5	45 698 674,5	75 187,0	0,0	0,0
Rachunki lokat terminowych prowadzone przez NBP w walutach obcych	13 188 279,9	0,0	4 153 300,6	9 034 979,3	0,0	13 132 527,1	13 132 527,1	0,0	0,0	0,0
Repo	53 677 589,8	0,0	41 197 628,7	6 892 926,7	5 587 034,4	53 539 855,3	0,0	53 539 855,3	0,0	0,0
Inne zobowiązania finansowe w walutach obcych	194 142,5	0,0	193 996,6	145,9	0,0	194 142,5	178 870,7	10 093,8	0,0	5 178,0
Alokacja SDR	30 952 659,7	0,0	221 788,5	0,0	30 730 871,2	30 871 510,9	0,0	0,0	30 871 510,9	0,0
RAZEM	143 786 533,3	45 773 861,4	45 766 714,4	15 928 051,9	36 317 905,6	143 511 897,3	59 010 072,3	53 625 136,1	30 871 510,9	5 178,0

W przypadku zobowiązań w walutach obcych z tytułu rachunków bieżących i pomocniczych, NBP zasadniczo po stronie aktywów utrzymuje płynne środki na rachunkach bieżących oraz lokatach terminowych 1-dniowych. Dla zobowiązań z tytułu przyjętych lokat terminowych, odpowiednie środki po stronie aktywów są inwestowane w lokaty terminowe o tym samym terminie wymagalności. Z kolei transakcje repo zawierane są łącznie z transakcjami reverse repo, o tym samym terminie wymagalności (por. Nota 3.1).

²² Zobowiązania wynikające z transakcji FX spot ujętych na kontach pozabilansowych przedstawiono w Nocie 10.1. Zobowiązania związane z gospodarką własną jako nieistotne zostały pominięte.

7.1.3. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej związane jest z możliwością spadku wartości rynkowej instrumentów finansowych w wyniku niekorzystnej zmiany ich rentowności.

Podstawową miarą ryzyka stopy procentowej, stosowaną przez NBP, jest *modified duration*, zwana dalej „MD”, określająca wrażliwość wartości portfeli inwestycyjnych na zmiany rentowności instrumentów finansowych.

Ograniczając ryzyko stopy procentowej w procesie zarządzania rezerwami walutowymi, NBP określa benchmarkowy poziom MD rezerw walutowych wraz z dopuszczalnymi przedziałami wahań. W 2023 r. utrzymano MD rezerw na poziomie zbliżonym do obowiązującego w roku poprzednim.

Analiza wrażliwości, przeprowadzona w oparciu o MD²³, wykazała, że zmiana stóp procentowych o 100 pb (dla każdego portfela walutowego, równomiernie na całej długości krzywej rentowności) spowodowałaby zmianę wartości portfeli papierów wartościowych łącznie o 14.719,0 mln zł na 31.12.2023 (na 31.12.2022 o 14.138,7 mln zł). Poniżej zaprezentowano oszacowaną w oparciu o MD zmianę wartości portfeli papierów wartościowych w poszczególnych walutach w reakcji na zmianę stóp procentowych o 100 pb.

Oszacowana w oparciu o MD zmiana wartości portfeli papierów wartościowych w poszczególnych walutach w reakcji na zmianę stóp procentowych o 100 pb

w mln złotych	31.12.2023	31.12.2022	Zmiana
USD	4 947,2	4 946,2	1,0
EUR	3 194,3	2 946,5	247,8
GBP	1 775,0	1 787,1	-12,1
CAD	1 564,4	1 468,4	96,0
AUD	1 837,3	1 738,3	99,0
NOK	953,5	876,9	76,6
NZD	447,3	375,3	72,0
Razem	14 719,0	14 138,7	580,3

Zgodnie z zasadami rachunkowości NBP, na koniec roku przychody powstałe z wyceny cenowej papierów wartościowych w walutach obcych są ujmowane jako różnice z wyceny w pasywach, natomiast koszty powstałe z wyceny cenowej tych papierów obciążają wynik finansowy NBP.

²³ W analizie wrażliwości wykorzystano wskaźnik MD dla poszczególnych portfeli walutowych papierów wartościowych na 31.12.2023 i 31.12.2022 (w obu przypadkach z wyłączeniem portfela dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do dnia zapadalności), jako miarę liniową zależności ceny od rentowności, a także stan portfeli papierów wartościowych na 31.12.2023 i 31.12.2022 (w obu przypadkach z wyłączeniem portfela dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do dnia zapadalności) według wartości wykorzystywanych do monitorowania MD.

Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych utrzymywane do dnia zapadalności oraz dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej wycenia się według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący (por. Nota 3.1 oraz Nota 3.2).

7.1.4. Ryzyko kursowe i ryzyko zmiany ceny złota

Ryzyko kursowe wynika z możliwości spadku wartości zasobów walut obcych na skutek zmian kursów walut obcych na rynku walutowym.

Oszacowanie ekspozycji na ryzyko kursowe jest dokonywane w oparciu o wartość zagrożoną (*Value at Risk* - VaR) wyliczaną przy zastosowaniu metody parametrycznej. Poziom wartości zagrożonej wyliczony na dzień bilansowy jest uwzględniany przy określaniu wielkości rezerwy kursowej (por. Rozdział 4 oraz Nota 9).

Zarządzając rezerwami walutowymi, NBP określa strukturę walutową benchmarku strategicznego²⁴ wraz z dopuszczalnymi przedziałami wahań (por. Nota 3.1 oraz Nota 12.1).

Na 31.12.2023 oraz 31.12.2022 struktura walutowa benchmarku strategicznego obejmowała:

Struktura walutowa benchmarku strategicznego		
Waluta	31.12.2023	31.12.2022
	udział %	
USD	36%	36%
EUR	22%	22%
GBP	13%	13%
CAD	11%	11%
AUD	9%	9%
NOK	6%	6%
NZD	3%	3%

Ryzyko zmiany ceny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości (por. Nota 1) jest związane z możliwością spadku wartości zasobu złota na skutek zmian rynkowej ceny złota.

Wpływ spadku ceny złota na wynik finansowy ograniczają przychody niezrealizowane z jego wyceny oraz rachunek rewaluacyjny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości (por. Nota 9.1).

²⁴ Benchmark strategiczny jest portfelem porównawczym dla części rezerw walutowych podlegającej aktywnemu zarządzaniu, odzwierciedlającym długoterminowe założenia strategii inwestycyjnej poprzez określenie struktury walutowej oraz poziomu MD. Benchmark strategiczny nie obejmuje portfela dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do dnia zapadalności, gdyż nie podlega on aktywnemu zarządzaniu.

Poniżej przedstawiono wartości bilansowych zasobów walutowych i złota NBP na 31.12.2023 oraz 31.12.2022 w podziale na waluty, przy czym pozycje w walutach obcych związane z gospodarką własną jako nieistotne zostały zaprezentowane w ramach zasobu PLN.

31.12.2023 w tys. złotych		PLN	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	SDR	Złoto	Imie waluty	Razem
AKTYWA													
1.	Złoto i należności w zaliczeniu odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	93 591 432,7	0,0	93 591 432,7
2.	Należności w walutach obcych od niezydentów	0,0	246 735 949,9	165 045 579,4	77 512 725,4	60 871 630,5	44 228 374,5	29 523 307,7	14 827 926,6	28 487 233,9	0,0	2 374 078,5	669 677 006,4
6.	Pozostałe należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych	7,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,8
7.	Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	138 887 665,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	138 887 665,0
10.	Pozostałe aktywa	1 261 444,3	21 471,8	132 917,6	2 755,1	164,4	6 734,4	10 546,2	0,0	52 938,0	0,0	62,6	1 489 034,4
AKTYWA OGÓLNE		140 149 057,1	246 757 421,7	165 178 497,0	77 515 480,5	60 871 794,9	44 235 108,9	29 534 033,9	14 827 926,6	28 550 171,9	93 591 432,7	2 374 141,1	903 645 086,3
PASYWA													
1.	Pieniądz w obiegu	377 521 375,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	377 521 375,0
2.	Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	74 421 141,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	74 421 141,6
3.	Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych	2 581 882,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2 581 882,6
4.	Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	303 071 103,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	303 071 103,1
5.	Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	11 946 940,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11 946 940,4
6.	Zobowiązania w walucie krajowej wobec niezydentów	4 081 562,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4 081 562,3
7.	Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	0,0	9 431 596,6	33 858 186,0	37,6	0,0	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0	2 355 706,0	45 646 528,6
8.	Zobowiązania w walutach obcych wobec niezydentów	0,0	19 895 570,4	25 811 946,6	14 511 011,4	7 486 529,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	67 515 057,8
9.	Alokacja SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	27 878 502,6	0,0	0,0	27 878 502,6
11.	Pozostałe pasywa	399 097,9	16 964,5	14 638,5	4 198,7	79,2	6 626,5	10 761,4	0,0	0,0	0,0	83,2	452 449,9
12.	Rezerwy	213 806,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	213 806,0
13.	Różnice z wyceny	29 927 365,1	1 255 781,3	1 645 795,2	916 974,9	514 945,0	594 147,3	83 762,1	138 669,5	0,0	0,0	0,0	35 017 440,4
14.	Fundusze	1 500 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1 500 000,0
15.	Wynik finansowy	-48 201 704,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-48 201 704,0
PASYWA OGÓLNE		757 462 570,0	30 939 912,8	61 330 566,3	15 432 222,6	8 010 933,6	541 376,2	94 323,5	138 669,5	27 878 502,6	0,0	2 355 789,2	903 645 086,3
31.12.2022 w tys. złotych		PLN	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	SDR	Złoto	Imie waluty	Razem
AKTYWA													
1.	Złoto i należności w zaliczeniu odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	58 650 238,7	0,0	58 650 238,7
2.	Należności w walutach obcych od niezydentów	0,0	243 916 250,5	176 045 972,3	78 263 570,9	53 553 959,1	47 918 333,6	29 487 876,7	14 776 073,4	31 411 686,6	0,0	23 934,0	675 407 337,1
6.	Pozostałe należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych	169,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	169,2
7.	Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	140 673 185,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	140 673 185,5
10.	Pozostałe aktywa	1 274 579,2	20 331,6	131 547,4	494,1	6 062,7	4 195,1	1 189,2	0,0	58 760,0	0,0	0,0	1 487 159,3
AKTYWA OGÓLNE		141 197 933,9	243 936 582,1	176 177 519,7	78 264 065,0	53 560 021,8	47 922 528,7	29 488 765,9	14 776 073,4	31 470 426,6	58 650 238,7	23 934,0	876 228 089,8
PASYWA													
1.	Pieniądz w obiegu	368 611 663,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	368 611 663,5
2.	Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	55 112 907,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	55 112 907,5
3.	Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych	940 440,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	940 440,8
4.	Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	252 181 174,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	252 181 174,3
5.	Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	11 883 806,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11 883 806,3
6.	Zobowiązania w walucie krajowej wobec niezydentów	4 124 197,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4 124 197,2
7.	Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	0,0	13 865 064,0	45 644 484,6	382,0	21,2	0,0	2,5	0,0	0,0	0,0	118,0	59 010 072,3
8.	Zobowiązania w walutach obcych wobec niezydentów	0,0	8 096 142,9	26 476 740,5	14 973 691,8	0,0	4 078 560,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	53 625 136,0
9.	Alokacja SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	30 871 510,9	0,0	0,0	30 871 510,9
11.	Pozostałe pasywa	387 827,4	18 021,2	14 795,6	131,0	6 224,1	2 398,2	1 190,2	0,0	0,0	0,0	30,0	430 621,7
12.	Rezerwy	15 281 500,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	15 281 500,7
13.	Różnice z wyceny	50 011 393,8	37 808,1	275,0	686,8	4 775,5	1 799,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	50 056 738,6
14.	Fundusze	1 500 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1 500 000,0
15.	Wynik finansowy	-27 401 660,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-27 401 660,0
PASYWA OGÓLNE		732 633 231,5	21 517 036,2	72 136 299,7	14 974 891,6	11 020,8	4 082 756,4	1 192,7	0,0	30 871 510,9	0,0	148,0	876 228 089,8

7.1.5. Ryzyko zmiany cen akcji (indeksów giełdowych)

W 2023 r. NBP posiadał ekspozycję na ryzyko zmiany cen akcji poprzez zaangażowanie w ETF replikujące indeksy akcyjne oraz equity index futures. Ryzyko zmiany cen ETF związane jest z możliwością spadku ich wartości, wynikającą przede wszystkim z niekorzystnych zmian wartości replikowanych indeksów akcyjnych. Ryzyko zmian cen kontraktów equity index futures związane jest z możliwością spadku wartości tych kontraktów, wynikającą przede wszystkim z niekorzystnych zmian cen instrumentu bazowego (indeksu akcyjnego). Ograniczeniu ryzyka zmian wartości indeksów akcyjnych służą limity zaangażowania w equity index futures oraz ETF, a także kryteria ich wyboru.

Dzienne zmiany rynkowych cen futures zalicza się do wyniku finansowego każdego dnia, w tym również w dniu zamknięcia otwartej pozycji w kontrakcie, jako zrealizowane różnice cenowe (por. Nota 12.1).

Na dzień bilansowy ETF wycenia się w wartości rynkowej, odrębnie dla każdego zasobu ETF. Zgodnie z zasadami rachunkowości NBP, na koniec roku przychody powstałe z wyceny cenowej ETF są ujmowane jako różnice z wyceny w pasywach, natomiast koszty powstałe z wyceny cenowej tych instrumentów obciążają wynik finansowy NBP.

W 2023 r. NBP inwestował w ETF rynków USA, strefy euro, Wielkiej Brytanii, Kanady i Australii. W 2023 r. i 2022 r. NBP inwestował w kontrakty equity index futures rynków USA, strefy euro, Wielkiej Brytanii, Kanady i Australii.

7.1.6. Ryzyko związane z wartością rynkową aktywów i zobowiązań finansowych oraz instrumentów finansowych pozabilansowych

NBP wycenia aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe stosując ceny rynkowe (wycena do rynku) lub uznane w praktyce rynkowej modele wyceny (wycena z modelu) zasilane cenami lub parametrami rynkowymi, z wyjątkiem:

- należności i zobowiązań z tytułu rachunków bankowych, w tym lokat i depozytów terminowych,
- udzielonych kredytów i pożyczek,
- dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do dnia zapadalności²⁵,
- dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych na potrzeby polityki pieniężnej²⁵,
- pieniądza w obiegu,
- dłużnych papierów wartościowych wyemitowanych przez NBP,
- pozostałych aktywów i zobowiązań finansowych (prezentowanych w pozycjach A.10 i P.11).

---

²⁵ Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do dnia zapadalności oraz dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej wycenia się według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

W odniesieniu do pozostałych instrumentów finansowych, biorąc pod uwagę ich charakterystykę (np. krótkoterminowy charakter, unikalność instrumentu) przyjęto założenie, że ich wartość bilansowa w przybliżeniu odpowiada wartości rynkowej/bieżącej.

Na podstawie stosowanych przez NBP metod ustalania wartości rynkowej dla wyceny cenowej, aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe klasyfikuje się do jednego z trzech poziomów.

Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
<p>Aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe, których wartość rynkowa jest ustalana bezpośrednio na podstawie cen notowanych (nieskorygowanych) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów, zobowiązań lub instrumentów finansowych pozabilansowych.</p> <p>Do tej kategorii NBP zaklasyfikował dłużne papiery wartościowe oraz ETF w walutach obcych zakupione przez NBP, z wyjątkiem dłużnych papierów wartościowych wycenianych w oparciu o stawki krzywych rentowności.*</p>	<p>Aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe, których wartość rynkowa jest wyceniana za pomocą modeli wyceny, dla których wszystkie znaczące dane wejściowe są obserwowalne na rynku w sposób bezpośredni (jako ceny) lub pośredni (bazujące na cenach).</p> <p>Do tej kategorii NBP zaklasyfikował:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dłużne papiery, do wyceny których są stosowane stawki krzywej rentowności dla danego typu papierów wartościowych o tym samym ratingu kredytowym emitenta, ▪ transakcje forward na dłużne papiery wartościowe, do wyceny których stosowany jest model zasilany parametrami pochodzącymi bezpośrednio z rynków. 	<p>Aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe, których wartość rynkowa jest wyceniana za pomocą modeli wyceny, dla których dane wejściowe nie są oparte na danych rynkowych możliwych do zaobserwowania.</p> <p>Na 31.12.2023 i 31.12.2022 NBP nie zaklasyfikował do tej kategorii żadnych aktywów i zobowiązań finansowych oraz instrumentów finansowych pozabilansowych.</p>

* Wycenie według cen rynkowych podlega również złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości. Do jego wyceny NBP stosuje średnią cenę rynkową złota, która następnie podlega przeliczeniu na walutę krajową według kursu średniego NBP dolara amerykańskiego obowiązującego na dzień bilansowy.

Przyporządkowanie do poszczególnych poziomów aktywów i zobowiązań finansowych oraz instrumentów finansowych pozabilansowych, które na 31.12.2023 i 31.12.2022 zostały wykazane w bilansie według wartości rynkowej, przedstawiono poniżej.

31.12.2023 w tys. złotych	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Wartość bilansowa	Pozycja bilansu
AKTYWA					
Papiery wartościowe zakupione przez NBP	439 229 044,4	20 344 451,8	0,0	459 573 496,2	A.2.2
ETF	7 884 375,5	0,0	0,0	7 884 375,5	A.2.2
Transakcje forward na dłużne papiery wartościowe (dodatnie różnice z wyceny)	0,0	13,0	0,0	13,0	A.10.3
PASYWA					
Transakcje forward na dłużne papiery wartościowe (ujemne różnice z wyceny)	0,0	0,0	0,0	0,0	P.11.1

31.12.2022 w tys. złotych	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Wartość bilansowa	Pozycja bilansu
AKTYWA					
Papiery wartościowe zakupione przez NBP	431 279 628,9	40 237 699,8	0,0	471 517 328,7	A.2.2
ETF	0,0	0,0	0,0	0,0	A.2.2
Transakcje forward na dłużne papiery wartościowe (dodatnie różnice z wyceny)	0,0	1 799,4	0,0	1 799,4	A.10.3
PASYWA					
Transakcje forward na dłużne papiery wartościowe (ujemne różnice z wyceny)	0,0	51,9	0,0	51,9	P.11.1

W latach 2023 i 2022 nie wystąpiły transfery pomiędzy poziomem 1 i 2.

Ponadto NBP inwestuje w futures. Kontrakty te są wyceniane do cen rynkowych (poziom 1) i rozliczane na bazie dziennej (por. Rozdział 2.4. oraz Nota 12.1).

7.2. Ryzyko operacyjne

Pojęcie ryzyka operacyjnego w NBP obejmuje możliwość poniesienia szkód materialnych lub niematerialnych, w tym niezrealizowania zadań i negatywnego wpływu na reputację, wynikających z niedostosowania lub zawodności procesów i systemów wewnętrznych oraz ludzi lub zdarzeń zewnętrznych.

W 2023 r. w NBP obowiązywał podział ryzyka operacyjnego na 5 podkategorii: ryzyko bezpieczeństwa, ryzyko kadrowe, ryzyko prawne, ryzyko cyberbezpieczeństwa i ryzyko technologiczne, w ramach którego rozróżnia się teleinformatyczne ryzyko technologiczne (dotyczące m.in. systemów informatycznych i telekomunikacyjnych, oprogramowania i sprzętu IT) oraz nieteleinformatyczne ryzyko technologiczne (dotyczące m.in. obiektów budowlanych i elementów wyposażenia ruchomego).

Do stosowanych w NBP mechanizmów ograniczania ryzyka należą w szczególności:

- regulacje zewnętrzne i wewnętrzne,
- zakresy czynności i obowiązków oraz podział zadań,
- uzgadnianie danych oraz zasada komisyjności,
- stosowanie systemu limitów i ograniczeń (finansowych, czasowych),
- wprowadzenie kontroli dostępu oraz zabezpieczeń teleinformatycznych, fizycznych i elektronicznych,
- sporządzanie zapasowych kopii plików elektronicznych,
- sporządzanie planów awaryjnych i ewakuacyjnych, a także ćwiczenia i testy w ramach zapewnienia ciągłości działania NBP,
- ubezpieczenia,
- kontrola i audyt wewnętrzny.

W 2023 r. na bieżąco były monitorowane ryzyka operacyjne w działalności NBP. Na posiedzeniach Komisji ds. Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym (12 posiedzeń w 2023 r.), podejmowano tematy związane z oceną bieżących działań mających na celu zapewnienie właściwej realizacji zadań NBP, w tym związane z cyberbezpieczeństwem oraz planami ciągłości działania. Poziom ryzyka w NBP w 2023 r. był na bieżąco monitorowany, systematycznie podejmowano także działania mitygujące.

7.3. Ryzyko podatkowe

Z uwagi na status prawny NBP oraz specyfikę wynikającą z pełnionych funkcji banku centralnego, zakres obowiązujących NBP przepisów prawa podatkowego oraz dotyczących innych danin publicznych obejmuje, na gruncie:

- podatku od towarów i usług (VAT) – podział działalności prowadzonej przez NBP na niepodlegającą przepisom o VAT w zakresie zadań, do realizacji których NBP został powołany i obowiązany przepisami prawa, w szczególności: Konstytucją RP, ustawą o NBP, ustawą o finansach publicznych²⁶, prawem dewizowym²⁷ i prawem bankowym²⁸, oraz podlegającą przepisom o VAT, w pozostałym zakresie, w odniesieniu do której NBP z reguły działa w charakterze podatnika VAT,
- podatku dochodowego od osób prawnych (CIT)²⁹ – korzystanie z podmiotowego zwolnienia jako podatnik CIT oraz podleganie obowiązkom jako płatnik podatku u źródła na zasadach ogólnych,
- podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) – podleganie obowiązkom jako płatnik tego podatku, w tym w zakresie podatku u źródła, na zasadach ogólnych,
- podatku od czynności cywilnoprawnych (PCC) i opłaty skarbowej – korzystanie z podmiotowego zwolnienia od tego podatku i tej opłaty na równi z jednostkami budżetowymi,
- podatku od nieruchomości – podleganie obowiązkom jako podatnik tego podatku na zasadach ogólnych,
- podatku od niektórych instytucji finansowych – NBP nie podlega temu podatkowi.

W NBP obowiązują przepisy wewnętrzne określające, uwzględniając powyższy kontekst prawny, zakres odpowiedzialności za rozliczenia publicznoprawne NBP. Monitorowanie i zarządzanie ryzykiem podatkowym scentralizowane jest w Departamencie Rachunkowości i Finansów. Ustalone ramy działań ukierunkowane są na zapewnienie bezpieczeństwa, transparentności, przewidywalności i racjonalności rozliczeń publicznoprawnych w NBP. Prawdliwość, terminowość i kompletność rozliczeń publicznoprawnych podlega okresowej (nie rzadziej niż co 3 lata) weryfikacji przez zewnętrzny, profesjonalny podmiot w ramach przeglądu podatkowego.

---

²⁶ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.).

²⁷ Ustawa z dnia 27 lipca 2022 r. - Prawo dewizowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 309).

²⁸ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 2488, z późn. zm.).

²⁹ Zgodnie z ustawą o NBP 95% zysku NBP podlega odprowadzeniu do budżetu państwa (por. Nota 9).

Warszawa, dnia 21 marca 2024 r.

Dyrektor Departamentu
Rachunkowości i Finansów
Narodowego Banku Polskiego:

Elektronicznie podpisane przez:
Krzysztof Kruszewski
Dyrektor Departamentu

Zarząd
Narodowego Banku Polskiego:

Elektronicznie podpisane przez:
Adam Glapiński
Prezes NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Marta Kightley Wiceprezes NBP
Pierwszy Zastępca Prezesa NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Adam Lipiński
Wiceprezes NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Piotr Pogonowski
Członek Zarządu NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Paweł Szalamacha
Członek Zarządu NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Rafał Sura
Członek Zarządu NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Artur Soboń
Członek Zarządu NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Marta Gajęcka
Członek Zarządu NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Paweł Mucha
Członek Zarządu NBP

Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania

Dla Rady Polityki Pieniężnej Narodowego Banku Polskiego

Opinia

Przeprowadziliśmy badanie załączonego rocznego sprawozdania finansowego Narodowego Banku Polskiego („NBP”), które zawiera:

- bilans NBP na dzień 31 grudnia 2023 r.;
- rachunek zysków i strat NBP za rok zakończony 31 grudnia 2023 r.;
- informację dodatkową

(łącznie „sprawozdanie finansowe”).

Naszym zdaniem, załączone sprawozdanie finansowe NBP:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej NBP na dzień 31 grudnia 2023 r. oraz finansowych wyników działalności za rok obrotowy zakończony tego dnia, zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim („ustawa o NBP”), uchwałą nr 13/2020 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 6 listopada 2020 r. w sprawie zasad rachunkowości Narodowego Banku Polskiego, wzoru bilansu, rachunku zysków i strat oraz zawartości informacji dodatkowej, uchwałą nr 6/2019 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 5 listopada 2019 r. w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim oraz uchwałą nr 64/2020 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie zasad organizacji rachunkowości w Narodowym Banku Polskim (łącznie „podstawa prawna sporządzenia sprawozdania finansowego NBP”);
- jest zgodne, we wszystkich istotnych aspektach, co do formy i treści z obowiązującymi NBP przepisami prawa;
- zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, zgodnie z przepisami uchwały nr 64/2020 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie zasad organizacji rachunkowości w Narodowym Banku Polskim.

KPMG Audyt spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.

ul. Inflancka 4A, 00-189 Warszawa, Polska
tel. +48 (22) 528 11 00, fax +48 (22) 528 10 09, kpmg@kpmg.pl

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k., polska spółka komandytowa i członek globalnej organizacji KPMG składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Limited, prywatną spółką angielską z odpowiedzialnością ograniczoną do wysokości gwarancji.

Spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

KRS 0000339379
NIP: 527-26-15-362
REGON: 142078130

Podstawa opinii

Nasze badanie przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- Krajowych Standardów Badania w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów oraz Radę Polskiej Agencji Nadzoru Audytowego („KSB”);
- ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym („ustawa o biegłych rewidentach”).

Nasza odpowiedzialność zgodnie z tymi standardami i regulacjami została opisana w sekcji Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego.

Uważamy, że dowody badania, które uzyskaliśmy, są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii.

Niezależność i etyka

Jesteśmy niezależni od NBP zgodnie z Międzynarodowym kodeksem etyki zawodowych księgowych (w tym Międzynarodowymi standardami niezależności) Rady Międzynarodowych Standardów Etycznych dla Księgowych („Kodeks IESBA”), przyjętym uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, oraz z innymi wymogami etycznymi, które mają zastosowanie do naszego badania sprawozdania finansowego w Polsce, i spełniliśmy wszystkie obowiązki etyczne wynikające z tych wymogów i Kodeksu IESBA. W trakcie badania kluczowy biegły rewident oraz firma audytorska pozostali niezależni od NBP zgodnie z wymogami niezależności określonymi w ustawie o biegłych rewidentach.

Odpowiedzialność Zarządu NBP za sprawozdanie finansowe

Zarząd NBP jest odpowiedzialny za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, sprawozdania finansowego przedstawiającego rzetelny i jasny obraz zgodnie z podstawą prawną sporządzenia sprawozdania finansowego NBP oraz z przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości i z obowiązującymi NBP przepisami prawa, a także za kontrolę wewnętrzną, którą Zarząd NBP uznaje za niezbędną, aby zapewnić sporządzenie sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Sporządzając sprawozdanie finansowe Zarząd NBP jest odpowiedzialny za ocenę zdolności NBP do kontynuowania działalności, ujawnienie, jeżeli ma to zastosowanie, kwestii związanych z kontynuacją działalności oraz za przyjęcie założenia kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa, w szczególności z art. 58 ustawy o NBP.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego

Celem badania jest uzyskanie racjonalnej pewności, czy sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania z badania zawierającego naszą opinię. Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z KSB zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje ekonomiczne użytkowników podejmowane na podstawie sprawozdania finansowego.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności NBP ani efektywności lub skuteczności prowadzenia jego spraw przez Zarząd NBP, obecnie lub w przyszłości.

Podczas badania zgodnego z KSB stosujemy zawodowy osąd i zachowujemy zawodowy sceptycyzm, a także:

- identyfikujemy i szacujemy ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem, projektujemy i przeprowadzamy procedury badania

odpowiadające tym ryzykom i uzyskujemy dowody badania, które są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia wynikającego z oszustwa jest większe niż istotnego zniekształcenia wynikającego z błędu, ponieważ oszustwo może obejmować zмовę, fałszerstwo, celowe pominięcie, wprowadzenie w błąd lub obejście systemu kontroli wewnętrznej;

- uzyskujemy zrozumienie kontroli wewnętrznej stosownej dla badania w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności działania kontroli wewnętrznej NBP;
- oceniamy odpowiedniość zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości oraz zasadność szacunków księgowych oraz powiązanych z nimi ujawnień dokonanych przez Zarząd NBP;
- wyciągamy wniosek na temat odpowiedniości zastosowania przez Zarząd NBP zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości oraz, na podstawie uzyskanych dowodów badania, oceniamy, czy istnieje istotna niepewność związana ze zdarzeniami lub okolicznościami, które mogą podawać w znaczącą wątpliwość zdolność NBP do kontynuacji działalności. Jeżeli dochodzimy do wniosku, że istnieje istotna niepewność, wymagane jest od nas zwrócenie uwagi w sprawozdaniu z badania sprawozdania finansowego na powiązane ujawnienia w sprawozdaniu finansowym lub jeżeli takie ujawnienia są nieodpowiednie, modyfikujemy naszą opinię. Nasze wnioski są oparte na dowodach badania uzyskanych do dnia sporządzenia sprawozdania z badania sprawozdania finansowego, w tym odnoszących się do art. 58 ustawy o NBP;
- oceniamy ogólną prezentację, strukturę i treść sprawozdania finansowego, w tym ujawnienia, a także czy sprawozdanie finansowe odzwierciedla stanowiące ich podstawę transakcje i zdarzenia w sposób zapewniający rzetelną prezentację.

Przekazujemy Zarządowi NBP informacje między innymi o planowanym zakresie i terminie przeprowadzenia badania oraz znaczących ustaleniach badania, w tym wszelkich znaczących słabościach kontroli wewnętrznej, które zidentyfikujemy podczas badania.

W imieniu firmy audytorskiej

KPMG Audyty Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.

Nr na liście firm audytorskich: 3546

*Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym*

MARCIN
JÓZEF
PODSIADŁY

Marcin Podsiadły

Kluczowy biegły rewident

Nr w rejestrze 12774

Komandytariusz, Pełnomocnik

*Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym*

Tadeusz de Ville

Tadeusz de Ville

Pełnomocnik

Warszawa, 25 marca 2024 r.

Aneks statystyczny

Tabela I. Podstawowe dane statystyczne

Okres	1. Produkcja sprzedana przemysłu			2. Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej			3. Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu		4. Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej		5. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	
	w cenach bieżących	w cenach stałych		w cenach bieżących	w cenach stałych		analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100	analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100	analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100
	mln zł	analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100	mln zł	analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Grudzień 2022	211 915,9	100,6	93,6	16 507,6	99,1	117,2	120,5	100,6	114,4	100,6	116,6	100,1
Styczeń 2023	210 884,9	101,4	97,0	7 419,3	102,0	44,7	120,1	102,1	113,6	100,4	116,6	102,5
Luty	209 501,9	98,4	100,4	8 228,9	106,6	110,6	118,2	99,5	112,9	100,6	118,4	101,2
Marzec	234 908,9	96,3	113,8	10 818,0	98,4	130,6	110,3	99,4	112,0	100,5	116,1	101,1
Kwiecień	198 009,2	93,6	85,8	10 512,8	101,1	96,4	106,2	98,7	111,4	100,7	114,7	100,7
Maj	202 181,0	96,6	104,7	11 905,4	99,4	112,2	102,8	98,1	110,9	100,9	113,0	100,0
Czerwiec	202 138,9	98,4	101,4	12 944,6	101,6	107,7	100,3	99,2	110,3	100,9	111,5	100,0
Lipiec	185 620,8	97,3	92,2	12 136,0	101,1	93,1	97,9	98,9	110,0	100,7	110,8	99,8
Sierpień	188 142,7	97,8	101,2	13 139,9	103,5	107,5	97,1	99,9	109,7	100,7	110,1	100,0
Wrzesień	202 560,7	96,7	108,0	14 730,0	111,5	111,4	97,3	100,3	108,9	100,7	108,2	99,6
Październik	211 919,7	102,0	104,4	15 190,9	109,8	102,5	95,8	99,4	108,2	100,6	106,6	100,3
Listopad	210 896,0	99,7	100,3	15 703,8	103,9	103,1	94,9	98,8	108,0	100,5	106,6	100,7
Grudzień	191 052,1	96,5	90,5	20 329,7	114,0	128,6	93,1	98,6	107,5	100,3	106,2	100,1

Okres	6. Sprzedaż detaliczna towarów w cenach stałych	7. Nowe zamówienia w przemyśle	8. Mieszkania, których budowę rozpoczęto	9. Mieszkania oddane do użytkowania	10. Pracujący w sektorze przedsiębiorstw	11. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	12. Przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto w sektorze przedsiębiorstw	13. Bezrobotni zarejestrowani	14. Stopa bezrobocia
	analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	tys.	tys.	tys. osób	tys. osób	zł	tys. osób	%
	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Grudzień 2022	100,2	92,1	9,9	23,5	6 846	6 505	7 330	812	5,2
Styczeń 2023	100,1	115,4	9,4	19,1	6 836	6 530	6 884	858	5,5
Luty	95,0	97,8	10,9	15,8	6 829	6 526	7 066	865	5,6
Marzec	92,7	108,8	18,3	20,5	6 834	6 517	7 508	847	5,4
Kwiecień	92,7	95,5	14,5	20,8	6 835	6 524	7 431	822	5,3
Maj	93,2	91,4	16,4	17,7	6 833	6 518	7 182	802	5,1
Czerwiec	95,3	94,9	16,1	18,2	6 833	6 513	7 335	784	5,1
Lipiec	96,0	81,9	16,2	14,9	6 828	6 514	7 485	782	5,0
Sierpień	97,3	80,8	18,0	17,8	6 820	6 502	7 369	783	5,0
Wrzesień	99,7	77,2	19,1	16,3	6 820	6 496	7 380	776	5,0
Październik	102,8	87,9	19,7	20,7	6 825	6 494	7 545	770	5,0
Listopad	99,7	82,7	16,1	18,2	6 831	6 494	7 670	773	5,0
Grudzień	97,7	89,4	14,4	21,3	6 824	6 495	8 033	788	5,1

Tabela I. Podstawowe dane statystyczne, cd.

Okres	15. Wskaźniki koniunktury konsumenckiej		16. Wskaźniki koniunktury gospodarczej			17. Wyniki finansowe budżetu państwa			
	bieżący	wyprzedzający	przetwórstwo przemysłowe	budownictwo	handel i naprawa pojazdów samochodowych	dochody budżetu państwa	wydatki budżetu państwa	wynik budżetu państwa	saldo finansowania zagranicznego
	saldo ocen					mln zł	mln zł	mln zł	mln zł
	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Grudzień 2022	-41,9	-30,7	-19,5	-23,9	-11,3	504 820,8	517 398,9	-12 578,1	14 870,3
Styczeń 2023	-38,1	-27,6	-18,2	-21,7	-9,4	54 542,7	43 310,3	11 232,3	5 046,0
Luty	-36,0	-25,3	-14,0	-20,4	-8,6	93 140,1	93 187,5	-47,4	12 011,9
Marzec	-35,6	-22,6	-12,9	-16,9	-5,5	124 691,1	136 719,6	-12 028,4	21 952,1
Kwiecień	-32,2	-19,7	-10,8	-12,5	-2,4	173 652,0	183 678,8	-10 026,8	24 661,6
Maj	-29,9	-15,3	-12,2	-11,4	-3,1	216 356,1	237 207,6	-20 851,5	28 132,7
Czerwiec	-28,2	-14,8	-11,9	-9,7	-1,9	270 606,3	283 288,5	-12 682,2	26 903,5
Lipiec	-24,9	-10,9	-14,0	-7,9	-2,3	324 012,5	337 103,3	-13 090,8	27 244,6
Sierpień	-22,3	-10,5	-12,0	-8,0	-2,9	373 759,2	390 369,7	-16 610,5	26 911,3
Wrzesień	-20,3	-9,4	-12,8	-9,5	-3,5	417 988,3	452 682,6	-34 694,3	27 877,8
Październik	-17,9	-8,1	-12,9	-10,4	-3,3	475 392,8	511 812,3	-36 419,5	25 176,1
Listopad	-15,1	-7,4	-12,1	-10,2	-0,2	530 330,5	572 973,7	-42 643,2	18 063,4
Grudzień	-15,2	-6,4	-14,4	-13,2	-1,9	574 121,5	659 687,1	-85 565,6	18 927,8

Tabela II. Statystyka przedsiębiorstw niefinansowych

Okres ¹	2. Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych								
	1. Liczba przedsiębiorstw objętych badaniem statystycznym	Przychody z całokształtu działalności		Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności		Wynik finansowy brutto (saldo)	Wynik finansowy netto (saldo)	Wskaźnik poziomu kosztów z całokształtu działalności	Wskaźnik rentowności obrotu netto
		ogółem	w tym przychody netto ze sprzedaży produktów	ogółem	w tym koszty sprzedanych produktów				
			mln zł		mln zł				
–	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	%	%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Styczeń–grudzień 2022	17 713	5 046 969,6	2 978 854,8	4 742 003,3	3 000 974,5	304 966,2	251 429,1	94,0	5,0
Styczeń–marzec 2023	17 036	1 333 911,9	786 023,2	1 260 926,0	797 462,9	72 985,9	58 785,9	94,5	4,4
Styczeń–czerwiec 2023	17 360	2 647 610,6	1 542 422,4	2 484 990,0	1 570 213,1	162 620,6	134 080,8	93,9	5,1
Styczeń–wrzesień 2023	17 587	3 910 184,1	2 287 525,9	3 686 073,2	2 337 006,8	224 110,9	185 002,2	94,3	4,7
Styczeń–grudzień 2023	17 808	5 289 216,3	3 102 733,3	5 005 122,7	3 174 331,1	284 093,6	228 567,9	94,6	4,3

Okres ¹	3. Dane bilansowe przedsiębiorstw niefinansowych (stan na koniec okresu)						
	ogółem	Aktywa obrotowe			Zobowiązania krótkoterminowe		Wskaźnik płynności II stopnia
		ogółem	w tym należności krótkoterminowe		ogółem	w tym z tytułu dostaw i usług	
			ogółem	w tym z tytułu dostaw i usług			
mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	%	
10	11	12	13	14	15	16	
Styczeń–grudzień 2022	1 766 606,0	751 175,1	525 841,6	441 889,9	1 131 884,6	556 044,2	105,4
Styczeń–marzec 2023	1 902 719,3	845 612,8	553 702,6	454 070,6	1 209 541,5	552 294,3	107,5
Styczeń–czerwiec 2023	1 864 172,3	836 776,4	546 666,8	454 833,4	1 220 475,9	524 268,4	105,8
Styczeń–wrzesień 2023	1 908 118,1	853 008,0	543 332,3	483 259,6	1 247 275,2	540 460,9	107,1
Styczeń–grudzień 2023	1 939 915,8	867 067,0	538 206,3	509 382,0	1 283 434,4	550 026,0	107,2

¹ Dane za okresy narastające.

Tabela III. Rynek finansowy – podstawowe informacje

Okres	1. Stopy procentowe NBP				
	Stopa referencyjna	Stopa lombardowa	Stopa depozytowa	Stopa redyskontowa weksli	Stopa dyskonta weksli
	%	%	%	%	%
	1	2	3	4	5
Grudzień 2022	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85
Styczeń 2023	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85
Luty	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85
Marzec	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85
Kwiecień	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85
Maj	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85
Czerwiec	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85
Lipiec	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85
Sierpień	6,75	7,25	6,25	6,80	6,85
Wrzesień	6,00	6,50	5,50	6,05	6,10
Październik	5,75	6,25	5,25	5,80	5,85
Listopad	5,75	6,25	5,25	5,80	5,85
Grudzień	5,75	6,25	5,25	5,80	5,85

Okres	2. Rezerwy obowiązkowe banków						
	stopa rezerwy od wkładów złotych		stopa rezerwy od wkładów w walutach obcych (równowartość w PLN)		stopa rezerwy od środków uzyskanych z tytułu sprzedaży papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (<i>repo</i>)	oprocentowanie środków rezerwy obowiązkowej ¹	wielkość rezerwy obowiązkowej
	płatnych na każde żądanie	terminowych	płatnych na każde żądanie	terminowych			
	%	%	%	%	%	%	mln zł
	6	7	8	9	10	11	12
Grudzień 2022	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	6,75	65 569,9
Styczeń 2023	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	6,75	65 769,9
Luty	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	6,75	65 289,4
Marzec	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	6,75	66 078,3
Kwiecień	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	6,75	66 078,3
Maj	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	6,75	67 143,3
Czerwiec	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	6,75	67 409,1
Lipiec	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	6,75	67 620,6
Sierpień	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	6,75	68 821,5
Wrzesień	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	6,00	68 821,5
Październik	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	5,75	70 228,3
Listopad	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	5,75	71 051,2
Grudzień	3,5	3,5	3,5	3,5	0,0	5,75	71 051,2

¹ Od kwietnia 2020 r. środki rezerwy obowiązkowej są oprocentowane na poziomie stopy referencyjnej NBP.

Tabela III. Rynek finansowy – podstawowe informacje, cd.

Okres	3. Przetargi na bony skarbowe					
	liczba przetargów w ciągu miesiąca	wartość bonów zaoferowanych do sprzedaży	popyt zgłoszony przez oferentów	sprzedaż bonów	średni ważony zysk z kupionych bonów	stan na koniec miesiąca bonów pochodzących z przetargów i będących w obiegu wg kosztów zakupu
	–	mln zł	mln zł	mln zł	%	mln zł
13	14	15	16	17	18	
Grudzień 2022	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Styczeń 2023	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Luty	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Marzec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kwiecień	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Maj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Czerwiec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lipiec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sierpień	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Wrzesień	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Październik	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Listopad	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grudzień	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Okres	4. Przetargi na bony pieniężne NBP					
	liczba przetargów w ciągu miesiąca	wartość bonów zaoferowanych do sprzedaży	popyt zgłoszony przez oferentów	sprzedaż bonów	średni ważony zysk z kupionych bonów	stan na koniec miesiąca bonów pochodzących z przetargów i będących w obiegu wg kosztów zakupu
	–	mln zł	mln zł	mln zł	%	mln zł
19	20	21	22	23	24	
Grudzień 2022	8	1 390 000,0	1 152 103,0	1 152 103,0	6,75	252 086,8
Styczeń 2023	9	1 241 000,0	1 105 059,1	1 105 059,1	6,75	238 012,6
Luty	6	1 144 000,0	1 063 934,7	1 063 934,7	6,75	242 611,2
Marzec	9	1 537 000,0	1 392 302,3	1 392 302,3	6,75	259 457,8
Kwiecień	9	1 312 000,0	1 149 327,3	1 149 327,3	6,75	290 847,2
Maj	8	1 286 000,0	1 207 374,6	1 207 374,6	6,75	285 445,0
Czerwiec	9	1 623 000,0	1 515 399,9	1 514 679,9	6,75	284 916,2
Lipiec	7	1 329 000,0	1 215 367,6	1 215 367,6	6,75	274 937,6
Sierpień	9	1 392 000,0	1 270 417,8	1 270 417,8	6,75	272 373,7
Wrzesień	10	1 684 000,0	1 479 680,7	1 479 680,7	6,15	304 681,3
Październik	6	1 258 000,0	1 202 051,9	1 202 051,9	5,76	276 037,6
Listopad	8	1 333 000,0	1 241 337,6	1 241 337,6	5,75	278 838,3
Grudzień	9	1 744 000,0	1 458 694,1	1 458 694,1	5,75	302 925,6

Tabela III. Rynek finansowy – podstawowe informacje, cd.

Okres	5. Wyniki sesji na Gieldzie Papierów Wartościowych SA w Warszawie										
	liczba spółek notowanych na GPW	wartość obrotów	wskaźnik obrotu	spółki krajowe		WIG20		mWIG40		sWIG80	
				kapitalizacja	wskaźnik C/Z	wartość indeksu	wartość obrotów	wartość indeksu	wartość obrotów	wartość indeksu	wartość obrotów
	–	mln zł	%	mln PLN	–	–	–	–	–	–	–
25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	
Grudzień 2022	415	17 037,8	33,3	574 669,5	7,1	1 792,0	14 137,2	4 154,3	1 886,9	17 496,2	686,7
Styczeń 2023	418	26 512,5	46,6	610 021,6	7,1	1 902,3	22 106,4	4 412,0	2 842,9	19 384,5	1 030,5
Luty	418	18 639,9	35,6	599 690,0	6,9	1 847,9	15 210,6	4 421,5	2 077,1	19 586,5	876,8
Marzec	416	24 648,4	43,9	583 902,8	6,5	1 758,6	20 247,8	4 504,0	2 708,0	20 248,1	1 214,5
Kwiecień	417	17 552,8	38,7	621 486,6	6,7	1 923,1	13 601,6	4 600,4	2 401,8	21 140,8	1 213,2
Maj	417	22 173,3	37,9	609 722,2	6,3	1 894,5	17 655,1	4 549,8	2 781,6	20 990,9	1 321,0
Czerwiec	415	24 859,2	41,5	663 771,3	6,8	2 060,4	20 725,1	4 852,0	2 688,5	21 701,3	1 048,1
Lipiec	415	19 336,8	31,6	705 637,5	7,2	2 193,6	14 791,5	5 350,4	2 971,4	21 948,8	980,8
Sierpień	414	20 035,6	32,9	663 098,7	6,9	2 027,4	15 252,7	5 190,7	3 473,3	21 064,7	807,4
Wrzesień	412	22 105,0	38,5	631 000,7	6,8	1 915,6	18 552,9	4 936,4	2 458,9	20 674,1	665,7
Październik	414	30 118,2	48,2	696 371,7	7,1	2 149,7	26 339,5	5 167,2	2 814,8	20 849,9	563,1
Listopad	412	24 714,2	38,4	724 771,5	7,5	2 215,3	21 021,0	5 538,3	2 532,4	21 494,6	662,8
Grudzień	413	23 748,3	39,0	760 213,1	7,6	2 343,0	19 718,0	5 785,2	2 569,5	22 904,5	941,7

Tabela IV. Kursy średnie i średnioważone USD i EUR (w zł)

Okres	1. Kurs średni na koniec miesiąca			2. Kurs średnioważony – średnia w miesiącu	
	PLN / 1 USD	PLN / 1 EUR	relacja USD / EUR	PLN / 1 USD	PLN / 1 EUR
	zł	zł	zł	zł	zł
	1	2	3	4	5
Grudzień 2022	4,4018	4,6899	1,0655	4,4209	4,6798
Styczeń 2023	4,3480	4,7089	1,0830	4,3571	4,6968
Luty	4,4475	4,7170	1,0606	4,4264	4,7427
Marzec	4,2934	4,6755	1,0890	4,3914	4,6925
Kwiecień	4,1753	4,5889	1,0991	4,2333	4,6414
Maj	4,2559	4,5376	1,0662	4,1791	4,5411
Czerwiec	4,1066	4,4503	1,0837	4,1215	4,4648
Lipiec	3,9995	4,4135	1,1035	4,0273	4,4455
Sierpień	4,1074	4,4684	1,0879	4,0888	4,4599
Wrzesień	4,3697	4,6356	1,0609	4,2974	4,5940
Październik	4,1684	4,4475	1,0670	4,2758	4,5186
Listopad	3,9810	4,3492	1,0925	4,0787	4,4033
Grudzień	3,9350	4,3480	1,1050	3,9672	4,3323

TABELA V. Średnie oprocentowanie stanów umów (w %)

Kategoria	Depozyty i inne zobowiązania złotowe				
	Sektor	Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych		Przedsiębiorstwa niefinansowe	
Termin		bieżące	terminowe	bieżące	terminowe
Okres	1	2	3	4	5
Grudzień 2022	0,8	5,2	1,2	5,7	2,3
Styczeń 2023	0,9	5,3	1,1	5,7	2,3
Luty	0,9	5,4	1,2	5,6	2,4
Marzec	0,9	5,4	1,2	5,6	2,5
Kwiecień	0,9	5,3	1,3	5,5	2,5
Maj	0,9	5,5	1,2	5,4	2,5
Czerwiec	0,9	5,4	1,1	5,4	2,5
Lipiec	0,9	5,5	1,2	5,4	2,5
Sierpień	0,8	5,4	1,3	5,4	2,5
Wrzesień	0,8	5,3	1,2	5,1	2,4
Październik	0,8	5,1	1,1	4,7	2,3
Listopad	0,7	5,0	1,0	4,5	2,2
Grudzień	0,7	4,8	1,1	4,3	2,1

Kategoria	Kredyty i inne należności złotowe								
	Sektor	Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych				Przedsiębiorstwa niefinansowe			
Termin		odnawialne i w rachunku bieżącym	z tytułu kart kredytowych	na cele konsumpcyjne ¹	na nieruchomości mieszkaniowe	ogółem wraz z bieżącymi	odnawialne i w rachunku bieżącym	z tytułu kart kredytowych	z terminem pierwotnym
Okres	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Grudzień 2022	13,4	14,0	11,3	5,3	7,7	8,5	8,3	9,2	8,1
Styczeń 2023	13,4	14,5	11,3	5,1	7,6	8,6	9,5	9,2	8,0
Luty	13,5	14,1	11,6	7,9	9,4	8,6	8,7	9,1	9,3
Marzec	13,4	14,2	11,3	7,4	9,0	8,4	8,1	9,0	9,0
Kwiecień	13,2	13,9	11,4	5,6	7,9	8,4	8,7	9,0	8,2
Maj	13,4	14,3	11,3	7,6	9,1	8,4	8,2	9,1	9,1
Czerwiec	13,4	14,1	11,4	7,3	9,0	8,5	8,0	9,1	9,0
Lipiec	13,3	14,0	11,4	5,2	7,7	8,5	8,1	9,1	8,0
Sierpień	13,4	14,3	11,4	7,5	9,1	8,5	8,0	9,0	9,0
Wrzesień	13,1	13,6	11,3	7,4	9,0	8,3	7,8	8,9	8,9
Październik	12,7	13,5	11,1	5,4	7,7	7,7	7,0	8,4	7,8
Listopad	12,6	13,1	11,0	7,3	8,7	7,5	7,4	8,1	8,5
Grudzień	12,4	12,8	10,8	6,5	8,2	7,4	6,8	8,1	8,1

¹ Bez kredytów o charakterze bieżącym.

TABELA VI. Średnie oprocentowanie nowych i renegocjowanych umów złotych (w %)**A. Depozyty i inne zobowiązania**

Sektor	Depozyty i inne zobowiązania złotowe											
	Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych						Przedsiębiorstwa niefinansowe					
	Depozyty z terminem pierwotnym						Depozyty z terminem pierwotnym					
Kategoria												
Termin	do 1 miesiąca włącznie	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy włącznie	powyżej 6 miesięcy do 1 roku włącznie	powyżej 1 roku	ogółem	do 1 miesiąca włącznie	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy włącznie	powyżej 6 miesięcy do 1 roku włącznie	powyżej 1 roku	ogółem
Okres	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Grudzień 2022	6,2	6,3	6,4	6,5	np.	6,3	5,4	6,0	6,5	5,9	4,5	5,5
Styczeń 2023	5,0	6,2	6,4	6,4	np.	6,0	5,3	5,9	6,1	6,0	5,3	5,5
Luty	4,8	6,1	5,9	6,1	4,2	5,8	5,3	5,9	5,9	5,7	2,9	5,4
Marzec	4,9	6,0	5,8	5,9	5,5	5,8	5,2	5,7	5,9	5,9	5,3	5,3
Kwiecień	5,0	5,8	6,0	5,7	4,9	5,7	5,1	5,7	5,6	5,5	5,0	5,3
Maj	5,0	5,8	6,0	5,7	4,9	5,7	5,2	5,7	5,7	5,7	4,8	5,3
Czerwiec	5,1	5,6	6,7	5,8	5,1	5,8	5,3	5,7	5,8	5,4	4,8	5,4
Lipiec	4,9	5,6	5,8	5,9	4,9	5,5	5,3	5,7	5,6	5,4	3,7	5,4
Sierpień	4,9	5,1	5,7	5,8	5,0	5,3	5,2	5,6	5,3	5,2	np.	5,3
Wrzesień	4,7	4,8	5,4	5,4	4,7	5,0	4,5	4,9	4,8	4,3	2,8	4,6
Październik	4,4	4,5	5,1	5,0	3,9	4,6	4,2	4,5	4,5	4,2	3,9	4,3
Listopad	4,2	4,4	5,0	4,7	3,8	4,5	4,1	4,6	4,4	4,1	3,1	4,2
Grudzień	4,3	4,3	4,8	4,6	4,1	4,4	3,9	4,3	4,4	3,9	3,6	4,0

np. – kategoria niepublikowana ze względu na wymogi poufności sprawozdawczej.

TABELA VI. Średnie oprocentowanie nowych i renegocjowanych umów złotych (w %)

B. Kredyty i inne należności

Sektor	Kredyty i inne należności złotowe											
	Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych							Przedsiębiorstwa niefinansowe				
	kredyty na cele konsumpcyjne (bez kredytów o charakterze bieżącym)		kredyty na nieruchomości mieszkaniowe		kredyty dla przedsiębiorców indywidualnych	pozostałe kredyty i inne należności bez przedsiębiorców indywidualnych	Ogółem	Kredyty o wysokości			Ogółem	Ogółem
								do 1 mln zł włącznie	od 1 do 4 mln zł włącznie	powyżej 4 mln zł		
Typ stopy procentowej*	WDESP	RSP	WDESP	RSP	WDESP	WDESP	WDESP	WDESP	WDESP	WDESP	WDESP	WDESP
Okres	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Grudzień 2022	11,6	15,5	9,2	10,0	11,9	10,4	11,0	8,4	9,1	9,0	8,7	9,7
Styczeń 2023	12,1	16,1	8,9	9,7	11,5	9,8	11,2	8,3	8,7	9,6	9,2	10,0
Luty	12,0	15,8	8,7	9,4	11,8	10,1	11,1	8,2	8,9	8,9	8,6	9,8
Marzec	11,9	15,5	8,7	9,4	11,4	10,2	10,9	8,2	8,7	9,3	8,8	9,9
Kwiecień	12,1	16,0	8,7	9,5	11,5	10,3	11,0	8,2	8,9	9,2	8,7	9,9
Maj	12,3	16,4	8,6	9,4	11,5	10,2	11,0	8,3	8,9	9,7	9,2	10,0
Czerwiec	12,3	16,0	8,6	9,4	11,5	10,0	11,0	8,5	8,8	9,3	8,9	10,0
Lipiec	12,3	16,3	8,5	9,3	11,5	9,8	10,9	8,3	9,1	9,1	8,8	9,9
Sierpień	11,8	15,6	8,2	8,8	11,3	9,7	10,4	8,2	8,9	8,9	8,6	9,7
Wrzesień	12,0	15,6	8,0	8,6	10,9	9,6	10,1	7,7	8,3	8,3	8,1	9,2
Październik	12,0	15,5	7,7	8,4	10,2	9,3	9,8	7,3	7,8	7,9	7,6	9,0
Listopad	11,2	14,2	7,7	8,4	10,6	9,5	9,5	7,1	7,8	8,0	7,6	8,8
Grudzień	11,5	14,5	7,7	8,3	10,1	10,0	9,6	7,3	7,8	8,0	7,8	8,7

* Wąsko definiowana efektywna stopa procentowa (WDESP) lub rzeczywista stopa procentowa (RSP). Więcej informacji w uwagach metodycznych.

TABELA VII. Średnie oprocentowanie nowych i renegocjowanych umów denominowanych w euro (w %)

A. Depozyty i inne zobowiązania

Sektor	Depozyty i inne zobowiązania w EUR											
	Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych						Przedsiębiorstwa niefinansowe					
Kategoria	Depozyty z terminem pierwotnym						Depozyty z terminem pierwotnym					
Termin	do 1 miesiąca włącznie	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy włącznie	powyżej 6 miesięcy do 1 roku włącznie	powyżej 1 roku	ogółem	do 1 miesiąca włącznie	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy włącznie	powyżej 6 miesięcy do 1 roku włącznie	powyżej 1 roku	ogółem
Okres	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Grudzień 2022	0,5	0,3	1,0	1,3	np.	0,6	np.	1,1	np.	1,0	0,1	np.
Styczeń 2023	0,6	0,4	0,6	1,2	2,7	0,6	np.	1,4	np.	1,7	0,0	np.
Luty	0,6	0,6	1,0	1,3	np.	0,7	1,2	1,6	1,5	2,2	0,0	1,3
Marzec	0,6	0,6	0,8	1,2	np.	0,7	1,2	1,2	1,4	1,3	0,6	1,2
Kwiecień	0,7	0,6	0,9	1,4	0,9	0,7	1,0	1,3	1,4	1,9	0,2	1,1
Maj	0,7	0,9	1,5	1,2	1,7	1,0	1,1	1,7	1,9	1,9	0,0	1,2
Czerwiec	0,7	0,7	1,2	1,4	1,4	0,8	1,3	1,8	2,1	1,9	np.	1,3
Lipiec	0,8	0,6	1,0	1,8	np.	0,8	1,4	1,7	1,4	1,9	0,4	1,4
Sierpień	0,7	0,9	1,3	2,4	1,7	1,1	1,5	2,1	1,9	1,7	np.	1,6
Wrzesień	0,7	0,7	1,2	1,8	1,7	0,9	1,4	1,9	2,2	2,5	np.	1,5
Październik	0,8	0,9	1,9	2,4	np.	1,1	1,8	2,1	2,1	2,6	np.	1,8
Listopad	0,7	0,9	1,4	2,4	np.	1,1	1,7	2,0	2,3	1,9	np.	1,7
Grudzień	0,9	1,1	1,9	2,5	0,8	1,3	1,6	1,7	2,9	np.	np.	1,6

TABELA VII. Średnie oprocentowanie nowych i renegocjowanych umów denominowanych w euro (w %)

B. Kredyty i inne należności

		Kredyty i inne należności w EUR											
Sektor		Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych						Przedsiębiorstwa niefinansowe					
Kategoria		kredyty na cele konsumpcyjne (bez kredytów o charakterze bieżącym)		kredyty na cele mieszkaniowe		pozostałe kredyty i inne należności	ogółem (bez kredytów o charakterze bieżącym)	Kredyty odnawialne i w rachunku bieżącym*	umowy o wartości			ogółem (bez kredytów o charakterze bieżącym)	
Termin		ogółem	rzeczywista stopa procentowa	ogółem	rzeczywista stopa procentowa				do 1 mln euro włącznie	powyżej 1 mln euro	ogółem (bez kredytów o charakterze bieżącym)		
Okres		13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Grudzień 2022		2,7	–	–	6,2	10,0	3,8	4,8	2,9	3,5	4,2	4,0	4,0
Styczeń 2023		3,1	–	–	6,6	11,0	4,5	5,4	3,3	3,6	4,4	4,1	4,2
Luty		3,4	np.	np.	7,0	12,0	4,5	5,5	3,6	4,1	4,9	4,6	4,7
Marzec		3,7	–	–	7,1	12,1	4,5	6,0	3,9	4,2	5,2	5,0	5,0
Kwiecień		4,0	–	–	6,8	11,8	4,6	5,5	4,2	4,6	5,6	5,3	5,3
Maj		4,2	np.	np.	7,6	13,3	np.	5,5	4,3	4,6	5,7	5,5	5,5
Czerwiec		4,5	–	–	8,0	13,7	5,4	6,2	4,6	5,0	5,9	5,6	5,7
Lipiec		4,6	–	–	np.	np.	6,3	7,2	4,8	5,2	5,8	5,7	5,7
Sierpień		4,9	–	–	7,6	13,8	6,0	6,9	5,0	5,2	6,2	5,9	6,0
Wrzesień		5,0	–	–	7,9	15,7	6,1	7,2	5,1	5,4	5,9	5,8	5,8
Październik		5,2	–	–	7,7	14,6	6,3	7,2	5,2	5,4	6,4	6,1	6,2
Listopad		5,3	–	–	8,0	15,4	6,1	7,6	5,3	5,2	6,6	6,2	6,2
Grudzień		5,3	–	–	np.	np.	6,3	7,7	5,2	5,3	6,0	6,0	6,0

* Kategoria, której oprocentowanie zostało uzyskane wg metodyki stosowanej dla stanów wszystkich umów. Nie jest ona uwzględniana w kategoriach „ogółem”.
 np. – kategoria niepublikowana ze względu na wymogi poufności sprawozdawczej.
 – wartości zerowe umów

**TABELA VIII. Bilans zagregowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych
(stany w mln zł)**

A. Aktywa

Okres	Gotówka w kasach	Kredyty i inne należności od podmiotów krajowych				Dłużne papiery wartościowe			
			monetarne insty- tucje finansowe	sektor instytucji rządowych i samorządo- wych	pozostałe sektory ¹		monetarne instytucje finansowe	sektor instytucji rządowych i samorządo- wych	pozostałe sektory ¹
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Grudzień 2022	14 581,3	1 554 368,2	143 143,6	97 031,5	1 314 193,2	759 884,3	308 924,9	388 770,3	62 189,2
Styczeń 2023	13 895,6	1 586 026,1	162 061,0	107 816,7	1 316 148,5	738 177,0	295 602,7	381 449,3	61 124,9
Luty	13 492,3	1 591 219,2	161 339,9	107 677,4	1 322 202,0	754 807,5	300 160,0	393 101,2	61 546,3
Marzec	13 588,8	1 584 341,2	160 331,0	96 173,2	1 327 837,0	779 913,7	317 423,7	400 883,2	61 606,7
Kwiecień	14 386,4	1 543 979,3	126 245,5	94 742,0	1 322 991,7	819 188,7	352 017,6	406 972,3	60 198,8
Maj	13 859,5	1 558 145,2	142 208,7	94 513,2	1 321 423,3	817 498,5	350 524,9	407 641,0	59 332,6
Czerwiec	14 014,0	1 566 450,4	149 778,1	93 538,1	1 323 134,2	830 418,0	349 500,7	422 074,9	58 842,4
Lipiec	13 738,9	1 576 027,7	160 966,4	93 379,2	1 321 682,1	822 946,8	339 608,1	424 553,5	58 785,3
Sierpień	14 007,4	1 572 044,6	162 678,6	93 985,1	1 315 380,9	828 018,8	339 086,7	430 016,0	58 916,1
Wrzesień	13 696,5	1 562 977,2	134 884,8	95 866,7	1 332 225,7	878 863,5	375 783,7	443 657,3	59 422,5
Październik	14 162,5	1 575 564,0	162 499,9	95 069,8	1 317 994,3	855 706,4	348 489,3	447 499,7	59 717,5
Listopad	13 722,5	1 572 975,3	166 278,4	95 590,7	1 311 106,2	878 466,4	357 916,2	459 503,7	61 046,5
Grudzień	14 587,7	1 564 133,0	152 776,7	102 989,4	1 308 367,0	919 518,2	380 966,0	473 803,8	64 748,4

Okres	Udziały/jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego	Akcje i pozostałe udziały kapitałowe oraz udziały/ jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych niebędących funduszami rynku pieniężnego			Aktywa zagraniczne	Aktywa trwałe ²	Pozostałe aktywa	Aktywa ogółem
			monetarne instytu- cje finansowe	pozostałe sektory ¹				
10	11	12	13	14	15	16	17	
Grudzień 2022	0,0	22 188,0	8 041,8	14 146,3	218 215,5	64 559,7	202 490,9	2 836 288,0
Styczeń 2023	0,0	22 283,4	8 118,8	14 164,5	237 584,1	64 674,9	188 957,3	2 851 598,4
Luty	0,0	22 309,9	8 116,2	14 193,7	265 870,2	64 821,8	191 409,0	2 903 929,9
Marzec	0,0	22 430,1	8 026,8	14 403,4	254 187,4	65 143,7	202 802,2	2 922 407,1
Kwiecień	0,0	22 747,7	8 257,9	14 489,8	255 857,1	65 622,0	211 177,0	2 932 958,2
Maj	0,0	22 549,9	8 065,6	14 484,2	266 129,5	65 987,9	213 771,4	2 957 941,9
Czerwiec	0,0	22 740,3	8 222,7	14 517,6	268 984,6	66 405,5	212 564,5	2 981 577,3
Lipiec	0,0	22 848,4	8 332,4	14 515,9	288 003,3	66 715,5	211 518,4	3 001 799,0
Sierpień	0,0	22 851,4	8 281,8	14 569,6	295 886,7	66 801,8	212 198,2	3 011 809,0
Wrzesień	0,0	22 652,4	8 214,3	14 438,1	312 743,9	67 445,5	214 610,3	3 072 989,2
Październik	0,0	22 010,4	8 445,5	13 564,9	308 117,7	67 763,7	218 192,9	3 061 517,6
Listopad	0,0	22 217,6	8 763,6	13 454,0	302 229,2	68 232,5	224 125,6	3 081 969,3
Grudzień	0,0	22 481,0	8 858,4	13 622,6	294 210,3	69 067,7	220 045,0	3 104 042,9

¹ Pozostałe instytucje finansowe oraz sektor niefinansowy.

² Z wyłączeniem aktywów trwałych finansowych ujętych w kolumnie 11.

TABELA VIII. Bilans zagregowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych
(stany w mln zł)

B. Pasywa

Okres	Depozyty i inne zobowiązania wobec podmiotów krajowych						
	1	2	3	4	pozostałe sektory ¹		operacje z przyrzeczeniem odkupu
					bieżące	terminowe	
					5	6	7
Grudzień 2022	1 933 353,5	73 691,7	108 746,1	1 750 915,7	1 225 877,0	520 118,5	4 920,2
Styczeń 2023	1 937 354,3	74 516,2	100 992,2	1 761 845,9	1 206 574,7	549 381,5	5 889,8
Luty	1 976 517,5	70 759,0	107 894,7	1 797 863,8	1 214 352,4	577 148,8	6 362,6
Marzec	1 995 720,4	74 014,8	115 646,9	1 806 058,6	1 202 651,1	588 599,5	14 808,1
Kwiecień	1 992 764,2	71 300,9	109 674,7	1 811 788,6	1 188 247,0	612 389,9	11 151,6
Maj	2 010 084,9	68 630,1	117 802,7	1 823 652,1	1 196 742,5	611 639,3	15 270,3
Czerwiec	2 030 644,9	70 028,2	136 811,0	1 823 805,7	1 196 367,3	612 003,5	15 434,9
Lipiec	2 054 005,0	68 039,4	147 235,8	1 838 729,8	1 213 115,1	613 490,5	12 124,2
Sierpień	2 063 475,7	70 304,8	138 599,1	1 854 571,8	1 236 029,1	610 506,5	8 036,2
Wrzesień	2 097 818,2	74 299,1	133 438,9	1 890 080,2	1 254 981,9	629 867,0	5 231,3
Październik	2 097 533,0	70 778,3	129 393,1	1 897 361,7	1 254 622,8	635 370,3	7 368,6
Listopad	2 104 991,7	73 304,9	132 715,3	1 898 971,4	1 265 061,5	627 034,2	6 875,6
Grudzień	2 113 939,9	75 603,4	115 660,6	1 922 675,9	1 316 100,1	601 188,5	5 387,3

¹ Pozostałe instytucje finansowe, instytucje samorządowe, fundusze zabezpieczenia społecznego oraz sektor niefinansowy.

Okres	Emissiony i rezerwy					
	8	9	10	11	12	13
Grudzień 2022	0,0	234 840,2	303 541,3	224 734,1	139 819,0	2 836 288,0
Styczeń 2023	0,0	232 490,9	313 834,6	220 210,3	147 708,3	2 851 598,4
Luty	0,0	237 561,9	318 202,4	221 421,1	150 227,0	2 903 929,9
Marzec	0,0	236 228,9	324 580,0	216 769,8	149 108,0	2 922 407,1
Kwiecień	0,0	236 498,2	328 946,7	216 094,2	158 655,0	2 932 958,2
Maj	0,0	248 776,7	334 492,6	215 308,4	149 279,3	2 957 941,9
Czerwiec	0,0	247 627,6	338 523,3	215 796,7	148 984,8	2 981 577,3
Lipiec	0,0	248 228,2	346 637,6	208 891,4	144 036,7	3 001 799,0
Sierpień	0,0	252 291,1	352 254,0	206 290,1	137 498,2	3 011 809,0
Wrzesień	0,0	265 175,4	356 638,8	213 357,8	139 999,0	3 072 989,2
Październik	0,0	265 892,2	357 026,6	211 135,7	129 930,2	3 061 517,6
Listopad	0,0	274 318,4	358 542,1	214 105,0	130 012,1	3 081 969,3
Grudzień	0,0	277 012,5	357 801,3	224 192,5	131 096,6	3 104 042,9

TABELA IX. Bilans Narodowego Banku Polskiego (stany w mln zł)**A. Aktywa**

Okres	Aktywa krajowe		Aktywa zagraniczne	Aktywa ogółem
	1	2	3	3
Grudzień 2022	143 382,0	752 860,1	896 242,1	
Styczeń 2023	144 417,7	745 264,1	889 681,8	
Luty	147 565,1	764 606,5	912 171,6	
Marzec	149 444,6	749 737,5	899 182,1	
Kwiecień	157 325,0	761 604,7	918 929,7	
Maj	158 805,1	767 912,7	926 717,7	
Czerwiec	165 517,8	760 663,7	926 181,5	
Lipiec	170 199,4	744 618,5	914 817,9	
Sierpień	164 357,3	766 443,2	930 800,5	
Wrzesień	153 913,2	803 671,6	957 584,8	
Październik	170 208,7	755 605,6	925 814,2	
Listopad	173 669,1	760 716,1	934 385,2	
Grudzień	141 624,1	779 893,6	921 517,8	

TABELA IX. Bilans Narodowego Banku Polskiego (stany w mln zł)**B. Pasywa**

Okres	Pieniądz gotówkowy w obiegu	Depozyty i inne zobowiązania wobec podmiotów krajowych				Emisja dłużnych papierów wartościowych	Kapitały i rezerwy	Pasywa zagraniczne	Pozostałe pasywa	Pasywa ogółem
		pozostałe monetarne instytucje finansowe	instytucje rządowe	szczebla centralnego	pozostałe sektory ¹					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Grudzień 2022	368 288,8	125 536,6	69 628,3	50 591,8	5 316,4	252 086,8	40 631,9	107 246,9	2 451,1	896 242,1
Styczeń 2023	362 282,5	138 741,8	88 265,1	46 086,1	4 390,7	238 012,6	47 729,1	101 025,5	1 890,3	889 681,8
Luty	361 728,1	149 712,0	91 006,3	54 113,4	4 592,3	242 611,2	46 148,6	109 998,5	1 973,2	912 171,6
Marzec	363 518,6	127 004,8	86 681,0	33 322,7	7 001,1	259 457,8	43 238,4	104 231,8	1 730,7	899 182,1
Kwiecień	371 015,8	116 250,3	54 222,6	58 108,6	3 919,2	290 847,2	33 468,7	104 838,9	2 508,8	918 929,7
Maj	369 016,8	127 747,7	73 940,7	50 033,7	3 773,2	285 445,0	34 889,2	106 206,9	3 412,2	926 717,7
Czerwiec	367 825,2	135 619,2	79 870,8	51 544,1	4 204,3	284 916,2	20 102,2	115 147,6	2 571,2	926 181,5
Lipiec	367 711,1	134 549,5	92 954,7	37 068,3	4 526,6	274 937,6	17 191,0	118 103,6	2 325,1	914 817,9
Sierpień	368 387,6	144 410,1	92 488,0	44 124,8	7 797,2	272 373,6	19 147,7	124 351,8	2 129,6	930 800,5
Wrzesień	376 669,8	100 790,6	59 941,3	36 251,9	4 597,4	304 681,3	34 809,5	138 202,4	2 431,2	957 584,8
Październik	376 440,9	131 284,2	92 177,5	34 092,9	5 013,8	276 037,6	23 181,3	115 848,1	3 022,2	925 814,2
Listopad	373 921,7	139 025,4	93 269,8	40 932,9	4 822,7	278 838,3	15 378,9	125 224,2	1 996,7	934 385,2
Grudzień	377 192,0	131 557,0	76 804,3	48 197,2	6 555,5	302 925,6	-10 262,2	115 930,7	4 174,8	921 517,8

¹ Pozostałe instytucje finansowe, instytucje samorządowe, fundusze zabezpieczenia społecznego oraz sektor niefinansowy.

TABELA X. Bilans skonsolidowany monetarnych instytucji finansowych (stany w mln zł)

A. Aktywa

Okres						
	Kredyty i inne należności od podmiotów krajowych	sektor instytucji rządowych i samorządowych	pozostałe sektory ¹	Dłużne papiery wartościowe	sektor instytucji rządowych i samorządowych	pozostałe sektory ¹
	1	2	3	4	5	6
Grudzień 2022	1 411 246,6	97 031,5	1 314 215,1	549 180,0	467 028,4	82 151,5
Styczeń 2023	1 423 987,1	107 816,7	1 316 170,5	540 559,8	459 457,5	81 102,3
Luty	1 429 901,4	107 677,4	1 322 224,1	552 735,3	471 186,4	81 548,8
Marzec	1 424 032,7	96 173,2	1 327 859,4	560 691,0	479 053,9	81 637,1
Kwiecień	1 417 756,6	94 742,0	1 323 014,6	564 785,0	484 590,1	80 195,0
Maj	1 415 959,7	94 513,2	1 321 446,5	564 541,3	485 343,8	79 197,5
Czerwiec	1 416 703,3	93 538,1	1 323 165,2	578 513,0	499 860,2	78 652,8
Lipiec	1 415 092,2	93 379,2	1 321 712,9	580 376,5	501 753,2	78 623,3
Sierpień	1 409 396,5	93 985,1	1 315 411,3	586 082,6	507 300,8	78 781,7
Wrzesień	1 428 115,7	95 866,7	1 332 249,1	600 339,1	521 024,2	79 314,9
Październik	1 413 087,4	95 069,8	1 318 017,6	603 398,7	523 761,1	79 637,6
Listopad	1 406 720,0	95 590,7	1 311 129,3	616 839,8	535 846,3	80 993,5
Grudzień	1 411 378,7	102 989,4	1 308 389,4	634 953,4	550 230,2	84 723,2

Okres	Akcje i pozostałe udziały kapitałowe oraz udziały/jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych niebędących funduszami rynku pieniężnego ¹	Aktywa zagraniczne	Aktywa trwałe ²	Pozostałe aktywa ³	Aktywa ogółem
	7	8	9	10	11
	Grudzień 2022	14 275,1	971 075,6	66 972,1	202 636,4
Styczeń 2023	14 293,4	982 848,2	67 089,4	190 301,1	3 219 079,1
Luty	14 322,6	1 030 476,7	67 238,5	195 732,0	3 290 406,5
Marzec	14 532,2	1 003 924,9	67 562,4	208 913,9	3 279 657,1
Kwiecień	14 618,6	1 017 461,8	68 041,0	226 113,1	3 308 776,2
Maj	14 613,1	1 034 042,2	68 391,4	230 179,0	3 327 726,7
Czerwiec	14 646,4	1 029 648,3	68 809,5	235 812,8	3 344 133,3
Lipiec	14 644,8	1 032 621,8	69 115,4	239 979,1	3 351 829,7
Sierpień	14 698,5	1 062 329,9	69 202,5	234 634,1	3 376 344,0
Wrzesień	14 566,9	1 116 415,4	69 852,5	226 426,3	3 455 716,1
Październik	13 693,7	1 063 723,3	70 172,9	247 309,9	3 411 385,9
Listopad	13 582,9	1 062 945,2	70 648,6	256 520,6	3 427 257,1
Grudzień	13 751,4	1 074 103,9	71 471,4	220 226,5	3 425 885,4

¹ Pozostałe instytucje finansowe oraz sektor niefinansowy.

² Z wyłączeniem finansowych aktywów trwałych ujętych w kolumnie 7.

³ Łącznie z prawami poboru.

TABELA X. Bilans skonsolidowany monetarnych instytucji finansowych (stany w mln zł)**B. Pasywa**

Okres	Pieniądz gotówkowy w obiegu	Depozyty i inne zobowiązania wobec instytucji rządowych szczebla centralnego	Depozyty i inne zobowiązania wobec pozostałych podmiotów krajowych ¹	bieżące	terminowe	operacje z przyrzeczeniem odkupu
	1	2	3			
Grudzień 2022	353 707,5	159 337,9	1 756 232,2	1 231 193,4	520 118,5	4 920,2
Styczeń 2023	348 386,9	147 078,3	1 766 236,6	1 210 965,4	549 381,5	5 889,8
Luty	348 235,8	162 008,2	1 802 456,1	1 218 944,7	577 148,8	6 362,6
Marzec	349 929,8	148 969,7	1 813 059,7	1 209 652,2	588 599,5	14 808,1
Kwiecień	356 629,4	167 783,3	1 815 707,7	1 192 166,2	612 389,9	11 151,6
Maj	355 157,3	167 836,4	1 827 425,3	1 200 515,8	611 639,3	15 270,3
Czerwiec	353 811,2	188 355,1	1 828 010,0	1 200 571,6	612 003,5	15 434,9
Lipiec	353 972,2	184 304,1	1 843 256,4	1 217 641,6	613 490,5	12 124,2
Sierpień	354 380,2	182 723,9	1 862 369,0	1 243 826,3	610 506,5	8 036,2
Wrzesień	362 973,3	169 690,8	1 894 677,6	1 259 579,3	629 867,0	5 231,3
Październik	362 278,4	163 486,1	1 902 375,4	1 259 636,5	635 370,3	7 368,6
Listopad	360 199,2	173 648,2	1 903 794,1	1 269 884,2	627 034,2	6 875,6
Grudzień	362 604,3	163 857,8	1 929 231,5	1 322 655,6	601 188,5	5 387,3

Okres	Emisja udziałów/ jednostek uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego	Emisja dłużnych papierów wartościowych	Kapitały i rezerwy	Pasywa zagraniczne	Pozostałe pasywa	Saldo operacji wzajemnych monetarnych instytucji finansowych	Pasywa ogółem
	7	8	9	10	11	12	13
Grudzień 2022	0,0	135 549,4	336 131,4	331 981,0	142 270,1	176,3	3 215 385,8
Styczeń 2023	0,0	132 378,0	353 444,8	321 235,8	149 598,6	720,1	3 219 079,1
Luty	0,0	137 426,8	356 234,8	331 419,6	152 200,1	425,1	3 290 406,5
Marzec	0,0	135 701,4	359 791,6	321 001,7	150 838,7	364,6	3 279 657,1
Kwiecień	0,0	133 123,8	354 157,4	320 933,1	161 163,8	-722,4	3 308 776,2
Maj	0,0	141 422,8	361 316,2	321 515,3	152 691,5	361,9	3 327 726,7
Czerwiec	0,0	140 933,5	350 402,8	330 944,2	151 556,0	120,6	3 344 133,3
Lipiec	0,0	141 416,6	355 496,1	326 995,1	146 361,9	27,4	3 351 829,7
Sierpień	0,0	143 367,4	363 119,9	330 641,9	139 627,8	113,9	3 376 344,0
Wrzesień	0,0	151 794,7	383 234,0	351 560,1	142 430,2	-644,7	3 455 716,1
Październik	0,0	151 092,1	371 762,4	326 983,8	132 952,3	455,5	3 411 385,9
Listopad	0,0	152 824,2	365 157,4	339 329,2	132 008,8	296,0	3 427 257,1
Grudzień	0,0	156 485,7	338 680,7	340 123,2	135 271,4	-369,1	3 425 885,4

¹ Pozostałe instytucje finansowe, instytucje samorządowe, fundusze zabezpieczenia społecznego oraz sektor niefinansowy.

TABELA XI. Podaż pieniądza M3 i czynniki jego kreacji (stany w mln zł)

A. Podaż pieniądza M3

Okres	Podaż pieniądza M3										Pieniądz M1
	Pieniądz gotówkowy w obiegu (poza kasami MIF)	pieniądz gotówkowy w obiegu (z kasami MIF)	gotówka w kasach MIF	Depozyty i inne zobowiązania bieżące	gospodarstwa domowe	pozostałe instytucje finansowe	przedsiębiorstwa niefinansowe	instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	instytucje samorządowe	fundusze zabezpieczenia społecznego	
Grudzień 2022	353 707,5	368 288,8	14 581,3	1 231 193,4	776 517,1	33 563,7	325 017,4	28 174,0	57 903,1	10 018,2	1 584 901,0
Styczeń 2023	348 386,9	362 282,5	13 895,6	1 210 965,4	772 438,0	36 024,7	318 398,8	28 082,1	47 886,0	8 135,8	1 559 352,3
Luty	348 235,8	361 728,1	13 492,3	1 218 944,7	779 841,2	34 012,5	317 694,9	28 198,6	48 783,1	10 414,3	1 567 180,4
Marzec	349 929,8	363 518,6	13 588,8	1 209 652,2	781 335,0	31 628,5	310 145,8	27 270,7	48 510,8	10 761,3	1 559 581,9
Kwiecień	356 629,4	371 015,8	14 386,4	1 192 166,2	791 503,9	29 465,1	293 312,1	27 084,9	43 289,7	7 510,5	1 548 795,6
Maj	355 157,3	369 016,8	13 859,5	1 200 515,8	780 761,6	30 328,5	310 820,9	27 631,6	45 033,4	5 939,7	1 555 673,0
Czerwiec	353 811,2	367 825,2	14 014,0	1 200 571,6	786 148,6	30 117,5	306 471,6	27 859,9	43 118,6	6 855,5	1 554 382,8
Lipiec	353 972,2	367 711,1	13 738,9	1 217 641,6	786 793,6	32 208,9	319 190,9	29 327,7	42 620,3	7 500,2	1 571 613,8
Sierpień	354 380,2	368 387,6	14 007,4	1 243 826,3	797 567,2	32 512,3	326 627,8	29 182,9	45 420,5	12 515,7	1 598 206,5
Wrzesień	362 973,3	376 669,8	13 696,5	1 259 579,3	814 082,9	30 304,9	330 402,9	29 251,1	48 992,6	6 544,9	1 622 552,6
Październik	362 278,4	376 440,9	14 162,5	1 259 636,5	813 613,3	32 403,1	330 261,8	30 734,7	45 751,6	6 872,1	1 621 914,9
Listopad	360 199,2	373 921,7	13 722,5	1 269 884,2	818 369,7	32 461,6	332 583,3	30 628,7	48 836,4	7 004,4	1 630 083,4
Grudzień	362 604,3	377 192,0	14 587,7	1 322 655,6	838 531,3	37 866,9	353 567,5	28 960,7	53 473,7	10 255,6	1 685 259,9

Okres	Czynniki kreacji pieniądza M3						
	Depozyty i inne zobowiązania do 2 lat włącznie	gospodarstwa domowe	pozostałe instytucje finansowe	przedsiębiorstwa niefinansowe	instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	instytucje samorządowe	fundusze zabezpieczenia społecznego
Grudzień 2022	493 347,4	302 447,5	30 824,6	138 281,5	7 286,8	9 189,6	5 317,4
Styczeń 2023	522 831,7	312 998,4	30 040,6	142 747,1	8 006,7	23 128,6	5 910,3
Luty	551 021,9	323 082,0	33 714,4	155 607,3	8 079,3	25 237,1	5 301,7
Marzec	562 393,7	335 329,1	34 139,8	157 172,7	8 751,1	24 668,9	2 332,2
Kwiecień	586 232,7	339 999,7	39 314,4	168 514,6	8 953,0	27 125,4	2 325,6
Maj	585 298,7	348 102,5	37 332,8	163 882,8	9 035,9	25 094,4	1 850,3
Czerwiec	585 458,9	350 943,3	36 291,6	163 749,4	9 164,0	22 945,5	2 365,2
Lipiec	586 823,6	353 773,6	34 514,0	164 852,3	9 603,6	22 740,7	1 339,3
Sierpień	583 854,5	354 064,3	37 557,0	157 774,8	9 706,8	23 419,1	1 332,4
Wrzesień	603 127,0	359 905,5	39 703,3	167 780,3	9 994,1	23 329,6	2 414,1
Październik	608 763,0	362 102,8	39 477,0	171 366,6	10 814,3	23 841,5	1 160,9
Listopad	600 397,1	363 320,3	38 115,1	166 068,8	10 803,8	20 231,8	1 857,3
Grudzień	574 083,6	364 122,3	40 010,5	150 704,8	10 012,0	7 280,6	1 953,4

TABELA XI. Podaż pieniądza M3 i czynniki jego kreacji (stany w mln zł)**A. Podaż pieniądza M3, cd.**

Okres	Pieniądz M2	Operacje z przyrzeczeniem odkupu	Emisja dłużnych papierów wartościowych z terminem pierwotnym do 2 lat (włącznie)	Emisja udziałów / jednostek uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego	Pieniądz M3
	19	20	21	22	
Grudzień 2022	2 078 248,4	4 920,2	8 086,9	0,0	2 091 255,5
Styczeń 2023	2 082 184,0	5 889,8	8 247,3	0,0	2 096 321,0
Luty	2 118 202,3	6 362,6	6 791,8	0,0	2 131 356,7
Marzec	2 121 975,7	14 808,1	3 432,1	0,0	2 140 215,9
Kwiecień	2 135 028,3	11 151,6	1 344,2	0,0	2 147 524,2
Maj	2 140 971,7	15 270,3	1 658,4	0,0	2 157 900,4
Czerwiec	2 139 841,7	15 434,9	2 057,1	0,0	2 157 333,8
Lipiec	2 158 437,4	12 124,2	2 637,7	0,0	2 173 199,3
Sierpień	2 182 061,0	8 036,2	2 894,8	0,0	2 192 992,0
Wrzesień	2 225 679,6	5 231,3	2 979,0	0,0	2 233 889,8
Październik	2 230 678,0	7 368,6	3 007,2	0,0	2 241 053,7
Listopad	2 230 480,5	6 875,6	2 533,1	0,0	2 239 889,3
Grudzień	2 259 343,5	5 387,3	3 538,5	0,0	2 268 269,3

TABELA XI. Podaż pieniądza M3 i czynniki jego kreacji (stany w mln zł)**B. Czynniki kreacji pieniądza M3**

Okres	Aktywa zagraniczne netto	aktywa zagraniczne	pasywa zagraniczne	Należności	Kredyty i inne należności	gospodarstwa domowe	pozostałe instytucje finansowe	przedsiębiorstwa niefinansowe	instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	instytucje samorządowe	fundusze zabezpieczenia społecznego
	1	2	3								
Grudzień 2022	639 094,6	971 075,6	331 981,0	1 470 516,9	1 346 044,2	794 280,0	113 376,3	398 062,5	8 496,3	31 829,1	0,0
Styczeń 2023	661 612,4	982 848,2	321 235,8	1 471 289,2	1 347 656,7	789 012,4	114 753,9	403 907,6	8 496,6	31 486,2	0,0
Luty	699 057,1	1 030 476,7	331 419,6	1 477 677,4	1 353 420,1	786 234,9	119 921,2	407 598,6	8 469,3	31 196,1	0,0
Marzec	682 923,2	1 003 924,9	321 001,7	1 483 276,5	1 358 589,1	781 623,1	129 880,2	407 911,8	8 444,4	30 729,6	0,0
Kwiecień	696 528,7	1 017 461,8	320 933,1	1 477 177,6	1 353 722,6	780 633,3	126 372,1	407 640,3	8 368,9	30 708,0	0,0
Maj	712 526,8	1 034 042,2	321 515,3	1 474 657,5	1 352 481,1	780 415,0	131 088,3	401 621,1	8 322,1	31 034,6	0,0
Czerwiec	698 704,1	1 029 648,3	330 944,2	1 476 037,3	1 354 152,9	777 259,0	138 124,0	399 443,3	8 338,8	30 987,7	0,0
Lipiec	705 626,8	1 032 621,8	326 995,1	1 475 420,7	1 352 472,1	777 056,6	139 996,8	396 308,7	8 350,9	30 759,2	0,0
Sierpień	731 687,9	1 062 329,9	330 641,9	1 469 849,5	1 346 117,5	779 699,2	134 636,0	392 735,3	8 340,8	30 705,8	0,3
Wrzesień	764 855,3	1 116 415,4	351 560,1	1 487 420,5	1 362 621,9	785 105,6	143 582,4	395 201,2	8 359,8	30 372,6	0,2
Październik	736 739,5	1 063 723,3	326 983,8	1 473 496,4	1 348 922,4	774 647,9	143 502,5	391 465,5	8 401,8	30 904,5	0,3
Listopad	723 616,0	1 062 945,2	339 329,2	1 468 715,7	1 342 640,0	773 159,4	143 789,5	385 788,2	8 392,2	31 510,3	0,4
Grudzień	733 980,7	1 074 103,9	340 123,2	1 479 795,3	1 345 546,7	776 599,7	137 469,8	386 053,5	8 266,4	37 157,1	0,3

TABELA XI. Podaż pieniądza M3 i czynniki jego kreacji (stany w mln zł)

B. Czynniki kreacji pieniądza M3, cd.

Okres	Dłużne papiery wartościowe	pozostałe instytucje finansowe	przedsiębiorstwa niefinansowe	instytucje samorządowe	Akcje i pozostałe udziały kapitałowe oraz udziały/jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych niebędących funduszami rynku pieniężnego	pozostałe instytucje finansowe	przedsiębiorstwa niefinansowe
	12	13	14	15	16	17	18
Grudzień 2022	110 197,5	65 696,0	16 455,6	28 046,0	14 275,1	12 425,6	1 848,1
Styczeń 2023	109 339,1	64 382,6	16 719,7	28 236,8	14 293,4	12 395,7	1 896,3
Luty	109 934,7	65 112,4	16 436,4	28 385,9	14 322,6	12 420,0	1 901,2
Marzec	110 155,2	65 123,0	16 514,1	28 518,1	14 532,2	12 658,3	1 872,5
Kwiecień	108 836,4	64 381,1	15 813,9	28 641,4	14 618,6	12 702,9	1 914,3
Maj	107 563,3	63 692,9	15 504,6	28 365,8	14 613,1	12 717,5	1 894,3
Czerwiec	107 238,0	64 037,2	14 615,7	28 585,2	14 646,4	12 742,9	1 902,1
Lipiec	108 303,8	64 116,2	14 507,1	29 680,4	14 644,8	12 724,9	1 918,6
Sierpień	109 033,6	64 240,6	14 541,1	30 251,8	14 698,5	12 786,5	1 910,6
Wrzesień	110 231,7	65 038,4	14 276,6	30 916,7	14 566,9	12 828,4	1 737,2
Październik	110 880,3	65 575,1	14 062,5	31 242,7	13 693,7	12 053,6	1 638,7
Listopad	112 492,8	66 489,9	14 503,6	31 499,4	13 582,9	12 088,0	1 493,5
Grudzień	120 510,9	71 653,5	13 069,7	35 787,7	13 737,7	12 254,0	1 453,3

Okres	Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego	Należności od instytucji rządowych szczebla centralnego	kredyty	dłużne papiery wartościowe	Zobowiązania wobec instytucji rządowych szczebla centralnego
	19	20	21	22	23
Grudzień 2022	341 747,1	504 184,8	1 624,5	438 982,4	162 437,8
Styczeń 2023	357 459,9	507 551,2	1 488,8	431 220,7	150 091,2
Luty	354 579,0	519 281,9	1 545,4	442 800,6	164 702,9
Marzec	363 400,7	515 979,4	1 502,7	450 535,8	152 578,7
Kwiecień	348 546,7	519 982,6	1 506,8	455 948,7	171 436,0
Maj	350 582,6	520 456,6	1 531,5	456 978,0	169 874,0
Czerwiec	343 756,5	533 825,3	1 520,6	471 275,0	190 068,8
Lipiec	348 025,6	534 692,8	1 609,2	472 072,8	186 667,1
Sierpień	355 850,7	540 328,0	1 578,0	477 049,0	184 477,3
Wrzesień	383 940,2	555 601,3	1 553,6	490 107,5	171 661,1
Październik	391 510,0	556 683,4	1 559,8	492 518,4	165 173,4
Listopad	393 428,7	568 426,9	1 506,4	504 346,9	174 998,2
Grudzień	414 235,9	580 274,5	1 896,9	514 442,5	166 038,6

TABELA XI. Podaż pieniądza M3 i czynniki jego kreacji (stany w mln zł)**B. Czynniki kreacji pieniądza M3, cd.**

Okres	Długoterminowe zobowiązania finansowe	Depozyty i inne zobowiązania powyżej 2 lat	gospodarstwa domowe	pozostałe instytucje finansowe	przedsiębiorstwa niefinansowe	instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych
	24	25	26	27	28	29
Grudzień 2022	487 265,2	26 771,1	24 604,9	630,3	1 375,6	137,0
Styczeń 2023	501 112,3	26 549,8	24 564,4	611,5	1 219,0	131,6
Luty	510 302,0	26 126,9	24 187,5	604,7	1 185,5	126,9
Marzec	514 657,6	26 205,7	24 441,4	587,1	1 078,5	76,4
Kwiecień	508 441,5	26 157,2	24 451,7	581,0	1 028,4	73,7
Maj	525 383,6	26 340,6	24 660,6	563,9	1 020,6	73,2
Czerwiec	514 110,0	26 544,6	24 872,5	563,6	1 012,6	73,7
Lipiec	518 579,0	26 666,9	24 997,6	553,7	988,6	102,2
Sierpień	528 491,0	26 652,0	24 985,3	541,8	997,9	102,0
Wrzesień	556 819,5	26 740,1	25 090,9	531,6	990,0	102,4
Październik	544 767,2	26 607,3	24 933,8	516,7	1 041,9	92,6
Listopad	540 735,6	26 637,1	24 932,6	518,3	1 062,1	94,3
Grudzień	516 552,1	27 104,9	25 015,4	516,4	1 453,3	93,9

Okres	instytucje samorządowe	fundusze zabezpieczenia społecznego	Emisja dłużnych papierów wartościowych z terminem pierwotnym powyżej 2 lat	Kapitał i rezerwy	Aktywa trwale (bez aktywów finansowych)	Saldo pozostałych pozycji netto
	30	31	32	33	34	35
Grudzień 2022	23,4	0,0	124 362,7	336 131,4	66 972,1	60 190,1
Styczeń 2023	23,3	0,0	121 117,7	353 444,8	67 089,4	39 982,4
Luty	22,3	0,0	127 940,3	356 234,8	67 238,5	43 106,7
Marzec	22,3	0,0	128 660,3	359 791,6	67 562,4	57 710,6
Kwiecień	22,5	0,0	128 126,9	354 157,4	68 041,0	65 671,7
Maj	22,4	0,0	137 726,8	361 316,2	68 391,4	77 125,6
Czerwiec	22,3	0,0	137 162,6	350 402,8	68 809,5	84 136,2
Lipiec	24,8	0,0	136 415,9	355 496,1	69 115,4	93 589,8
Sierpień	25,0	0,0	138 719,1	363 119,9	69 202,5	94 892,4
Wrzesień	25,3	0,0	146 845,4	383 234,0	69 852,5	84 640,9
Październik	22,3	0,0	146 397,6	371 762,4	70 172,9	113 902,1
Listopad	29,8	0,0	148 941,1	365 157,4	70 648,6	124 215,8
Grudzień	25,8	0,0	150 766,5	338 680,7	71 471,4	85 338,0

TABELA XII. Pieniądz rezerwowy i czynniki jego kreacji (stany w mln zł)

Okres	Pieniądz gotówkowy w obiegu (z kasami MIF)	Rachunki bieżące	Rachunki rezerwy obowiązkowej banków nieposiadających rachunku bieżącego w NBP	Pieniądz rezerwowy banku centralnego	Aktywa zagraniczne netto	Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego	Pozostałe pozycje (netto)
	1	2	3	4	5	6	7
Grudzień 2022	368 288,8	54 030,8	589,2	422 908,8	645 613,2	24 566,5	-247 270,9
Styczeń 2023	362 282,5	81 721,2	597,7	444 601,3	644 238,6	28 909,1	-228 546,4
Luty	361 728,1	84 493,8	593,1	446 814,9	654 608,0	21 277,1	-229 070,1
Marzec	363 518,6	83 176,3	601,7	447 296,6	645 505,7	41 238,9	-239 448,0
Kwiecień	371 015,8	51 282,3	614,6	422 912,7	656 765,8	15 856,5	-249 709,6
Maj	369 016,8	71 086,4	556,3	440 659,5	661 705,8	25 631,5	-246 677,7
Czerwiec	367 825,2	76 224,3	524,7	444 574,2	645 516,1	24 527,6	-225 469,5
Lipiec	367 711,1	91 138,5	509,9	459 359,5	626 514,8	37 768,4	-204 923,8
Sierpień	368 387,6	89 052,4	514,3	457 954,3	642 091,3	31 406,5	-215 543,6
Wrzesień	376 669,8	55 772,3	513,8	432 955,8	665 469,2	39 144,7	-271 658,1
Październik	376 440,9	88 040,3	491,3	464 972,6	639 757,5	40 481,1	-215 266,0
Listopad	373 921,7	89 684,1	498,2	464 104,0	635 491,9	34 059,6	-205 447,4
Grudzień	377 192,0	73 441,5	505,9	451 139,4	663 963,0	26 048,5	-238 872,1

TABELA XIII. Dane finansowe sektora bankowego (stany w mln zł)

A. Aktywa sektora bankowego – wybrane pozycje

Okres	Aktywa, razem	Kasa, środki w bankach centralnych i inne depozyty płatne na żądanie	Kredyty i zaliczki	w tym:							Instrumenty pochodne – rachunkowość zabezpieczeń
				wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Instrumenty dłużne	w tym:		Instrumenty kapitałowe	Instrumenty pochodne		
						wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Grudzień 2022	2 715 393	134 133	1 462 167	1 399 382	807 166	414 989	381 629	5 425	3 834	53 919	2 480
Styczeń 2023	2 730 674	169 216	1 473 410	1 410 808	793 587	415 344	368 343	5 576	3 897	48 042	2 557
Luty	2 782 079	179 924	1 485 107	1 423 526	819 391	421 445	387 601	5 393	3 863	50 257	2 379
Marzec	2 800 648	170 905	1 475 001	1 414 429	843 704	442 716	390 638	5 353	3 836	46 802	2 483
Kwiecień	2 809 209	130 258	1 480 013	1 419 957	882 892	475 488	397 562	5 428	3 933	47 247	2 517
Maj	2 834 188	159 268	1 474 535	1 414 753	884 257	478 564	394 265	5 395	3 911	47 311	3 027
Czerwiec	2 858 026	163 756	1 473 411	1 414 097	900 683	474 639	411 987	5 606	4 083	47 378	3 093
Lipiec	2 879 721	170 337	1 486 159	1 426 643	900 899	492 454	395 269	5 741	4 175	45 871	3 447
Sierpień	2 888 476	171 962	1 486 059	1 426 509	909 644	494 645	403 232	5 697	4 119	42 562	3 857
Wrzesień	2 948 238	138 890	1 519 543	1 459 825	963 747	516 020	436 192	5 575	4 071	42 202	4 187
Październik	2 950 752	160 493	1 523 249	1 463 728	938 602	517 528	408 901	5 832	4 267	43 373	3 906
Listopad	2 972 777	159 569	1 510 137	1 451 412	963 215	533 979	416 906	5 905	4 335	46 896	4 117
Grudzień	2 994 789	145 958	1 496 702	1 437 946	1 006 393	521 886	471 550	6 186	4 625	40 718	4 667

Uwaga: dane finansowe sporządzone według stanu na 31 stycznia 2024 r.

TABELA XIII. Dane finansowe sektora bankowego (stany w mln zł)

B. Pasywa sektora bankowego – wybrane pozycje

Okres	Pasywa, razem	w tym:									
		Zobowiązania	w tym:			Kapitał	w tym:				
			depozyty	instrumenty pochodne	instrumenty pochodne – rachunkowość zabezpieczeń		kapitał wpłacony	pozostałe kapitały rezerwowe	zyski zatrzymane	skumulowane inne całkowite dochody / kapitał z aktualizacji wyceny	zysk (strata) roku bieżącego
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Grudzień 2022	2 715 393	2 437 065	1 957 064	55 544	19 100	202 392	44 860	118 574	14 010	-28 162	10 612
Styczeń 2023	2 730 674	2 430 696	1 959 294	49 283	16 948	211 572	44 860	118 655	25 767	-23 313	3 105
Luty	2 782 079	2 478 943	1 998 210	50 802	17 416	215 561	44 861	118 666	28 156	-24 743	6 132
Marzec	2 800 648	2 487 011	2 005 148	47 154	15 676	222 581	45 831	117 781	28 923	-21 552	8 768
Kwiecień	2 809 209	2 483 256	2 008 001	47 443	15 063	226 935	47 829	123 680	19 977	-20 274	12 939
Maj	2 834 188	2 513 616	2 022 889	46 706	14 413	231 863	47 747	125 098	18 369	-19 073	16 913
Czerwiec	2 858 026	2 530 789	2 045 316	46 675	12 849	236 029	52 884	127 443	15 189	-17 367	15 632
Lipiec	2 879 721	2 548 958	2 071 196	45 483	11 791	243 850	53 159	133 647	15 030	-14 741	14 501
Sierpień	2 888 476	2 557 607	2 084 771	42 358	10 834	248 332	53 147	133 610	14 990	-14 175	18 526
Wrzesień	2 948 238	2 610 233	2 124 070	42 028	10 225	252 208	53 147	133 673	14 904	-12 759	21 008
Październik	2 950 752	2 609 979	2 122 885	41 473	9 803	255 352	53 148	133 684	14 684	-12 475	24 080
Listopad	2 972 777	2 629 668	2 127 630	45 168	9 424	257 167	53 326	131 323	14 659	-11 931	27 557
Grudzień	2 994 789	2 650 654	2 140 702	41 291	8 618	256 938	53 361	130 031	14 344	-10 665	27 639

Uwaga: dane finansowe sporządzone według stanu na 31 stycznia 2024 r.

TABELA XIII. Dane finansowe sektora bankowego (stany w mln zł)

C. Rachunek zysków i strat – wybrane pozycje

Okres	w tym:			Koszty odsetkowe	w tym:		Przychody z tytułu opłat i prowizji	Koszty z tytułu opłat i prowizji	Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	Całkowite przychody operacyjne, netto
	Przychody odsetkowe	aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody			zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu					
		aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu							
1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Grudzień 2022	118 675	18 382	95 501	43 176	36 623	24 286	5 883	-5 381	92 664	
Styczeń 2023	14 480	2 330	11 712	6 308	5 562	2 063	515	95	10 280	
Luty	27 091	4 400	21 885	11 765	10 362	3 962	969	145	19 173	
Marzec	41 093	6 640	33 319	17 769	15 743	6 126	1 505	-1 948	27 843	
Kwiecień	54 522	8 634	44 294	23 687	20 879	8 166	2 051	-1 927	37 379	
Maj	68 880	11 150	55 718	29 890	26 375	10 279	2 581	-1 803	47 757	
Czerwiec	82 721	13 422	67 071	35 715	31 759	12 449	3 192	-5 768	54 422	
Lipiec	97 411	15 716	78 854	42 252	37 387	14 586	3 756	-5 798	64 486	
Sierpień	112 157	18 136	90 833	48 530	43 097	16 729	4 348	-5 787	74 921	
Wrzesień	126 075	20 402	102 355	54 132	48 434	18 851	4 935	-6 613	84 419	
Październik	140 582	22 658	113 885	60 300	53 721	21 062	5 529	-6 469	94 820	
Listopad	154 573	24 872	125 128	65 783	58 642	23 125	6 102	-6 366	105 164	
Grudzień	168 294	27 366	136 397	70 745	63 660	25 389	6 736	-14 659	107 827	

TABELA XIII. Dane finansowe sektora bankowego (stany w mln zł)

C. Rachunek zysków i strat – wybrane pozycje, cd.

Okres	w tym:					
	Koszty administracyjne	koszty pracownicze	pozostałe koszty administracyjne	Amortyzacja	Zysk lub strata z tytułu modyfikacji, netto	Rezerwy lub odroczenie rezerw
	10	11	12	13	14	15
Grudzień 2022	45 102	20 376	24 727	4 539	-6 932	7 863
Styczeń 2023	5 052	1 959	3 094	425	183	75
Luty	8 506	3 828	4 678	817	206	469
Marzec	12 077	5 797	6 280	1 219	230	1 132
Kwiecień	15 474	7 761	7 713	1 608	449	1 075
Maj	19 057	9 784	9 273	2 009	480	1 673
Czerwiec	22 744	11 880	10 864	2 424	305	4 356
Lipiec	26 349	13 943	12 406	2 828	448	9 765
Sierpień	29 932	15 960	13 972	3 235	476	9 985
Wrzesień	33 671	18 065	15 606	3 652	506	11 347
Październik	37 414	20 177	17 237	4 069	612	12 530
Listopad	41 268	22 335	18 933	4 500	545	12 966
Grudzień	45 602	24 812	20 790	4 959	727	9 854

Okres	w tym:				
	Utrata wartości lub odroczenie utraty wartości z tytułu aktywów finansowych niewycenianych według wartości godziwej ze	aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	zysk lub strata przed opodatkowaniem z tytułu działalności kontynuowanej	obciążenie lub przychody podatkowe związane z zyskiem lub stratą z tytułu działalności kontynuowanej	Zysk (strata) roku bieżącego
	16	17	18	19	20
Grudzień 2022	9 137	9 070	18 944	8 332	10 612
Styczeń 2023	684	686	4 266	1 161	3 105
Luty	1 270	1 264	8 399	2 267	6 132
Marzec	1 630	1 626	12 159	3 391	8 768
Kwiecień	2 303	2 281	17 576	4 637	12 939
Maj	2 863	2 838	22 881	5 967	16 913
Czerwiec	3 581	3 533	22 085	6 454	15 632
Lipiec	3 910	3 858	22 580	8 079	14 501
Sierpień	4 494	4 436	28 280	9 755	18 526
Wrzesień	5 176	5 085	31 650	10 643	21 008
Październik	5 598	5 503	36 415	12 334	24 080
Listopad	6 149	6 021	41 465	13 909	27 557
Grudzień	7 149	6 952	41 628	13 989	27 639

Uwaga: dane finansowe sporządzone według stanu na 31 stycznia 2024 r.

TABELA XIV. Statystyka funduszy inwestycyjnych (stany na koniec okresu)**A. Liczba podmiotów sektora funduszy inwestycyjnych**

Okres	Towarzystwa funduszy inwestycyjnych	Fundusze inwestycyjne	z tego:			Subfundusze	z tego wydzielone w ramach:		
			Fundusze inwestycyjne otwarte	Specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte	Fundusze inwestycyjne zamknięte		Fundusze inwestycyjnych otwartych	Specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych	Fundusze inwestycyjnych zamkniętych
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
IV kwartał 2022	57	516	37	52	427	541	256	268	17
I kwartał 2023	56	522	37	53	432	546	254	274	18
II kwartał 2023	56	507	33	50	424	525	234	275	16
III kwartał 2023	57	494	33	50	411	528	234	279	15
IV kwartał 2023	58	480	31	48	401	518	227	276	15

TABELA XIV. Statystyka funduszy inwestycyjnych (stany na koniec okresu)**B. Aktywa i aktywa netto wybranych grup funduszy inwestycyjnych (w mln zł)**

Okres	Aktywa netto ogółem	z tego:					Aktywa ogółem	z tego:				
		Fundusze inwestycyjne otwarte	w tym:		Specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte	w tym:		Fundusze inwestycyjne zamknięte	Fundusze inwestycyjne otwarte	Specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte	Fundusze inwestycyjne zamknięte	
			jednostki uczestnictwa wyodrębnione w ramach produktów emerytalnych			jednostki uczestnictwa wyodrębnione w ramach produktów emerytalnych						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
IV kwartał 2022	272 592	87 522	14 622	48 412	6 564	136 658	295 406	99 133	51 828	144 445		
I kwartał 2023	283 148	92 496	15 738	51 187	7 043	139 465	306 190	105 307	54 500	146 383		
II kwartał 2023	293 450	99 191	17 161	54 927	7 535	139 331	318 440	113 158	58 391	146 891		
III kwartał 2023	303 945	102 708	16 624	58 322	8 869	142 915	331 739	118 268	61 157	152 314		
IV kwartał 2023	318 174	112 817	18 662	63 754	10 017	141 604	340 637	125 317	66 474	148 846		

TABELA XIV. Statystyka funduszy inwestycyjnych (w okresie)

C. Transakcje zbycia i odkupu jednostek uczestnictwa oraz emisji i wykupu certyfikatów inwestycyjnych według kryterium polityki inwestycyjnej funduszu (w mln zł)

Kryterium polityki inwestycyjnej		IV kwartał 2022		I kwartał 2023		II kwartał 2023		III kwartał 2023		IV kwartał 2023	
		zbycie/ emisja	odkup/ wykup	zbycie/ emisja	odkup/ wykup	zbycie/ emisja	odkup/ wykup	zbycie/ emisja	odkup/ wykup	zbycie/ emisja	odkup/ wykup
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Fundusze otwarte ogółem	1	14 682	18 344	14 558	12 888	17 550	12 817	21 179	15 050	25 436	19 404
fundusze akcyjne	2	3 263	3 545	3 015	3 299	3 195	3 770	3 345	3 799	6 882	6 870
fundusze dłużnych papierów wartościowych	3	10 066	13 146	10 344	8 340	13 063	7 954	15 982	9 458	16 846	11 132
w tym: fundusze stabilnego wzrostu	4	483	586	547	516	562	455	958	1 082	827	586
fundusze zrównoważone	5	287	341	270	304	251	258	387	329	417	342
fundusze pozostałe	6	579	697	367	404	476	370	499	371	453	467
Fundusze zamknięte ogółem	7	3 954	7 275	1 797	1 903	1 068	987	993	3 100	1 981	2 658
w tym: fundusze aktywów niepublicznych	8	699	6 639	1 286	1 351	497	273	432	1 798	1 130	1 837

TABELA XV. Rachunki finansowe wg sektorów instytucjonalnych 2023 r. (w mln zł)

A. Stany, dane nieskonsolidowane

Instrumenty finansowe	Sektory instytucjonalne										
	Gospodarka ogółem	Przedsiębiorstwa niefinansowe	Instytucje finansowe	w tym:						Zagranica	
				Monetarne instytucje finansowe	Fundusze inwestycyjne niebędące funduszami rynku pieniężnego	Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego, pomocnicze instytucje finansowe, instytucje finansowe typu captive i udzielające pożyczek		Instytucje ubezpieczeniowe i fundusze emerytalno-rentowe	Instytucje rządowe i samorządowe		Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych
						6	7				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Aktywa finansowe	1	11 881 591	2 737 262	4 899 872	3 721 289	342 931	352 837	482 815	1 128 310	3 116 147	2 968 635
Złoto monetarne i specjalne prawa ciągnięcia (SDR-y)	2	116 035	–	116 035	116 035	–	–	–	0	–	27 686
Gotówka i depozyty	3	3 020 490	549 110	518 609	429 532	14 994	60 842	13 241	318 534	1 634 237	180 000
Dłużne papiery wartościowe	4	2 034 396	16 592	1 882 270	1 573 509	167 067	11 009	130 685	114 627	20 908	387 860
Kredyty i pożyczki	5	2 098 549	207 524	1 621 158	1 460 186	9 697	142 990	8 285	157 237	112 630	802 103
Udziały kapitałowe i udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	6	1 874 942	409 192	468 668	37 881	90 752	58 911	281 124	301 781	695 302	1 253 500
Systemy ubezpieczeniowe, emerytalno-rentowe i standaryzowanych gwarancji	7	458 561	42 001	21 783	372	0	301	21 110	1 936	392 842	3 751
Instrumenty pochodne i opcje na akcje dla pracowników	8	76 618	26 437	50 148	45 477	3 032	1 120	519	0	33	33 633
Pozostałe kwoty do otrzymania	9	2 202 000	1 486 407	221 202	58 299	57 390	77 662	27 851	234 195	260 196	280 102
Zobowiązania	10	12 933 011	4 790 602	4 980 481	3 697 149	340 675	446 529	496 129	2 336 619	825 310	1 823 623
Złoto monetarne i specjalne prawa ciągnięcia (SDR-y)	11	27 686	–	27 686	27 686	–	–	–	0	–	22 444
Gotówka i depozyty	12	2 901 460	–	2 806 211	2 806 211	–	–	–	95 249	–	299 030
Dłużne papiery wartościowe	13	1 782 678	76 230	421 709	393 350	0	26 071	2 289	1 284 739	0	639 578
Kredyty i pożyczki	14	2 755 442	1 184 688	293 319	31 566	13 674	246 547	1 532	471 268	806 166	145 210
Udziały kapitałowe i udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	15	2 893 180	2 101 311	791 704	310 627	294 890	117 243	68 944	0	165	235 262
Systemy ubezpieczeniowe, emerytalno-rentowe i standaryzowanych gwarancji	16	440 975	0	438 059	3 558	23 284	8 264	402 953	2 916	–	21 338
Instrumenty pochodne i opcje na akcje dla pracowników	17	70 351	19 624	50 711	49 989	413	147	162	0	16	39 900
Pozostałe kwoty do zapłaty	18	2 061 241	1 408 749	151 082	74 162	8 414	48 256	20 249	482 447	18 963	420 861
Wierzytelności netto (+) / zadłużenie netto (-) w rachunkach finansowych	19	-1 051 421	-2 053 340	-80 608	24 141	2 256	-93 692	-13 314	-1 208 309	2 290 837	1 145 012

„–” oznacza, że zjawisko nie występuje lub dana nie jest opracowywana.

TABELA XV. Rachunki finansowe wg sektorów instytucjonalnych 2023 r. (w mln zł)

B. Stany, dane skonsolidowane

Instrumenty finansowe	Sektory instytucjonalne										
	1	2	3	w tym:						9	10
				4	5	w tym:		8			
						6	7				
Gospodarka ogółem	Przedsiębiorstwa niefinansowe	Instytucje finansowe	Monetarne instytucje finansowe	Fundusze inwestycyjne niebędące funduszami rynku pieniężnego	Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego, pomocnicze instytucje finansowe, instytucje finansowe typu <i>captive</i> i udzielające pożyczek	Instytucje ubezpieczeniowe i fundusze emerytalno-rentowe	Instytucje rządowe i samorządowe	Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	Zagranica		
Aktywa finansowe	1	1 917 214	1 456 052	3 892 945	3 214 277	340 166	343 819	475 271	886 313	3 116 147	2 968 635
Złoto monetarne i specjalne prawa ciągnięcia (SDR-y)	2	116 035	–	116 035	116 035	–	–	–	0	–	27 686
Gotówka i depozyty	3	299 030	549 110	267 938	262 959	14 994	60 842	13 241	234 256	1 634 237	180 000
Dłużne papiery wartościowe	4	639 578	8 366	1 515 242	1 273 087	167 067	11 008	130 388	19 807	20 908	387 860
Kredyty i pożyczki	5	145 210	91 048	1 466 266	1 450 282	9 697	138 704	8 247	119 750	112 630	802 103
Udziały kapitałowe i udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	6	235 262	136 338	271 197	29 054	88 090	56 013	274 245	301 781	695 302	1 253 500
Systemy ubezpieczeniowe, emerytalno-rentowe i standaryzowanych gwarancji	7	21 338	42 001	21 073	372	0	301	21 073	1 936	392 842	3 751
Instrumenty pochodne i opcje na akcje dla pracowników	8	39 900	15 345	27 322	25 738	3 032	1 120	519	0	33	33 633
Pozostałe kwoty do otrzymania	9	420 861	613 843	207 870	56 752	57 287	75 830	27 558	208 783	260 196	280 102
Zobowiązania	10	2 968 635	3 509 392	3 973 553	3 190 136	337 909	437 510	488 584	2 094 622	825 310	1 823 623
Złoto monetarne i specjalne prawa ciągnięcia (SDR-y)	11	27 686	–	27 686	27 686	–	–	–	0	–	22 444
Gotówka i depozyty	12	180 000	–	2 555 539	2 639 637	–	–	–	10 971	–	299 030
Dłużne papiery wartościowe	13	387 860	68 004	54 682	92 928	0	26 070	1 991	1 189 919	0	639 578
Kredyty i pożyczki	14	802 103	1 068 212	138 428	21 662	13 674	242 261	1 495	433 781	806 166	145 210
Udziały kapitałowe i udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	15	1 253 500	1 828 458	594 234	301 800	292 228	114 345	62 065	0	165	235 262
Systemy ubezpieczeniowe, emerytalno-rentowe i standaryzowanych gwarancji	16	3 751	0	437 349	3 558	23 284	8 264	402 916	2 916	–	21 338
Instrumenty pochodne i opcje na akcje dla pracowników	17	33 633	8 533	27 885	30 249	413	147	162	0	16	39 900
Pozostałe kwoty do zapłaty	18	280 102	536 185	137 750	72 616	8 311	46 424	19 956	457 035	18 963	420 861
Wierzytelności netto (+) / zadłużenie netto (–) w rachunkach finansowych	19	-1 051 421	-2 053 340	-80 608	24 141	2 256	-93 692	-13 314	-1 208 309	2 290 837	1 145 012

„–” oznacza, że zjawisko nie występuje lub dana nie jest opracowywana.

TABELA XV. Rachunki finansowe wg sektorów instytucjonalnych 2023 r. (w mln zł)

C. Transakcje, dane nieskonsolidowane

Instrumenty finansowe	Sektory instytucjonalne										
	Gospodarka ogółem	Przedsiębiorstwa niefinansowe	Instytucje finansowe	w tym:						Zagranica	
				Monetarne instytucje finansowe	Fundusze inwestycyjne niebędące funduszami rynku pieniężnego	Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego, pomocnicze instytucje finansowe, instytucje finansowe typu captive i udzielające pożyczek		Instytucje ubezpieczeniowe i fundusze emerytalno-rentowe	Instytucje rządowe i samorządowe		Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych
						6	7				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Aktywa finansowe	1	935 246	329 049	451 089	370 886	31 079	29 347	19 777	39 375	115 733	198 749
Złoto monetarne i specjalne prawa ciągnięcia (SDR-y)	2	34 164	–	34 164	34 164	–	–	–	0	–	-34 147
Gotówka i depozyty	3	239 054	47 000	86 089	70 418	-586	16 153	103	-46 558	152 523	33 916
Dłużne papiery wartościowe	4	260 889	-1 564	248 356	215 533	25 340	-2 278	9 760	13 004	1 093	39 357
Kredyty i pożyczki	5	136 666	23 193	48 991	37 092	375	10 747	777	41 405	23 078	39 081
Udziały kapitałowe i udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	6	-47 269	31 760	19 881	12 418	4 578	-5 425	8 310	6 906	-105 815	123 174
Systemy ubezpieczeniowe, emerytalno-rentowe i standaryzowanych gwarancji	7	40 408	4 216	233	0	0	30	203	18	35 941	-170
Instrumenty pochodne i opcje na akcje dla pracowników	8	-7 684	-2 648	-4 652	-3 703	-877	301	-374	-377	-6	676
Pozostałe kwoty do otrzymania	9	279 017	227 093	18 028	4 963	2 249	9 818	998	24 977	8 919	-3 138
Zobowiązania	10	876 845	238 146	419 590	322 527	25 118	40 345	31 600	219 600	-491	257 149
Złoto monetarne i specjalne prawa ciągnięcia (SDR-y)	11	0	–	0	0	–	–	–	0	–	17
Gotówka i depozyty	12	224 040	–	260 523	260 523	–	–	–	-36 483	–	48 930
Dłużne papiery wartościowe	13	218 794	2 157	51 056	51 883	0	-762	-65	165 581	0	81 451
Kredyty i pożyczki	14	142 387	45 628	25 908	-2 590	-881	29 521	-142	72 538	-1 687	33 360
Udziały kapitałowe i udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	15	41 979	13 976	28 002	8 488	19 497	247	-229	0	0	33 926
Systemy ubezpieczeniowe, emerytalno-rentowe i standaryzowanych gwarancji	16	39 721	0	39 516	1 194	6 456	2 145	29 721	205	–	517
Instrumenty pochodne i opcje na akcje dla pracowników	17	-15 307	-4 179	-11 130	-10 308	-752	-31	-39	0	2	8 299
Pozostałe kwoty do zapłacenia	18	225 230	180 563	25 714	13 336	799	9 225	2 354	17 759	1 194	50 649
Wierzytelności netto (+) / zadłużenie netto (-) w rachunkach finansowych	19	58 401	90 903	31 499	48 359	5 961	-10 998	-11 823	-180 225	116 224	-58 401

„–” oznacza, że zjawisko nie występuje lub dana nie jest opracowywana.

TABELA XV. Rachunki finansowe wg sektorów instytucjonalnych 2023 r. (w mln zł)

D. Transakcje, dane skonsolidowane

Instrumenty finansowe	Sektory instytucjonalne														
	1	2	3	4	5	w tym:				10					
						Gospodarka ogółem	Przedsiębiorstwa niefinansowe	Instytucje finansowe	monetarne instytucje finansowe		fundusze inwestycyjne niebędące funduszami pieniężnego	w tym:		Instytucje rządowe i samorządowe	Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych
												pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego, pomocnicze instytucje finansowe, instytucje finansowe typu captive i udzielające pożyczek	instytucje ubezpieczeniowe i fundusze emerytalno-rentowe		
6	7	8	9												
Aktywa finansowe	1	291 296	132 387	345 052	314 012	30 848	29 906	20 304	54 634	115 733	198 749				
Złoto monetarne i specjalne prawa ciągnięcia (SDR-y)	2	34 164	–	34 164	34 164	–	–	–	0	–	-34 147				
Gotówka i depozyty	3	48 930	47 000	51 404	50 187	-586	16 153	103	-8 858	152 523	33 916				
Dłużne papiery wartościowe	4	81 451	615	202 344	171 776	25 340	-2 281	9 751	2 568	1 093	39 357				
Kredyty i pożyczki	5	33 360	6 249	20 937	35 602	375	10 516	773	28 701	23 078	39 081				
Udziały kapitałowe i udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	6	33 926	12 895	14 870	10 720	4 348	-4 256	8 855	6 906	-105 815	123 174				
Systemy ubezpieczeniowe, emerytalno-rentowe i standaryzowanych gwarancji	7	517	4 216	204	0	0	30	204	18	35 941	-170				
Instrumenty pochodne i opcje na akcje dla pracowników	8	8 299	1 218	4 262	6 468	-877	301	-374	-377	-6	676				
Pozostałe kwoty do otrzymania	9	50 649	60 195	16 867	5 095	2 247	9 442	992	25 676	8 919	-3 138				
Zobowiązania	10	232 895	41 484	313 553	265 653	24 886	40 904	32 127	234 859	-491	257 149				
Złoto monetarne i specjalne prawa ciągnięcia (SDR-y)	11	0	–	0	0	–	–	–	0	–	17				
Gotówka i depozyty	12	33 916	–	225 838	240 292	–	–	–	1 217	–	48 930				
Dłużne papiery wartościowe	13	39 357	4 336	5 045	8 126	0	-765	-75	155 145	0	81 451				
Kredyty i pożyczki	14	39 081	28 684	-2 146	-4 081	-881	29 290	-146	59 834	-1 687	33 360				
Udziały kapitałowe i udziały lub jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	15	123 174	-4 889	22 992	6 790	19 267	1 416	316	0	0	33 926				
Systemy ubezpieczeniowe, emerytalno-rentowe i standaryzowanych gwarancji	16	-170	0	39 488	1 194	6 456	2 145	29 722	205	–	517				
Instrumenty pochodne i opcje na akcje dla pracowników	17	676	-313	-2 216	-138	-752	-31	-39	0	2	8 299				
Pozostałe kwoty do zapłacenia	18	-3 138	13 665	24 553	13 469	797	8 848	2 348	18 458	1 194	50 649				
Wierzytelności netto (+) / zadłużenie netto (-) w rachunkach finansowych	19	58 401	90 903	31 499	48 359	5 961	-10 998	-11 823	-180 225	116 224	-58 401				

„–” oznacza, że zjawisko nie występuje lub dana nie jest opracowywana.

Objaśnienia i uwagi metodyczne

Tabela I. Podstawowe dane statystyczne

1. Dane zawarte w tabeli I są podane za „Biuletynem Statystycznym nr 3/2024” Głównego Urzędu Statystycznego (GUS). Definicje odnoszące się do kategorii zamieszczonych w tej tabeli są dostępne w publikacjach GUS.
2. Dane w ujęciu wartościowym podano w cenach bieżących, a wskaźniki dynamiki na podstawie wartości w cenach stałych 2021 r. z wyjątkiem sprzedaży detalicznej, w przypadku której jako ceny stałe przy podstawie analogiczny miesiąc roku poprzedniego przyjęto ceny bieżące z analogicznego miesiąca roku poprzedniego.
3. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty gospodarki narodowej, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób, prowadzące działalność przeważającą zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji:
  - Górnictwo i wydobywanie (sekcja B),
  - Przetwórstwo przemysłowe (sekcja C),
  - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (sekcja D),
  - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (sekcja E),
  - Budownictwo (sekcja F),
  - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (sekcja G),
  - Transport i gospodarka magazynowa (sekcja H),
  - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (sekcja I),
  - Informacja i komunikacja (sekcja J, z wyłączeniem państwowych i samorządowych instytucji kultury mających osobowość prawną),
  - Działalność związana z obsługą nieruchomości (sekcja L),
  - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M),
  - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (sekcja N),
  - Edukacja (sekcja P, z wyłączeniem szkolnictwa wyższego),

- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (sekcja Q, z wyłączeniem samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej),
- Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (sekcja R, z wyłączeniem państwowych i samorządowych instytucji kultury mających osobowość prawną),
- Pozostała działalność usługowa (sekcja S).

Do sektora przedsiębiorstw nie należą podmioty zaliczane do sekcji: Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (sekcja A) oraz Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (sekcja K).

4. Pojęcie „przemysł” obejmuje podmioty gospodarki narodowej prowadzące działalność przeważającą zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji:
  - Górnictwo i wydobywanie (sekcja B),
  - Przetwórstwo przemysłowe (sekcja C),
  - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (sekcja D),
  - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (sekcja E).
5. Dane o produkcji sprzedanej przemysłu (pkt 1), sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (pkt 2) oraz sprzedaży detalicznej towarów (pkt 6) dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
6. Dane o wartości produkcji sprzedanej przemysłu (pkt 1, kol. 1) oraz sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (pkt 2, kol. 4) prezentuje się w tzw. cenach bazowych, tj. bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych, tj. dotacji do wyrobów i usług.
7. Dane o sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (pkt 2) dotyczą robót zrealizowanych na terenie kraju, wykonanych siłami własnymi, tj. bez podwykonawców, systemem zlecieniowym (tj. na rzecz obcych zleceniodawców), przez podmioty budowlane zaliczane zgodnie z PKD 2007 do sekcji Budownictwo.
8. Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu (pkt 3) opracowano na podstawie miesięcznego badania cen wyrobów i usług faktycznie uzyskiwanych przez dobrane w sposób celowy podmioty gospodarcze zaklasyfikowane do sekcji wchodzących w skład przemysłu. Badaniem objęto około 3,2 tys. podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. Wskaźniki cen obrazują dynamikę cen wynikającą z faktycznie wprowadzonych zmian cen, jak i zmian w strukturze asortymentowej sprzedaży i strukturze odbiorców.
9. Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej (pkt 4) uzyskano na podstawie miesięcznego badania cen robót realizowanych przez dobrane w sposób celowy podmioty gospodarcze zaklasyfikowane zgodnie z PKD 2007 do sekcji Budownictwo, tj. przez około 400 przedsiębiorstw budowlanych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

-
10. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (pkt 5) opracowano na podstawie obserwacji cen reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych (około 1500 jednostek w 2020 r.). Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) poszczególnych grup gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Europejskiej Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (ECOICOP).
  11. Dane o sprzedaży detalicznej towarów (pkt 6) obejmują sprzedaż dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, tj. w sklepach (łącznie z aptekami ogólnodostępnymi), składach, składnicach, stacjach paliw, punktach sprzedaży drobnodetalicznej (straganach i ruchomych punktach sprzedaży oraz punktach aptecznych), w placówkach gastronomicznych oraz w sieci hurtowej i u producenta w ilościach wskazujących na zakup na potrzeby indywidualnych nabywców.
  12. Wskaźnik nowych zamówień w przemyśle (pkt 7) dotyczy podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób, oraz 10% reprezentacji podmiotów o liczbie pracujących od 10 do 49 osób. Wskaźnik ten służy do oceny przyszłej produkcji i pokazuje rozwój popytu na wyroby i usługi przemysłowe w wybranych działach sekcji Przemysł. Wskaźniki dynamiki obliczono na podstawie wartości w cenach bieżących.
  13. Dane o pracujących w sektorze przedsiębiorstw (pkt 10) obejmują osoby pełnozatrudnione i niepełnozatrudnione w głównym miejscu pracy. Do pracujących zaliczono osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, właścители i współwłaścители jednostek prowadzących działalność gospodarczą łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin, osoby wykonujące pracę nakładczą, agentów oraz osoby zatrudnione przez agentów, członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych. Prezentowane dane nie obejmują pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.
  14. Dane o przeciętnym zatrudnieniu (pkt 11) obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz w niepełnym po przeliczeniu na pełnozatrudnionych. Dane nie obejmują przeciętnego zatrudnienia w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.
  15. Dane o liczbie zarejestrowanych osób bezrobotnych (pkt 13) dotyczą osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy. Prezentuje się je zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 735 z późn.zm.). Z dniem 12 marca 2022 r. (z mocą obowiązującą od 24 lutego 2022 r.) weszła w życie ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Na mocy tej ustawy obywatele Ukrainy w wieku 18 lat i więcej mogą rejestrować się w powiatowych urzędach pracy jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 583 z późn. zm.). Liczba bezrobotnych nie obejmuje osób odbywających m.in. szkolenie, staż, przygotowanie zawodowe dorosłych, pracę społecznie użyteczną oraz osób skierowanych do agencji zatrudnienia w ramach zlecania działań aktywizacyjnych. Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę bezrobotną zarejestrowaną w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia (potwierdzonego dyplomem,

świadectwem lub innym dokumentem) nauki w szkole, kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu jako osoba niepełnosprawna.

16. Stopa bezrobocia (pkt 14) obliczana jest jako procentowy udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej.
17. Wskaźniki koniunktury konsumenckiej (pkt 15) oblicza się na podstawie wyników badania kondycji gospodarstw domowych (postaw konsumenckich) prowadzonego metodą testu koniunktury. Test zawiera zestaw pytań skierowanych bezpośrednio do konsumentów. Wskaźniki są obliczane na podstawie sald powstających jako różnica pomiędzy procentem odpowiedzi pozytywnych i negatywnych. Wskaźniki mogą przyjmować wartości od -100 do +100. Wartość dodatnia oznacza przewagę liczebną konsumentów nastawionych optymistycznie nad konsumentami nastawionymi pesymistycznie, natomiast wartość ujemna oznacza przewagę liczebną konsumentów nastawionych pesymistycznie nad konsumentami nastawionymi optymistycznie.
18. Wskaźniki koniunktury gospodarczej (pkt 16) oblicza się na podstawie badań opinii dyrektorów przedsiębiorstw metodą testu koniunktury zharmonizowanych z odpowiednimi zaleceniami Komisji Europejskiej dla krajów członkowskich Unii Europejskiej. Wskaźniki są obliczane na podstawie sald powstających jako różnica pomiędzy procentem odpowiedzi pozytywnych i negatywnych. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury obliczany jest jako średnia arytmetyczna ważonych sald odpowiedzi na pytania z ankiety miesięcznej dotyczące bieżącej i przewidywanej sytuacji gospodarczej przedsiębiorstwa. Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury przyjmuje wartości od -100 do +100, przy czym wartości powyżej zera są uznawane za pozytywne (wskazujące na poprawę koniunktury), a poniżej zera – za negatywne (wskazujące na pogorszenie koniunktury). Wskaźnik przyjmujący wartość równą zero oznacza sytuację, gdy koniunktura się nie zmienia. Dane dotyczące badania koniunktury gospodarczej w przetwórstwie przemysłowym dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących 10 i więcej osób, natomiast w budownictwie, handlu i naprawie pojazdów i usługach dotyczą pełnej zbiorowości.

Tabela II. Statystyka przedsiębiorstw niefinansowych

1. Dane zawarte w tabeli II są podane za „Biuletynem Statystycznym nr 3/2024” Głównego Urzędu Statystycznego (GUS). Definicje odnoszące się do kategorii zamieszczonych w tej tabeli są zawarte w publikacjach GUS.
2. W tabeli podano dane za okresy narastające.
3. Dane dotyczące statystyki przedsiębiorstw niefinansowych dotyczą podmiotów gospodarczych, które prowadzą księgi rachunkowe i w których liczba pracujących przekracza 49 osób, z wyjątkiem jednostek prowadzących działalność gospodarczą zaliczoną według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”. W kompilacji statystyki przedsiębiorstw niefinansowych nie uwzględniono również szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury mających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

Tabela III. Rynek finansowy – podstawowe informacje

Źródłem informacji w tabeli III jest Narodowy Bank Polski (z wyjątkiem danych w pkt 5, udostępnianych przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie SA).

1. Stopy oprocentowania zamieszczone w tabeli III są podane w stosunku rocznym w wysokości, która obowiązywała w ostatnim dniu miesiąca. Jedynie w przypadku średniego ważonego zysku z kupionych bonów skarbowych i bonów pieniężnych NBP podane jest średnie oprocentowanie w ciągu miesiąca.
2. Na mocy uchwały Rady Polityki Pieniężnej od marca 2020 r. przywrócono ustalanie stopy dyskontowej weksli przyjmowanych przez NBP od banków (kol. 5).
3. Rezerwa obowiązkowa ogółem (kol. 12) dotyczy wielkości deklарowanych przez banki i obowiązujących w ostatnim dniu miesiąca.
4. Informacje o przetargach na bony skarbowe (pkt 3, z wyjątkiem stanu bonów w obiegu na koniec miesiąca – kol. 18) obejmują dane z przetargów przeprowadzonych w ciągu miesiąca. Średnie zyski z kupionych bonów są ważone udziałem sprzedaży bonów o poszczególnych terminach wykupu w ogólnej wartości zakupionych bonów. Stan bonów w obiegu na koniec miesiąca został obliczony z uwzględnieniem terminu wykupu, liczonego od następnego dnia po przetargu, w wyniku którego nastąpiła sprzedaż. Powyższy stan nie obejmuje bonów będących w obiegu, nie pochodzących z przetargów.
5. Informacje o przetargach na bony pieniężne NBP (pkt 4, z wyjątkiem stanu bonów w obiegu na koniec miesiąca – kol. 24) obejmują dane z przetargów przeprowadzonych w ciągu miesiąca. Średnie zyski z kupionych bonów są ważone udziałem sprzedaży bonów o poszczególnych terminach wykupu w ogólnej wartości zakupionych bonów.
6. Liczba spółek notowanych na GPW (pkt 5, kol. 25), wartość obrotów (pkt 5, kol. 26) oraz wskaźnik obrotu (pkt 5, kol. 27) dotyczą ogółu spółek (krajowych i zagranicznych) notowanych na GPW.
7. Wartość obrotów (pkt 5, kol. 26) dotyczy transakcji akcjami na rynku kasowym realizowanych w systemie notowań ciągłych lub w systemie notowań jednolitych.
8. Wskaźnik obrotu (pkt 5, kol. 27) oznacza stosunek wartości akcji sprzedanych w ramach transakcji sesyjnych do średniej wartości notowanych akcji w danym miesiącu. Dotyczy on transakcji akcjami na rynku kasowym.
9. Kapitalizacja (pkt 5, kol. 28) odnosi się do spółek krajowych.
10. Wskaźnik C/Z (pkt 5, kol. 29) oznacza relację ceny rynkowej do zysku netto i jest obliczany jako iloraz łącznej wartości rynkowej spółek na koniec miesiąca do ich łącznych zysków i strat w ciągu ostatnich 4 kwartałów, za które dostępne są dane finansowe. Wskaźnik ten odnosi się do spółek krajowych.

11. Zestaw indeksów Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA (pkt 5, kol. 30–35) dostarcza informacji odnośnie do sytuacji wśród największych (WIG20), średnich (mWIG40) oraz małych (sWIG80) spółek giełdowych.

- Indeks WIG20 jest obliczany od 16 kwietnia 1994 r. na podstawie wartości portfela akcji 20 największych i najbardziej płynnych spółek z podstawowego rynku akcji. Pierwsza wartość indeksu wynosiła 1000 pkt. WIG20 jest indeksem typu cenowego, co oznacza, że przy jego obliczaniu bierze się pod uwagę jedynie ceny zawartych w nim transakcji, a nie uwzględnia się dochodów z akcji (dywidend, praw poboru). W indeksie WIG20 nie mogą uczestniczyć spółki z indeksów mWIG40 i sWIG80 oraz więcej niż 5 spółek z jednego sektora giełdowego.
- Indeks mWIG40 jest obliczany od 31 grudnia 1997 r. i obejmuje 40 średnich spółek notowanych na Giełdzie. Do 16 marca 2007 r. indeks nosił nazwę MIDWIG. Wartość początkowa indeksu wynosiła 1000 pkt. mWIG40 jest indeksem cenowym i przy jego obliczaniu bierze się pod uwagę jedynie ceny zawartych w nim transakcji, a nie uwzględnia się dochodów z tytułu dywidend. W indeksie mWIG40 nie uczestniczą spółki z indeksów WIG20 i sWIG80 oraz spółki zagraniczne notowane jednocześnie na GPW i innych rynkach o wartości rynkowej w dniu rankingu powyżej 1 mld euro.
- Indeks sWIG80 jest obliczany od 31 grudnia 1994 r. i obejmuje 80 małych spółek notowanych na Giełdzie. Do 16 marca 2007 r. indeks nosił nazwę WIRR i był indeksem dochodowym, obejmującym 1% spółek giełdowych pod względem wartości rynkowej. Wartość początkowa indeksu wynosiła 1000 pkt. sWIG80 jest indeksem cenowym i przy jego obliczaniu bierze się pod uwagę jedynie ceny zawartych w nim transakcji, a nie uwzględnia się dochodów z tytułu dywidend. W indeksie sWIG80 nie uczestniczą spółki z indeksów WIG20 i mWIG40 oraz spółki zagraniczne notowane jednocześnie na GPW i innych rynkach o wartości rynkowej w dniu rankingu powyżej 100 mln euro. Udział jednej spółki w indeksie jest ograniczany do 10%.

Tabela IV. Kursy średnioważone PLN do USD i EUR

Źródłem informacji o kursach walutowych jest Narodowy Bank Polski. Kurs średni NBP jest to urzędowy kurs oficjalny, który służy do celów statystycznych i księgowych. Kurs średnioważony jest obliczany jako średnia arytmetyczna kursów średnich obowiązujących dla każdego dnia kalendarzowego w danym okresie.

Tabele V–XV

Tabele V–XV prezentują dane z wybranych obszarów statystyki monetarnej i finansowej. W prezentacji danych monetarnych i finansowych wykorzystywany jest podział sektorowy gospodarki dokonany zgodnie z zasadami podziału sektorowego określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (zwanym dalej ESA 2010). Szczegółowe opisy sektorów gospodarki oraz kategorii (instrumentów) uwidocznionych w poszczególnych tabelach zostały zamieszczone (o ile ma on zastosowanie) dla

---

każdego zbioru danych uwidocznionego w serwisie internetowym NBP w dziale Statystyka i sprawozdawczość → Statystyka monetarna i finansowa.

Sektor finansowy obejmuje następujące podsektory:

- monetarne instytucje finansowe (MIF), do których zalicza się NBP oraz pozostałe MIF; wśród nich wyróżnia się: pozostałe banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz fundusze rynku pieniężnego;
- fundusze inwestycyjne niebędące funduszami rynku pieniężnego;
- instytucje ubezpieczeniowe;
- fundusze emerytalno-rentowe;
- pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego, do których zalicza się m.in. przedsiębiorstwa leasingu finansowego, przedsiębiorstwa faktoringowe, domy maklerskie oraz firmy utworzone w celu sekurytyzacji aktywów;
- pomocnicze instytucje finansowe oraz instytucje finansowe typu *captive* i udzielające pożyczek (obejmują m.in. kantory, giełdy papierów wartościowych, instytucje sprzedaży ratalnej).

Sektor niefinansowy obejmuje następujące podsektory:

- przedsiębiorstwa niefinansowe, do których zalicza się przedsiębiorstwa i spółki państwowe, przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie i przedsiębiorców indywidualnych zatrudniających powyżej 9 osób;
- gospodarstwa domowe, obejmujące osoby prywatne, rolników indywidualnych i przedsiębiorców indywidualnych;
- instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych.

Sektor instytucji rządowych i samorządowych obejmuje następujące podsektory:

- instytucje rządowe szczebla centralnego, do których zalicza się m.in.: organy władzy publicznej, organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa, sądy i trybunały, publiczne szkoły wyższe, państwowe instytucje kultury;
- instytucje samorządowe, do których zalicza się m.in.: organy wojewódzkie, powiatowe i gminne, sejmiki samorządowe, publiczne szkoły prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego, samorządowe instytucje kultury, instytucje pomocy społecznej;
- fundusze zabezpieczenia społecznego, do których zalicza się Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz zarządzane przez nie fundusze, Narodowy Fundusz Zdrowia oraz jego oddziały.

Uwagi ogólne do tabel V, VI, VII

Sprawozdawczość stóp procentowych, prezentowana w tabelach V–VII, obejmuje umowy o charakterze depozytowym i kredytowym zawierane pomiędzy monetarnymi instytucjami finansowymi (MIF) a krajowymi podmiotami sektorów: przedsiębiorstw niefinansowych, gospodarstw domowych oraz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych¹. Z punktu widzenia produktów bankowych sprawozdawczość obejmuje wszystkie rodzaje depozytów i należności, z wyjątkiem papierów wartościowych, odsetek zapadłych, należności nieobsługiwanych oraz kredytów przeznaczonych na restrukturyzację długów.

---

¹ Sektor gospodarstw domowych obejmuje osoby prywatne, przedsiębiorców indywidualnych oraz rolników indywidualnych.

W skład należności wchodzi nie tylko kredyty i pożyczki, ale także skupione wierzytelności, zrealizowane gwarancje i poręczenia, należności z tytułu leasingu finansowego itp.

Sprawozdawczość stóp procentowych jest zbierana od wybranych banków i ekstrapolowana na cały system bankowy. Szczegółowe informacje dotyczące wymogów sprawozdawczych oraz metodyki opracowania statystyki stóp procentowych są dostępne w serwisie internetowym NBP w dziale Statystyka i sprawozdawczość → Statystyka monetarna i finansowa → Statystyka stóp procentowych².

Tabela V. Średnie oprocentowanie stanów umów złotych

Tabela prezentuje dane o średnim oprocentowaniu wszystkich istniejących umów na koniec okresu sprawozdawczego, zarówno tych zawartych przed miesiącem sprawozdawczym i nadal obowiązujących, jak i umów nowo zawartych. Oprocentowanie to wylicza się jako iloraz naliczonych w miesiącu sprawozdawczym odsetek do średnich stanów wartości umów, dla których odsetki te były naliczane. W statystyce tej nie są uwzględniane prowizje ani inne koszty pozaodsetkowe.

Tabela VI. Średnie oprocentowanie nowych i renegocjowanych umów złotych

Tabela przedstawia dane o oprocentowaniu umów zawartych w danym miesiącu sprawozdawczym. Przez nowe umowy rozumie się również renegocjacje już istniejących umów.

Oprocentowanie zbierane w statystyce nowych umów to oprocentowanie efektywne, zwane wąsko definiowaną efektywną stopą procentową (WDESP), wyliczane dla każdej umowy oddzielnie. WDESP nie mierzy faktycznie zapłaconego procentu, lecz stopę, po której w momencie podpisania umowy kredytodawca jest skłonny udzielić kredytu lub depozytariusz przyjąć depozyt. WDESP uwzględnia tylko czysto odsetkowe koszty kapitału. Termin ten został stworzony w opozycji do szeroko rozumianej efektywnej stopy procentowej lub rzeczywistej stopy procentowej (RSP). Rzeczywista stopa procentowa obejmuje czysto odsetkowe koszty kapitału oraz wszelkie obowiązkowe opłaty, które musi ponieść kredytobiorca. Są to przede wszystkim prowizje (również dla pośredników banku), ale też składki na obowiązkowe ubezpieczenia spłaty kredytu, np. na wypadek śmierci lub bezrobocia klienta. Szczególnie jeśli chodzi o kredyty na cele konsumpcyjne, w przypadku których banki dużą część kosztów umieszczają w opłatach pozaodsetkowych, RSP pozwala uzyskać prawdziwy obraz kosztów kredytu. W kredytach na cele mieszkaniowe różnice pomiędzy RSP a WDESP nie powinny być znaczne, gdyż są to na ogół kredyty długoterminowe, dla których jednorazowe prowizje, nawet jeśli są wysokie, stanowią niewielką część kosztów odsetkowych. W statystyce nowych umów poza WDESP wykazywana jest również RSP dla 2 kategorii oprocentowania: nowych kredytów na cele konsumpcyjne i na cele mieszkaniowe. W przeciwieństwie do WDESP, uwzględniającej tylko czysto odsetkowe koszty kapitału, rzeczywista stopa procentowa obejmuje ponadto wszelkie obowiązkowe opłaty, które musi ponieść kredytobiorca. Są to przede

² <https://nbp.pl/statystyka-i-sprawozdawczosc/statystyka-monetarna-i-finansowa/statystyka-stop-procentowych/>.

---

wszystkim prowizje (również dla pośredników banku), ale też składki na obowiązkowe ubezpieczenia spłaty kredytu, np. na wypadek śmierci lub bezrobocia klienta.

Tabela VII. Średnie oprocentowanie nowych i renegotjowanych umów denominowanych w EUR

Ogólne zasady wyliczania są takie same jak w tabeli V oraz tabeli VI.

Uwagi ogólne do tabel VIII–XII

Dane dotyczą stanów na koniec poszczególnych miesięcy i pochodzą z informacji bilansowych otrzymywanych z banków, z bilansu Narodowego Banku Polskiego i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych. Informacje zostały zaprezentowane w układzie dostosowanym do standardów obowiązujących w Europejskim Banku Centralnym.

Tabela VIII. Bilans zagregowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych

Bilans zagregowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych prezentuje podstawowe kategorie należności i zobowiązań banków (z wyjątkiem NBP), spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz funduszy rynku pieniężnego. Dodatkowe informacje dotyczące metodyki sporządzania tej statystyki są dostępne w serwisie internetowym NBP w dziale Statystyka i sprawozdawczość → Statystyka monetarna i finansowa → Bilans zagregowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych³.

Tabela IX. Bilans Narodowego Banku Polskiego

Zestawienie prezentuje podstawowe kategorie należności i zobowiązań Narodowego Banku Polskiego. Dodatkowe informacje dotyczące metodyki sporządzania tej statystyki są dostępne w serwisie internetowym NBP w dziale Statystyka i sprawozdawczość → Statystyka monetarna i finansowa → Bilans zagregowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych⁴.

Tabela X. Bilans skonsolidowany monetarnych instytucji finansowych

Zestawienie prezentuje dane skonsolidowane (po wyeliminowaniu należności wzajemnych) dotyczące podstawowych kategorii należności i zobowiązań sektora monetarnych instytucji finansowych (NBP, pozostałych banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych oraz funduszy rynku pieniężnego). W związku z tym pozostałe aktywa (kol. 10) zostały

---

³ <https://nbp.pl/statystyka-i-sprawozdawczosc/statystyka-monetarna-i-finansowa/bilans-zagregowany-pozostalych-monetarnych-instytucji-finansowych/>.

⁴ <https://nbp.pl/statystyka-i-sprawozdawczosc/statystyka-monetarna-i-finansowa/bilans-narodowego-banku-polskiego-ujecie-monetarne/>.

pomniejszone o wartość gotówki znajdującej się w kasach pozostałych monetarnych instytucji finansowych.

Dodatkowe informacje dotyczące metodyki sporządzania tej statystyki są dostępne w serwisie internetowym NBP w dziale Statystyka i sprawozdawczość → Statystyka monetarna i finansowa → Bilans skonsolidowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych⁵.

Tabela XI. Podaż pieniądza M3 i czynniki jego kreacji

Zestawienie prezentuje wielkość podaży pieniądza M3 i jego komponentów. Dodatkowe informacje dotyczące metodyki sporządzania tej statystyki są dostępne w serwisie internetowym NBP w dziale Statystyka i sprawozdawczość → Statystyka monetarna i finansowa → Podaż pieniądza M3 i czynniki jego kreacji⁶.

Tabela XII. Pieniądz rezerwowy i czynniki jego kreacji

Zestawienie zawiera dane o wartości pieniądza rezerwowego banku centralnego oraz czynników jego kreacji. Dodatkowe informacje dotyczące metodyki sporządzania tej statystyki są dostępne w serwisie internetowym NBP w dziale Statystyka i sprawozdawczość → Statystyka monetarna i finansowa → Pieniądz rezerwowy i czynniki jego kreacji⁷.

Tabela XIII. Dane finansowe sektora bankowego

Zagregowane dane finansowe sektora bankowego są prezentowane na podstawie sprawozdawczości FINREP jednostkowy (FINPL) przekazywanej przez banki i oddziały instytucji kredytowych zgodnie z załącznikiem nr 6 Uchwały nr 38/2023 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 4 lipca 2023 r. Dodatkowe informacje dotyczące metodyki sporządzania tej statystyki są dostępne w serwisie internetowym NBP w dziale Statystyka i sprawozdawczość → Statystyka monetarna i finansowa → Dane finansowe sektora bankowego⁸.

Tabela XIV. Statystyka funduszy inwestycyjnych

W zestawieniach prezentujących statystykę funduszy zamieszczono dane o aktywach i aktywach netto funduszy inwestycyjnych w ujęciu agregatowym oraz informacje o populacji podmiotów rynku funduszy inwestycyjnych. Dane funduszy inwestycyjnych są prezentowane w podziale według kryterium polityki inwestycyjnej. Dodatkowe informacje dotyczące metodyki sporządzania tej statystyki są dostępne w serwisie internetowym NBP w dziale

⁵ <https://nbp.pl/statystyka-i-sprawozdawczosc/statystyka-monetarna-i-finansowa/bilans-skonsolidowany-monetarnych-instytucji-finansowych/>.

⁶ <https://nbp.pl/statystyka-i-sprawozdawczosc/statystyka-monetarna-i-finansowa/podaz-pieniadza-m3-i-czynniki-jego-kreacji/>.

⁷ <https://nbp.pl/statystyka-i-sprawozdawczosc/statystyka-monetarna-i-finansowa/pieniazd-rezerwowy-i-czynniki-jego-kreacji/>.

⁸ <https://nbp.pl/statystyka-i-sprawozdawczosc/statystyka-monetarna-i-finansowa/dane-finansowe-sektora-bankowego/>.

Statystyka i sprawozdawczość → Statystyka monetarna i finansowa → Statystyka funduszy inwestycyjnych⁹.

Tabela XV. Rachunki finansowe

Rachunki finansowe to statystyka prezentująca aktywa finansowe i zobowiązania poszczególnych grup podmiotów krajowych, ujętych w sektory i podsektory instytucjonalne, oraz sektora zagranica w podziale według rodzajów operacji finansowych reprezentowanych przez instrumenty finansowe. Rachunki finansowe są zestawiane zgodnie z zasadami zawartymi w ESA 2010 i obejmują dane bilansowe (stan na koniec okresu) oraz informacje o transakcjach. Dostępne są zarówno dane nieskonsolidowane (uwzględniające transakcje pomiędzy wszystkimi jednostkami), jak i skonsolidowane (po wyeliminowaniu transakcji z jednostkami należącymi do tego samego sektora lub podsektora instytucjonalnego). Dodatkowe informacje dotyczące metodyki sporządzania tej statystyki są dostępne w serwisie internetowym NBP w dziale Statystyka i sprawozdawczość → Statystyka monetarna i finansowa → Rachunki finansowe¹⁰.

---

⁹ <https://nbp.pl/statystyka-i-sprawozdawczosc/statystyka-monetarna-i-finansowa/statystyka-funduszy-inwestycyjnych/>.

¹⁰ <https://nbp.pl/statystyka-i-sprawozdawczosc/statystyka-monetarna-i-finansowa/rachunki-finansowe/>.

Spis najważniejszych skrótów

BFG	Bankowy Fundusz Gwarancyjny
BIS	Bank for International Settlements (Bank Rozrachunków Międzynarodowych)
CROE	<i>cyber resilience oversight expectations for financial market infrastructures</i> (wymagania nadzorcze w zakresie odporności cybernetycznej dla infrastruktur rynku finansowego)
GBŚ	Grupa Banku Światowego
EBA	European Banking Authority (Europejski Urząd Nadzoru Bankowego)
EBC	Europejski Bank Centralny
EBOR	Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju
ECOFIN	Economic and Financial Affairs Council (Rada ds. Gospodarczych i Finansowych)
ESBC	Europejski System Banków Centralnych
ERRS	Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego (European Systemic Risk Board)
GUS	Główny Urząd Statystyczny
KDPW SA	Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA
KIR SA	Krajowa Izba Rozliczeniowa SA
KNF	Komisja Nadzoru Finansowego
KSF	Komitet Stabilności Finansowej
MF	Ministerstwo Finansów
MFW	Międzynarodowy Fundusz Walutowy
NBP	Narodowy Bank Polski
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju)
NBU	Narodowy Bank Ukrainy
PKB	produkt krajowy brutto
RPP	Rada Polityki Pieniężnej
RTGS	Real-Time Gross Settlement (rozzrachunek płatności międzybankowych na zasadzie brutto w czasie rzeczywistym)
SDR	Special Drawing Rights (specjalne prawa ciągnięcia)
SEPA	Single Euro Payments Area (Jednolity Obszar Płatności w Euro)
SORBNET	System Obsługi Rachunków Banków w Centrali NBP
TARGET	Trans-European Automated Real-Time Gross Settlement Express Transfer System (Paneuropejski Zautomatyzowany Błyskawiczny System Rozrachunku Brutto w Czasie Rzeczywistym)
UE	Unia Europejska
UKNF	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego

---

nbp.pl

